ידיעות אחרונות
המוסף לשבת

היתרונות שבהסכם־הפרדה עם דמשק: לאמריקנים, לישראל, לסובייטים

● ד"ר הנרי קיסינג'ר (משמאל) ושר־החוץ אבא אבן באחת הפגישות השבוע.

וושינגטון יודעת שהישגיה במזרח־התיכון אינם מבוססים עדיין די הצורך, והם עלולים לעמוד בכל יום בפני סכנה – אם הקרבות בחרמון ילבשו צורה חמורה יותר * על כן מובנים מאמצים המרובים של ד"ר קיסינג'ר להשגת ההסכם

מאת אראל גינאי

„יש משהו מוזר מאוד במצב הנוכחי", אמר לי בימים אלה אחד מידידי הזרים, שחזר זה עתה ממסע ארוך. „קיסינג'ר, המלווה על־ידי מיטב יועציו, עורך מסעות בין ירושלים ודמשק, תוך זינוקים לבירות נוספות באיזור, ומקדיש את כל כולו לבעיות, שעם כל הכבוד, נראות לי מגוחכות כלשהו: האם תוותרו על חצי או על שני־שלישים של עיר־הרפאים קוניטרה, שכל אנשי־הצבא שלכם אומרים עליה כי אין לה חשיבות איסטרטגית; והאם תרשו לאזרחים סוריים לחזור לכפר זה או אחר. וזה בשעה שהמערב נתון במבוכה רבה".

המשיך ידידי: „אמריקה, והמערב בכלל, גילו, תוך כדי עיון בתעתיקים של סלילי־ההקלטה של הבית הלבן, כי מנהיגן של הארצות הנקראות חופשיות ודמוקרטיות, האיש שעליו מוטלת האחריות לגורל ארצות־הברית, הוא בעל הלך־מחשבה וסיגנון־דיבור של מנהיג כנופיה, מבלי שיהיה לו במקביל כושר ההחלטה המהירה וכוח־הרצון העז של מנהיג כנופיות;

„ועוד: המערב ראה בימים אלה כיצד אחד מנציגיו המזהירים ביותר, איש גרמניה החדשה, בעל פרס־נובל ואדריכל ההפשרה הבין־גושית, ווילי בראנדט, מסתלק מכהונתו בראשות אחת המעצמות האדירות ביותר של אירופה, מפני שבין יועציו נתגלה מרגל, מאותה גרמניה מזרחית עצמה, אשר איתה ביקש בראנדט ליצור בסיס לדו־קיום בשלום ולהבנה;

„ואחרי שהעולם המערבי היה עד להתמוטטותו של הגוליזם, שמשך 16 שנים שלט בצרפת, הוא עד עתה לאפשרות של עלייתו לשלטון של אדם שנבחר על־ידי הגוש הסוציאליסטי־קומוניסטי — דבר שאינו מונע מהסובייטים לבכר על פניו, בצורה ברורה ומופגנת, את מועמד הימין, אם נשפוט מהתנהגותו של השגריר הסובייטי בפאריז".

כישלון חרוץ

והוסיף איש־שיחי: „עד כדי כך הגיעו העניינים, שהמערב נאנק במשבר פוליטי חמור, כשברוב ארצותיו עומדות בראש ממשלות של מיעוט או ממשלות מתפטרות, וזה בשעה שפוקדת את העולם אינפלציה דוהרת.

„אינפלציה זו היא, לאמיתו של דבר, ביסודו של המשבר הזה, ולכן גם אין למצוא פתרון אלא בקנה־מידה עולמי. והנה, המאמץ המשותף היחיד למציאת פתרון כזה לאינפלציה הדוהרת, כמו גם למיכלול הבעיות שבפתרונן תלוי גורל כדור־ארצנו — שאלות חומרי־הגלם והנפט, החיוניים במצב של אוכלוסיה מתרחבת במימדי־ענק בעולם — נסתיים בימים אלה בכישלון חרוץ, בעצרת הכללית של או"ם. ומה רב מיספרן של בעיות אחרות, כל אחת מהן דחופה יותר מחברתה...

„והנה, מה עושה עתה ד"ר הנרי קיסינג'ר? מה עושה שר־החוץ היחיד, שלו העוצמה, היכולת והדמיון, כוח־אופי והעקשנות, כדי לחלץ את העולם מהבוץ? הוא מטפל בשאלה, אם ישראל תחזיר את מחצית עיר־הרפאים קוניטרה, או איזה אחוז אחר ממנה, או את כולה; והוא מטפל בשאלה אם ישראל תחזיר עוד שניים־שלושה כפרים עזובים, נוסף על איזה כפר או שניים, שהיא כבר מוכנה להחזיר. ואם נשפוט ממה שמתרחש אצלכם, הן מבחינת הפוליטיקה הפנימית והן מבחינת המדיניות הכלכלית או הסוציאלית — ולשם כך די לקרוא את עתוניכם, או לשוחח עם אחדים מכם — הרי גם לכם בעיות, שלדעתי הן בעלות חשיבות גדולה מזו של קוניטרה. אך נראה, כי ניתן לגייס את דעת־הקהל שלכם בעיקר לעניינים מסוג זה, בעוד שבעיות אחרות, חשובות הרבה יותר, אינן מושכות דעת־קהל זו".

עניתי לבן־שיחי: אתה צודק רק לכאורה. האמן לי, שאם ד"ר קיסינג'ר עושה שבועיים באיזור, בדחותו את הטיפול בשאלות אחרות, זה מפני שהפרדת־הכוחות בחזית הסורית ראויה למאמץ כזה. אמת נכון, זו אבן־נגף קטנה. אך די לעיתים באבן קטנה כזאת כדי לשתק מכונה, וקיסינג'ר הוא מכונה שפועלת במלוא העוצמה. ורק חבל, למרבה הצער, כי הנשיא ניכסון, אחרי ווטרגייט, אינו עוזר לפעולתה של המכונה הזאת.

הצלחות חשובות

ארצות־הברית זכתה להצלחות חשובות במזרח־התיכון. הישגים אלה חשובים במיוחד נוכח העובדה שמול אירופה מסודרת ומשותקת, מסוגלים הערבים לשחק בהצלחה רבה את המשחק שבין שתי מעצמות־העל, משחק שמוכר להם היטב מהעבר הלא־רחוק. האמריקנים יודעים עם זאת, כי הישגיהם אינם מבוססים עדיין די־הצורך, נוכח הנטיות המזויזות וקלות־הדעת של ההמונים הערביים, ועל כן הישגים אלה עלולים לעמוד, ממש בכל יום, בפני סכנות חמורות — בעיקר אם הקרבות ברמת־הגולן ובחרמון ילבשו צורה חמורה יותר.

על כן, הכרח להפסיק את מעשי האיבה, לתקופת זמן מסויימת לפחות, כדי לאפשר את חידוש הדיונים בוועידת ז'נבה — דבר שגם הוא, כשלעצמו, עשוי לצמצם את הסכנה של התחדשות הקרבות בקו הסורי.

לחידוש הדיונים בז'נבה יהיו כמה יתרונות מנקודת־המבט האמריקנית, ומספר יתרונות מנקודת־מבט הישראלית, הגם שאין יתרונות אלה דומים בהכרח. לדבר יהיו יתרונות גם לגבי הסובייטים, ואכן יש להעניק להם יתרונות כלשהם, אם אין רוצים שהם ינסו לשתק את הכל.

● הנשיא ניכסון יוכל לערוך סיור במזרח־התיכון. דבר זה לא יוכל לשקם את יוקרתו — דבר זה כבר אינו אפשרי — אך, לפחות, הוא עשוי יהיה לצמצם את הסכנה של החלטת בית־הנבחרים להעמידו למשפט הסנאט עוד בקיץ זה, ולמרבה הפליאה, ישראל — וחלק לפחות מארצות־הברית — מבכרות לכלכל את ענייניהן עם אדם כניכסון, מאשר עם נשיא אחר, מוכר פחות או בלתי־מוכר.

● אם תהיה הפרדת־כוחות בחזית הסורית, או, לפחות, אם תהיה התקדמות כלשהי בכיוון זה — לא יהיה מקום להטלת חרם נפט מחדש על הערבים נגד ארצות־הברית. בדרך־כלל תוכל אמריקה לשתף פעולה עם סעודיה, אשר מסיבות המיוחדות לה, מעוניינת בהורדת מחירי הנפט.

חוסר פשרנות

חשיבותה של התפתחות כזאת תהיה עצומה גם לגבי ישראל:

● שאלת חשיבותן של בארות הנפט באבו־רודס תקבל אופי שונה ואנו נוכל אף לעיין בהחזרתן למצרים בשלב שני, תמורת יתרונות קונקרטיים כלשהם מצד קהיר, בהתאם לגודל הוויתור הזה מצידנו.

● הכלכלה האמריקנית תהיה גם היא במצב נוח להיענות לצרכינו, במסגרת של מצב משופר מבחינה עולמית.

● הערבים יבינו, כי בתנאים כאלה יהיה עליהם להסתפק בוויתורים מינימאליים מצידנו — דבר שהמדינות הערביות, וביותר שאת הפלשתינאים, אינם מוכנים לקבל אותו בשעה זו.

● הסובייטים יוכלו לומר לעצמם, כי חידוש דיוני ועידת ז'נבה על המזרח־התיכון, יאפשר להם „נוכחות" בהתפתחויות שנוגעות לאיזור, באמצעים פחות יקרים ומסוכנים מאשר עידוד הנוקשות וחוסר־הפשרנות של הסורים.

ניתן להתעכב עוד באריכות על כל האפשרויות האחרות שהסכם הפרדה בצפון עשוי ליצור, שהחשובה שבהן היא שיחרור שבויינו מדמשק, ובטווח ארוך יותר, האפשרות של יציאת היהודים הסוריים ועלייתם לישראל.

מובן שתישאר הבעייה של שלב ב' עם הסורים. אם נוותר על קוניטרה כבר בשלב הראשון, על חלק של העיר או על כולה — דבר שלא יהווה סיכון בשבילנו — לא תישאר לנו קוניטרה שנית שנוכל לוותר עליה בשלב השני של המו"מ עם הסורים. אבל, כדי שיהיה שלב שני, חייבים הסורים להתחייב, כי יישבו איתנו בז'נבה וידונו עימנו על שלום־אמת. ואילו הסורים אינם מוכנים לכך.

ביום שבו דמשק תהיה מוכנת באמת לשוחח על שלום, ניתן יהיה למצוא הסדר שישביע את רצון כל הצדדים, במסגרת של חוזה־שלום.

אסון כבד נמנע בנס

משאית נושאת ג'יפ ותחמושת התפוצצה בפ"ת

„הועפה באוויר" במרחק כמה מאות מטרים מאיזור מאוכלס בצפיפות — המשטרה: לא חבלה

— מאת אלחנן ניצן, כתבנו בפתח־תקוה —

משאית דודג' אזרחית מגוייסת [illegible] אתמול ועלתה באש בקרן הרחובות [illegible] — הירקונים בפתח־תקוה, לא הרחק מתחנה המרכזית.

בנהגה של המשאית, גדעון דרור, בן 24, איש מילואים מקיבוץ מעגן מיכאל, ביקש לחצות את העיר. לתוכה נכנס מכביש השרון, בקירבת התחנה המרכזית הבחין לפתע, כי במשאית פרצה אש. מאחר שידע כי נוסף לג'יפ הצבאי שנשא נמצאים במשאית גם ארגזי תחמושת, פגזים ורימונים, זינק מהמשאית ונמלט.

לדברי עדי ראייה, הוא עשה זאת ממש בזמן, שכן שניות ספורות לאחר מכן התפוצצה המשאית ו„עפה באוויר".

למרבה המזל אירעה התפוצצות [illegible] במרחק [illegible] מטרים מבתי [illegible] בצפיפות. [illegible]

ישובי הגולן ידחיפו המחאה נגד נסיגה

נציגי כל הישובים ברמת־הגולן מתכנסים היום אחר הצהריים במושב נאות־הגולן, כדי לדון בהצעות להחריף את הפעולות נגד [illegible] הנסיגה של הממשלה.

ההחלטה להחריף את המאבק באה לאחר שהמתיישבים שוכנעו מפגישותיהם עם שרים וחברי־כנסת, כי הממשלה החליטה לוותר על שטחים חיוניים בגולן.

המתיישבים חוששים שזוהי ראשיתו של תהליך שיגרום לסחף כללי בעמדת הממשלה ולפיכך הם מבקשים לזעזע את הממשלה במאבק ציבורי כלל ארצי.

[illegible]

חיילי הנח"ל, שהחזיקו עד עתה בקליה, מעבירים את הדגל לאזרחים, תושבי המקום. (צילום: שלמה סתר)

נחל קליה - ישוב אזרחי

— מאת יאיר עמיקם, כתב „ידיעות אחרונות" —

על שפת ים־המוות נעורה לחיים נקודת יישוב חדשה. בימים אלה, בהם מדובר רבות על יישובי ספר ועל גורלם, נוסף למפת המדינה עוד יישוב־קבע: היאחזות הנח"ל בקליה, התאזרחה אתמול והועברה לידיהם של קומץ צעירים וצעירות, יוצאי הנח"ל.

בטקס ההתאזרחות הקצר שנערך אתמול, בירך מפקד הנח"ל, אלוף־משנה [illegible]. בין היתר אמר: „לפני כשבועיים שיכלנו ארבעה מחברינו, אשר שירתו בהיאחזות נח"ל גיתית ונהרגו ממוקש שהונח בידי מרצחים. מקרה זה הוא לנו כתזכורת באשר לנוכחותם של חיילים בה"לאים במערכה של יישוב הספר. גם בעתיד ניקח על עצמנו את האיזורים הקשים והמסוכנים, כי זהו תפקידנו — להיות חוד החנית בהתיישבות החדשה".

אלוף פיקוד המרכז, יונה אפרת, בירך את המתיישבים וציין את עבודת פריצתו של איזור מדברי צחיח, בזכותם של הצעירים.

שר החקלאות, חיים גבתי, הביא את ברכת הממשלה ואחת המתיישבות קראה את מגילת היסוד.

אמצעי־בטחון קפדניים להגנה בהילולת־מירון

כוחות בטחון הגיעו לאיזור ● הוגברה העירנות בגבול לבנון ● זרקורים סרקו ההרים בסביבה

— מאת יחזקאל המאירי, כתבנו בגליל —

אמצעי בטחון חמורים ביותר ננקטים על־ידי צה"ל, משמר הגבול ומשטרת ישראל במירון, לקראת הילולת ל"ג בעומר המסורתית, על קברו של רבי שמעון בר־יוחאי, העומדת להיערך שם הערב.

חיילים המוצבים בכל הסביבה וזרקורים ענקיים האירו את ההרים באיזור מאז אמש, כדי לגלות בעוד מועד את קיום תנועות חשודות.

מאות שוטרים, שכונסו מכל תחנות המשטרה בצפון, יגיעו היום למירון. כן גוייסו שוטרי חרש רבים שיתערבו בהמון.

מלבד השמירה הצמודה לאיזור הוגברה השמירה בגבול לבנון וננקטו כל הצעדים האפשריים למניעת חדירת מחבלים לאיזור. הוגברה השמירה בגבול לבנון וננקטו כל הצעדים האפשריים למניעת חדירת מחבלים לאיזור החגיגות.

נוסף לאמצעים אלה הוזהרו כל החוגגים המגיעים למקום ונדרשו לגלות עירנות מחשש להטמנת מטעני חבלה או הצבת מכוניות תופת.

אתמול גם הציבה המשטרה מחסומים בכל הכבישים המוליכים למירון, וכל כלי הרכב העוברים בהם נבדקים בקפדנות.

כדי להקל על התנועה הרבה הצפויה היום, יוסטו כלי הרכב הנוסעים ממישור החוף לעבר עמק החולה, מכביש עכו—צפת לכביש מרר—טבריה.

החגיגות עצמן ייפתחו היום ב־2 אחר הצהריים בטקס המסורתי של הוצאת ספר התורה מבית עבו, שבעיר העתיקה בצפת, והעברתו בתהלוכה רבת עם למירון. הטקס ייערך זו השנה ה־141 ברציפות.

זו הפעם הראשונה ישתתף בתהלוכה שגריר צרפת בישראל. זאת — בהמשך למסורת בה משתתפים נציגי צרפת בתהלוכה זה שנים רבות, בעקבות מינוי בני משפחת עבו כקונסולים של צרפת בצפת בימי התורכים. השגריר הוזמן לטקס על ידי ראש עיריית צפת, מר אהרון נחמיאס.

ימים טובים לרחוב „יום טוב" ב„כרמל"

מאת בינה ברזל, כתבת „ידיעות אחרונות"

יום טוב יהיה ביום א' הבא ברחוב „יום טוב" בת"א, המשמש עורק תחבורה מרכזי בשוק הכרמל בת"א. באותו יום יסגר הרחוב לתנועה, ומחלקת הדרכים העירונית תסלול מחדש את הכביש.

בימים אלה מתקנת מחלקת הביוב של העירייה את מערכת הצינורות הסתומות וההרוסה ומחר אחה"צ „יסתערו" פועלי הניקיון של מחלקת התברואה על מערכת הביוב עם ציוד מכבי־אש. ישטפו את המערכת בצינורות־לחץ ויפזרו חומרי הדברה וניקוי.

בפגישה בין בעלי המשתלות והעסקים שברחוב „יום טוב" לבין ראש אגף התברואה והפיקוח, מר אריה קרמר, סוכם כי הם יטפלו בצינורות הסתומים שבתוך חנויותיהם, ירכשו פחי אשפה חדשים, אותם תרוקן העירייה פעמיים ביום.

נפט ב־1.2 מיליון ל"י נשפך באבו־רודס

— מאת משה שלו, כתבנו הכלכלי —

תקלה שאירעה בשבוע שעבר באבו־רודס גרמה לאובדן 4,000 מטרים מעוקבים של נפט גולמי שעבר זיקוק ראשוני. שווי הנזק — כ־300 אלף דולר (למעלה מ־1.2 מיליון ל"י).

התקלה אירעה כאשר אחד מהברזים הראשיים, בצינור ה„דוחף" את הנפט לעבר הבריכות, נסדק. וזרם הנפט כיסה את מישטח השילוה. כמות הנפט שהלכה לאיבוד מגיעה ל־30 אלף חביות.

העובדים האחראיים למיתקן הורחקו ממנו, אולם עד כה לא נערך עמהם כל בירור, והם מסתובבים ללא עבודה זה יותר משבוע.

העובדים הללו תובעים לברר מי אשם בתקלה, אך הם תולים באחזקה הגרועה של המיתקנים.

רבינוביץ: אציע חוק מיוחד לאחזקת בתים

שר־השיכון, מר יהושע רבינוביץ, הודיע אתמול, כי בקרוב יציע לממשלה חוק מיוחד, שיכפה אחזקת בתים וסביבתם.

בישיבת הנהלת משרד־השיכון והוועד עמידר בירושלים, אמר השר, כי ההידרדרות באחזקת המבנים בישראל מחמירה והולכת ויש לה השלכות מעיקות מבחינה הכלכלית והחברתית גם יחד. רבינוביץ הודיע, כי בשיכונים הציבוריים הוא יסדיר את העניין בהחלטות מינהליות. אולם אחזקה של בתים פרטיים ומשותפים יכולה להיפתר רק ע"י חקיקה מתאימה.

ד"ר קיש ייבחר היום כמנהל „נתיבי נפט"

— מאת משה שלו, כתבנו הכלכלי —

מועצת המנהלים של „נתיבי נפט" בוחרת היום במנהל החדש של החברה: ד"ר מיכאל קיש, בן 43, מהנדס יליד ירושלים.

ד"ר קיש הוא אחד ממנהלי חברת „כימיקלים ופוספטים" הממשלתית, ובאחרונה הינו בעל חברת להנדסה. אביו של ד"ר קיש היה קולונל קיש, מפקד הגדודים העבריים במלחמת העולם הראשונה.

מועמדותו של ד"ר קיש זכתה להמלצתו של יועץ הממשלה לענייני דלק, ד"ר צבי דינשטיין.

אלוף (מיל.) רחבעם זאבי, ששמו הוזכר בהקשר לתפקיד זה, אמר לי הבוקר, כי „אינני מועמד".

בחברת „נתיבי נפט" מועסקים כ־500 איש ומחזור המכירות השנתי שלה מגיע ל־350 מיליון דולר, שהם כ־1.5 מיליארד ל"י.

המנהל הנוכחי של החברה, מר מאיר גידרון, יישאר בה, אך תפקידו החדש טרם נקבע.

התרשמות קיסינג'ר

(סוף מעמוד ראשון)

נתגלתה בעת המו"מ עם המצרים.

מלבד זאת, נראה כי במלחמת ההתשה בצפון נגרמו לסורים לאחרונה אבידות קשות ונזקים כבדים.

מאמצו העיקרי של קיסינג'ר יהיה מכוון למדינות ערב האחרות. כך התרשמו הישראלים מתכניות העבודה של השר האמריקני להיום ולמחר. נראה שהוא יעשה מאמץ לעודד לחץ ערבי על סוריה, שתגיע להסכם. היום יוצא קיסינג'ר לריאד, משם יטוס לאלג'יריה ומחר הוא ישוב לישראל.

המקור הישראלי שעימו שוחחתי אמר לי, כי עמדת הארצות הערביות, בעניין עזרתן לקיסינג'ר, תתברר מהר, ולעמדתן נודעת חשיבות רבה, בעיקר נוכח תביעת דמשק לכנס ועידת פיסגה כל־ערבית, שייתכן כי היא תהיה מיועדת לשמש אליבי לסורים, לקראת ההסכם עם ישראל.

בכל אופן, מן הניתוח שהשמיע איש־שיחי לגבי שיחות אמש עם האמריקנים, ומן הדברים שהשמיע קיסינג'ר, נוצר הרושם כי אינו נוצר הבסיס להסכם הפרדה עם הסורים.

במקביל אמרו חוגים יודעי דבר בישראל, כי הצעותיה של ירושלים לויתורים בתחום הקו הסגול „לא יערערו" את עמדותיה הצבאיות של ישראל בצפון".

מזג האוויר

בהיר עד מעונן חלקית. [illegible]

חרמון — 17—13; גולן — 18; צפת — 26—16; טבריה — 35—28; חיפה — 25—16; ת"א — 25—16; ירושלים — 25—17; עזה — 28—17; ב"ש — 30—15; אילת — 39—23; סיני — 30—14.

ישעיהו בן־פורת

עדיין מחכים לרבין

לא מן הנמנע, כי המועמד לראשות ממשלה חדשה, יצחק רבין, יהיה נאלץ להתייצב בראשית השבוע לפני מרכז מפלגתו, כדי להודיע שלא עלה בידו להרכיב ממשלה.

חברים יקרים — הוא עשוי לומר — לא הצלחתי לשכנע את המפד"ל ואת הליברלים העצמאיים להשתתף בממשלה על בסיס קווי־היסוד הקיימים; לא הצלחתי למצוא מכנה־משותף לתביעת המפד"ל לשנות את חוק־השבות ולהתנגדות ל"ע ומפ"ם לשינוי בחוק האמור; לא הצלחתי לשכנע אתכם, חברי המרכז, כי בתנאים אלה מן הראוי לכונן ממשלה בהשתתפות המערך, ל"ע ור"צ בלבד. מאחר שכך — יסיים רבין את דבריו במרכז — אני מודה לכם על הכבוד שהענקתם לי ועל האמון שנתתם בי. אבל אני עומד להחזיר, לפני תום תקופת 21 הימים שעמדה לרשותי, את המנדט לנשיא־המדינה.

יום זה אם יבוא, ויש חששות מבוססים כי אכן יבוא, יהיה יום עצוב להרבה אנשים, במפלגת־העבודה ומחוצה לה, כי כישלון רבין להרכיב ממשלה פירושו המעשי והמיידי, שכל מה שהיה אחרי שהוא נבחר כמועמד לראשות־הממשלה, כאילו לא היה; שכל מה שהיה קודם, ישוב להיות היום, ושמא גם מחר; שכל התקוות, שתלו בסיכוי לשינוי ולחילופים בהנהגה, התנפצו ונגוזו כלא היו; שממשלת המעבר בראשות גב' מאיר, עם כל שריה ותפקידיהם הקודמים, תכהן עד הבחירות, בסוף השנה; שכל מה שנכתב ונאמר על צמד רבין ופרס, נבחרי המרכז, היה לשווא; שמכאן ואילך צריך יהיה להתחיל את הכל מחדש, לרבות המאמצים להבטיח לרבין, לפרס ולבני־דורם מקום בהנהגה של מחר.

*

זה עלול להיות. אבל זה בשום פנים ואופן לא חייב להיות.

זה יהיה, אם חרף הציפיות שתלו בו, לא יתאושש יצחק רבין ברגע האחרון, לא ינסה להתעלות מעל חליצת הרדודה, בה שקועים עסקני המפלגות מן הדור הקודם, ולא יגלה את העוז והיכולת להתייצב מול מפלגתו כמנהיג בעל עמדה עצמית, בעל השראה, ומחונן בתנופה.

לצורך זה טרם המציאו, בשום מקום בעולם, תרשים ושיטה. בן־גוריון לא למד את זה בספרים; גם לא גולדה מאיר, בימיה הטובים. זה חסד, הניתן מן השמיים, זה קשור בדרך זו או אחרת בכאריזמה הנודעת שבזמן האחרון אנו נרתעים ממנה. אבל זה נעוץ גם, ואולי בעיקר, בנסיון שרוכש אדם כמו בן־גוריון או גולדה מאיר בשבתו שנים ארוכות בשלטון.

במה דברים אמורים?

יצחק רבין, אילו רצה, יכול היה מלכתחילה להשתחרר בבת־אחת משורה ארוכה של מוסכמות, הכרוכות רק לכאורה בהכרח, במסורת הישראלית של הרכבת ממשלות. מצוייד באמון המרכז, כאשר דעת־הקהל בישראל ובעולם מרעיפה עליו שבחים ותהילות ומלווה אותו, כמעט בלי הסתייגות, באהדה גלויה, הוא היה חופשי דיו כדי לסטות מדרך המו"מ המקובלת.

דבר ראשון, — יכול היה להכריז על הגבלה־מרצון של הזמן שהועמד לרשותו מטעם הנשיא, על־מנת לחסוך מעצמו ומשותפיו אי־טבעות מסוכנות;

דבר שני — לקבוע בצורה חד־משמעית כי לנוכח המצב המדיני והביטחוני והתנאים הקיימים במפלגות ובציבור, לא ייתכן למתוח עד הבחירות את משך כהונתה של ממשלת־מעבר, שאיבדה את אמון הציבור;

דבר שלישי, הנובע מן השני, לכונן מייד ממשלה חדשה, מושתתת על קווי־היסוד הקודמים, בהשתתפות כל גורם פרלמנטארי ציוני, ללא הבדל שמאל או ימין, בתנאי של קבלת התוכנית המדינית והפרדות המוגדרת בקווי־היסוד.

במיקרה הגרוע ביותר, היתה קמה ממשלה על טהרת המערך, הנשענת על 54 קולות בכנסת. ואולם ממשלה כזו, אילו היתה קמה בליווי הכרזה בדבר פתיחותה ונכונותה לצרף אליה בהמשך גורמים נוספים, מן הימין ומן השמאל, כתוצאה ממשא־ומתן שיכול היה להתנהל ביעילות רבה ובקצב מזורז אחרי הקמתה — היתה זוכה בלי ספק באמון רוב הכנסת, בהצבעה הראשונה. החירות לעצם יסודה, המפד"ל, ל"ע, ר"צ, ומי יודע — אולי אפילו הליכוד, בתנאי שסיכויי הקולים עם מפלגה זו לא היו נחסמים מראש — היו מעניקים לה את הרוב הדרוש.

אפילו נצא מן ההנחה, שממשלה בלתי־שיגרתית מן הסוג המתואר לא היתה מצליחה להרחיב את בסיסה בהמשך, והיתה נופלת כתוצאה מהצבעת אי־אמון בכנסת, מה האסון? אזי ממשלה זו, בראשות יצחק רבין, בעלת תדמית מרעננת ויכולת ביצוע לפחות כקודמתה, היתה הופכת לממשלת־מעבר עד הבחירות. כאן נעוץ כל ההבדל: רשימת מועמדי המערך לבחירות, ובעיקבותיה — רשימות רוב המפלגות, היתה משקפת את „צילום" המצב החדש, כשהיא פועל יוצא של התמורות פרסונאליות וסיעתיות, שהיו מתהוות כתוצאה מהרכב הממשלה.

*

ליצחק רבין טרם איחר את המועד. עוד אפשר לדרוש, ומוזר לצפות ממנו, כי יתאושש ברגע שלפני האחרון, ו„יתפוס", כפי שקלו רבים, מנהיגות. לא הפגם האסתטי, שהודבק לו על־ידי שוחרי היטולה, מהם עתונאים שנכשלו במיקרה זה, במעשיה איפה ואיפה תוך גילגול משוער בעקרונות מטויילים מתחום האתיקה של מקצועם; לא כל שכן „מיסטר ויצמן", שכמעט נשכח — אינם צריכים למנוע ממנו לעשות עכשיו, צעד להפגנת עצמיות וכושר מנהיגות. היום, מחר או מחרתיים, יכול יצחק רבין, אם הוא רוצה, לכונן ממשלת מערך, לשמור תיקים לכל שיצטרפו אולי אחר־כך, להשאיר את הממשלה פתוחה לכל גורם ציוני שיביע נכונות ליטול בה חלק על בסיס קווי־היסוד הקודמים, לא לפסול מראש שום גורם, כולל הליכוד או חלקים ממנו (אם תתברר כנכונה הידיעה בדבר כוונת אריק שרון לפרוש ממפלגתו), ולדרוש הצבעה.

אל ישמע רבין בקולות אנשים הפוסלים כל ממשלה אפשרית — בראש ובראשונה ממשלת־מיעוט. אבל גם ממשלה מצומצמת או ממשלת מיעוט — ובלבד, ותהיה זו גם שממנה כליכם — שווה, פרט ותהיה לא יקבינו את המדינה.

לא זמן רב נותר עכשיו ליצחק רבין. האמון והאהדה כלפיו עלולים להתפורר מהר מאוד. עכשיו העת לפעול.

במלאות שנה לפטירתו של בננו ואחינו היקר מכל והבלתי נשכח
עדיד (עודא) חיים ז"ל
בן ורדה ועמרם לוי יבל"א
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו היום, יום חמישי, י"ז באייר תשל"ד 9.5.74 בשעה 4.15 אחה"צ בבית הקברות הצבאי חוף הכרמל שליד חיפה. אוטובוס מיוחד יצא מבית המנוח בשכונת ביאליק בטירה בשעה 4 אחה"צ.
המשפחה

טושיבה־ עולם חדש של צלילים.
Toshiba
TOSHIBA
ראה ושמע את מוצרי טושיבה ב„צליל אור" אבן גבירול 44 שכ' התקוה תל־אביב

הגיעה טלויזית הצעקה האחרונה דגם 1974
סאבא SABA tv·radio·hifi
כל אלקטריק רשת חנויות חשמל
תל־אביב, בן יהודה 61, ר"ג, ז'בוטינסקי 91, ירושלים, רח' יפו 36

הארץ
והמוסף השבועי - מחר
ההתמודדות על ההפרדה
מאת פולס, אמנון רובינשטיין ומתי גולן
* * *
איך לחיות עם האינפלציה
מאמר ראשון בסידרה
מאת פרופ' ג'ון פלאנדרס וד"ר שלמה מיטל
* * *
גרוטאות ברזל במקום הנצחה
מאת תמר מרוז
* * *
התאכזרות לילדים
מאת נילי טל
* * *
האמת על הגורו
מאת נתן דונביץ
* * *
שרותים גרועים לצרכן
מאת לאה פורת
תרבות וספרות
יהושע קנז על „לוויה בצהריים", יורם ברונובסקי על מיתולוגיות ישראליות, הלל וייס על שלונסקי, חיים באר על תרבות הרחוב, חיים גז על מבקרים כיוצרים מתוסכלים, תערוכות, ספרים חדשים.

מיטב החדושים ב[illegible]
אריחי חרסינה
אריחי קרמיקה
אמבטיות
כיורים, אסלות
אספקה מהמלאי
שמר
כולל בגימין 85 ת"א. טל. 422366-7
פתוח בשעות 8-1; (ב-6 בימי ג', ה' 1-8)

מעוניינים לקבל כל סוגי עבודות מסגרות
גונית
ת"א, אבן גבירול טלפון 03)82-55-33)

בתוע: כפתור ופרח
שד' ירושלים 41 ר"ג

הודעה ללקוחות
JUNO
מכונות כביסה
אנו שמחים להודיע כי משלוח נוסף של מכונות כביסה, נמצא בדרך.
האספקה ללקוחות תחל ב־15.5.74

שרות ואספקה
רהוט משרדי
מעץ ומתכת
מכל הסוגים
אצטבאות למשרדים מפעלים וגנזכים
רהוט למוסדות חנוך
מעבדות ובתי מלאכה
תל־אביב, רח' הרצל 10 טל. 826669

בתשלומים
* טלויזיות
* מכונות כביסה
* מזגנים
* תנורי אפיה
חייג 57156-7

הקץ לנוקים
אחריות לשנה
„ארגמן"
טל. 235321

היום הגרלת מפעל הפיס

אהרן שנדיר | זו דעתי

אתגר לשר השיכון

מה שאני אוהב אצל מר יהושע רבינוביץ' הוא, שלפחות כלפי חוץ, במגע עם הציבור, הוא צמוד לתפקיד. אותו הוא ממלא. כשהיה ראש עיריית תל־אביב היה ממעט אומנם בדיבורים, אך כשהיה מדבר, היו דבריו מכוונים אל תושבי העיר ובעיותיהם. ומשנתמנה לשר־השיכון, לא הצטרף אל מועדון השרים המצהירים השכם־והערב הצהרות פוליטיות, במקום לזכות את התושבים באינפורמציה על פעולות מישרדיהם.

נכון, שר המתמנה לתפקיד מסויים הוא חבר בטראסט־המוחות המנהל את המדינה כולה, ומן הדין שיהיה „בעניינים" גם בשטחים שאין מישרדו ממונה עליהם; אבל כלפי חוץ רצוי שיופיע כנציג מישרדו בלבד.

גם שר־השיכון החדש ידוע כאדם שאינו טומן את ידו בצלחת השיכון בלבד. הוא מראשי „הגוש" במיפלגת־העבודה; הוא ממקורבי „המיטבח" של גולדה. אבל כל אלה הינם עיסוקים מדיניים שמאחורי הקלעים. הציבור מכיר אותו כמעט רק בתפקיד הרשמי שהוא ממלא.

וכאשר כזה מקדיש פחות מחשבה להצהרות שיצהיר באמצעי התיקשורת על הפרדת־כוחות, יחסי ישראל־ארה"ב, על מישטרים בארצות שונות ושאר עניינים העומדים ברומו של עולמנו, אך מטפלים בהם שרים אחרים ולא הוא — קיימים כל הסיכויים שהוא „יזיז דברים" בתחום עיסוקי מישרדו, לא רק בדיבורים אלא במעשים ממש.

• • •

לאחר הקדמה ארוכה זו רוצה אני לברך את מר יהושע רבינוביץ' על יוזמתו לחקיקת חוק, שיבטיח אחזקת בתים במדינה חואה, המתפתחת בקצב מהיר, אך הנהרסת גם בקצב מהיר.

כשעוד היה מר רבינוביץ' ראש עיריית תל־אביב, שאלתיו מיספר פעמים מה בדעתו לעשות כדי שתל־אביב הישנה לא תיראה כתל־חורבות, שבתיה מתמוטטים, הטיח מתקלף מהם, גדרותיהם הרוסות וגינותיהם מוזנחות ומזוהמות. הניד ראש־העירייה (מיל.) בראשו, ואמר בעצב: „העזובה הזאת מכאיבה לי מאוד, אבל כראש־עירייה אין בכוחי לפתור את הבעייה. קיימת הצעת־חוק, הטעונה אישור מישרד־המשפטים, אך משום־מה היא מתעכבת כבר שנים".

ברור שביצוע חוק כזה אינו מן הדברים הקלים, לכן לא די בחקיקתו. יש לחפש את הדרכים והאמצעים שיאפשרו את ביצועו, בהתחשב בעובדה שהזנחת הטיפול במיטרד זה נמשכת שנים רבות מדי, והביאה עיר כמו תל־אביב, למשל, למצב בלתי־נסבל.

לפי התרשמותי האישית, בהשוואה לערים אחרות בעולם, תל־אביב היא אחת הערים המוזנחות ביותר מבחינת תחזוקת בניינים.

• • •

מר רבינוביץ' הודיע השבוע, כי עיקר הבעייה הם בניינים, המכילים 42 אלף דירות והמוגנים על־ידי חוק הגנת הדייר. אבל לא רק הם בלבד: גם שיכונים, שכל דייריהם הם בעלי־הבתים, אינם זוכים לתחזוקה נאותה. ברבים מהם מסוכסכים בעלי הדירות אלה עם אלה על רקע האחזקה והשיפוצים, והתוצאה היא מדינה חסרת תרבות דיור ובעלת מראה צורם.

כיוון שעיקר הבעייה הם הבניינים המוגנים בחוק הגנת הדייר ושיפוצם כרוך בקשיים, שכן הדיירים בהם חינם בחזקת בעלי־בתים שאי־אפשר להוציאם מדירותיהם ויחד עם זאת אי־אפשר לגבות מהם דמי שכירות גבוהים — צריך החוק לראותם כשותפים לאחזקה, ולחלק את נטל השיפוצים בינם לבין בעלי־הבתים החוקיים, בדרך שלא תכביד יתר על המידה לא על אלה ולא על אלה.

מר רבינוביץ' גילה, כי עוד בשנת 1968 הועלה רעיון להקמת רשות מרכזית לבטיחות מיבנים ותחזוקתם, שיעמדו לרשותה קרנות לסיוע ועידוד לשיפוץ בתים. מאז עברו שש שנים. דבר לא זז.

יש לקוות שמר רבינוביץ' יצליח להעביר בהקדם חוק, „חוק עם שיניים" שהציבור יוכל לעמוד בו והממשלה והרשויות יוכלו לאכוף את ביצועו", כפי שהוא מגדיר אותו. כי אם ישתהה הביצוע עלולים אנו להגיע למצב שבו שום שיפוץ לא יעזור, וערים של ישראל יהפכו לאתרים ארכיאולוגיים.

בימים אלה, כשהמושג „איכות הסביבה" מתחיל להזדהר בתודעת העולם, אחד הדברים הראשונים ליישומו הוא הטיפול הבית למקום שאינו רק מגן מקור, מגשם ומשמש, אלא מקום שנעים לגור בו.

זהו אתגר לשר־השיכון. היוכל להתמודד אתו?

מהפכה במטכ"ל

תוך פחות מחצי שנה פרשה כמעט כל צמרת־השריון הוותיקה, שהיתה בעלת השפעה רבה במטה הכללי של צה"ל, ובמקומה גבר מישקלם של אנשי החי"ר

מאת איתן הבר

רב־אלוף מרדכי גור
כחמש שנים בדרגת אלוף

המינויים לצמרת צה"ל היו תמיד עניין פנימי של הצבא. התערבות „מבחוץ" בנושא זה, במידה שהיתה בכלל, היתה גם בלתי־נקבלת. חלק ניכר מדברי־הפרידה שלו לנציגי־העיתונות ביום פרישתו מכהונת הרמטכ"ל, הקדיש רב־אלוף חיים בר־לב לנסיונות הנועזים מאוד שעשתה העתונות, לפני מלחמת יום־הכיפורים, להתערב, בעיקר ברמזים, בעניין המינויים לצמרת הצבא. „אין זה עניינכם", פסק אז הרמטכ"ל היוצא.

כך קרה שהעתונות, אשר יכולה היתה למתוח ביקורת הוגנת על כל מינוי של מנהל מועצה לשיווק־ביצים, כמעט שלא כתבה מלה כאשר מדובר היה במינויים בכירים בצבא, הכרוכים בגורל חיי־אדם ומערכות־קרב.

פתאום, אחרי מלחמת יום־הכיפורים, מתברר, כי עוד הרבה לפני המלחמה היו אלופים ותיקים, שהזהירו את הרמטכ"ל, רב־אלוף דוד אלעזר, מפני מינוי מסויים שאכן לא הוכיח עצמו בשעת מיבחן. מינוי־בכיר אחר ממש ניכפה על הרמטכ"ל, אשר לא רצה באיש, וידע את מיגבלותיו. ובכלל, התברר כי לא בכל מינוי בכיר קבעו הכישורים האישיים. לעיתים חשוב יותר היה להשתייך ל„קליקה" המתאימה.

שר־הבטחון מתעניין

מינוי קצין לתפקיד בכיר בצה"ל (אלוף, תת־אלוף, אלוף־מישנה) צריך היה להיעשות על דעת שני אנשים: שר־הבטחון והרמטכ"ל. מדרך־הטבע לא התעניין כמעט שר־הבטחון במינויים של בעלי־תפקידים פחותים בחשיבותם, אף כי גילה עניין מיוחד, למשל, במינוי של כל מושל צבאי בשטחים המוחזקים. לעיתים רחוקות מאוד התערב מר דיין במינוי זה או אחר, וברוב המיקרים לא נלחם — לא לטובת מועמד שנראה לו, ולא נגד מועמד שלא נראה לו.

אחרי מלחמת יום־הכיפורים החל שר־הבטחון לגלות עניין מיוחד במינויים הבכירים. הוא לא שמט מידו את הפרוגאטיבה להחליט על כך, לאחר שנתברר לו במהלך המלחמה, כי כמה מן המינויים בשנים האחרונות לא היו מוצלחים במיוחד. למעשה, כל המינויים, שנעשו בתקופה האחרונה, ומיוחסים כבר לרמטכ"ל החדש, „מוטה" גור, נעשו על־פי החלטת שר־הבטחון, אם גם תוך התייעצות עם הרמטכ"ל. פתאום גם נעשה דיין דבק בעקרון ההצערה (מלשון צעיר). „שהזקנים ילכו. הם עשו כבר מספיק מלחמות..." — קבע והציע לשלוח לחיים האזרחיים כמה וכמה אלופים. במיקרה אחד התחרט, ומינה את האלוף לתפקיד בכיר. במיקרה שני התעקש שהאיש יילך הביתה בכל מחיר, ולא יקבל אפילו מינוי־חירום. כאשר שמע שהכל מדברים בשבחו של מפקד־חטיבה מסויים, שאל דיין מדוע אי־אפשר למנותו מפקד־אוגדה. כל זאת, כאשר האיש החל בתפקידו כמפקד־חטיבה רק לפני שלושה־ארבעה חודשים.

מבוגרים ובעלי־נסיון — או צעירים ורעננים; מה עדיף כיום? בעיקרון, אין ספק שחיתה פרבה בתחלופה של המפקדים הבכירים בצה"ל. אלא שמלחמת יום־הכיפורים חשפה אמת מרה; בתפקידי־פיקוד בכירים, בעיקר בניהול המלחמה, עדיפים בעלי־הנסיון על פני הצעירים. בעיקר מדובר במפקדי־אוגדות ומעלה, לרמות אלופי־פיקודים. במידה רבה תלוי גורלה של מלחמה בכישוריהם של בעלי־התפקידים אלה, אשר יכולתם להשפיע על זירת־ההכרעה היא ממש נכרעת.

במלחמת יום־הכיפורים באו מפקדי־האוגדות מקרב הקצונה הוותיקה ובעלת־הנסיון, החל מ„אריק" שרון וכלה ב„רשל" ודן לנר ו„ברן". כתוצאה מהחלטה, כנראה של שר־הבטחון, אנו עדים כיום לתהליך חפוז של הצערה בקרב מפקדי־השדה הבכירים. לתפקידים אלה מתמנים מפקדים צעירים, ורובם מוכשרים, אשר רק בקושי הספיקו לשרת בתפקידיהם הקודמים וכבר זינקו אל הצמרת. יש סבורים, כי היה מקום לשקול אם לא כדאי להפקיד את התפקידים הללו בידי מפקדים בכירים ובעלי־נסיון, אשר רובם פרשו באחרונה מן השירות הצבאי, לפחות לתקופה הקריטית הקרובה. בתקופה זו שתארך, כנראה, שנה־שנתיים „יתבשלו" הצעירים ויוכשרו לתפקידים.

מאגר המפקדים נידלדל

לא צריך להיות מצויד במידע חסוי, כדי לגלות שמשהו קרה למאגר המפקדים הבכירים של צה"ל. הוא נידלדל בבת־אחת, בין השאר גם מסיבות שאין שליטה עליהן. תוך תקופה קצרה ביותר פרשו שבעה מפקדים בכירים או שהלכו לעולמם:

● הרמטכ"ל, רב־אלוף דוד אלעזר, נאלץ לפרוש מן השירות בעל־כורחו, בעקבות פירסום מסקנות דו"ח הביניים של ועדת־אגרנט;

● שני אלופים בכירים, ישראל טל („טליק") ויצחק חופי („חקה") פרשו מרצונם בעקבות חילוקי־דיעות או משום שלא באו על סיפוקם בתחום התביעות האישיות;

● שני אלופים אחרים, אליהו זעירא ושמואל גונן, יצאו לחופשה ארוכה, ועתידם בצה"ל מעורפל (ובינתיים מתחיל כבר אלוף זעירא לעבוד במישרד־הבטחון);

● שני אלופים, אברהם מנדלר („אלברט") וקלמן מגן, הלכו לעולמם.

על כך יש עוד להוסיף, כי גורלם של כמה מפקדים בכירים עדיין תלוי ועומד ויתברר סופית רק לאחר פירסום הדו"ח המלא של ועדת אגרנט.

הנה כי כן, עברה מהפכה של ממש על המטה הכללי של צה"ל, וכל זאת — תוך פחות מחצי שנה. מבט חטוף בדמויות המאיישות היום את המטה הכללי של צה"ל מגלה כמה וכמה מאפיינים חדשים.

● כמעט כל צמרת השריון הוותיקה, שהיתה לה השפעה דומיננטית במטכ"ל, פרשה מן השירות: דוד אלעזר, ישראל טל, שמואל גונן ואברהם מנדלר וקלמן מגן ז"ל. מקרב יוצאי־השריון רק אחד הוא ותיק ומן הסתם גם בעל השפעה כלשהי: אלוף פיקוד הדרום, אברהם אדן („ברן"). האחרים הם חדשים בתפקידיהם (אלוף הרצל שפיר) ובדרגתיהם (אלוף משה פלד, אלוף מנחם מירון).

● במטכ"ל החדש גבר, לאין־ערוך, מישקלם של יוצאי יחידות החי"ר: „מוטה" גור, רפאל איתן, יקותיאל אדם, יונה אפרת, „אברשה" טמיר. כמעט לא ייתכן שלא תהיה לכך השפעה על דמותו של צה"ל בשנים הבאות, מה גם שלקחי מלחמת יום־הכיפורים חידדו שוב את הוויכוחים הקיימים זה כבר, בדבר מיקומם של השריון והחי"ר במערכת והמישקל שיש לתת לכל אחד מהם.

כדאי גם לשים לב לאיזון בין האלופים הוותיקים והחדשים במטכ"ל. מלבד שניים־שלושה ראשים, הועלו כל האחרים לדרגתם הנוכחית ונתמנו לתפקידיהם בשנה עד שנה וחצי האחרונות: שלמה גזית, משה גידרון, משה פלד, מנחם מירון, רפאל איתן, בני פלד, יונה אפרת, אברהם טמיר. הוותיקים ביותר כיום במטה הכללי הם „מוטה" גור ואברהם אדן. „מוטה" גור נכנס לתפקיד הרמטכ"ל פחות מחמש שנים לאחר שקיבל דרגת אלוף בצה"ל. השלושה שקדמו לו, יצחק רבין, חיים בר־לב ודוד אלעזר, שירתו לפחות עשר שנים כאלופים, עד שנתמנו להיות רמטכ"לים.

מחסום גיל החמישים

כמעט כל הרמטכ"לים הקפידו להרכיב את המטה הכללי שלהם כך שיכלול בתוכו אלופים ותיקים שזה להם תפקיד שני בדרגה ואלופים צעירים, בעלי התפקיד הראשון. בין השאר, גם עבר הנסיון העצום שנצבר מדור לדור. ראש אג"ם היה, בדרך־כלל, בעל שורת התפקידים המגוונת ביותר: קצין־מטה, אלוף־פיקוד, מפקד־אוגדה. דוד אלעזר, למשל, היה מפקד גייסות שריון ואלוף פיקוד צפון לפני שהיה לראש אג"ם.

בגלל הקצב המהיר כל־כך של החילופים הספיקו כמעט כל האלופים, המכהנים כיום במטה הכללי, לעשות „סיבוב" תפקידים. מלבד ארבעה (גור, שפיר, גזית, אדן) משרתים כל האחרים בתפקיד ראשון ואילו ראש אג"ם הגיע לכהונתו הנוכחית, מבלי שעבר תפקיד פיקודי (אלוף־פיקוד, מפקד גייסות שריון), שהוא ממש הכרחי כדי למלא בהצלחה את תפקידו הנוכחי. חשוב לציין, כי אלוף שפיר אכן תבע מקודמו, יצחק חופי, להמשיך ולשרת כראש אג"ם ולו רק כדי להכשיר עצמו לתפקיד חזה במסגרת תפקיד פיקודי.

מי שסבור, כי יש להחליף את הקצונה הוותיקה בקצונה צעירה יותר, יתאכזב כמעט־לחלוטין. חלק לא־קטן מן האלופים הנוכחיים, אשר משרתים כאמור בתפקיד ראשון כאלוף, הם כיום בני 48. פירוש הדבר, שהם יעברו את מחסום החמישים, כאשר יסיימו תקופת־שירות מקובלת בת שלוש שנים. ברור כמעט למעלה מכל ספק כי נעשתה טעות בהחלפה האינטנסיבית של מפקדים בכירים בתקופה שקדמה למלחמת יום־הכיפורים. בשתי שנות כהונתו כרמטכ"ל החליף רב־אלוף דוד אלעזר כמעט את כל הקצונה הבכירה של צה"ל. לפי חשבון זהיר, פרשו מן השירות למעלה מארבעים אלופים, תת־אלופים ואלופי משנה, שתפקידיהם מותרים במירסום. יש להוסיף על כך עוד קצינים בכירים אשר פרשו מן השירות מבלי שהציבור ידע על כך, בעיקר בגלל תפקידיהם החסויים. „זו היתה תחנת־רכבת..." — התבטא השבוע אלוף אחד. אין ספק שהכוונה היתה טובה, אבל התוצאה... למלחמה הגיע צה"ל כאשר חלק לא קטן ממפקדיו הבכירים היו בתפקידיהם זמן קצר בלבד. כמובן, שחשוב שאמת המידה לשפיטה בעניין זה צריכה להיות: מי נמצא במקום המוחלפים? טובים יותר או טובים פחות? גם על כך חלוקות הדיעות.

והוי, איפוא, תקופת־מעבר. באופק הלא כל־כך רחוק נראית „בר קבוצת הפיקוד הבכירה של צה"ל, שחטובים מתוכה היו גם טובים במלחמת יום־הכיפורים, והם משוחררים, במידת מה, מטראומת המחדל. בחבורה זו, שתשתלב בדרך המכהנת היום בתפקידיהם הבכירים, תולה צה"ל את תקוותיו.

יד יצחק בן־צבי
ירושלים
מודיע כי
טקס חלוקת פרס יצחק בן־צבי
יתקיים בי"ח כסלו תשל"ח —
יום הולדתו של הנשיא
יצחק בן־צבי ז"ל
המועד האחרון להגשת המחקרים נדחה לי"ד אלול, תשל"ד, 1.9.1974
את המחקרים יש לשלוח ליד יצחק בן־צבי. ת.ד. 7660, ירושלים.

ריהוט מפלסטיק מוקצף
„מודולר" — שיטת ריהוט המשלבת עצוב מקורי, מודולריות מירבית ומחירים נמוכים ביותר.
לדוגמה מספר אפשרויות:

ספריה	3.00×1.80 מ'	258 ל"י
מזנון	2.00×0.60 מ'	120 ל"י
ארון לילד	1.00×1.20 מ'	100 ל"י
מיטה	לא כולל מזרון	60 ל"י
שולחן	1.20×0.50 מ'	70 ל"י
בר	0.60×0.50 מ'	30 ל"י

„מודולר" - ת"א, גורדון 26, טלפון 222248
פתוח בשעות 1 — 10 לפנה"צ. 4 — 7 אחה"צ.

מפעלי „ידיעות אחרונות" - מחלקת הספרים
הופיע ספרו של
יגאל אלון
בית אבי

המחיר: 18.50 ל"י
להשיג בכל חנויות הספרים או: ישירות „ידיעות אחרונות", מחלקת הספרים, ת"א.
שלח צ'יק/המחאת דואר לידיעות אחרונות מחלקת הספרים, ת.ד. 14125 ת"א ותקבל את הספר לביתך.

מאחורי הקלעים של ביקור מזכיר המדינה ופמלייתו

כל יום של קיסינג'ר במזרח־התיכון עולה לארה"ב כחצי מיליון לירות

האמריקנים שכרו 105 חדרים במלון „המלך דוד" למשך 13 יום ✶ כשקיסינג'ר מבלה את הלילה מחוץ לישראל, ישן איש־בטחון בחדר האורחים של דירתו במלון ✶ ננסי ביקשה לסעוד בפינת חדר־האוכל ולסלק את הפרחים משולחנה ✶ בעגלה מיוחדת, מלווה אנשי בטחון, מועבר האוכל של קיסינג'ר מהמיטבח לחדרו ✶ קיסינג'ר והשרים פונים אלה אל אלה בשמותיהם הפרטיים

מאת צבי ריכון

למעלה: שוטרים ואנשי־בטחון ליד מטוסו של ד"ר קיסינג'ר
✶
משמאל: שני שומרי־הראש של ד"ר קיסינג'ר משוחחים ביניהם. בידיהם מכשירי־קשר זעירים.
✶
למטה: מכוניתו השחורה של קיסינג'ר, כשאחרית מכונית לבנה של אנשי הבטחון.
✶
התצלומים: עוזי קרן

שמירה על ד"ר הנרי קיסינג'ר היא, לאמורה, משימה בלתי אפשרית: „המדינאי המעופף" אוכל ארוחת־בוקר בירושלים, „קופץ" לצהריים בדמשק ומסיים את היום בארוחת־ערב במצרים. כשהוא ישן או עובד בחדר מלונו בירושלים, ניצבים במסדרון, ליד דלת־הכניסה, שני אנשי־בטחון אמריקנים במשך עשרים־וארבע שעות ביממה. הם לא יתירו לאיש שאיננו מוכר להתקרב למקום. על השמירה, בהישג ידם, כוננות מיוחדות נוסח ג'יימס בונד, בתוכן נמצאים „עוזים" טעונים.

כש„הבוס" יוצא מהמלון, נכנס אחד השומרים ויושב בחדר־האורחים עד לשובו של מזכיר־המדינה. כאשר הלה מבלה את הלילה מחוץ לישראל, ישן איש הבטחון האמריקני על הספה שבחדר־האורחים.

שומריו של קיסינג'ר נימנים עם המובחרים בקרב אנשי השירות החשאי של ממשלת ארצות־הברית. הם משתייכים ליחידה מיוחדת, הכוללת כמה מאות איש, והמופקדת על שמירת בטחונם של הנשיא, סגנו ומספר שרים בכירים. ברוב המיקרים „מוצמדים" אנשי־הבטחון לאחד האישים לאחר שהכירו את הרגליו ו„שגעונותיו". כל אחד מהם הגיע לתפקידו לאחר שעמד באימונים מפרכים שנמשכו שנתיים לפחות. תוכנית האימונים כוללת, בין השאר, שימוש בכל כלי הנשק הקלים, אימוני ג'ודו ועוד.

אנשי השירות החשאי של ארצות־הברית הם גברים בני 24 עד 35. עליהם להיות בעלי כושר גופני מעולה, חושים חדים (ראייה ושמיעה) ותעודה המוכיחה כי סיימו את לימודיהם באחד הקולג'ים של ארצות־הברית.

□ □ □

„הצל הרשמי" של מזכיר־המדינה

בסיורו הנוכחי במזרח־התיכון, מתלווים לד"ר הנרי קיסינג'ר כחמישים אנשי בטחון (זאת בנוסף לאנשי השירות החשאי שנשלחו טרם יציאתו מוושינגטון לירושלים, לדמשק, לרבת־עמון, לקהיר, לריאד ולאלג'יר).

כאשר נוחת מטוס ה„בואינג" של מזכיר־המדינה, מוצמד תחילה כבש המטוס. ואז מזנקים מכלי־הטיס חמישה מאנשי השירות החשאי, ותופסים עמדות מסביב למטוס. כשמגיע תורו של קיסינג'ר לרדת, „נצמדים" אליו מאחור שני אנשי־בטחון. הם ילכו אחריו עד שיגיע לדלת מכוניתו. אחד מהם יפתח את הדלת, ואילו היתר ימהרו למכוניות המלוות את מכונית ה„קדילאק" השחורה של קיסינג'ר.

מפקדם של אנשי הבטחון הוא שומרו האישי של ד"ר קיסינג'ר: זהו גבר מוצק, כבן 38, הזכאי בצדק להכריז כי הוא משמש כצילו הרשמי של מזכיר־המדינה. בכל אירוע או טקס הוא נראה תמיד לצידו או מאחוריו של קיסינג'ר. שיירת המכוניות לא תתחיל לנוע לפני שהאיש הזה — ששמו נשמר בסוד — יתן את האות על ידי תקיעת משרוקית לפיו, וסימון בידו כי אפשר לזוז. הוא עומד זקוף על חלקה האחורי של אחת המכוניות כדי להשקיף על כל השיירה. כאשר מתחילות המכוניות לנוע, רצים אחריהן אנשי הבטחון. תוך כדי נסיעה מזנקים הם לתוכן כאילו היה מדובר בקפיצה על גבו של חמור שלוו.

□ □ □

ה„תענוג" היקר של משלם־המיסים בארה"ב

שליחות־השלום של ד"ר הנרי קיסינג'ר עולה ממון רב למשלם־המיסים האמריקני. בדיקה שערכתי השבוע בירושלים, מלמדת כי האמריקנים שכרו 105 חדרים במלון „המלך דוד" למשך 13 יום. התשלום עבור שכירת החדרים — בתוספת הוצאות האירוח במיסעדה — מסתכם מדי יום בכ־5,000 דולר (כ־22 אלף לירות ישראליות).

לסיכום זה יש להוסיף את:

● הוצאות הטיסות: שעת טיסה במטוס „בואינג־707" עולה כמה אלפי ל"י. מאז יצא מוושינגטון — דרך ז'נבה לאלג'יר, ומשם למדינות־ערב וישראל — עשה הד"ר קיסינג'ר עשרות שעות־טיסה.

● המנגנון המינהלי: מבניין השגרירות האמריקנית בתל־אביב הועברו במשאיות מכונות כתיבה, צילום וציוד מישרדי נוסף למלון „המלך דוד" בירושלים. העובדים מופעלים בשלוש משמרות בנות שמונה שעות כל אחת. מזכיר־המדינה ממשיך לנהל את ענייני מישרדו מירושלים. כלי־רכב מיוחדים נשלחים כמעט מדי שעה לבנין הקונסוליה הכללית של ארצות־הברית בבירה, כדי להעביר ולקבל מיברקים, חבילות ודברי דואר.

● הוצאות מיוחדות: מוושינגטון הוטסו למצרים ולישראל שתי מכוניות „קדילאק" משוריינות במטוסי מיטען אמריקניים מדגם „גלאקסי". כל אחד מהמטוסים עשה כ־24 שעות־טיסה כדי להבטיח את בטחונו האישי של מזכיר־המדינה. אנשי הבטחון האמריקנים, שהם עובדי מדינה, מקבלים תשלום מיוחד עבור עבודה שעות נוספות. כל אחד מהם עובד לפחות 18 שעות ביממה במהלך סיורו הנוכחי של הד"ר קיסינג'ר. להוצאות אלה יש להוסיף שיחות טראנס־אטלנטיות מישראל, וממדינות־ערב לוושינגטון, שאת כולן משלם מישרד־החוץ האמריקני.

הערכה זהירה מלמדת, כי ההוצאות היומיומיות של האמריקנים נאמדות בכחצי מיליון ל"י ליום. זה המחיר שמשלם האזרח האמריקני, כדי לממן את „מסע הדילוגים" של ד"ר קיסינג'ר במדינות המזרח־התיכון.

□ □ □

ננסי מצויידת במלתחה עשירה

כתבים אמריקנים, אשר ראיינו את הגב' ננסי קיסינג'ר, תיארו אותה כ„גרטה גרבו": אשה נאה ושתקנית, המצטיינת בהופעת נוכחות קרה.

מארחיה הישראליים של ננסי מקגינס קיסינג'ר חולקים על תיאור זה. „זוהי אשה מרשימה מאוד, משכילה ופקחית, המיטיבה ליצור קשר מיידי עם האנשים הסובבים אותה", אומרים הישראלים.

הם התרשמו מסקרנותה („היא מרבה לשאול שאלות אינטליגנטיות"), ובמיוחד הבחינו בחוש־ההומור שלה. „היא איננה מספרת בדיחות — אך צוחקת מכל הלב למשמע הלצה הגונה".

רעייתו החדשה של הנרי קיסינג'ר באה למזרח־התיכון כשהיא מצויידת במלתחה עשירה. מארחיה הישראלים מספרים, כי בגדיה מעידים על טעם משובח. הצבע האהוב עליה הוא צהוב. היא מקפידה להיראות תמיד מאופרת, ונראית תמיד רעננה. „האמריקנים נוהגים בדרך־כלל לחייך — וברוב המיקרים אלה הם חיוכים מאולצים. ננסי קיסינג'ר ממעיטה אולי לחייך, אך היא נראית אמיתית יותר מהרבה נשים אמריקניות".

קשה שלא להבחין בגב' קיסינג'ר בת ה־39 ממרחק רב: היא מתנשאת לגובה של 184 ס"מ („אולי משום שאני גבוהה כל כך, אני אוהבת חדרים גדולים. תיקרות נמוכות מעיקות עלי כמו גשם ממושך"). כשהיא עומדת, ברכיה כפופות משהו וראשה נטוי כלפי מטה. בשעות היום היא מרכיבה משקפי־שמש. בערב מעדיפה היא ללבוש מכנסיים, ומוותרת עליהם רק כדי ללבוש „מקסי" בטקסים רשמיים.

ננסי מקגינס קיסינג'ר איננה אכלנית מצטיינת. בעת שהותה בירושלים הזמינה במשך יומיים רצופים לארוחת־הצהריים ספגטי, קפה (ללא סוכר) ועוגה. עובדי המלון ערכו לכבודה שולחן במרכזו של חדר האוכל, והניחו עליו כמות גדולה של פרחים. גב' קיסינג'ר ביקשה לשבת בפינה, ובעדינות רבה ביקשה מהמלצרים לסלק את הפרחים. בעת שעשתה בחדרה — שעה שבעלה היה בדמשק — בילתה את מרבית הזמן בקריאת ספרים וב...שינה.

□ □ □

הערות למיברקים בפיג'אמה וחלוק בית

הפגישות הרבות בין שרי ישראל והד"ר הנרי קיסינג'ר, הולידו מנהג של פניות ישירות ביניהם.

קיסינג'ר פונה לשרים בשמותיהם הפרטיים, רק לגב' מאיר פונה מזכיר־המדינה האמריקני ב„גברתי ראש־הממשלה". קיסינג'ר מתקשה לבטא את שמו של שמחה דיניץ, והוא קורא לו „סימקה"...

השרים הישראלים גומלים לקיסינג'ר ופונים אליו כאל „הנרי". אחדים מהם נוהגים להוסיף „הנרי היקר", או „ידידי הנרי". קיסינג'ר מעולם לא הגיב על פניות אלה של שרי ישראל.

בעת שהותו בירושלים, מתעורר ד"ר קיסינג'ר ב־7.30 בבוקר. הוא מתקלח, מתגלח, ועובר לחדר־האורחים, הסמוך לחדר השינה. על השולחן ממתינים לו מיברקים ודו"חות, שהגיעו בשעות הלילה מוושינגטון. שר־החוץ האמריקני עובר על החומר בריכוז רב, תוך שהוא מסמן בעפרון הערות על גבי דפי־הנייר המודפסים. קיסינג'ר עובר על החומר כשהוא לבוש פיג'מה וחלוק־בית כחול. הוא מכתיב למזכירו תשובות דחופות, ורק אחר־כך מתפנה לעניינים הטכסטואליים.

ארוחת־הבוקר שלו כוללת שתי ביצים רכות מורתחות במים ארבע וחצי דקות בדיוק; לחם קלוי (טוסט), חמאה, גבינה, מעט ירקות, מיץ־תפוזים טרי וקפה עם חלב — ללא סוכר.

את הארוחה, מעבירים ממיטבח המלון לחדר מספר 622 בעגלה מיוחדת, עליה סוגרים אנשי בטחון אמריקניים. מתלווה אליה מנהל חדר־האוכל של המלון, מר אברהם זינגר, בין העובדים הבכיר והוותיק של „המלך דוד". לבין מזכיר המדינה האמריקני נוצרו יחסים אישיים מאז ביקורו הראשון של קיסינג'ר בארץ בחודש נובמבר. הם מחליפים לחיצות־יד וברכות. ד"ר קיסינג'ר משיב לישראלי ב„שלום" בעברית, ו„גוד מורנינג" באנגלית.

כשהוא יוצא קיסינג'ר מהמלון לאחת מנסיעותיו במדינות־ערב, הוא נפרד מזינגר ולא שוכח לומר לו: „להתראות בערב". או: „להתראות שוב מחר בצהריים".

18 שנה פעל גונטר גיום בגרמניה המערבית, מבלי שיתגלה כי אין הוא אלא שליח הס.ס.ד., השירות החשאי של גרמניה המזרחית, אבל –

השיא שייך עדיין לפילבי

גונטר גיום, המזכיר המזרח-גרמני, שהתפסתו היתה הסיבה המיידית להתפטרותו של הקנצלר וילי ברנדט, בא ממזרח גרמניה למערבה כפליט מדיני ב-1956. במלים אחרות, 18 שנה הוא פעל מבלי שיתגלה כי אין הוא אלא שליח הס.ס.ד., השירות החשאי של גרמניה המזרחית. מבין אנשי-המודיעין שפעלה ארץ כלשהי בארץ אחרת היה "אורך-חייו המקצועי" של גיום בין הממושכים ביותר. המדובר, כמובן, באלה שנחשפו ולא באלה שעדיין פועלים ומוליכים חופשי ואולי לא יוודעו מעשיהם לעולם. אבל איש עדיין לא הגיע להישגו של הרולד פילבי, או מכל מקום, לא נתפרסמו ברבים.

מאת **יעקב ברוז**

פילבי גויס בידי הסובייטים ב-1933. הצליח להתקבל, לפי הנחייתם, כעובד מן המניין וממלא תפקידים בכירים בשירות החשאי הבריטי ונחשף, כעבור 30 שנה, ערב בריחתו לברית-המועצות, ב-1963.

שליחה חשאית אחת פיגרה אחריו ב-תשע שנים בלבד. היא נתגלתה בידי שלטונות בון 21 שנה אחרי שנשתלה. היתה זאת ליאן לינדנר — ששמה האמיתי, כנראה, אינגבורג וובר — סוכנת משותפת של הס.ס.ד. המזרח-גרמני ושל הק.ג.ב. הרוסי. פסיכולוגית לפי מקצועה. היא "נמלטה" מגרמניה המזרחית ב-1941 ונעצרה ב-1970. בתקופת פעילותה הארוכה היא העבירה לשולחיה פרוטוקולים של ישיבות שלה, פרטים על פיתוח — משותף לה ול-הממשלה הפדראלית, תוכניות מחקר-וחלל צרפת — של מערכת טילים ועוד. יחד אתה נעצרו אחרים מחברי הרשת שלה, בכללם מזכירתו של שר המדע והטכנולוגיה בממשלת בון.

שניים אלה — ליאן לינדנר וגונטר גיום — לא החלו, כמובן, לפעול תיכף עם הגיעם למחוז-חפצם. אין תמיד בטחון, שכל סוכן שתול משיג את המטרה, שמפעיליו מציבים לו מראש. יש שהוא יוצא לשמש מה שקרוי "סוכן רדום", כלומר אדם שנשלח לאיזור-היעד שלו, מבלי שיתחיל לעבוד מייד. פעמים הוא מופעל כאשר מזדמנת "מציאה" בלתי-צפויה, כגון מקור חדש, שזקוק לטיפוח מיוחד. לעתים רותמים אותו למיבצעים חד-פעמיים. יש ש"מעירים" אותו מ"תרדמתו" רק בשעת-חירום, אם בעת מלחמה, כתגבורת או כמחליף לאנשי מודיעין שפעלו במקום קודם-לכן.

קיימים גם — כפי שהם מכונים בלשון המקצועית הגרמנית — "פרספקטיב-אגנטן" ("סוכנים בפרספקטיבה"), כלומר אנשים שנשלחים לאיזור-היעד, בחינת שלח לחמך על-פני המים. התקווה היא שהם יגיעו בכוחות עצמם, תודות לכשרונותיהם האישיים, למלא תפקידים שיש בהם עניין לשולחיהם החשאיים. נראה, כי גונטר גיום היה "פרספקטיב-אגנט" כזה.

מקרים אלה — של לינדנר, של גיום ושל רבים אחרים בעבר — מצטיינים בתכונה נוספת. כל המעורבים בהם היו עובדי מנגנון של הס.ס.ד. והם עצמם פעלו כסוכנים — ולא כמפעיליהם של אחרים, כפי שנוהגים בדרך-כלל עובדים מן המנין של שירותים חשאיים. הדבר נובע בעיקר מהמצב המיוחד במינו ששרר עד כה בין שני חלקי גרמניה, ששיטחה נחצה ועמה נחלק לשניים. מצד אחד נעדרו כל יחסים פורמליים ביניהם ומצד שני — הוסיפה להתקיים זיקה הדוקה, משפחתית ולאומית, בין אוכלוסיהם. לעובדה שעל אחד משני חלקים אלה הוטל משטר טוטליטרי היתה השפעה מכרעת על היקפה של הפעילות החשאית בין שתי הארצות. התנועה האדירה של פליטים ממזרח למערב איפשרה לשירות החשאי המזרח-גרמני ולמודיעין הסובייטי גם יחד החדרת סוכנים בהיקף ניכר.

הקשרים המשפחתיים בין שני צידי הגבול שימשו אף הם אמצעי לגיוס סוכנים. שכן המודיעין הסובייטי אינו מתפס לנצל איום בפגיעה בבני משפחה לשיטת-שיכנוע. נוסף על כך, בהתפוכות הגדולות שחוללה מלחמת-העולם האחרונה הסתבכו גרמנים רבים במעשים, אשר פירסומם עלול היה להזיק להם בתפקידים שמילאו עם בוא השלום. נמצא מי שהשכיל לנצל את המצוקה שיצרה אצל אנשים אלה הצורך להעלים את עברם. בהקשר זה הכוונה, כמובן, לסוכנים ולא לעובדי-מנגנון של השירותים החשאיים.

שלושת הידידים

פרשה אופיינית בנדון זה היא זו של היינץ פלפה, לשעבר קצין בדרגת סגן בס.ס. הנאצי. אחרי המלחמה התקשה האיש למצוא פרנסה, עד אשר גויס ב-1950 — יחד עם שני ידידים טובים שלו, אף הם אנשי ס.ס. — על-ידי המודיעין הרוסי. הרקע לגיוסם היה — כבמקרים רבים אחרים — העלמת-עין מעברם הנאצי, תשלום כספי והבטחת מחסה בעתיד. הם הונחו לעשות מאמצים לחדור למודיעין המערב-גרמני.

תחילה נתקלו השלושה בקשיים בביצוע משימתם. מקץ שנה האיר להם המזל פנים. באביב 1951 פגש קלמנס — אחד משלושת הידידים — מכר ותיק שלו, וילי קריכבאום, קולונל לשעבר בס.ס., שעבד אותה עת בארגון גהלן, שהפך במרוצת הימים לשירות-המודיעין הממלכתי של גרמניה המערבית. תוצאת הפגישה היתה, שקלמנס נתקבל לעבודה בארגון זה. בין תפקידיו היה להצביע על אנשי ס.ס. אחרים, שנראו לו כמועמדים מתאימים לשירותו של גהלן; בדרך זו נתקבל פלפה, בנובמבר 1951, והוצב במחלקה שעסקה באיסוף אינפורמציה על ברית-המועצות.

מנקודת-ראותם של הסובייטים היתה זו "שתילה" יוצאת מגדר הרגיל. כדי לחזק את מעמדו של פלפה הם סיפקו לו ידיעות בעלות ערך רב, בפרט על גרמניה המזרחית. למטרה זו הם אף הקריבו את אחד מסוכניהם בגרמניה המערבית — כך, לפחות, טוען בזכרונותיו גהלן. באמצעות פלפה הם הזרימו טיפין-טיפין נקודות-אחיזה, שהובילו למעצרו של עורך עתון מערב-גרמני. בעיני הרוסים היתה, כנראה, הפקרתו כדאית, לפי שאיפשרה להגדיל את יוקרתו ואמינותו של פלפה.

"אורך-חייו המקצועי" היה עשר שנים — תקופה כלל לא-מבוטלת לסוכן שחדר לשירות-המודיעין של היריב. הידיעות שהוא מסר לק.ג.ב. — עד מעצרו בנובמבר 1961 — הצדיקו את התקוות שנתלו בו. הוא חשף, בין השאר, 94 סוכנים של אירגון גהלן והעביר למעלה מ-15 תצלומי-מיסמכים.

שיטה זו של שתילת סוכנים, המסוגלים להיטמע בסביבה, מבלי לעורר חשד, אומצה בידי השירות החשאי הסובייטי עוד בשנות העשרים. בגלל כשלונות שנחלו אנשיו, שפעלו באירופה בכיסוי דיפלומטי, והסיבוכים המדיניים שבאו בעקבותיהם, הגיע המודיעין הרוסי למסקנה, כי עליו לפעול בשני מסלולים מקבילים: חסוי ובלתי-חסוי.

הרולד פילבי
30 שנה בשירות הסובייטים

המעלות - והמיגבלות

שלוחה חסויה — רזידנטורה ליגאלית במינוח הסובייטי — הוא סניף מודיעין, אשר מישכנו ואנשיו נהנים מחסינות דיפלומטית. זו מעניקה להם "ביטוח" מפני חיפושים ומעצר וגם דרכי-תקשורת נוחות, בטוחות ומהירות. אך אין מעלות בלי מיגבלות: עצם היותם נציגים רשמיים "מוכה" אותם בפיקוח אוטומטי מצד שירות-הבטחון "המארח".

לעומתם, אין לראש שלוחה בלתי-חסויה ולאנשיו שום מעמד רישמי. אין הם מוגנים מפני השלטונות של ארץ-היעד שלהם ואין הצופן והשק הדיפלומטי עומדים לרשותם. כנגד זה, אין הם מעוררים את חשדות שירות הריגול הנגדי, לפי שהם משתדלים להשתלב בנוף ולהיפוך חלק ממנו. תוחלת "החיים המקצועיים" שלהם, בדרך-כלל, הרבה יותר גבוהה מזו של הסוכנים החסויים. אולם שיטה זו של שתילה לטווח ארוך דורשת השקעות מרובות וממושכות בהכשרת סוכנים לתפקידיהם. שלא כס.ס.ד., שיכול לשלוח גרמנים אמיתיים לביצוע משימותיו, חייב המודיעין הרוסי להכין את סוכניו באורח יסודי וזמן רב, כדי שיהיו מסוגלים להתחזות כבני לאומים אחרים.

אחד הסוכנים הבלתי-חסויים המוצלחים ביותר שנשתלו אי-פעם על-ידי המודיעין הסובייטי — המדובר, כמובן, שוב באלה שנחשפו — היה רודולף אבל, שפעל תשע שנים בארצות-הברית. הוא היה מעין טיפוס אנטי-ג'יימס-בונד. נחבא אל הכלים, ספק אינטלקטואל, ספק אמן, אדם שאלפים כמותו מהלכים יום-יום ברחובותיה של ניו-יורק, או בכל עיר אחרת בעולם, מבלי לעורר סקרנותו של איש. הוא נעצר ביוני 1957 בעקבות עריקתו של אחד מפקודיו, סוכן סובייטי בלתי-חסוי אף הוא, אשר אחרי חמש שנים בארצות-הברית כרע ונשבר תחת נטל המתח והפחד שבפעילות מסוג זה.

אם כי זהותו האמיתית ומעשיו של אבל מעולם לא נתגלו, נראה כי תהליך שתילתו בארצות-הברית החל זמן עצר

(סוף בעמוד 18)

הלוח הכפול ידיעות אחרונות הארץ

מבצע פרסים ענק
דירה * מכונית
ופרסים אחרים ברבבות לירות

הפרסים יוגרלו בין מפרסמי מודעות מילים בלוח הכפול הלוח הנפוץ ביותר.
בתקופת המבצע בחודשים מאי, יוני, יולי.

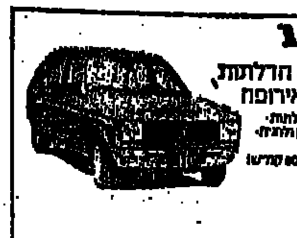

פיג'ו 104
המכונית בעלת 4 הדלתות, הקצרה ביותר באירופה

דירת שיכון עובדים בת 3 חדרים

פרס יומי — מידי יום תיערך הגרלה בין כל המפרסמים באותו יום. הפרס 150 ל"י במזומן.
פרס שבועי — מידי שבוע תיערך הגרלה בין המפרסמים באותו שבוע. הפרס: סוף-שבוע אחד במלון באילת. כולל טיסה הלוך ושוב וכלכלה מלאה.
פרס חודשי — הפרס יוגרל בין כל המפרסמים באותו חודש. טיסה לרומניה. כולל 15 יום בכלכלה מלאה, מיסים וסיורים.

הלוח הכפול הארץ ידיעות אחרונות

בתכנון הוילה הזאת חשבנו על כל פרט

המיקום: ברעננה — ברח' הטייסים — באזור וילות מפותח על גבעה גבוהה, בונה חברת "ממרם" באמצעות "אירם" מהנדסים בע"מ, שכונת וילות חדישה הכוללת 80 וילות אקסקלוסיביות מטפוסים שונים.
התכנון הפנימי: 3—5 חדרי שינה, סלון, פנת-אוכל, 2—3 שרותים, מטבח מרווח, חדר כביסה, גינה וחצר-שרות.
תכנון הסביבה: בשכונה תבוצענה עבודות פיתוח וגינון נרחבות, מרכז מסחרי קטן ייבנה במקום לנוחיות התושבים.
המחיר החל מ-275,000 ל"י
"אירם" מהנדסים בע"מ — "ממרם" נהול פתוח תכנון בע"מ
רחוב יהודה המכבי 49, תל-אביב, טלפונים: 444567 — 454121

"רבין: יותר קשה לנהל משא-ומתן עם היהודים מאשר עם האמריקנים"

מועמד "העבודה" לראשות-הממשלה נוכח לדעת כי המו"מ הקואליציוני הוא לבירינט של ממש * כאשר המתינו לקיסינג'ר בביתו של אבן, הציע פרס לרפאל לחדש את השיחות על הקמת הקואליציה — ותוך-כדי-כך הצביע על רבין: "הנה בעל-הבית..." * בזעמה על חברי סיעתה מצאה גולדה שפה משותפת דווקא עם יונים בלתי-אהודות עליה כאליאב וכשריד * שר-החוץ באירוניה על שולמית אלוני: "אי-אפשר לומר שהיא מייצגת את אחד הזרמים בהיסטוריה הציונית..." * רפאל: "תהיה זו אבידה קשה ביותר לממשלה אם דיין יפרוש ממנה"

מאת **שלמה נקדימון**

כשאמר השבוע המיועד להרכבת הממשלה, יצחק רבין, לנשיא ועידת-הנשיאים היהודיים בארצות-הברית, הרב ישראל מילר, כי "יותר קשה לנהל משא-ומתן עם היהודים מאשר עם האמריקנים" — ידע היטב מה שח.

לרבין יש נסיון רב במשא-ומתן עם האמריקנים. זאת מתקופת שגרירותו הממושכת בוושינגטון. הוא גם השתתף בחלק מהמגעים הנוכחיים עם מזכיר-המדינה האמריקני, ד"ר הנרי קיסינג'ר. באחרונה גם למד על בשרו, מה פירושו של משא-ומתן קואליציוני בישראל.

"המיועד" נוכח לדעת, כי המשא-ומתן הקואליציוני הנוכחי — והוא מעולם לא השתתף בשכזה — הוא לבירינט של ממש. שכן, בסופו-של-דבר, כל מרכיבי הקואליציה היוצאת רוצים להמשיך בקיום יחדיו בקואליציה החדשה. עם זאת קשה למצוא נוסחה שתביאם תחת אותה קורת-גג.

ביום חמישי שעבר התכנסו אחדים משרי הממשלה בבית שר-החוץ בירושלים, לסעודת-עבודה עם ד"ר הנרי קיסינג'ר ופמלייתו. כיוון שהתאחר לבוא, עסקו כמובן בעיסקי-קואליציה.

השר שמעון פרס, הפעיל מאד במגעים הקואליציוניים, ניצל את הזמן שנותר עד לדיון ב"הפרדת כוחות" (עם סוריה) כדי לשוחח עם עמיתים על "איחוד כוחות" (בקואליציה). וכך החליף דברים, בנפרד, עם השרים יצחק רפאל, ויקטור שם-טוב וגדעון האוזנר. הוא חיפש אחרי המאחד את הקצוות.

שיחה משולשת

את רפאל שאל: "כמה זמן עוד נמשוך את זה (המשא-ומתן הקואליציוני)?"

רפאל: "אנו פתוחים לכל רעיון חדש".

שר-ההסברה הצביע על המיועד להרכבת הממשלה, יצחק רבין, ואמר בחיוך: "הנה כאן בעל-הבית..."

החלה שיחה משולשת והוחלט לקיים למחרת היום פגישה של מיספר-אישים מצומצם מצמרת המערך והמפד"ל, כדי לנסות להגיע לעמק שוות כלשהו.

בשיחת פרס-רפאל היתה גם התייחסות לנוסח ישן-חדש בשאלת "מיהו יהודי". המדובר הוא בהצעה שתקבע, כי יהודי הוא גם מי שגוייר כמקובל בישראל מדורי דורות.

פרס ראה בהצעה זו כמי שיכולה לסייע אולי להעביר פיל בנקב של מחט, וביקש מרפאל להעלותה בפגישה האמורה להתקיים מחר. הנחתו היתה, כי יהיו לה מצדדים הן במערך והן במפד"ל. שר-הדתות סירב, והציע, כי שר-ההסברה יעלה אותה. פרס הסכים.

בשיחותיו במעמד זה עם השרים האוזנר ושם-טוב למד פרס לדעת, כי אין להם התנגדות עקרונית לתיקון חוק-השבות ("מיהו יהודי"). אלא שחששם הוא, כי צעד כזה יביא לקרע מוחלט בין מדינת-ישראל לבין קהילות הרפורמית הגדולה בארצות-הברית, שמנהיגיה פעילים ביותר למען ישראל.

או-אז גיבש פרס בינו לבין עצמו תוכנית בת שלושה סעיפים, אותה יציע למחרת היום בשיחה עם המפד"ל, ששעל יסודה יוכל לכונן קואליציה במתכונת היוצאת. הצעתו אמרה: הקואליציה תקום על בסיס קווי-היסוד הקיימים; תוך 6—8 חודשים תחזור ועדת-השרים לענייני-גיור, שנבחרה עם כינון הקואליציה בראשות גברת מאיר, לנוסח שיקבע, כי יהודי הוא מי שגוייר כמקובל בישראל מדורי דורות; כדי לשמור על אחדות העם היהודי, ננסה להגיע לידי הסכם עם שלושת הזרמים ביהדות (אורתודוכסים, רפורמים, קונסרבטיבים), על הקמת בתי-דין לגיור מוסכמים או מקובלים על שלושתם.

ואכן, למחרת היום, בשעה 1.30 אחר-הצהרים, אירח מזכ"ל העבודה, אהרון ידלין, בלישכתו במרכז המפלגה, את נציגות שתי המפלגות. לאחר דיברי פתיחה לא-מחייבים של יצחק רבין, ביקש פרס "להציע משהו חורג", והוא העלה את הצעתו משלושת הסעיפים.

הסעיף הראשון שדיבר על הקמת קואליציה על בסיס קווי-היסוד הקיימים, והאחרון, שהתמקד בהקמת בתי-דין-לגיור מוסכמים גם על הרפורמים (לגבי הקונסרבטיבים יש הערכה כללית, כי ניתן למצוא שפה משותפת בינם לבין האורתודוכסים), הוסרו מיד מעל הפרק. כי על כך הטילו אנשי המפד"ל וטו מיידי.

הרצועה הותרה

באשר להצעה שאמרה, כי גיור מחייב אם נעשה כמקובל בישראל מדורי דורות נשמעה נימת-הסכמה מצידו של שר-הדתות. הלה אף אמר, כי אם יסכים המערך שהדבר יופיע בהסכם הקואליציוני, ויקבע במפורש כי תוך פרק-זמן קצוב יתוקן החוק בהתאם לכך, תהיה מפלגתו מוכנה לדון בכך בכובד ראש.

הנמקתו של רפאל היתה פשוטה ועניינית. לדידו, המשמעות של "מדורי דורות" היא גיור כהלכה. הערכתו היתה, שנוסח זה מוצע גם על דעת פסים. השר-ללת בתקופות את תיקון חוק-השבות על-ידי תוספת המילה "כהלכה". אי לכך, אמר שר-הדתות, "אני מוכן ללכת לקראת ניסוח זה".

כאן נשמע קולו של מזכ"ל מפ"ם, חבר-הכנסת מאיר תלמי, שעקר כל תקוות מלב הנוכחים. "אני מצטער", אמר המזכ"ל, "שזורעים אשליות אצל המפד"ל שדבר כזה יכול להתקבל. מפ"ם לא תקבל זאת, משמעות "מדורי דורות" היא כאילו נאמר "כהלכה"..."

הרצועה הותרה, וגם מקרב אנשי-המפד"ל האחרים שנכחו במקום נשמעו הסתייגויות מנוסח זה. חבר-הכנסת יהודה בן-מאיר ומזכ"ל המפד"ל, צבי ברנשטיין, אמרו, כי יסכימו רק לנוסחה שהרבנות הראשית תאמץ אותה. ואז פנה פרס אל רפאל וקרא: "אתה בעל ההצעה. אז הצע אותה..."

רפאל השיב: "לא הצעתי מאומה. רק התייחסתי כאן להצעה שאתה העלית..."

פרס, כמבקש להשכין שלום, הגיב: "טוב. זו הצעה בלי אבא ובלי אמא"...

וכמובן, נתפזרו מבלי להגיע להסכם כלשהו. היושב-ראש, יצחק רבין, סיכם מעמד זה שנמשך קרוב לשעתיים, לאמור: "שני הצדדים שוחחו ביניהם. אף צד לא העלה הצעה חדשה".

פגישה זו אמורה היתה להישאר כסוד. עוד בעת ההחלטה לקיימה, בבית שר-החוץ, אמרו זה לזה, כי היא תיערך "רחוק מעין הכתבים". לכן גם גילה רפאל למזכ"ל המפד"ל, צבי ברנשטיין, על קיומה זמן קצר ביותר לפני שנתקיימה. גם סוכם ביניהם, כי ישגרו נציגות מצומצמת לשיחה. צד אנשי-המערך המארחים, הופיעו בצוות מצומצם, שייצג את כל מרכיביו.

להצעה זו של "מדורי דורות" יש היסטוריה מעניינת. מצדדה הראשון היה, בעצם, הרב הראשי שלמה גורן. הוא עמד להעלותה כאשר אפס כל סיכוי להקים קואליציה בראשות גולדה מאיר, ורק ההידרדרות בגבול הסורי הביאו אז להחלטתם של משה דיין — להמשיך ולכהן כשר-בטחון, ושל המפד"ל — להצטרף לממשלה מבלי שתתמלא תביעתם לתיקון חוק-השבות. הוקמה רק ועדת-שרים לענייני-גיור בראשות ראש הממשלה.

התמקחויות מייגעות

בינתיים התפטרה ראש-הממשלה, ושוב החל מסע ההתמקחויות הארוך והמייגע על הקמת ממשלה חדשה. הפעם בראשות יצחק רבין. הפעם הודיעה המפד"ל, כי איננה מוכנה להצטרף לממשלה על בסיס קווי-היסוד הקיימים, כפי שהציע המערך. משהועלה מחוגים שונים נוסח ישן חוזר של "מדורי דורות", התברר, כי הרב גורן, שבעבר תמך בה, הסיר את תמיכתו.

ומדוע?

כדרכו בקודש לבדוק כל נושא ונושא ביסודיות רבה התגנבו לליבו של הרב הראשי פקפוקים. מן לא יעמוד הנוסח הזה במיבחן של בג"צ. הוא חשש כי פניה לבג"צ של אדם שגוייר בידי בית-דין רפורמי ושגיורו לא יוכר בארץ, לא תביא את האישור הרצוי, ש"מדורי דורות" פירושו כהלכה.

הוא פנה לעורכי-דין לא-דתיים, בתוכם הפרקליט יצחק טוניק, וביקש חוות-דעת מתאימה. חוות-הדעת שקיבל, אימתו את חששותיו. אחת מחוות-הדעת, שהרב גורן סירב לגלות את שם נותנה, קבעה במפורש, כי הנוסח "מדורי דורות" הוא מושג סיפרותי ולא משפטי, ולא יעמוד כלל במבחן בג"צ. אותו פרקליט יצא מנקודת-הנחה, כי גם השופטים הקרובים ביותר לערכי דת ומסורת, יכשירו לפי הנוסח של "מדורי דורות" גם גיור רפורמי. זאת משום שבית-משפט נוטה להקל במקום שיש אפשרות להחדיר בנוסח את קיום האקט המשפטי.

אותו משפטן הביא דוגמה, כיצד יכול להיות שבאמצעות הנוסח "מדורי דורות" יכשירו דווקא גיור רפורמי. הוא נקב בשמו של אחד ממחוללי הרפורמה היהודית, יום-טוב ליפמן-ליאופולד צונץ, שפעל בברלין ובפראג, ואשר לא הניח ידיו מעימקי-גיור. כאפשרות, החריץ המשפטן עלום-השם, שבג"צ יקבע, כי המונח "מדורי דורות" כולל גם את ארבעת הדורות שעברו מאז פעילותו של צונץ (אשר מת בשנת 1880)...

השבוע, בטרם יצא את הארץ לצרפת, הודיע הרב הראשי גורן בלשון חד-משמעית שהנוסח "מדורי דורות" איננו עומד עוד. בין השאר הסתמך על חוות-דעת אלה.

שר-הדתות, יצחק רפאל, שדברים קשים נפלו באחרונה בינו לבין הרב הראשי, טען בשיחות פנימיות במפלגתו, כי הרב הראשי הרחיק לכת. לדבריו, קיימת חוות-דעת משפטית, שנכתבה בידי שופט עליון, והקובעת שלא רק שהנוסח קיים בחוק (בו מופיעה המילה "מי שנתגייר", מבלי לציין איך ומה), עמיד בבג"צ ופירושו של דבר גיור כהלכה, אלא גם הנוסח של "מדורי דורות", יתפרש בבירור בבית-המשפט הגבוה לצדק, כמי שמשמעותו היא גיור כהלכה.

אגב, הצעה זו של "מדורי דורות" יוחסה באחרונה גם לסגן ראש-הממשלה, יגאל אלון. השרים יוסף בורג ויצחק רפאל פנו אליו ושאלוהו אם הוא מתכוון להעלותה. הוא טען שכלל לא העלה דבר זה על דל לשונו.

עד לרגע כתיבת שורות אלה — אתמול בצהרי היום — המצב הוא כהגדרת מזכ"ל המפד"ל: "יבש מקור הטיעונים!..."

או, כסיפורו של הרב הרשל שכטר, לשעבר נשיא ועידת-הנשיאים: השוהה עתה בארץ יחד עם נשיא הסתדרות הרבנים, לואי ברנשטיין, במטרה לאחות את הקצוות ולמנוע את פרישת המפד"ל, אצל יצחק רבין מצא הלב פתיחות רבה לתביעות לתקן את חוק השבות. אגב כך קבל על יחס חוגים שונים לתביעת המפד"ל, והשכיל מאוצר סיפוריו: "היושב-ראש הראשון של הכנסת, יוסף שפרינצק ז"ל, אמר לי פעם: אצלי כשר (ענייני יהדות) אינו טרף, אני מצטער שנתקלתי כאן בחוגים כאלה שאצלם כשר זה טרף..."

הערות עוקצניות

שמו של שפרינצק ז"ל עלה השבוע גם בפיה של ראש-הממשלה. היה זה בעת דיון נרגש בסיעת המערך בכנסת בקשר לדיונים על הסכם ההפרדה עם סוריה. בשנת 1947 — סיפרה גברת מאיר — שוחחה עם דוד בן-גוריון, והוא אמר לה, ששפרינצק מודאג מהסלמת המצב בינינו לבין הערבים. העיר ב.ג. ז"ל: "אילו ידע שפרינצק מה שאני יודע, אז באמת היה לו מה לפחד!..."

היו אלה, בעצם, דיברי-הקסה שהשמיעה גברת מאיר באוזני חברי הסיעה. שכן, בימים האחרונים גאה כעסה הן על קבוצת חברים בסיעה שהודיעה כי לא יתנו את ידם להסכם הפרדה עם סוריה המלווה בנסיגה, אם לא ישותפו בנושא בטרם התקבל הכרעה סופית; והן על ועדת-החוץ-והבטחון של הכנסת, הלוחצת על הממשלה לספק לה מידע מקיף מהשיחות בטרם תתקבל הכרעה סופית.

שר-ההסברה שמעון פרס
"כמה זמן עוד נמשוך את זה?" ———

שר-הדתות יצחק רפאל
——— "אנו פתוחים לכל רעיון חדש"

ראש-הממשלה סירבה בתקיפות רבה להענות לתביעתם לספר מה, בעצם, מתרחש, מאחורי הקלעים. לא מספיקה, זעמה, פעילותו של הליכוד נגד הממשלה; גם החברים כאן — המפח — לא מאמינים לממשלה. אגב כך הישירה מבטה לח"כ החיפני, משה שחל, המגלה באחרונה פעילות אופוזיציונית ניכרת והוא אחד ממלכדי האגף הניצי בסיעה. מה שעשיתם — קראה בהתכוונה לזימון מושב מיוחד של הסיעה — משמעותו שאינכם סומכים על הממשלה.

היא חזרה גם, כמובן, לנושא האהוב עליה: הדליפות, והעירה לא במעט רוגזה: "אין גוף שאין מדליפים ממנו..." מה שהיתה מוכנה לספר היה, שישראל הגיעה לגבול הוויתורים שלה; שכל ההצעות הובאו למליאת הממשלה ונתקבלו פה אחד; ובגרמו שכרמנו: לא עתה הזמן לפרט מדוע ולמה מסובב קיסינג'ר בארצות האיזור (מצרים, סעודיה, ירדן), מלבד ישראל ודמשק — אבל עוד יוודע למה!...

אגב, במהלך הישיבה זרקה גברת מאיר הערות עוקצניות מפעם לפעם. היא מצאה שפה משותפת דווקא עם שניים מחברי-הכנסת לובה אליאב ויוסי שריד, אשר לא רק שלא היתה שפה משותפת בינה לבינם, אלא שהיא נהגה "לספס" עליהם מפעם לפעם בלשון תקיפה. ועתה דווקא הם היו עדים לביקורת שסיגנה מפיה נגד חבר-הכנסת מיכאל חריש, בעת שהלה דיבר ("הדבר הכי גרוע, זה כאשר יונה הופכת להיות נץ..."), ועל שר-התיירות משה קול ("יש לי אחד כוח בממשלה... סוסר-יונה שהופכת לנץ. ואז נוצרת חיה מיוחדת במינה"). יתר-על-כן: היא ביקשה משריד להציע לה סיגריה ולובה הצית את הגפרור שהדליק את הסיגריה...

אליאב ושריד, אברהם עופר ויצחק בן-אהרון — "יונים הונים" שבסיעה — לא נטלו חלק בדיון הכללי. בניגוד לניצים הזועמים, היו ארבעת אלה, מבקריה הקשים של הממשלה ושל מיטבה-גולדה, התומכים הנלהבים ביותר במדיניות הממשלה הנוכחית בעניין סוריה. יתר על כן: בן-אהרון, שנרשם לרשות הדיבור, חזר בו. שחרי הדבקים מתהלים כרצונו. לובה אליאב אף זכה השבוע למחמאה מיוחדת במינה מאיש הליכוד, ד"ר יוחנן בדר, אשר אמר לו: "אני מקווה שאתה שומר על עמדותיך היוניות האמיתיות, ותתנגד לעמדות היוניות המזוייפות..."

"היבשים והרעננים"

שר-החוץ, אבא אבן, היה שותף לביקורת של גולדה על חברי הסיעה, אך לביקורתו היתה משמעות רחבה יותר. "מדוע", היקשה, "מטילים ספק ביכולת הצוות המנהל את המשא-ומתן על הסכם ההפרדה עם הסורים?"

שאלה זו לא נזרקה בחלל. אין זה סוד, כי אבן מצדד בהמשך כהונתה של ממשלת-המעבר הנוכחית עד לבחירות חדשות. כמוהו גורס גם סגן ראש-הממשלה, יגאל אלון. בינם לבין עצמם החליטו השניים, בסעודת-צהריים משותפת, לכבד את החלטת הרוב בעבודה, בדבר כינון ממשלה חדשה במתכונת היוצאת, בראשות רבין (ששניהם אינם שלמים עם בחירתו). ואומנם, סיכמו ביניהם, אם הברירה היא בין ממשלה רופפת לבין המשך כהונתה של ממשלת-המעבר הקיימת עד לבחירות, עדיפה השניה.

הסביר אבן בחוג מקורביו, כי הציונות נעשתה למעשה אפשרית רק לאחר שהזרמים הדתיים בעם היהודי הצטרפו אליה. עובדה היא: מחצית העולים הדתיים מארצות-הברית הם דתיים ואורתודוכסים. ואי-אפשר לומר — הסמיך שר-החוץ באירוניה — שגברת אלוני, שעל שלושה קולותיה יש מגמה לבסס קואליציה רופפה, מייצגת את אחד הזרמים בהיסטוריה הציונית...

בפי שר-החוץ היתה גם דוגמא נטולה מעולם החי: בזכות עודף שלושת קולותיה, תוכל גברת אלוני להפיל ממשלה על רקע עניין פעוט, כמו איסור אכילת חזיר באיזשהו מקום...

מודע למצב זה דואג אבן בצוות הקיים, המנהל את המשא-ומתן עם ד"ר קיסינג'ר, כטוב ביותר שיכול להיות בעת הזאת. מה עוד שיש בו, כלשונו המצוחצחת, "גם היבשים" (צוות ומיטבה) ו"גם הרעננים" (פרס ורבין).

בדעתו זו של אבן נמצא גם שר-הדתות, יצחק רפאל. הלה, שזכה השבוע לשבחים מפי אבן על "עמדות אמיצות שנקט בשיחות המסרת, כשאמר דברים בעד נסיגות מה-ושם — דברים ששרים אחרים אינם מעיזים לומר" — טען השבוע, כי "תהיה זו האבידה הגדולה ביותר לממשלה, אם משה דיין יפרוש ממנה. כל שעה שלו ליד שולחן הממשלה, יש בה תרומה. התמצאות שלו בענייני בטחון והאינטואיציה המדינית של דיין הן ללא תחליף".

שר-הדתות, שהתקרבות רבה חלה בינו לבין ראש-הממשלה, אמר למקורביו, כי "יש מזל שהשיחות על הסכם ההפרדה מתנהלות בממשלה זו, בראשותה של גולדה. אלה שבוער להם להיפטר כבר מדיין ולוחצים על הקמת ממשלת-מעבר חדשה, יתכן ומונעים בידי הרצון להיפטר מהתחרה בשיעור קומתו של שר-הבטחון. אין לי ספק שהממשלה לא תוכל לוותר על דיין ועוד תזדקק לו ותקרא אותו חזרה".

"איחולי" גולדה

לאמיתו-של-דבר, נקלע המיועד להרכבת ממשלה למצב מיוחד במינו. כאשר המתינו שרי-הממשלה בשבוע שעבר לבואו של ד"ר קיסינג'ר בביתו של שר-החוץ בירושלים, העירה ראש-הממשלה לרבין בערך כך: "אני מבינה שיש לך הבנה חדשה במקומי; אני מאחלת לך שיהיה לך טוב איתה..." אלה לא היו בדיוק איחולים של "חג שמח", רבין חש היטב, כי גולדה מאיר איננה שלמה עם מהלך זה של הקמת ממשלה חדשה, שהרוב שלה יהיה בזכות שלושת הקולות של סיעת גברת אלוני.

רבין גם יודע, ואמר זאת בשיחות פרטיות, כי הרוב בציבור רוצה בממשלת-ליכוד-לאומי. עם זאת ברי לו, כפי שהתבטא, שבמצב הסיעתי הקיים במערך, אין הדבר ניתן לביצוע.

אימרתו, כי "לא נורא אם ניסע באשרת-תייר לכפר-עציון", לא הוסיפה לו תומכים במפד"ל ובחוגים אחרים ב"עבודה" ודאי-ודאי לא בליכוד. רבין היה מודע לכך ובהזדמנות מסויימת העיר, כי הוא איננו בעצם "יונה" אלא נמצא בזרם המרכזי של המפלגה...

היה זה אבן אשר השקיף על הנעשה במשא-ומתן הקואליציוני והביע השבוע הרהוריו, פן תידרדר מדינת ישראל ותהפוך להיות כמו שהיתה הרפובליקה השלישית הצרפתית, בטרם עלה הגנרל דה-גול לשלטון. בשיחת-רעים עם יגאל אלון, נזכר האחרון, כי לפני הבחירות האחרונות רצה לפרוש לתקופה של שנה לקיבוצו, על מנת שיוכל לשוב למקומו בהנהגה במלוא איתנו, אחרי תקופת חשיבה והתרעננות. אילו עשה כך היה רחוק מכל פרשת-המחדל ויתכן שהיה נקרא עתה להנהגת המדינה.

העיר שר-החוץ, שמצבו היום היה יכול להיות טוב בהרבה, על מקרה דומה. כאשר שהה בבראזיל היה צה"ל מטוס-נוסעים לבנוני תחת מידע מסוים שמנהיגי המחבלים עלולים להימצא בו. אבן שיגר אז מבראזיל את הרעיון על צעד זה. הוא שקל אם לפרוש כמחאה. אילו פרש... לא מן הנמנע שהיה נקרא עתה אל הדגל.

אבל שניהם יודעים, שב"אילו" אין מותרים בצירות. כך-או-אחרת השבוע, בישיבת סיעת המערך בכנסת תפסה לה גולדה מקום בשולי האולם. קרא לה היושב ראש, משה ברעם, בחיוך: "גולדה, בואי התקרבי לשלטון..." (לראשות השולחן).

קראה גולדה ממקומה: "אני רוצה כבר להתרחק להיות בקרב העם!..."

הרב הראשי לישראל, שלמה גורן:

„הצעתי לגולדה הצעת־פשרה - אך היא אמרה: ,זה לא יילך, מפ"ם לא תסכים'"

„לא נסכים בשום אופן שיכפו עלינו אימפורט של גויים מחו"ל ✶ הלוואי שיהודים רפורמים רבים יעלו לישראל – נקבל אותם באהבת ישראל ✶ הפוליטיקאים הם שפלשו לתחום הדת וההלכה ✶ נפגשתי באחרונה פעמיים עם יצחק רבין, שאותו אני מוקיר בגלל יושרו והגינותו ✶ ח"כ בגין מחייב אישית את תיקון חוק השבות ברוח דרישתנו ✶ הרב עובדיה יוסף אינו מחמיץ הזדמנות להשמיץ אותי ואת הרבנות הראשית — באחרונה הוא כינה אותנו ,המן ועשרת בניו'"

רפאל בשן מראיין

הכבר הקואליציוני הגדול החל אחרי שראשי המפד"ל פנו לרב הראשי שלמה גורן וביקשו את חוות־דעתו בסוגיית „מיהו יהודי". הרב גורן הביא, כזכור, את העניין בפני מועצת הרבנות הראשית, זו פסקה, כי אסור למפד"ל להצטרף לקואליציה עד שיוכנס תיקון מהותי בחוק. אחרי שבועות סוערים, אשר הביאו את המיפלגה הדתית לאומית עד סף הפילוג, החליטה המפד"ל סופית להישאר מחוץ לממשלה, אבל המפתח נשאר בידי הרב גורן, וראשי המיפלגות בישראל שיחרו השבוע לפתחו, במאמץ לשכנע, לפייס, לנסות לפשר ולמצוא נוסחה גואלת. אולם, היא לא נמצאה. מדוע לא? מה היתה השתלשלות העניינים עד כה? מדוע תקיפה כל־כך היהדות הדתית בדרישתה לשנות את חוק־השבות? וכלום עכשיו הוא הזמן המתאים לחולל משבר? הלכתי לשאול את הרב הראשי לישראל, הרב שלמה גורן. נפגשתי עימו בביתו בשעת־בוקר מוקדמת. על השולחן נחו ארבע גמרות פתוחות. כשעיניו הלוהטות מעיפות בי מבטים חדים מבעד למיסגרת המשקפיים המוזהבת, דיבר הרב כדרכו: בעמקות ובלהט, בתבונה ובסערה, בהתרגשות ובשיקול־דעת, בגילוי־לב ולעיתים בכאב־לב גדול.

יש להעריך את אומץ המפד"ל

אני: איך אתה מקבל את החלטת מרכז המפד"ל לא להצטרף לממשלה עד שיתוקן חוק „מיהו יהודי"?

גורן (בחומרה חד־משמעית): בהחלטת מרכז המפד"ל יש משום תשובה על אי־ציות להחלטות מועצת הרבנות הראשית בסוגיית „מיהו יהודי", וזאת תוך התחייבות מפורשת ויזומה מצד השואלים לציית לכל החלטה שתצא מהמועצה! (בכעס) לבסוף הם הימרו את פי. כעת יש להעריך את האומץ שבהחלטת מרכז המפד"ל. כאשר גוף חשוב ומורכב כזה אוזר עוז להודות על שגיאה שעשה בעבר, ומוציא מסקנות לעתיד.

שאלה: שר הדתות, הד"ר יצחק רפאל, אמר לי בזמנו בראיון, כי המפד"ל פנתה אליך כדי לקבל עצה, ואתה לא הבנת אותם, הבאת את העניין לפני מועצת הרבנות הראשית, והוצאת פסק־הלכה. זה נכון?

גורן (אמ־אש ובשקט): כמה שעות לפני תחילת ישיבת מועצת־הרבנות־הראשית נחפז הד"ר רפאל ביוזמתו למישרדי, כדי להודיעני שאין כל אמת בידיעות שנתפרסמו בעיתונות כאילו המפד"ל מתכוננת לציית לפסק־הדין שנוציא. (מרים קולו) הוא אמר לי בצורה חד־משמעית, כי כל החלטה שנוציא תכובד במלואה על־ידי המפד"ל. ואני אמרתי לו אז: אם אתם חושבים שלא לציית, אני מוכן לבטל את ישיבת מועצת־הרבנות־הראשית, כי אין טעם להתבזות קבל עם ועולם. אומנם, באותו לילה הכינותי גם אפשרות של ביטול ישיבת המועצה. אבל אחרי דבריו המפורשים של הד"ר רפאל, הוריתי לראש לישכתי לזמן את חברי מועצת־הרבנות־הראשית. בתחילת הישיבה הגיעו הד"ר רפאל והשר מיכאל חזני והודיעו בצורה חגיגית ביותר, כי כל אשר תורונו — נעשה, ופסק־ההלכה של הרבנות הראשית יחייב את המיפלגה כולה".

אני: מה אירע אחר כך?

גורן: עיכבתי את פירסום ההחלטה עד אשר קראתי את ראשי המפד"ל למישרדי, ומסרתי להם מה הוחלט. נכחו בפגישה הד"ר בורג, ד"ר רפאל, צבי ברנשטיין והחברים המר ובן־מאיר. (מושחז) כאשר הודעתי להם על ההחלטה, ראיתי בפניהם מבוכה רבה — אך גם במעמד זה הודיע ד"ר רפאל, כי החלטת מועצת־הרבנות היא החלטה, והמפד"ל תפעל בהתאם וללא סטיות. (במורת־רוח) ד"ר בורג ניסה להתפלפל על משמעות ההחלטה, כדי למצוא בה סדקים, ואני אמרתי לראשי המפד"ל: רבותי, שיהיה ברור לכם, אין מה שום סיקפוקים. ההחלטה הזאת נתקבלה פה־אחד, ולידיעתכם, היא המתונה מכל אלה שהוצעו בישיבת המועצה. (במרירות רבה) ולבסוף, אחרי כמה וכמה ישיבות של המפד"ל נדהמתי לראות, כי הם הימרו את פי מועצת הרבנות־הראשית — ועשו בדיוק את ההיפך ממה שהוחלט!

הדת היהודית חופפת את הלאום

שאלה: בחוגים מסויימים טוענים נגדך, כי התערבת במישרין בעניינים פוליטיים, ומקובל שרבנים אינם עושים זאת. מה דעתך?

הרב גורן (בסערה): הפוליטיקאים הם שפלשו לתחום הטהור של ההלכה והדת. ההכרה בגיור שאיננו לפי ההלכה פירושה: פגיעה חמורה בתורת משה. הדת היהודית חופפת את הלאום היהודי, וההלכה היא התקנון, לפיו מצטרפים לעם היהודי מאז מתן־תורה ועד ימינו. כל נסיון של גופים חילוניים לשנות תקנון זה, הוא בגידה בדמותו הרוחנית של עם ישראל, וכי המאבק נגד זה פוליטיקה ייקרא?

אני: רבים שואלים: דווקא בימי חירום אלה צריכים הדתיים לחולל משבר על רקע „מיהו יהודי"? מדוע אי־אפשר לדחות זאת?

גורן (חרישית): כל הווייתנו בארץ, בנייתה, קיבוץ גלויות, זכויותינו על האדמה הזאת, הן תוצאה ישירה מיהדותנו. אין אנו יהודים מפני שאנו נמצאים בארץ־ישראל. אנחנו נמצאים פה, מכיון שאנו יהודים! השמירה על יהודנו היהודי היא התשתית של כל קיומנו פה. השמירה על שלמות העם היא חובה ראשונה־במעלה, וכי מה טענו כל השנים התנועות הרפורמיות בעולם היהודי, שהתנגדו לציונות? הן טענו שיש לבולל את העם היהודי בקרב הגויים, ועל־ידי כך לפתור גם אחת ולתמיד את בעיית האנטישמיות. ועכשיו, אם נקבל את דעת התנועות הרפורמיות, ואפילו הציוניות שביניהן, מה נעשה? (חד־משמעי) במקום לבולל את העם היהודי בגויים, יבואו גויים ויתבוללו בעם ישראל. גדולה מזו: (באירוניה) מדוע מונים החתמים עלינו למערך ולמרכיבים אחרים של הממשלה, ושואלים אותם: על מה אתם נאבקים? על אותה מלה אחת, „הלכה", שלא תהיה כתובה בחוק השבות? (בלהט) בשבילנו זהו המאבק על קדושת העם, על הערך המקודש ביותר בתורת־ישראל. אבל על מה הם מוסרים את נפשם? על מה הם מטילים ריב ומדון בקרב העם? (בריתחה) כלום חזרנו לתקופת הייבסקציה, בה הכריזו מלחמה עד־חורמה על תורת ישראל? למה הם לא מתחשבים בשעת־חירום חמורה זו, בה חייב להיעשות כל מאמץ כדי לאחד את העם? מדוע הם מוכנים, בגלל רגשות אנטי־דתיים, להטיל תוהו־ובוהו במדינה? (אחרי הירהור קצר) נוסף לכך אין הבעייה הזאת נוגעת להם בכלל.

שאלה: מדוע?

גורן: כי הגיור המבוצע בארץ, חייב בין כך וכך להיעשות לפי ההלכה. הם רבים ריב לא להם. כל מאבקם נועד כדי להכריח אותנו לקבל אימפורט של גויים מחוץ־לארץ ולהכיר בהם כיהודים. (בלגלוג) אי־אפשר להפוך גויה ליהודיה בפאזייר של רבי רפורמי, כשהוא אומר לה: אתה גאוז את! באיזו זכות יכול לבוא מישהו, ויהיה גדול ככל שיהיה, לבטל את תקנון הגיור, הקיים אצלנו למעלה מ־3,000 שנה?

כל יהודי — אנו מצווים לקרבו

אני: רבים טוענים, כי החלטת מועצת־הרבנות־הראשית פוגעת קשות באחד הזרמים הגדולים והחשובים של היהדות, הזרם הרפורמי. מה דעתך?

גורן (בסערה): גם לטענה זו אין שחר. העניין עוות בצורה בלתי־צודקת לחלוטין, וכי אנו כופרים חס וחלילה, ביהדותם של היהודים הרפורמים בארצות הברית, או בכל מקום אחר בעולם? כל מי שהוא יהודי, אנו מצווים לקרב אותו ולאהבו. (בחמימות) הלוואי שיהודים רפורמים רבים היו עולים לישראל, נקבלם בכל הכבוד, ובכל הלהט של אהבת ישראל! אנו מצטערים רק על שהיהדות הרפורמית איננה רואה את ישוב ארץ־ישראל כמיצווה המחייבת אותם, כשם שהם לא רואים את שאר מיצוות התורה כמחייבות אותם. אני חוזר ואומר: כל המאבק מתמקד סביב עניין אחד — רוצים להכריח אותנו להכיר כיהודי מי שאיננו יהודי.

שאלה: האם לא מדאיגה אותך מבחינה דתית העובדה, כי סירוב המפד"ל להשתתף בממשלה עשוי להביא להרכב ממשלה עם שולמית אלוני ול"ע?

גורן (בלי היסוס): כל ממשלה בישראל, אשר תציב לעצמה מטרה לפגוע בערכי התורה וחוקיה, תאבד זכות קיומה. זכות קיומנו בארץ הזאת מושתתת על תורת ישראל וחזון הנביאים. הצ'ארטר שלנו על הארץ הוא התנ"ך! ספר־הספרים איננו מושג מופשט, ומוסר הנביאים הוא לא רק עניין שבלב. הם דורשים הצמדת אורח־החיים לאמונה, והמחשבה — למעשים.

אני: באיזו מידה השפיעה, לדעתך, התערבותם של הרבי מלובאביץ' והרב סולובייצ'יק על החלטת מועצת הרבנות הראשית בסוגיית „מיהו יהודי"?

גורן: עם הרבי מלובאביץ' לא היה לאיש מן הרבנות הראשית שום מגע עד עצם היום הזה. (נזכר) פרט אולי לגאון הרב זווין, חבר המועצה, שהוא חסיד לובאביץ', והצביע, כמובן, בעד ההחלטה. אשר לרב סולובייצ'יק: אני, אישית, התייעצתי איתו כמה פעמים. אבל החלטת המועצה היתה סוברנית לגמרי. נתתי לכל אחד ואחד לומר את דעתו, לפני שחיוויתי את דעתי, ולהפתעתי ולשמחתי הרבה, היו כולם שותפים להחלטה שהתקבלה!

שאלה: כיצד נפתרות עכשיו בעיות הגיור של המעורבים, הבאים מחו"ל?

גורן: היו בעיות ויש, אבל את אלה שבאו לפני פתרתי בעיקר באמצעות האולפן ללימודי יהדות למתגיירים, שהקמתי בתל־אביב לפני כשנתיים. משך הלימודים שם הוא ארבעה חודשים, לומדים בארבע שפות: רוסית, גרמנית, אנגלית ועברית. (בסיפוק גדול) עכשיו מסיים כבר המחזור השביעי, ובמיספרים נכבדים.

שאלה: מה בדבר הצעת־הפשרה החדשה, שהובאה בפניך השבוע על־ידי השרים פרס ורפאל?

גורן (מושך בכתפיו): בפני לא הובאה כל הצעה רשמית חדשה על־ידי השרים פרס ורפאל. הם רק הודיעו לי, כי בישיבה מאולתרת, בלתי מחייבת, נזרקה איזושהי הצעה, שלמעשה איננה חדשה, משום שכבר דנתי בה לפני הרכבת הממשלה הראשונה של הגב' מאיר עם השר פנחס ספיר ואחרים, והיא: שבמקום שיהיה כתוב בחוק השבות „מי... שנתגייר כהלכה", ייכתב: „מי שנתגייר כנהוג ומקובל בעם ישראל מדור לדור" — וזוהי אחת מכמה הצעות, המנסרות בחלל עולמנו בסוגיית „מיהו יהודי".

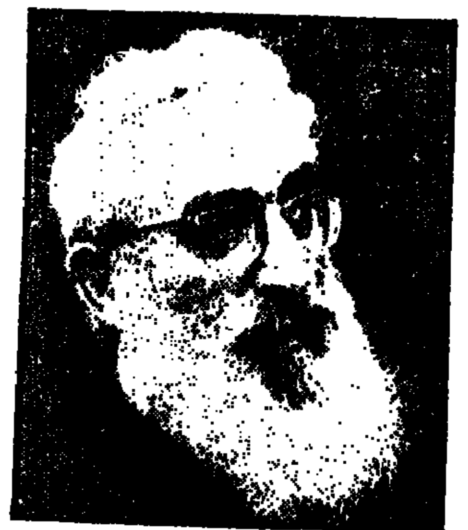

הרב הראשי שלמה גורן
„לא אחליף כתר תורה בכתר מלכות"

אני: והן?

גורן: הראשונה והעיקרית אומרת שחוק־השבות יתוקן וייכתב בו במפורש ש„גיור הוא לפי ההלכה", שעה שכיום כתוב בחוק בערך כך: „יהודי הוא מי שנולד לאם יהודיה, או מי שנתגייר", על זה אנחנו תובעים כאמור להוסיף את המלה „כהלכה". את ההצעה השנייה הבאתי בזמנו לפני ראש הממשלה הגב' גולדה מאיר, והיא: אני מציע שיחול תיקון בחוק המרת־דת המאנדטורי, שנתקבל בדבר המלך במועצתו ב־1927, ושם נאמר: „כל מי שהמיר את דתו ורוצה לתת תוקף חוקי להמרה זו עליו לקבל אישור מראש העדה הדתית אליה הוא נספח". החוק הזה חל לא רק על יהודים, אלא גם על מוסלמים ונוצרים. הגיור שלנו, כיום, מבוסס מבחינה חוקית על סעיף זה, אבל החוק הנ"ל תופס רק כלפי גיורים המבוצעים בארץ, (נמרץ) ואני הצעתי שיחילו את החוק הזה גם על גיורים שבוצעו בחו"ל, כאשר הגרים עולים לישראל.

שאלה: לאיזו תכלית?

גורן: פשוט מאוד! התוצאה תהיה כי כל גיור המבוצע בארץ או בחו"ל — אורתודוכסי, רפורמי, קונסרבטיבי — יהיה חייב לקבל את אישורם של „ראשי הדת היהודית", שהם הרבנים הראשיים לישראל.

אני: ומה תשובת ראש־הממשלה?

גורן (בצער גדול): תשובת ראש־הממשלה היתה שלילית. שאלתי: מדוע? והיא ענתה: מפ"ם ול"ע לא יקבלו בשום פנים ואופן הצעה כזאת. שאלתי את גב' מאיר אם ברצונה שאלך ואדבר עם צמרת מפ"ם ואסביר לה את משמעות דרישתנו. אני מעריך מאוד את כושרם המחשבתי של צעירי מפ"ם ואת רצונם להתעמק בבעיות וללמוד. ואז אמרה הגב' מאיר: זה לא יועיל. אין שום סיכוי שהצעתך זו תתקבל אצלם!

יחסי ידידות עם רבין

שאלה: מחלכות שמועות כי אם יסכים המערך לממשלת־חרום לאומית, תסכים המפד"ל על דעתך לדחות את הבירור בסוגית „מיהו יהודי" למועד מאוחר יותר. זה נכון?

גורן: ההלכה איננה משתנה בהתאם לסוג הממשלה שתקום בארץ, ואיננה נקבעת על־ידי כך. (בלי פשרות) אנו נדרוש שינוי של חוק „מיהו יהודי" בכל סידור ממשלתי שהוא וההחלטת מועצת הרבנות בנדון מחייבת את שואליה ואת כל יהודי, הרואה עצמו קשור לתורת ישראל. אני חוזר ומדגיש: אין ולא היתה שום כוונה לוותר על שינוי החוק תמורת ממשלה, ותהיה איזו שתהיה.

שאלה: בימים האחרונים נפגשת פעמיים עם השר יצחק רבין. מה היה נושא השיחות?

גורן (בחיבה): יש לי יחסים ידידותיים עם יצחק רבין למעלה מ־26 שנה. אני אוהב, מעריך ומוקיר אותו בגלל יושרו והגינותו. הוא היה אחד הרמטכ"לים המעולים ביותר של צה"ל, ועל אף הבדלי ההשקפות, שררו בינינו בתחום הדתי, קשרו אותנו תמיד יחסי ידידות עמוקים. גם אחרי פרישתו מצה"ל, עמדנו בקשרים אישיים ומשפחתיים. אחרי שיצחק רבין נבחר להיות מרכיב הממשלה הבאה, חשבתי לעצמי כי זו הזדמנות להפעיל את ההכרה וההוקרה שבינינו כדי להחזיר את האחדות בקרב העם, ולסייע לו למלא את שליחותו הלאומית, הרכבת הממשלה, והנה, תוך כדי הירהורים אלה, קיבלתי לשמחתי הודעה מצד־שלישי, שמר רבין מעוניין להיפגש איתי. הסכמתי מייד. הפגישה התקיימה במוצאי יום־העצמאות במקום ניטרלי, והוסכם כי תישאר סודית, והיא נערכה לצורך ליבון בעיות. היתה פגישה יפה בביתו של רבין. היא ארכה זמן ממושך. שמחתי למצוא ביצחק רבין אותו אדם ישר והגון, גם כשהוא לבוש באיצטלה של פוליטיקאי.

אני: על מה בדיוק שוחחתם?

גורן (דיפלומאטית): איני רואה את עצמי רשאי לספר את פרטי השיחה. אגיד רק זאת: הנושאים היו שלושה, אל"ף: אפשרות הקמת ממשלת אחדות לאומית, דבר שהצעתי ימים אחדים אחרי גמר מלחמת יום הכיפורים לגב' גולדה מאיר, כאשר אמרתי לה: רק ממשלת אחדות לאומית יש בכוחה לרפא את פצעי הנפש של המלחמה הנוראה ולהחזיר את אמון העם בהנהגה. בי"ת: דיברנו על עתיד יהודה ושומרון, הסברתי ליצחק רבין, כי נושא זה הוא חשוב וחיוני ביותר בשבילי, במיוחד לאור מה שפורסם בעתון על התבטאות שלו בפני חברי „בני עקיבא" בעניין גוש־עציון. גימ"ל: פתרון בעיית „מיהו יהודי".

אני: האם יחס הליכוד חיובי יותר להכנסת תיקון בסוגיית „מיהו יהודי"?

גורן: ביום העצמאות, לפני פגישתי עם יצחק רבין, זכיתי לביקורו של ח"כ מנחם בגין, שוחחתי עימו על שלושת הסוגיות, עליהן דיברתי עם רבין. (בסיפוק גדול) למדתי ממר בגין, כי הוא באופן אישי מחייב מאוד את השינוי בחוק „מיהו יהודי".

תמימות, כנות ולב פתוח

אני: יש לי אליך שאלה בתחום אחר לגמרי. מהו שורש היחסים האישיים הרעועים, השוררים בינך ובין הרב הראשי הספרדי, הראשון־לציון הרב עובדיה יוסף?

גורן (אחרי מחשבה ממושכת): מעולם לא אמרתי מלת־גנאי על הראשון־לציון. אני סולד מכל שמץ של ריב ומדון עם מי שלא יהיה. התחלתי את דרכי ברבנות מתוך תמימות, כנות ולב פתוח, (חד־משמעי) אבל מהר מאוד החלטה נחושה להגשים את המשימות, שראיתי אותן כחיוניות לקיומה ולדמותה הרוחנית של הרבנות הראשית וכדי לאפשר מילוי משימותיה הממלכתיות. והנה, להפתעתי הרבה, ולהפתעתם המצערת של כל שוחרי הרבנות הראשית, מייד בראשית צעדיו התחיל הראשון־לציון בהתקפות מזמבויות עלי ועל חברי מועצת הרבנות הראשית. זאת הסיבה השבועית שהוא פונה לציבור באמצעות כלי־התיקשורת, ומנצל כל הזדמנות כדי להשמיץ אותי אישית ואת חברי מועצת הרבנות הראשית. מדרך הטבע הוא, שהמצב המוזר, הקיים ברבנות הראשית, שם יושבים שני רבנים ראשיים בעלי סמכות ומעמד שווה, הוא מקור לחיכוכים ולחילוקי־דעות יסודיים, בפרט כאשר שני הרבנים הראשיים משתייכים לאסכולות לאומיות ודתיות שונות לחלוטין. כבר נאמר בתלמוד: „אין שני מלכים משמשים בכתר אחד", אף כי יש בהחלט מקום לגיטימי לחילוקי־דעות בין שני רבנים, וכבר היו דברים מעולם: בית שמאי ובית הלל, ר' אליעזר ור' יהושע, ר' יוחנן וריש לקיש, אביי ורבא. (נחרץ) אבל כל זה מותנה בתנאי אחד: אסור שחילוקי־דעות אלה יהיו נושא לכלי התיקשורת. אני, אישית, ומועצת הרבנות הראשית עשינו אין־סוף נסיונות רבים וכנים, כדי ליישר את ההדורים עם הראשון־לציון — (באכזבה) אך כל הנסיונות נידחו מצדו על הסף. (בזעף רב) המצב הגיע עד כדי כך, שלפני נסיעתו לארה"ב הוא דיבר בבית־הכנסת „שערי רחמים" בת"א ובבית־מדרש בבני־ברק, ושם כינה אותי ואת חברי מועצת הרבנות הראשית סמרטוטים ועמי־הארץ. בהזדמנות אחרת הגדיר אותי ואת חברי לרבנות כהמן ועשרת בניו. אף על פי כן, יצאתי להיפרד ממנו בשדה התעופה כאשר נסע לארה"ב. (באכזבה) ואז הראשון־לציון הושיט לי בקושי את ידו לשלום. אם זוהי דרכו של עמיתי לרבנות ואלה הם דבריו, כמובן שאינני יכול לצפות ליחס של כבוד מיוחד מצידו.

אני: השבוע נמסר בשם הראשון־לציון, כי קיצר את ביקורו באמריקה בגלל שינויים שעמדת לעשות במחלקת הכשרות הארצית, ומתוך חשש למצב הכשרות במדינה. מה תגובתך?

גורן: בהתאם לידיעות מוסמכות שבידי, נאלץ הראשון־לציון לקצר את ביקורו בארה"ב בגלל כמה מצבים שהיו בהופעותיו שם.

שאלה: כיצד?

גורן: בני ישיבת לייקווד התנגדו להופעתו שם. הוזעקה המשטרה, התלקחה תיגרה וכמה בחורי־ישיבה אושפזו בבית־חולים. (מכונס בתוך עצמו) צר לי, צר לי מאוד, על אותו ילקוט־כזבים, שמחבר הראשון־לציון על חברי מועצת הרבנות הראשית, שהם גדולים בתורה וגדולים במעשיהם.

אני: אדוני הרב הראשי, מאז פטירתו של השר חיים משה שפירא ז"ל אין ליהדות הדתית מנהיג המקובל על כל זרמיה. כלום תסכים אי־פעם להחליף כתר תורה בכתר מלכות?

גורן (בכמעין נזילה): לא ולא! מעולם לא עלה בדעתי דבר כזה, ולא יעלה על הלב. אם אעזוב את הרבנות הראשית, דבר כזה יתכן, תהיה מטרתי אחת: הוצאת 24 הספרים אשר עמי בכתובים, ביניהם ההוצאה המדעית של התלמוד הירושלמי כולו.

שני המועמדים לנשיאות בצרפת מסתירים את כוונותיהם האמיתיות

ז'יסקאר מנסה לוודא אם הצהרותיו הן פרו־ישראליות די־הצורך, ומיטראן התפנה לשיחה ארוכה עם כתב „סוכנות־הידיעות המהפכנית" של לוב ● אבל בכל התימרונים של שני המשתתפים שנותרו במירוץ — אין שמץ של אידיאולוגיה ● כל הערכים שהיו מקובלים בעבר בפוליטיקה הצרפתית — נופצו: הגוליזם מת והקומוניזם דועך

ואלרי ז'יסקאר ד'אסטן — פראנסואה מיטראן
את המסיכה יסיר רק המנצח — אחרי ה־19 במאי

מאת אדווין איתן, כתבנו בפאריז

צרפת נראית כרגיל בימים אביביים אלה. הדגלים מתנופפים על בנייני הממשלה. הבארים מלאים, הערים רחושות בכלי־רכב. הצרפתים מתלוננים על מזג האוויר ומתכננים את חופשתם־השנתית הקרובה. ברחובות אין כמעט כרזות ואין מכוניות עם רמקולים. אסיפות־הבחירות הינן שקטות יחסית, ו־30 מיליוני הצרפתים עוקבים אחרי מערכת הבחירות לנשיאות כמעט ללא התרגשות, ואולי אף בחיוך משועשע.

שני המועמדים שנותרו במירוץ — שר־האוצר ואלרי ז'יסקאר ד'אסטן והמנהיג הסוציאליסטי פראנסואה מיטראן — הינם יציבים, מחונים ואדיבים. הם אפילו נראים דומים במיקצת בחליפות העסקים האפורות שלהם ובעניבותיהם השקטות. הם טסים על פני צרפת במטוסי־מנהלים מאותו סוג; עורכים מסיבות עתונאים באותם אולמות מודרניים ופונים אל אותו קהל־בוחרים.

הילוך נמוך

למרות תפאורה שקטה ומעודדת זאת עברה על צרפת זה עתה מהפכה פוליטית. כל הנורמות הפוליטיות נעלמו ואינם. הכוחות שהניעו את המדינה — שותקו. הגוליזם מת, והקומוניזם דועך.

משך 16 שנה, מאז עלותו של גנראל דה־גול לשילטון, היתה צרפת חצויה לשני עולמות: צרפת ה„לאומית", המונהגת על־ידי הגנראל; וצרפת „האחרת", הקשורה עם קומוניזם, תסיסה חברתית וחוסר־יציבות. הבחירות הנוכחיות ניפצו כל זאת.

ציבור־הבוחרים הגוליסטי נעלם מן האופק. הוא אוחד על ידי הכאריזמה של דה־גול ועל־ידי האווירה של משבר וסכנה. הוא החזיק מעמד בעת כהונתו הקצרה של פומפידו — ונמוג שבועות ספורים לאחר מותו.

למרות הניבוי של המנגנון הגוליסטי העצום, למרות סכומי־הכסף שלרשות מנגנון זה, ולמרות הקאריירה המזהירה שלו, הצליח ז'אק שאבאן דלמאס לצבור פחות מ־15 אחוז של הקולות בסיבוב הראשון. תוצאות אלה סימלו לא רק את מותו הפוליטי של שאבאן עצמו, אלא גם את מות כל השיטה: שיטה של הסכמה, המבוססת לא על אידיאולוגיה פוליטית אלא על אינטרסים משותפים ועל נאמנות לאותו ברסן השילטון.

משמעותית לא־פחות היתה הדיסקרטיות של המפלגה הקומוניסטית הצרפתית, התומכת במועמד הסוציאליסטי מיטראן. מזכיר המפלגה הקומוניסטית, מארשה, הקפיד בהופעותיו הפומביות הספורות על הילוך נמוך ככל האפשר.

יין וגבינה

הקומוניסטים, אשר הביאו את מיטראן אל תחום הישג הנשיאות בבחירות שיתקיימו ב־19 במאי, פועלים מאחורי הקלעים. דרישותיהם מועטות ביותר. מארשה, שרואיין על־ידי ראדיו „אירופה 1", הבהיר כי מפלגתו לא תבקש את ראשות הממשלה, אלא תסתפק בשישה או שבעה מיניסטרים, אשר טיבם טרם הוגדר.

ברור כי שני המועמדים, הרצים עתה אל הנשיאות בצרפת, מבינים היטב כי ציבור־הבוחרים מאס בקיצוניים, ברור להם כי עליהם למשוך את המרכז המתון, כדי לנצח.

המאבק על ציבור־בוחרים זה הוליד כמה וכמה פאראדוכסים. מיטראן, הנהנה מגיבוי הקומוניסטים, הופיע כחסיד מושבע של מדיניות אטלאנטית ופדראציה אירופית, ואילו ז'יסקאר ד'אסטן, הקשור עם בעלי־העסקים הגדולים, מציע מדיניות סוציאלית שמאלנית כימעט.

אפילו נוהגי מסע הבחירות של שני המחנות היריבים נשתנו. במטהו של ז'יסקאר ד'אסטן השתררה אווירה בלתי־פורמאלית. המתנדבים, אשר רבים מהם נמנים עם המשפחות העתיקות והמיוחסות ביותר בצרפת, עומדים על כך שיקראו להם בשמותיהם הפרטיים. נשיקת־הידיים, המקובלת עדיין בחוג החברתי של ד'אסטן, נאסרה לפי הוראות המועמד עצמו. המזנון שבמקום מגיש לאורחים ולעיתונאים יין אדום פרולטארי, גבינה פשוטה ובקניק.

במיפקדה של מיטראן, השוכנת ב„טור מונפרנאס" — בניין משרדים בן 48 קומות, אסור להשמיע את התואר „חבר". המתנדבים לובשים חליפות אפורות ועניבות. במזנון מוגשים עוף בגריל ויין. הקומוניסטים אינם נראים כלל.

שני המועמדים מבינים כי השלב האחרון של המירוץ יהיה קשה ביותר. מישאלי דעת הקהל קבעו כי התוצאות יוכרעו על ידי יתרון של מחצית האחוז בלבד; וכי ההכרעה תהיה תלויה ביכולתו של ד'אסטן למשוך מצביעים סוציאליסטיים ממחנהו של מיטראן, או ביכולתו של מיטראן למשוך גוליסטים קשוחים.

השניים מבינים גם, כי בציבור הצרפתי גוברת הסלידה מפני רודנות וקיצוניות. סקרי דעת־הקהל הבהירו כי ציבור־הבוחרים איננו מעוניין כלל במדיניות־חוץ, או במריבות אידיאולוגיות. הוא שואף רק להמשך קיומה של חברת הצריכה, לשיגשוג כלכלי ולייצוב הפראנק. ואכן, בשבועות האחרונים מנסים שני המועמדים ליצור אווירה של בטחון ויציבות.

הגורם היהודי

הדבר חל גם על המדיניות הצרפתית לגבי המיזרח התיכון. מיטראן, אשר למד מניסיונו בעבר ומן היהודים הרבים שבקרב עוזריו, הקים לישכה מיוחדת ליחסי ציבור עם היהודים. כעשרים מעוזריו מטפלים אך ורק בבוחרים היהודיים. המתנדבים מפיצים הצהרות, ראיונות והכרזות מדיניות ושומרים על קשר מתמיד עם העיתונות היהודית בצרפת.

ד'אסטן הלך בדרך דומה רק באחור… וללא הצלחה יתרה. היהודים שבמטהו מעטים מאוד, ונראה כי התמצאותו בחוגים היהודיים בצרפת דלה למדי.

אפשר להשוות את שני המחנות לרפובליקנים ולדמוקרטים בארה"ב לפני שנים מיספר. באותה תקופה סללו… הדמוקרטים יהודים רבים והמפלגה שמרה על קשר עם הציבור היהודי; ואילו הרפובליקנים לא הכירו את דרכי־הגישה אל ציבור זה.

כך, למשל, נענה בשבוע שעבר… המתנגדים לבקשת אירגון יהודי… הצהרה עניינית של ז'יסקאר לגבי המזרח התיכון. לאחר־מכן שאל בתמימות… זו הצהרה פרו־ציונית די הצורך… עלינו לעשות אותה תקיפה יותר?"

חיזור אחר הערבים

בעוד ז'יסקאר מנסה לוודא אם הצהרותיו הן פרו ישראליות די־הצורך, התרוצצו עוזריו של מיטראן על פני פאריז והסבירו לעתונאים ערביים כי למעשה אין לו כל כוונה לסטות מדרך הידידות עם ארצות ערב. מיטראן עצמו התפנה לשיחה ארוכה עם כתב „סוכנות הידיעות המהפכנית" של לוב.

בכל התמרונים הללו אין שמץ של אידיאולוגיה. אין פלא שמשקיפים רבים מתארים את מערכת־הבחירות הנוכחית כ„תחרות בין שני עוטי מסיכות".

הן מיטראן והן ד'אסטן מסתירים את כוונותיהם האמיתיות מאחורי מסיכות. היחיד שיסיר את המסיכה יהיה המנצח — והוא יעשה זאת רק לאחר ניצחונו ב־19 במאי.

מישאלי דעת־הקהל האחרונים מנבאים יתרון של ד'אסטן. אבל, הכל תלוי ביכולתו של ד'אסטן להשאיר לצידו את תומכיו של שאבאן דלמאס המובס. אין ספק שמיטראן הסוציאליסטי ינסה למשוך תומכים אלה אליו — עם כל הסתירות שבדבר.

נראה כי למרות אי־יכולתם להשפיע בסיבוב האחרון של הבחירות לנשיאות, אנשי המנגנון הגוליסטי מחזיקים עדיין בשמץ של השפעה. שני הצדדים פונים אליהם — ובייחוד אל האגף השמאלי של הגוליסטים, העשוי לשנות את דעתו במפתיע.

יהיו תוצאות הבחירות אשר יהיו — החיים הפוליטיים בצרפת נכנסו לעידן אחר. הגוליזם איננו עוד. הקומוניזם שינה את פרצופו, לפחות זמנית, ואולי בשלה לסוציאל־דמוקראטיה אירופית הדועכת במדינות במקומות אחרים.

סאפארי פארק רמת־גן

הודעה לציבור

„פארק הסאפארי"

יהיה סגור בשבת 11.5.74 לכלי רכבו

המבקרים בפארק יוסעו אך ורק באוטובוסי ה„סאפארי" בלווית מדריכים מוסמכים.

הביקורים בימי חול הם בין השעות 9 לפנה"צ 4 אחה"צ (ביום ששי 9—2).

סנפיר כלי שיט בע"מ

$ 800,000

יצוא של מפרשיות המוניטין

"420" ו"גלית"

המובילות בעולם בבצועים ● חוזק ● בטיחות ● ויופי

מתכבדים להציע גם

לשוק המקומי את המגוון הבא, במכירה ישירה ובלעדית:

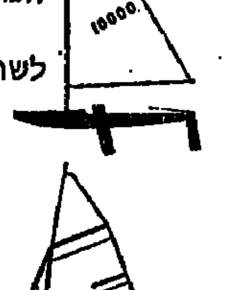

למתחילים, חובבים ומתקדמים:

"גלית" - מפרשית הכיף*

כולל הובלה לת"א 2,995 ל"י

תצוגה ומכירה במלון „אסטור"
הירקון פינת פרישמן
ששי ושבת 10.00 — 14.00

"גלית המחץ"**

לבצועי שיא (HIGH PERFORMANCE) 3,995 ל"י

"420" מיוחדת** 5,995 ל"י

למקצוענים, אגודות ובתי־ספר:

"420"*

גוף להחלפה 4,995 ל"י

"420"*

תחרותית 9,995 ל"י

"סונית"**

משוכללת ובטיחותית החל מ־20,995 ל"י

"470" באופק

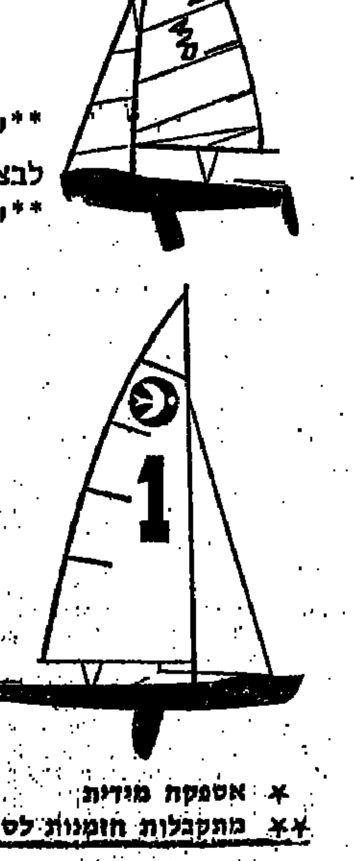

✶ אספקה מידית
✶✶ מתקבלות הזמנות לסדרת חיצור הראשונה שבעבודה

ת.ד. 10077 חיפה, טלפון 04-726014

האיש שאהב את ירושלים — ואשר ירושלים אהבה אותו

צדיק נסתר, שפסע בצידי דרכים והצניע לכת כל ימיו — כזה היה רבי יוסף־שמואל המוריה, אדמו"ר אחרון לבית־סטרטין המפואר, שנפטר בניסן

מאת מנחם ברש

רבי יוסף־שמואל סגר את הגמרא שלפניו, בצעדים מהודסים התקרב אל ה־מיטה שאשתו־הרבנית סייכה עליה את בירכת־המזון, ישב לצידה ונדם.

זמן מועט קודם־לכן קיבל, כרגיל, פני שבת־המלכה בבית מידרשו שבר־חביה. השמיע דברים נלהבים על גאולת ישראל שהדי פעמיה כבר הם נש־מעים יפה, קידש על היין, סעד את סעו־דתו ושר זמירות־של־שבת בשימחה ו־בדביקות־של־סטרטין. עתה, כאמור, ישב בצד זוגתו־הרבנית ושתק. יצאה דקה או שתים וראשו צנח על משענת המיטה תוך כדי עצימת עיניו, משל ביקש לסוש ולהתנמנם. יוסף־שמואל, יוסף־שמואל — ניסתה האשה לדובבו. אך לא נענתה. יוסף־שמואל! — פרצה זעקה מגרונה וכל כולה נחרדת.

רבי יוסף־שמואל מוריה־ברנדווין, האדמו"ר האחרון לבית־סטרטין המפואר, החזיר את נשמתו לבוראו.

בערב שקדם, נזכרת הרבנית־האלמ־נה, ניגש אליה, סתם־ככה, והפטיר: „ראי־נא, פריידה'לי, מה הוא בסך־הכל בשר ודם. בעוד שעה הוא עומד להחזיר את נשמתו ואין הוא יודע דבר וחצי דבר..."

— „מה אתה סח, יוסף־שמואל ?" — ניסתה האשה לגעור בו.

— „לא־כלום", השיב במאור פנים. „לא כלום, שיכחי אשר אמרתי..."

מיתת־נשיקה מת. ללא יסורים. „כמו־ציא נימה מתוך חלב". בליל שבת קודש בשלהי ניסן. בשבת מברכין, מיתה שצ־דיקים מתאווים לה.

— מן הסתם, אומרים הבנים, ביקש אבא להמתיק לנו במיקצת ממרירות ה„שבעה", שהרי בשבוע כזה, שבו שני ימי ראש־חודש ועוד חג־העצמאות ממע־טים באבלות.

מיקירי ירושלים היה ומדמויותיה המופלאות, שאפילו ירושלים שהיתה משופעת בדור הקודם באנשי־מופת ו־אצילי־רוח, לא ידעה רבים כמותו. דומה שמאז פטירתו של רבי אריה לוין זכרונו לברכה לא התהלך בתוכנו צדיק מסוגו, צדיק נסתר, שפסע בצידי דרכים, הצניע לכת וכל ימיו דאג לבל יתגלו חלילה מע־שיו ע"י זרקורי הפרסומת, אחד מאלה שבלעדיהם אין העולם יכול להתקיים.

חוט הבולט בפרצופו הרוחני: האהבה המשולשת המפורסמת, שספג לתוכו מקרני־החוד ומזיו פניו של מורו ורבו הגדול, הרב א.י. הכהן קוק זצ"ל — אהבת ישראל, אהבת ארץ־ישראל ואהבת תורת־ישראל, כשמעל לשלושתן מתעלה כנזר עוד אהבה רביעית: אהבת ירו־שלים. בעצמו יליד ירושלים שבתוך ה־חומות, דור שלישי לבניה־בוניה. אהב את עירו אהבת עזה בלי מצרים. התנגד מאד לקנאות דתית או חברתית. ורק קינאתו לירושלים לא ידעה גבול.

„עפר ירושלים"

„שחרור ירושלים העתיקה במלחמת ששת־הימים" — אומרת הרבנית־האלמנה — „החזיר לו לחש־נעורים והוסיף משי־שון־החיים. מדי יום ביומו, בקיץ ובחורף, בגשם ובשלג, הלך להתפלל תפילת־שח־רית ליד הכותל המערבי. „כאן" היה או־מר, „למראה שיבת־ישראל המתקבצים מכל הגלויות, אני חש את פעמי־המשיח המתקרבים אלינו... אפשר לראות בעינים ממש...

„אין זאת אלא שעוונינו הסתיידו במשך אלפיים שנות גלות, עסקנו בהב־לים ושכחנו את העיקר: את ירושלים ואת הר־המוריה. אדרבא, אימרו לי היכן הם המוני בית־ישראל הנאמנים לתורה ושומרים את מצוותיה, היכן הם? הרי שקולה מצוות יישוב ארץ־ישראל כנגד כל המצוות, היכן הם? מדוע אינם עו־לים ובאים?

„והרבנים שלנו היכן הם? לכה הם מוסיפים לשבת על אדמת־עכום? ואפילו האדמו"ר מלובביץ הנערץ על כולנו, הי־כן הוא? מדרבן להניח תפלין ולתת צד־קה, ניחא. מצוות חשובות. ואולם עולה על כולן המצווה לעלות לארץ־ישראל ולהתיישב בירושלים עיר־הקודש. אויבינו — רבים, הם מבקשים לכלותנו, חס־ושי־לום. אנו מצווים להביא הנה הרבה יהו־דים ולאחוז בשלח כדי להגן על נפשו־תינו ונפשות בנינו ובנותינו..., זו מצווה ראשונה „במעלה".

מיספר פעמים נאלץ לעזוב לתקופות קצרות את ירושלים שלו. לראשונה, בהיותו עלם צעיר, יצא לאמריקה כדי לשאת שם לאשה את בת דודו, שהועי־דה עוד בילדותו להיות בת־זוגו. חותנו, האדמו"ר מבוסטון, מדבר על ליבו להישאר באמריקה ולהכין עצמו לשבת על כיסאו ולרשת את מקומו אחרי מאה־ועשרים. ירדים־חסידים, המעריצים את „התנא־דבי־נשיאה" הצעיר מפצירים בו גם הם ומבטיחים עושר ושפע וכל טוב. הוא מסרב. נשאר עוד תקופה קצרה בעיר פרובידנס הסמוכה לבוסטון, חסי־דים נלהבים מנסים להכתירו כ„אדמו"ר מפרובידנס", אך הוא נפשו לירושלים. „כלום אני אל סלעי ירושלים" —

רבי יוסף־שמואל המוריה זצ"ל
מיקירי י־ם היה ומדמויותיה המופלאות

אמר להם — „איני מוכן להחליפה בכל כסף וזהב שבאמריקה".

על מכתבים, ספוגים געגועים עמוקים לעיר הקודש, הוא חותם: יוסף־שמלקה, עפר ירושלים. וכאשר מעירים לו, שיש אולי בכך משום גאווה שבענווה, הוא משיב: אכן, זו גאווה. כולה גאוות. אני באמת גאה מאד, שאני עפר מעפרה של ירושלים.

שוב ושוב הוא דוחה את טובות־ההנאה שמנסים להעתיר עליו ואומר: יותר טוב להיות פועל שחור בארץ־יש־ראל, מלהיות „רבי" על אדמת נכר. בקו־שי רב עולה בידו לשכנע את חותנו, רבי פנחס דוד הורוביץ, לנסוע עמו לבי־קור בארץ־ישראל.

בביקור בחברון, שנתיים לפני הטבח האכזרי, הוא מזהיר את ראש הישיבה, שיש לנקוט אמצעי־בטחון, כדי להתגונן מפני הערבים צמאי־הדם שבהר חברון. „הגיעה השעה", אומר הוא אל ראש־הישיבה, „לקיים את הכתוב „המלמד ידי לקרב ואצבעותי למלחמה" וחלילה לנו לסמוך על נסים או להישאר חסרי־מגן".

כמו"כ פנה בעת ההיא אל ראשי הי־שוב ודרש להקים ישובים יהודיים בין ירושלים לחברון. בכוחותיו הדלים יסד חברה „מגדל־עדר" שגאלה אדמות גושי־עציון ועוד חברה בשם „זכרון דוד" שעשתה מאמצים נואשים כדי לגאול אדמות ובתים בקרבת הכותל המערבי. „אין בטחון", היה אומר, „בלי רצף של ישובים יהודיים בין עיר־הקודש לעיר־האבות, בתוך הים הערבי המקיף אותנו מסביב. אנו זקוקים לכל טיפה של בטחון. יש לעשות, כדי שטבח חברון לא יישנה עוד לעולם".

כל ימיו היתה חברון משאת־נפשו, שניה בדרגה אחרי ירושלים. אחרי מל־חמת־הקוממיות, כאשר חברון נשארת בידי הערבים, שינן לבני ביתו: „תראו, ילדים, שהיא עוד תשוב אלינו. לא תיתכן ישראל בלי עיר־האבות". וכאשר שוחר־רה חברון במלחמת ששת הימים, לא ידע נפשו מרוב שמחה.

משפחה שכזאת!

קנאי ירושלים לא שבעו ממנו נחת. „הרבי־הציוני" — כינוהו. „הרבי הלו־חם", „הרבי־האצ"לניק", „האדמו"ר ש־במחתרת". הכל היו אמת במילות... כינויים אלה. ציוני היה, ולוחם היה, וביתו פתוח לרווחה כדי לתת מחסה ללוחמים על חירות ישראל. כך הוא וכך בני־ביתו: יעקב הבכור היה בהגנה, שלמה — לחם בלח"י, רבקה ומשה באצ"ל, חיים ואליי עזרה עדיין צעירים היו, והרבנית, עליה מורית — הבריחה שופר אל הכותל המ־ערבי בעיצומו של יום־הכיפורים. משפחה שכזאת!

„בשנות המאבק שלפני קום המדינה", מספרת הרבנית, „הקצינו חמי בדירתנו חדר אחד בשביל לוחמי המחתרת. „השאירי נא את הדלת פתוחה", — הורה לי, — „כדי שהבחורים יוכלו להיכנס בעת צרה ודאגי נא שהמטות תהיינה מוצ־עות". בימי ראשון בשבוע היו מזמינים אותו לבוא אל מישרדי הבולשת הברי־טית, שם הקריאו לו משורשים את הדברים שהשמיע אתמול, בשבת, בבית־הכנסת. „מוריה" שבנתי הבולשים, והזהי־רוהו, שיש בדבריו משום קריאה למרד בממשלת ה"מ.

„פעם אחת", נזכרת הרבנית מוריה, התדפקו שוטרים בריטיים בלילה על דלתנו, בכל כוחו אילצוני את המנעול וצעקתי לשם המתאה: „רבקה'לי, הביאי נא לי את המספריים", השוטרים נבהלו [illegible] לוחמי האצ"ל ולח"י לשמוע את האיי־זו ונמלטו בדלת אחורית".

שיתופו עם לוחמי המחתרת הלאומית החל למעשה שנים רבות קודם־לכן. מאז זאב ז'בוטינסקי ז"ל בא לירושלים כדי לגייס מתנדבים לגדוד העברי ורכש את תמיכת היהדות הדתית. רבי יוסף־שמואל מוריה היה בין הראשונים שהתייצבו לימינו. באחת האסיפות ניגש אל ז'בוטינסקי וכה אמר: „אתם חלוצי חיל רב ובכוח עצום ואנו כאן נעמוד לכם בכל שנוכל ונרבה בתפלה לנצחונכם".

„פעם אחת", מספר שלמה, מלוחמי לח"י שנשלח למחנות המעצר באריתריאה, „נכנס אבא לחדרי ומצא אותי עוסק בפירוק תת־מקלע. הוא שתק, חייך במאור־פניו האופייני וסיים בברכה המשולשת בתורה: „יברכך השם וישמרך".

„יום אחד", נזכרת הבת, רבקה רבלסקי, שהיתה פעילה באצ"ל, „באו ידידים והזהירו אותי שהבולשת הבריטית עלתה על עקבותי ועלי לעזוב תוך רבע־שעה את ירושלים. אבא במרכזו ארז במהירות את חפצי במזוודה, חיבקני ב־חמימות, הדביק כמה נשיקות חמות אל מיצחי ואל ידי וברכני, מבלי להוציא אפילו מלה אחת של טרוניה מפיו. לבריטים נודע על הריוני וחיפשו את בית־החולים שבו אני עתידה ללדת. בין האחרים חקרו גם את אבא, אך הוא ברוב פיקחותו ענה להם: „לי כבר מגיע מזל טוב, בתי כבר ילדה את נכדי למזל טוב". וזה היה כשלושה חודשים לפני הלידה. הבלשים הבריטיים הפכו את הבית וחיפשו צילום של רבקה. כדי להטעותם הכין להם הרב מוריה צילום של קרובה זקנה בצעירותה. כתב על גב הצילום את שם בתו רבקה ואמר לבריטים: „הנה הצילום של רבקה שלי, חפשו אחריה. גם אנחנו רוצים לדעת היכן היא..."

התקיעה ליד הכותל

מעשה השופר כך היה: ביום־כיפור תש"ד תיכננו אנשי לח"י „להעיף בא־וויר" את מישרדי הבולשת הבריטית ב־ירושלים. לשם הסוואה וכדי למשוך כו־חות רבים ככל האפשר של המישטרה הבריטית אל הכותל המערבי, פירסמו הודעות גדולה שהתקיעה ליד הכותל המערבי תבוצע בכל מחיר. באותו יום־כיפור המתה רחבת הכותל מאות שוט־רים בריטיים. כיצד מעבירים שופר אל הכותל במצב כזה? הרבנית מוריה הת־נדבה לבצע את המשימה הזאת. כיצד תעביר רבנית אדוקה שופר, שהוא מוק־צה ואסור בטלטול בעצם יום־הכיפורים?

הלכה הרבנית אל הרב פרנק, רבה של ירושלים, ושאלה שאלת־חכם בהס־בירה מה גדולה הסכנה אם הבחורים יצטרכו להעביר את השופר בעצמם. הרהר הרב פרנק רגע או שניים ופסק: מותר. מותר. ברגליים רועדות עשתה הרבנית את דרכה אל הכותל המערבי ושם מסרה את השופר לידיו של שמואל לונדון, מפעילי אצ"ל ובנו של הרב לונ־דון, שהיה התוקע באותה שנה במוצאי יו"כ ליד הכותל המערבי.

משך כל שנות המלחמה העולמית השנית ציפה בחרדה, שהידיעות על השואה הוגזמו אולי. משנודע לו לבסוף היקף האסון — התחלחל כולו. „אינני יכול עוד לשאת את השם הגרמני ברנדוויין. תן לי שם אחר" — הכריז בפני פקיד משרד־הפנים. „איזה שם אתה בוחר ?" — שאל הפקיד. הוא הירהר קמעה והפטיר: „אולי „בוכות הר־המוריה". „זה ארוך מדי" — פסק הפקיד. „אז נשאיר „מוריה" לבדו", השיב. זה סמל למסירות הנפש של אברהם אבינו שהעלה את יצחק על העקידה. כך היה הרב ברנדוויין מפרובידנס־סטרטין, לרב מוריה מירושלים.

„אבא" — מסכמים הבנים־הלוחמים — היה מעודד אותנו לצאת למשימות־מחתרת, היה מברך אותנו ומאחל לנו הצלחה. הוא היה מאלה שאיכפת להם. גורל עם ישראל, עצמאות ישראל, חיים לפי תורת ישראל — כל זה היה טבוע בדמו.

מיזג בתוכו כישורים של איש־המעשה עם מיסטיות של משורר עדין־נפש. חלם על מלכות ישראל גדולה והקמת שכונות חדשות ושר שירי־תהילה לירושלים. לו עצמו שר ולא פירסם ברבים. כתב ושי־תק במכונת־כתיבה וכרך את שירו בתוך ספרי־קודש בספרייתו.

77 שנות־חיים לחשה אהבתו לירו־שלים, הוא אהב את ירושלים וירושלים אהבה אותו, דבקו זה בזו עד כי היו „לבשר אחד". חיוכו הלבבי ומאור־פניו הרהוב העידו כמאה עדים שנשמה לו אהבה זו אל סלעי ירושלים מאהבת נשים. עם הסתלקותו ספד לו אחד הרבנים: „פניו של שבת, שהיו לו כל ימות השבוע, אינם עוד עימנו. נתמעט כבי־כול, משהו מזיו־אורה של ירושלים".

עיצוב בינלאומי במחיר עממי

מבצע מיוחד! שלם כפי יכולתך והרהיטים בביתך!
היתרה: ב־10 תשלומים בלי ריבית!

מערכות סלוניות •
מבחר מזנונים •
רהיטי מטבח •
חדרי שינה •
ארונות קיר •
חדרי ילדים •
פינות אוכל •

לבחירתכם 40 דגמי סלונים באולם תצוגה רחב ידיים

רהיטי אליהו גלילי
תצוגה: רח' סירקין 13, גבעתיים
על יד כפר גוח, אוטובוסים: 60, 63 טל. 73 81 25
פתוח מ־9 עד 1 ומ־4 עד 7, כל יום
12.5% הנחה לעובדי צהל ובטחון!

מועדון לאשה

הזמנה
לקפה של שחרית
הנך מוזמנת להשתתף ב„עימות" בין
חברות הכנסת
שולמית אלוני - אסתר הרליץ
שיתקיים ביום ראשון, 12.5.1974
בשעה 9.30 בבוקר
מנחה: ברורית אבידן־בריר
ה„עימות" יערך מטעם „מועדון לאשה"
ויתקיים בבית הנוער, רח' הפטמן 6, תל־אביב
(מול מפעל הפיס)
מחיר הכרטיס (כולל קפה) 2.— ל"י
בואי והזמיני גם את חברתך.

דרוש מגרש 1 דונם
באשקלון ברנע א', לבניה.
לפנות 051־7480 כל ערב 03־284464 כל יום משעה 13.00.

אבד כלב לסי
עלייד מגשימים
צבע לבן שחור וחום
המוצא יבוא על שכרו.
להתקשר: 759927, בבית — 752408.

מחפש שותף פעיל
ובעל מקצוע (מויסטר)
בענף הצביעה התעשייתית. [illegible]

החיים משעממים!
הצטרף לחוג לדינמיקה קבוצתית
קבוצות קטנות והומוגניות
ת.ד. 311, טלפון 849504

למכירה
מכונת סידור אינטרטייפ סי 3
במצב טוב
טלפון: 532800, 223600, ירושלים.

האומנם ערוכה ישראל לקליטת תחנת־הכוח הגרעינית הראשונה?

ללא פרסום הוחלט בוועדת השרים לענייני כלכלה להקים בניצנים שבדרום תחנה שכזו להפקת חשמל, ולהפעילה ב־1983 ● אבל הבעיות הבטיחותיות וכן התחייבויות כספיות הכרוכות בכך חייבות עדיין דיון רציני ומעמיק — ללא רגשנות וללא נימות היסטריות

מאת רות שרייבר

פרופ' נפתלי שפריר
„אנו ערוכים ומוכנים לכך"

הידיעה נפלה, ללא סירבים, בוועדת הש־רים לענייני כלכלה. מנכ"ל חברת־החשמל הודיע על כך לציבור. אנשי־עסקים אמריקנים באו להון על כך עם עמיתיהם הישראלים. אנשי מלר"ז — המועצה הצי־בורית למניעת רעש וזיהום אוויר — פתחו בזעקה גדולה ומרה. הציבור — ונבחריו היושבים בכנסת — שתקו.

כך נולדה — ואושרה — התוכנית להקמת תחנת־הכוח הגרעינית הישראלית הראשונה להפקת חשמל בניצנים שבדרום. מן הראוי, איפוא, שהציבור כולו ישותף במתרחש בתחום זה ושיינתן לו לומר את דברו. מן הראוי גם שהכל ידעו את כל הפרטים לגבי סוג המיתקן הגרעיני, מיקו־מו, בעיות הבטיחות הכרוכות בו והתח־ייבויות הכספיות הנגררות אחריו.

המדינות המוכות על־ידי משבר ה־אנרגיה רואות בתחנות־הכוח הגרעיניות עוגן־הצלה עיקרי. ראש ממשלת צרפת בישר לעמו, כי המדינה החלה בתיכנון ובנייה של 13 תחנות־כוח גרעיניות. בברי־טניה, בה פועלות כעשר תחנות־כוח מאז שנות ה־50, יוחל בבנייתן של שתי תחנות נוספות בכל שנה.

אבל, בניגוד לממשלת ישראל, הודיע ראש ממשלת צרפת על בניית התחנות החדשות בשידור טלוויזיה לאומה; ואילו בבריטניה הפכו תחנות־הכוח לאחד הנוש־אים הבוערים במערכת־הבחירות האחרונה.

בכתבה זו ננסה להביא תשובות, מפי מומחים, על כמה שאלות נוקבות, הקשורות בהקמת תחנת־ניצנים והתחנות הבאות אח־ריה.

שלושה טיפוסים

האומנם ערוכה ישראל לקראת השימוש באנרגיה גרעינית להפקת חשמל?

„מבחינת כוח־אדם מקצועי אנו ערוכים ומוכנים לכך", אומר פרופסור נפתלי שפ־ריר, ראש המחלקה להנדסה גרעינית ב־טכניון העברי בחיפה.

לדבריו, מכשירה מחלקתו מקצוענים, המסוגלים לטפל בבחירת הציוד והמיתקנים המתאימים ביותר; בקביעת מיקום התח־נה; בגיבוש תחיקה בנושא זה; בקביעת הליכי רישוי ובקרה; ובהפעולה השוטף של התחנה לאחר הקמתה.

„אין זו פלישה לארץ לא־נודעת", מו־סיף הפרופסור. „הטכנולוגיה המודרנית מציעה לנו שלושה טיפוסים של תחנות־כוח גרעיניות: התחנה הקנדית, הניזונה מאורניום טבעי ומואטת במים כבדים; התחנה הבריטית, הניזונה מאורניום טבעי ומקוררת בגאז; והתחנה האמריקנית, הני־זונה מאורניום מועשר ומקוררת ומואטת במים רגילים".

המשותף לכל הדגמים הללו הוא בכך שהם מבקעים גרעיני אורניום־235 — ה־חלק הבקיע של האורניום הטבעי. תוך כדי כך משתחררת אנרגיה עצומה, המסו־גלת להפיק כמויות גדולות של קיטור, אשר מפעילות את הטורבינות לצורך הפקת חשמל. תקינות המיתקן וסדירות הפעלתו נשמרות על־ידי מערכות ציוד משוכללות ומורכבות ביותר.

נראה, כי בסופו של דבר תבחר ישראל בתחנה האמריקנית, שהיא המתקדמת, ה־נפוצה והכדאית ביותר. האורניום החומר עשר הנצרך על־ידי תחנה זאת הוא או־רניום טבעי, אשר חלקו הבקיע הועלה ל־3% אחוזים בתהליכים חדישים ומשוכללים.

אגב, גם בריטניה החליטה לרכוש בע־תיד מיתקנים אמריקניים, לאחר עשרות שנים של פיתוח עצמי, בו הושקעו מיל־יונים רבים של סטרלינגים.

הבעיות והסכנות

מאחר שכל תחנת־כוח גדולה זקוקה לכמויות ניכרות של מים, לצינון מער־כותיה, חייבת התחנה המתוכננת בישראל להיבנות באיזור החוף דווקא. עובדה זו מזמנת בחובה בעיות וסכנות — שהרי רצועת־החוף היא האיזור המאוכלס ביותר של ישראל.

ומן המיקום — לעיתוי. ההחלטה להפ־עיל את תחנת־הכוח הגרעינית הראשונה של ישראל ב־1983 הוכתבה על־ידי שלושה גורמים עיקריים:

● משבר הנפט על משמעויותיו המדיניות;

● הכדאיות הכלכלית, הנובעת מהאמרת מחירי־הדלק בשוק העולמי;

● תחזית המתוכנן של רשת־החשמל הישראלית בתחילת שנות ה־80.

מסביר פרופ' פ. ש. אשנר, לשעבר הממונה על תיכנון הציוד המכאני לתח־נות־כוח חדשות בחברת החשמל, וכיום איש הוראה ומחקר בשדה הכורים ותחנות הכוח הגרעיניות בטכניון העברי:

„אחת מתפיסות־היסוד בתיכנון רשת־חשמל ארצית, או אזורית, גורסת, כי אין להקים יחידת־כוח שתעלה על 10 עד 15 אחוז מכלל ההספק; שהרי עם הוצאת יחי־דה כזאת מכלל פעולה, נפגעת הרשת כולה במידה משמעותית.

„מאידך, קשה להשיג כיום בשוק העו־למי תחנות־כוח גרעיניות, שהספק שלהן פחות מ־600 מגאוואט; כי ככל שהמיתקן הוא גדול יותר, כן הוא כדאי יותר מבחינה כלכלית.

„משתי סיבות אלו תהיה ישראל ערוכה לקליטת תחנת־כוח גרעינית רק לאחר הפ־עלת תחנת־הכוח הקונבנציונאלית החדישה באיזור חדרה, בשנת 1081. עם הפעלתה תגיע רשת החשמל הישראלית להספק כולל של 4100 מגאוואט; ועם בניית ה־תחנה הגרעינית בניצנים כעבור שנתיים יגיע ההספק ל־4,700 מגאוואט. משמע — התחנה הגרעינית תתרום כ־12 אחוז מכלל ההספק הארצי".

לדברי פרופסור אשנר, אין כדאיותה הכלכלית של התחנה הגרעינית מוטלת בספק. אומר הוא:

„אומנם מחירה של תחנת־כוח גרעינית גדול פי שנים וחצי מזה של תחנת קונ־בנציונאלית, המוספקת במאזוט. אבל, הדלק הגרעיני הדרוש להפקת כל קילוואט־שעה זול בהרבה מן המאזוט. כיום עולה הפקת כל קילוואט־שעה 4.4 אגורות. עם הכפלת מחירי הדלק בעולם היא תעלה 8.8 אגו־רות. לעומת זאת, עולה קילוואט־שעת חש־מל, המופק בעזרת אורניום מועשר, 0.8 אגורות בלבד".

נראה, איפוא, כי אם לא תחול ירידה במחירי המאזוט בעולם (ואין כל סיבה שהדבר יקרה) תיאלץ ישראל להזמין תח־נות־כוח גרעיניות נוספות.

אופטימיות מופרזת

סיכוי זה מביא אותנו אל ההיבט הבטיחותי, הנוגע ישירות לכל תושב ב־מדינה זאת. כאן יש למתן את זעקת הקרב של אנשי „מלר"ז", את החזיונות שואה לאוכלוסיה העירונית והחקלאית בראדיוס של עשרות קילומטרים מן המיתקן הגרעיני המתוכנן. אבל, יחד עם זאת אין להתעלם מן הסכנות הפוטנציאליות הרבות, הגלומות בשיטה חדישה זו להפקת חשמל.

אומר פרופסור שפריר בנימה אופטי־מית: „בשל הסיכונים הגדולים, העלולים להיווצר בעקבות תקלה חמורה במיתקן גרעיני בסדר גודל זה ובשל סיכוני הקרינה הרדיואקטיבית, הניתנת לגילוי רק על־ידי מכשירים מיוחדים, נקבעו בתחנות־הכוח הגרעיניות תקני־בטיחות, שאין להם אח ורע בשום ענף־תעשיה אחר. המתכננים הביאו בחשבון אף אפשרויות בלתי־סבי־רות. ואכן, השיעור הנמוך של תקלות בטיחותיות במתקנים מסוג זה מצדיק דרישות־בטיחות חמורות אלו".

ייתכן כי זוהי אופטימיות מופרזת במק־צת. בימים אלה העלו אנשי הוועדה לאנר־גיה אטומית של ארצות־הברית ספקות וחששות לגבי בטיחותן של התחנות האמ־ריקניות. צוות מומחים של הוועדה בדק את פעולת הכורים והתחנות וגילה כי בטי־חותן אינה עולה בקנה אחד עם התקוות שנתלו בהן.

עתה מתלבטים המומחים בביצוע שי־נויים בתחנות אלו. יש אומרים, כי השי־נויים יגזלו בין שנתיים לשלוש שנים ויעלו כ־900 מיליון ל"י.

כאן נשאלת השאלה: מי יפקח על בטי־חות תחנות־הכוח הגרעיניות בישראל?

חברת־החשמל עסוקה בתיכנון, אספקת חשמל, במחירים סבירים ובכמויות הדרו־שות לאוכלוסיה האזרחית. ועדת השרים לענייני כלכלה עוסקת בכדאיות תחנות־ה כוח למיניהן ובהיבטים הבטחוניים והפו־ליטיים של בנייתן. הוועדה לאנרגיה אטו־מית מופקדת על נושאי הטכנולוגיה, הרי־שוי והבקרה של התחנות.

האינטרס הציבורי

קשה לומר, שמצב זה משביע רצון. הוועדה לאנרגיה אטומית היא צד מעוניין. אנשיה חותרים לפיתוח מהיר בתחום הגר־עיני — בכל מחיר. רק אדם תמים יצפה לכך שהם יצליחו להפריד בין האינטרס האישי שלהם לאינטרס הציבורי.

הבריטים היו ערים לכך — ופיצלו את הסמכויות. הוועדה לאנרגיה אטומית בברי־טניה מופקדת על המדע והטכנולוגיה; ואילו התחיקה והבקרה נמסרו לידי גוף אחר. יתר־על־כן: ועדת המדע והטכנו־לוגיה של הפרלמנט הבריטי פוקחת עין על השטח הגרעיני כולו. כשהיא נעזרת בגדולי המומחים בתחום זה.

בישראל אין ועדה מתאימה של הכנסת, המסוגלת להתמודד עם הבעיה. אין תחיקה נאותה בתחום חדש זה; ואין כלי־פיקוח יעילים.

ספק הוא, איפוא, אם ישראל ערוכה, מבחינה זו, לקליטת תחנת־הכוח הגרעינית הראשונה שלה. לציבור לא נותר אלא למלא את החסר על־ידי דיון רציני ומעמ־יק, ללא רגשנות וללא נימות היסטריות.

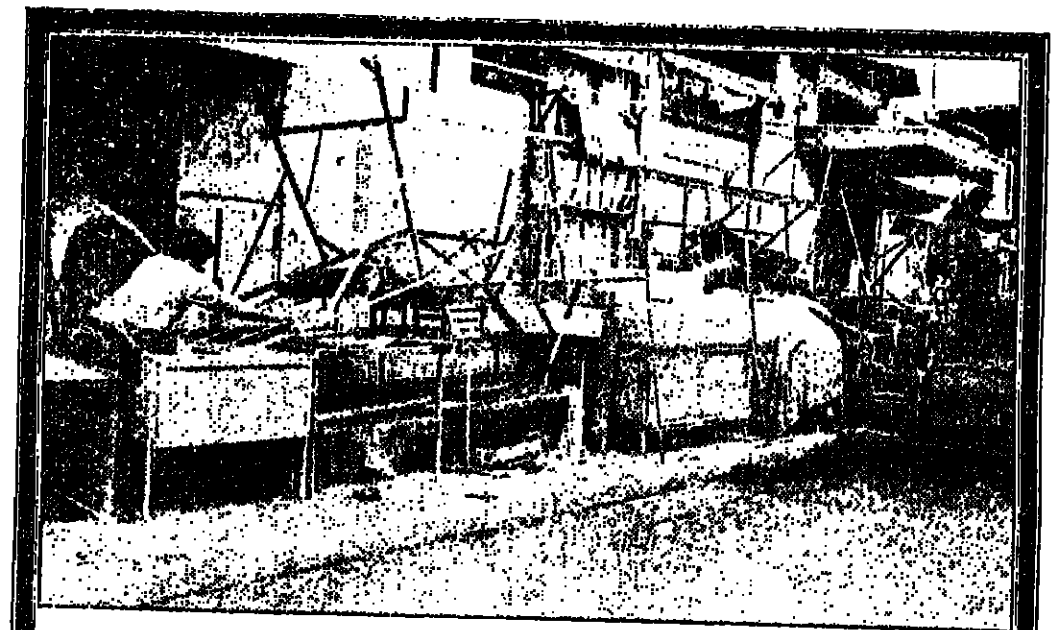

אנו עושים סדר ברחוב המשחטות בשוק הכרמל

רח' יום טוב (רח' המשחטות) בשוק הכרמל יהיה סגור ביום א' - 12 במאי

עיריית תל־אביב־יפו משפצת את רח' יום־טוב (רחוב המשחטות), מסדרת את הביוב ברחוב, סוללת את הכביש, עורכת נקיון יסודי, דואגת לסידורים תברואיים נאותים בעסקים. לכן יהיה רחוב יום־טוב סגור לכלי רכב ולהולכי רגל

ב־12 במאי, החל מ־5 בבוקר עד שעה 8 בערב.

כל המשחטות והחנויות למכירת עופות וכן דוכני הרוכלים יהיו סגורים באותו יום. קהל הקונים מתבקש להמנע מביקור ברחוב יום־טוב ביום א', 12 במאי.

תודה על שיתוף פעולתכם להבטחת תנאים סניטריים נאותים ברחוב המשחטות של שוק הכרמל.

אריה קרמר
ראש אגף התברואה והפיקוח

עיריית תל אביב-יפו

ח"כ שולמית אלוני

בלי „השותף ההיסטורי"

יהודות ארה"ב מודאגת מאפשרות כניעה למפד"ל בעניין חוק־השבות

בשעת כתיבת דברים אלה איני יודעת כמה מוכן יהיה השר פנחס ספיר, יו"ר ועדת המשא־ומתן הקואליציוני, לוותר למפד"ל בשאלת „מיהו יהודי", שעיקרה לגביהם אינו אלא „מיהו רב". בכל מקום, נכונותו ונכונות חבריו לוויתורים בעבר, והכרתם בממסד האורתודוכסי ובמונופולין שלו לעצמו על היהדות, כבר נותנת את אותותיה בקרב יהדות העולם, וביחוד ביהדות ארה"ב וקנדה.

הנזק הראשון כבר נעשה. ב־22 באפריל שנה זו, לפני שלושה שבועות, הודיעו הרבנים האורתודוכסים בארה"ב, כי הם חדלים להשתתף בארגון־הגג הכלל־יהודי, המייצג זה 50 שנה את כל הזרמים ביהדות. וזאת לפי הוראות של עמיתיהם מהארץ, כדי לא לתת „הכשר" לרבנים הקונסרבטיבים והרפורמים.

במקומות מסויימים נעשה הקרע בין חלקי היהדות אגרסיבי. בטורונטו שבקנדה המתח בין האורתודוכסים ושני הזרמים האחרים מעסיק את הקהילה באינטנסיביות רבה. תוך הטלת מום ברבנים שגוירו אצל רבנים קונסרבטיבים וגדלו כיהודים לכל דבר, מבלי שאיש הטיל בהם פגם עד כה.

יש לדעת, וזאת ישראלים רבים אינם יודעים, שהליכי הנישואין, הגיטין והגיור בקהילה הקונסרבטיבית הם על־פי ההלכה, והרבנות הישראלית פוסלת אותם מטעמים כיתתיים גרידא. מכאן הנוסח של ראשי העדה הקונסרבטיבית, כי השאלה המעסיקה את המפד"ל אינה „מיהו יהודי" אלא „מיהו רב" — מאנשי שלומנו, או שמא מזרם אחר.

קרע גדול

ביום ו' לפני שבועיים נפגשתי בניו־יורק עם נציגות ה־רשמיים של היהדות הקונסרבטיבית. בהם מר אשר לוין, נשיא הארגון של בתי־הכנסת המאוחדים בארה"ב, מר שמחה רוטשטיין, הנשיא הקודם וכיום נשיא הוועד העולמי של בתי־הכנסת, מר דוד צוקר מזכיר כללי וסגן נשיא, מר ארווין סילבר ואחרים. באותו שבוע נפגשתי גם עם קבוצה מייצגת של רבנים קונסרבטיבים וקבוצה מייצגת רשמית של הרבנים הרפורמים.

באותה פגישה ביום ו' אמר ברורות מר אשר לוין, כי מה שמתחולל כיום בישראל עלול ליצור קרע גדול ביהדות ארה"ב וקרע בין ישראל לציבור יהודי גדול, שהבקיעים הרא־שונים שלו כבר נראים לעין. אנשים שואלים עצמם מה טעם לתמוך בישראל אם ילדיהם אינם מתקבלים בה, ומה טעם קמת המדינה אם ממשלתה הרשמית עלולה לפסול יהודים כ־יהודים, אותם ואת ראשי הקהל שלהם.

כדאי לישראלי לדעת, כי בארה"ב ובקנדה 850 קהילות קונסרבטיביות, ויותר ממיליון וחצי יהודים משתייכים אליהן. חשוב שהישראלי יידע שבמספר הזה, ויש אומרים גדול יותר, מאורגנים בקהילות הרפורמיות, בעוד שהקהילה האורתודוכסית בארה"ב היא הקטנה בכולן.

ביהדות עצומה ודינאמית זו יש רבבות שהם יהודים במוצהר וציונים במעשה, אך אינם קשורים לשום בית־כנסת.

בפגישה עם קבוצת פרופסורים ומרצים באוניברסיטת פנ־סילבניה שבפילדלפיה, שנערכה לפני שלושה שבועות בנוכ־חותי, הובעה תרעומת חמורה נגד כל העיסוק הנלוז של הממשלה בענייני דת. בפורום זה אף הושמעה ביקורת קשה נגד ההצעה להקמת ועדת־שרים, שתדון עם נציגי רבנים מכל הזרמים בענייני גיור.

מה לשרים ולממשלה ולענייני דת? גיור הוא עניין דתי מובהק — אמרו, מי ייצג ציבור שאינו דתי בפני ממשלת ישראל וחוקיה, אם זו גישת הממשלה? — שאלו.

בשם המונופול

כאשר הגעתי לשם, כבר בשלה אצל אנשים אלה, בהם פרופסורים בעלי שם בינלאומי, כולל כמה בעלי פרס־נובל, ההחלטה להחתים רבים על פטיציה אל ממשלת ישראל נגד התערבות המדינה בענייני מצפון ודת ובענייני גיור וכן נגד מירשם אוכלוסין לפי מוצא דתי, לאומי ואתני, במקום מירשם אזרחות כמקובל וכנדרש בכל מדינה מתוקנת. אחד הדוברים הוסיף: „בעניין זה ממשלת ישראל לא תוכל לטעון כי כל עוד אנו יושבים בארה"ב אסור לנו להתערב בנעשה בישראל. ממשלת ישראל היא שמתערבת בשאלה כלל־יהודית לצרכים פוליטיים קואליציוניים צרים בעת מצוקה ומלחמה, ונוגעת בבשרו של העם בלא תבונה. הנושא נוגע לכלל עם ישראל וליהדות כולה, ואין ממשלת ישראל יכולה להתעלם מדרי־שתנו".

גם נציגי ארגון הרבנים הקונסרבטיביים יזמו הצעה לעצי־רת פטיציה „למען עם ישראל", שתוגש לממשלת ישראל נגד החוקים הפוסלים קהילות ורבנים בשם המונופול הבלתי קדוש, שניתן לקבוצה פוליטית אורתודוכסית בארץ — דברי הנשיא אשר לוין.

את הסכנה המתרגשת לבוא על עם ישראל בשל הכניעה המתמדת למפד"ל ופסילת שאר חלקי העם, חש הרב הראשי לאנגליה, שהוא עצמו רב אורתודוכסי מקובל על הכל. הוא אמר בכנס־רבנים לפני כחודש: „בלא הפרדת הדת מפוליטי־קה לא נצליח לאחד את היהדות עם מדינת היהודים, דבר שהוא חיוני לקיום של שתיהן".

במאמר המערכת של כתב־העת הקונסרבטיבי „רביו", ב־גליון האביב האחרון, באה דרישה מפורשת כלפי מדינת־ישראל להפרדת הדת מהפוליטיקה למען כלל עם ישראל. „מה שעומד בפנינו כיום", מסיים כותב המאמר הראשי,

(סוף בעמוד 18)

אליהו עניקם

המעשה שהוא רע מן המחדל

ממשלת גולדה עתידה להיזכר בהיסטוריה לא רק כממשלת המחדל, אלא גם כממשלת המעשה, שאותו היא עושה עכשיו. ויתכן שלאחר המעשה הזה אנחנו עוד נתגעגע אל המחדל. כי המעשה של הממשלה יהיה בסופו של דבר רע בהרבה מן המחדל שלה.

המחדל לא הביא לידי תבוסה. הוא הקיז את דמו של העם. הוא העלה את מחירה של המלחמה מעבר לכל דרישה הגיונית. אבל המעשה, שאותו עושה עתה ממשלת המחדל, מוביל לתבוסה בטוחה, שעלולה להיות בה, חלילה, בכייה לדורות.

המחדל נחקר על־ידי ועדת־אגרנט. ואף על פי שאין לה סיכויים רבים להגיע לאמת לאמיתה, הרי היא לפחות חוקרת ומפרסמת את מימצאיה, ויהיו חלקיים כאשר יהיו. אולם אין ועדה, שתחקור את המעשה. כי אצלנו חוקרים את האסון רק לאחר המעשה, לא לפניו ולא בשעת עשייתו.

יתירה מזו, המעשה המאיים עלינו הוא פרי עבודתו של צוות, שאין עליו בפועל שום ביקורת. הוא מבוקר אך ורק ע"י קיסינג'ר — אדריכל התבוסה הישראלית המבוקרת. הוא האיש, שעליו אמר לפני שבועיים שר החוץ הסעודי, סקף: קיסינג'ר הוא שר החוץ האמריקני הראשון, אשר השכיל לשבור קוו האהדה המסורתי של אמריקה ביחס לישראל.

*

האדריכל המהונן, קיסינג'ר, עושה את מלאכתו ביסודיות של איש כרע. יסוד מוסדו של הבניין, שאותו הוא בונה בפקידה כזו, הוא — התבוסה הצבאית של ישראל והנצחון הערבי המדומה. בלי יסוד זה, אין שום יסוד לתסריטו.

הדבר מוסבר היטב ב„ניו־יורק טיימס" מה־21 באפריל 1974, במאמרו של לסלי גלב, הקובע, כי לדעתו של קיסינג'ר, „נצחון ישראלי ברור על הכוחות המצריים יהפוך כל משא־ומתן לבלתי־אפשרי".

לכן, מסביר גלב, לא זו בלבד, שלא קיסינג'ר הטיס את הרכבת האווירית ולא היא הציל את ישראל, כפי שהוא מספר לשומעיו היהודים, אלא דווקא הוא תבע לעכב אותה ולחץ להפסקת אש מיידית, כשזו היתה דרושה להצלת הערבים.

והרי דברי גלב עצמו: „אישי הפנטגון ועובדי הבית הלבן מדגישים, כי קיסינג'ר ציין בפני הנשיא ניכסון מספר פעמים, בימים הראשונים של מלחמת יום־הכיפורים, כי יש להמתין בטרם יישלח נשק לישראל" (באותו זמן המתינו, כזכור, גם הרוסים, שהיו בטוחים בנצחון הערבי — א.ע.).

לפי ידיעה, שפורסמה על־ידי סוכנות סט"א, סיפר קיסינג'ר, ב־8 בדצמבר 1973, לקבוצת אנשי־רוח יהודים בניו־יורק, כי נוצח על הרכבת האווירית — „הוא העניק לישראלים 96 שעות נוספות — 4 ימים, בשעה שנסע למוסקבה, כדי לדון בהפסקת האש.."

„אולם עתה", כותב גלב, „שומעים גירסות שונות לגמרי מפי אישי מימשל מהימנים בוושינגטון: כי קיסינג'ר פעל במרץ להפסקת אש ברגע בו מוסקבה הבהירה, שהיא מוכנה לתמוך בהפסקת אש, וכי הוא סירב להסכים לתת ימים ספורים לישראלים, שהיו דרושים לכיתור לא רק הארמיה המצרית השלישית, אלא גם הארמיה השנייה, תוך נצחון ישראלי ברור".

דבר זה אושר על־ידי סאדאת בראיון עם העתונאית הלבנונית, עליית א־סולה, אשר פורסם, ב־28 במארס 1974, ב„אל אנוואר" הביירותי וב„אל אהראם" הקהירי.

ב־19 באוקטובר 1973, מספרת גב' א־סולה, כתב סאדאת לאסד: „לא נותרה לי ברירה אלא להסכים להפסקת האש, מפני שלא יכולנו להמשיך ולהילחם עד הכחדת כוחותינו..."

*

שיטת השלבים של קיסינג'ר בביצוע התוכנית הערבית הסובייטית היא יעילה יותר מזו, שיכולים הרוסים להציע, והערבים יודעים זאת.

שיטת השלבים כבר הוכיחה את עצמה בווייטנאם ובמזרח הרחוק — 60 אלף הרוגים בווייטנאם אחרי חתימת הסכם־השלום נוסח קיסינג'ר והפקרת טייוואן.

הוא עושה את הכל בשלבים. אצה לו הדרך ברמת־הגולן, כי עם השלמת הנסיגה מקונייטרה, יוכל הוא מייד לטוס לשלב הבא בנסיגה מסיני, ומייד אחריה, או בו־זמנית עימה, יעלה על הפרק את „ההסכם המוגע" עם ירדן. גם בארץ־מוצאו ניתנו שמות יפים לדברים בלתי־נעימים.

ואחרי השלטת המימשל הירדני ביהודה ובשומרון, יחזור לרמת־הגולן, לביצוע השלב הבא. וכך ייעשה הכל — תוך שקט בדרום ושקט בצפון, ושקט במזרח, עד שהכל יהיה בשל לשלב הסופי: אי־השקט במערב.

ובין נסיגה לנסיגה „לא יהיו שום לחצים", כמובן. הוא רק יאמר בקולו הסטנטורי ובשיכרון מבט מעל למסגרת משקפיו ובקמיטת מצח: בגלל שלושה תלים מחורבנים אתם רוצים להכשיל את השלום?

ואיש מאנשי צוותו הישראלי לא יקום ולא ישאל אותו: מדוע לא תשאל זאת את הסורים, מר קיסינג'ר? מדוע לא תאמר להם: אתם, סורים יקרים, קיבלתם חינם את המובלעת כולה; הרחקתם, בלי אש, את תותחי האוייב מעל בירתכם — האם בגלל שלושה תלים מחורבנים תוותרו על מציאה כזו? ואילו הצלחתם אתם לכבוש את עופלה, האם הייתם נסוגים ממנה בעיקבות שיחות, שאפילו במצבכם אינכם מוכנים לנהל אותן ישירות?

אבל מי ישאל שאלות כאלו? מי בכלל שאל אי־פעם את ה„עולם": ממה נפשך? אם הטריטוריה אינה צריכה להיות חשובה לישראלים, שאחרי כל כיבושיהם יש עתה בידם סך הכל 90 אלף קמ"ר, מהם שני שלישים מידבר (במקום 118 אלף קמ"ר של ביתם הלאומי), מדוע חשובה היא כל כך לערבים, שבידם 11.5 מיליון קמ"ר, כלומר — יותר מאשר פי מאה יותר?

ודווקא לישראלים צריכה להיות הטריטוריה חשובה יותר מאשר לכל עם אחר בעולם, כי הם מכירים עם, שבגלל חוסר טריטוריה, עלה דרך ארובות לחפש טריטוריה שבשמיים.

*

קיסינג'ר נתברך לא רק בשיטה „הקונסטרוקטיבית" (מונח זה אינו מש מפיו) טובה, אלא גם בכלי מעולה: צוות־העבודה שלו. לרוסים אין ואינו יכול להיות מכשיר כזה.

באמצעות צוות זה הוא הצליח לנטרל את הכוח החשוב ביותר, שיכול היה לעמוד ליש־ראל מול התוקפנות הערבית והרוסית — הוא עיקר את היהדות האמריקנית וסתם את פיה.

ולא היתה עוד שעה כשרה יותר בתולדות אותה יהדות נפלאה להפעלת לחץ מדיני. המימשל בהתמוטטות, הנשיא על סף מחבוש, זעם בדעת־הקהל על סחטנות הנפט הערבית, גילויי אהדה לישראל, על אפה של ההסברה הישראלית. ויהודי אמריקה יושבים בחיבוק ידיים ושותקים.

לא, הם אינם שותקים, כי מדינתם — והם כאזרחיה בתוכה — גינו את מגיני הנרצחים בקרית־שמונה, בלי להשמיע מלה רעה לעבר הרוצחים.

ושר־החוץ שלהם, לפי ידיעות שפורסמו בעתונות, לחץ על נציגי מדינות מהססות, שיצביעו בעד הגינוי, כי זה יעזור למשא־ומתן במזרח־התיכון. זו היתה חרפה ובושה, אילו היה המדובר בנרצחי שבט זולו באפריקה.

אולם האמת היא, שלא הם האשמים. שמשים ובלדרים בתקן דיפלומאטים, שליחי הצוות הישראלי, סותמים להם את הפה.

וזה איננו מ ח ד ל — מחדל הסברה. זהו מ ע ש ה — מעשה ניטרול וסתימת פה.

צאו וחישבו מה היה קורה, אילו עלה בידי מישהו לנטרל את אוגדתו של אריק שרון ולהוציאה מן המערכה, בשעת הקרבות. זה בדיוק מה שעשה לנו הצוות הישראלי במערכה המדינית. יהודי ארצות־הברית הם אוגדת אריק שרון שלנו בשדה המדיניות, והם נוטרלו, כדי לנטרל את אמריקה.

הניחוש החלמאי מגיע כאן לשיאו, כשכל זה נעשה בסיסמה: אל תגרמו להרעת היחסים בין ישראל לארצות־הברית... ואיש עדיין לא קם ואמר: יחסי ישראל—אמריקה אינם יחסי ישראל—קיסינג'ר. אדרבה, אולי הרעת יחסי ישראל—קיסינג'ר תביא דווקא לשיפור ביחסי ישראל—אמריקה. מי יודע? אנשי יבוא יום ונודע: יחסי קיסינג'ר—אמריקה לאחר שיחסי קיסינג'ר—ברית־המועצות יתחילו להיות מעשירים מדי.

*

מדהימה היא השפעתו, ההיפנוטית ממש, של קיסינג'ר על אנשי צוותו הישראלי. אפשר אפילו להאמין, שיש בתוכם תמימי לב הבטוחים, כי הוא כלל אינו לוחץ עליהם.

והוא באמת אינו לוחץ ואף אינו צריך להשתמש במלים, כדי שדברו יובן ויעשה. צריך לראות בכנסת איך עושי הדבר מזנקים כל אימת שנדמה להם, כי מישהו פגע בכבודו, משהו, להבדיל כל ההבדלות, מעין: „אל תגעו במשיחי ובנביאי אל תרעו!".

שר הבטחון אמר לפני שבוע בכנסת בערך כך: „איני מבין אתכם. מה אתם רוצים מקיסינג'ר? האם הפרדת־הכוחות הוא עניין שלו או שלנו? הוא אינו לוחץ ואינו כופה. הזמננו אותו והוא בא. כלומר, הוא בא לעשות לנו טובה.

ואיזו טובה! — מהרה־מחזיק אחריו שר החוץ, מר אבא אבן — במאמצים בלתי־נלאים! והשר אלון אמר השבוע לח"כ בגין: „אני מציע, שתסייג את הביקורת לממשלה בלבד, ולא נגד שר החוץ של ארצות־הברית"... (הוא שר החוץ שלנו!" — קריאת־ביניים של ח"כ אהוד אולמרט מן הליכוד). וראש־הממשלה בכבודה ובעצמה אמרה על מי שהעז לתקוף את אותו שר־החוץ: „החיה הנוראה, שאני מכירה, היא יונה שהסכה לנץ..."

הם מגוננים עליו בכנות, בלהט ובמסירות־נפש, ומנפנפים לו שלום־שלום באהבה, ככל תחנה המקרבת אותנו לשלום שלו.

מכתבו של הרבי מלובאוויטש שליט"א לרגל ל"ג בעומר

ב"ה, ערב ל"ג בעומר ועש"ק, ה'תשל"ד, ברוקלין, נ.י.

חוו"ח אי"א נו"מ עוסקי בצ"צ ובמיוחד בהענין שהזמ"ג —
מבצע ל"ג בעומר — ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

ידועים ומבוארים בכ"מ הטעמים ליחוד יום הל"ג בעומר וחשיבותו ומעלתו, אשר עליהם י"ל הכלל בדרז"ל דאלו ואלו דא"ח אפילו כשיש פלוגתא ביניהם, עאכו"כ בענין שיש לומר דמר אמר חדא ומר אמר חדא ולא פליגי.

מתחיל מהטעם המובא בשו"ע (שהוא ספר פס"ד הלכה למעשה) דבו פסקו תלמידי רע"ק מלמות (טעם שלישי, אין בו מעשה, מניעת היזק) ועד — שהוא יום שמחתו גדולה שלר שב"י: הסתלקותו ועליתו למרום, ובלשונו: האידנא (ביום הסתלקותו) אתקיים כו' נשמתי בי' אחידא בי' להטא בי' אתדבקת ואשתדלת כו', שמחת גדולה כ"כ עד שנעשה יום שמחה ל כ ל בנ"י ש„מצוה לשמוח שמחת רשב"י", שאין בו תחנון ונפילת אפים וכו'.

ושייכות וקשר גלוי בין שני הענינים שהרי לאחר שמתו תלמידי רע"ק, הי' רשב"י אחד מאלה שקיימו העולם לאחר שהי' שמם, אחד המיוחד ביניהם, וכעדות רע"ק — רבם דכל תלמידים אלה — „דיך שאני ובוראך מכירים כוחך".

ואמר יכול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין מיום שנבראתי עד עתה — היפך ותיקון להנהגת אלה התלמידים שלא נהגו כבוד זה לזה.

והנה ככל ימי זכרון שבתוה"ק תורת חיים (הוראה בחיים) — צ"ל התבוננות בענינם באופן דלימוד המביא לידי מעשה, ומענינו דרשב"י ה"ה: א) תורתו אומנותו, ב) אהבת ישראל ד„בכל העולם כולו", איך שיהי' מצבו, אף שמידת הדין מתוחה עליו וזקוק „לפטור" מזה.

ואף דרק רשב"י וחבריו — תורתן אומנתן, הרי אפשר לכאו"א ל ק ב ו ע עתים בתורה באופן ש ב ע ת ה ת י א יהי' לימודו באופן דתורתו אומנתו, ואמרת תורה: קבוע לא בטיל.

ז.א. אשר מיום סגולה זה ובכח יום סגולה זה לקבוע עתים בתורה בכל יום באופן דתורתו אומנתו, ומה שכבר יש לו קביעות עתים זו — יוסיף עלי' בכפלים לתושי' וכמחז"ל מי שיש לו מנה רוצה מאתים כו' — קב"ע בתורה לעצמו וכן קב"ע בתורה ברבים.

ומתוך אהבת ישראל שבלי הגבלה — ישתדל ככל התלוי בו שבנ"י הנמצאים בכל העולם כולו יעשו ג"כ ככל הנ"ל: קב"ע בתורה לעצמם, ולהשפיע בסביבתם שיעשו כן.

* * *

ענין מיוחד לכהנ"ל בתקופתנו זו רבת הבלבולים וכו' ועד כדי כך שאף שרואים במוחש בעיני בשר קושי השעבוד והחושך כפול ומכופל דימי הגלות — יש שמים חושך לאור וכו'.

ואין לנו שיור רק התורה הזאת, תורת אמת ותורת אור — להאיר את חשכת הגלות חמר באור אמתי, הלוך ואוסיף ואור.

תורת הנגלה — שהי' רשב"י מפרק בה כ"ד פירוקי וכו'.

ופנימיות התורה — שהיא „חבורא דילך", דרשב"י, כדברי אליהו ע"י התעוררות משה רבנו רעיא מהימנא דכאו"א בכל הדורות כולם, דיתפרנסון (פירוש אמתית מאמריו) מהאי חיבורא דילך כד אתגליא לתתא בסוף יומיא ובגיני' וקראתם דרור בארץ", כדברי אליהו הנביא להרשב"י.

ועד"ז בעבודת רשב"י בכלל דבי' אחידא כו', דאף כי מי הוא זה ואיזהו אשר ערב לבו לגשת להדמות אליו, הרי לאחרי ש„פתח ר"ש" דרך זו ונמסר זה ונתגלה בתורה, הרי עכ"פ אפס קצהו אפשרי ושייך לכאו"א ובפרט ע"פ מה שאמר דוד נעים זמירות ישראל בשם כל ישראל: מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ, כלה שארי ולבבי צור לבבי וחלקי אלקים לעולם.

ויקויים הרמז הידוע בפי' מחז"ל כדאי הוא ר"ש לסמוך עליו בשעת הדחק — שבעת דחק לאיש ישראל ולעם ישראל (ואין לך שעת דחק כו' — כתקופת זו) כדאי הוא רשב"י לסמוך עליו לפטור את כל העולם כולו מן הדין — וסומכין עליו.

גאולת וחירות הפרט — שאין לך בן חורין אלא מי שעוסק בת"ת — ומגאולת הפרט לגאולה האמיתית והשלימה דכל בנ"י — דיפקון מן גלותא ברחמים ע"י משיח צדקנו.

ויה"ר שיהא כל הנ"ל „בשמחה גדולה" ובעגלא דידן ובל' הידוע: מיד הן נגאלין.

בברכה להצלחה רבה בכהנ"ל
ובברכה לבשו"ט

מנחם שניאורסאהן

מוגש ע"י אגודת חסידי חב"ד.

ביטוח רפואי בחו"ל

ללא הגבלת גיל לחברי קופת חולים „מכבי"

• טיפול רפואי.
• אישפוז בחו"ל עד להוצאה של 7,200 $
(התשלום בחו"ל אפשרי במטבע זר).
• ביטוח תאונות.
• אפשרות הגדלת תקופת האישפוז למבוטחים בגיל גבוה.
• פיצוי עבור הפסד כרטיס־טיסה בחזרה.
• יתרונות נוספים

פרטים והרשמה: במרכז הקופה, רחוב בלפור 30 תל־אביב (בין השעות 8—12.30) ביתר הסניפים בשעות העבודה המקובלות ובאמצעות הגובים.

אלבן חברת רכוש והשקעות בערבון מוגבל

מתכבדת להציע לך

דירה שתאהב לגור בה

בבית הנבנה ברחוב בורלא 39, שכון ל',
לבחירתך מבחר דירות פאר בנות 5—4½ חדרים
בעלות תכנון מודרני ועדכני
בביצוע וגמר ברמה הגבוהה ביותר

מעלות נוספות:

גז מרכזי	הסקה מרכזית	אנטנה מרכזית
אמבטיות מהודרות	מטבח מרווח	טלפון פנימי
הכנה לטלפון חוץ	גינון ופיתוח	
מרכז מסחרי ליד הבית	מגרש חניה	

דירת חלום לכל אשה ומשפחה

משרד מכירות:
„יועצי השקעות חוץ", רח' פרישמן 10, תל־אביב
טלפונים 240224־5
שעות המשרד: מ־8 בבוקר ועד 7 בערב ללא הפסקה
הקבלנים: קלנר — גרבוט — שוסטר; האדריכל: קלנר

המוסד לביטוח לאומי

הודעה למבוטחים עצמאיים ולאלה שאינם עובדים

החל מה־1 באפריל 1974
שונו שיעורי תשלום דמי הביטוח והגמלאות

מקסימום ההכנסה החייבת בתשלום דמי ביטוח —
הועלה מ־1,500 ל"י בחודש (18,000 בשנה) ל־2,500 ל"י בחודש (30,000 בשנה).

מינימום ההכנסה החייבת בתשלום דמי הביטוח —
הועלה לעובד עצמאי — מ־75 ל"י בחודש (900 ל"י בשנה) ל־250 ל"י בחודש (3,000 ל"י בשנה).
למי שאינו עובד שכיר או עצמאי ולמבוטחת ברשות: מ־30 ל"י בחודש (360 ל"י בשנה) ל־40 ל"י בחודש (480 ל"י בשנה).

שיעורי תשלום דמי הביטוח
עובד עצמאי — ישלם 6% לגבי הכנסה עד 7,700 ל"י לשנה ו־9.6% על יתרת ההכנסה.
מי שאינו עובד שכיר או עצמאי — ישלם 4.8% לגבי הכנסה עד 7,700 ל"י בשנה ו־7.1% על יתרת ההכנסה.
מבוטחת ברשות: תשלם 4.5% לגבי הכנסה עד 7,700 ל"י בשנה ו־6.8% על יתרת ההכנסה.

לעובדים עצמאיים — סכומי ההכנסה לתשלום מקדמות 1974/5 על פי שומה הוגדלו כדלקמן:
שומות עד לשנת 1970 הוגדלו ב־50%
שומה לשנת 1971 הוגדלה ב־35%
שומה לשנת 1972 הוגדלה ב־20%.

תשלום דמי הביטוח השנתיים ייעשה בהתאם להודעת תשלום אישית שתשלח לכל מבוטח עד סוף חודש מאי.

ההעלאה בגימלאות
מקסימום דמי פגיעה הוא 62.5 ל"י ליום (במקום 37.5 ל"י ליום).
מקסימום דמי לידה הוא 62.5 ל"י ליום (במקום 37.5 ל"י ליום).
מקסימום ההכנסה לתשלום תגמולים למשרתים במילואים — 2,500 ל"י לחודש, מסכום זה מנוכים 1.06 ל"י ליום עבור כלכלה ומזומנים שנותן הצבא.

קריאה מהנה בשבועון „לאשה"

משפחת הפלמ"ח
מאת
חיים גורי – חיים חפר

• ובו - למעלה ממאה שירים שהושרו באהלי הפלמ"ח, בתנועות הנוער ובסיבוב כפר־סבא.
• ובו - מילון כלי־נשק עם הסבר מפורט על כל כלי הנשק בימים ההם החל בנשק הקר וכלה בנשק ההסברה.
• ובו - שמות וכינויים של מיטב הנוער החל ב„טויל" וכלה ב„נחללית".
• ובו - אנתולוגיה שלנו עם דבריהם של ברל כצנלסון, משה בילינסון, יוסף חיים ברנר, יצחק שדה, אליהו גולומב, יצחק טבנקין, נתן אלתרמן, רחל, ארצ'יבלד מקליש, גריבלדי ואחרים.

דברי הסבר ופרשנות לכל שיר ולכל מאורע ● עלילות, כזבים וקושט דברי־אמת
רישומים של אריה נבון ● לכל שיר - תוים שזכר גיל אלדמע

● הספר משפחת הפלמ"ח — הודפס על נייר משובח
● פורמט אלבומי, 250 עמודים, כריכת פאר מיוחדת
המחיר לתקופה קצרה בלבד 30 ל"י
הפצה בלעדית: ידיעות אחרונות - מחלקת הספרים
בהזמנות לפנות בצירוף תלוש זה ←
ותקבל הספר(ים) לביתך!!

לכב'
„ידיעות אחרונות", ת.ד. 14125 (מיקוד 61140) תל־אביב
נא לשלוח לי ...... ספר(ים). ר"ב התמורה הכספית.
לפי הכתובת:
שם ....
המשפחה ....
עיר ורחוב ....
חתימה: ....

הצעה מיוחדת!
המביא מודעה זו
יקבל עד —.400 ל"י עבור מכונת התפירה הישנה עם קנית מכונת תפירה „אלנא־לוטוס"
* מכונת התפירה החדישה הקלה והקומפקטית — תוצרת שוויץ
* מבצעת כל סוגי תפירה
אלימלך ובניו רח' יפו 40, ירושלים
ברגמן, בן־יהודה 10, תל־אביב, טל. 87680

לכל בעלי מכוניות N.S.U. ו־PEUGEOT
אנו מודיעים בזה
שכל עובדינו חזרו מהצבא
והמוסך חזר להתנהל כרגיל
ביום שלישי עד שעה 2, ביתר הימים, פתוח כרגיל.
בתל־אביב,
רחוב תוצרת הארץ 15
טלפון 253838 — 253638
(ליד תחנת פז החדשה,
בדרך השלום, ליד גבורי ישראל)
מוסך שטרן

משרד האוצר / אגף החשב הכללי
מינהל הרכב הממשלתי
מכרז 6/74
מינהל הרכב הממשלתי מכריז על
בניה והתקנת ארגז והולכת נוסעים במשאית דודג' D-300 קצר
פרטים נוספים והחומר הקשור במכרז ימסרו למבקשים במזכירות מינהל הרכב הממשלתי, רח' יהודה הימית 31, יפו. החל מ־12.5.74 ועד 22.5.74 בין השעות 08.00־13.00.
אין מינהל הרכב הממשלתי מתחייב לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.
מינהל הרכב הממשלתי

למכירה
1) טנדר טריומף סוסיתא
שנת יצור 1970
2) משאית דודג' D500
שנת יצור 1970
לפנות: המסגר 9, תל־אביב, טל. 33791

מבני תעשיה בתל־אביב למכירה
שני מבנים שכנים באזור התעשיה מעבר לירקון עם תשתית מפותחת וחבור לכוח מספיק לכל תעשיה
* מבנה על שטח 8 דונם
מזה 6 דונם בנוי
* מבנה על שטח 11 דונם
מזה 4.5 דונם בנוי
ניתן לרכוש כל אחד מהמבנים בנפרד.
בהצעות רציניות בלבד נא לכתוב לת.ד. 86, תל־אביב.

למכירה
וילה בערד
300,000.— ל"י
לפנות טלפון 03—758106
בין השעות 15.00—22.00.

אבדה כלבה „שאו־שאו"
צבע חום־ג'ינג'י עם רצועה,
בסביבות רמת־השרון.
המוצא הישר יבוא על שכרו. טלפון 47 85 62

למכירה
לילנד 1972 מערבל בטון
לטלפן 611635 787895 ת"א
פרט לשבת

ב"ה
מתארגנת חברת לזוגות צעירים חרדים, למטרת פגישות ובילויים. גם לדוברי שפות זרות. נא לכתוב לדני אברשטיק ביאליק 7, רמת־גן.

בוא לכפר־סבא עיר הגנים והירק
בהזדמנות!
בכפר־סבא דירת 4 חדרים
● מעלית ● 3 כיווני אוויר
רחוב שקט קרוב למרכז
155,000 ל"י
דירון דירות
כפר־סבא, ויצמן 66 טל. 927541

חדש
מדריך כרטא
לאתרים היסטוריים ולמקומות מקודשים לנצרות בארץ־ישראל
מאת ד"ר שאול קולבי
בלוויית: הקדמה מאת ד"ר זרח ורהפטיג
9.50 ל"י

אבד תיק מקש
הנושא כתובת Acapulco
המוצא הישר יבוא על שכרו. טלפון: 248615 בערבים.

טיולי סיני
של המדור לידיעת הארץ
תנועת המושבים
המדור מארגן טיולים בני שלושה ימים משולבים ב־2 טיסות לסיני וסנטה קתרינה בתאריכים 25.5.1974 ו־27.5.1974
כמו כן טיולים בני שלושה ימים לאופיר משולבים בטיסה אחת בתאריכים 16.6.1974 ו־18.6.1974
וכן טיולים בני יומיים לאופיר בתאריכים 13.5.1974 ו־14.5.1974
בדבר פרטים והרשמה נא לפנות למדור לידיעת הארץ, תנועת המושבים, רח' ליאונרדו דה וינצ'י 19 ת"א, טל. 258473

למד בטבעי של חיל האויר

קוניטרה: ראי המלחמה

עיר־הרפאים הצפונית, המשמשת נקודת־מיקוח פוליטית, היא כיום מראה עצוב ומעורר־חמלה, אנדרטה של הרס וחורבן, שהשאירו שתי המלחמות שעברו עליה

מאת
אהרון בכר

● מראה בקוניטרה: צריח בלב החריסות

אחרי שתי מלחמות, כל מה שנישאר מקוניטרה מסתכם, בעצם, בנקודה שחורה על־גבי המפה. כל השאר זה עיי־חורבות, ואולי כמה שברי־זכרונות ומישאלות שבלב. פעם עמדה בצל הגבעות שסביבה עיירה קטנה ועזובה לנפשה, שרק הדרך העולה לדמשק והולפת על־פניה העניקה לה מימד של חשיבות עצמית. היום היא מראה עצוב ומעורר חמלה. קווים עירוניים לדמותן של שתי מלחמות, אחת אכזרית מקודמתה, שרמסו אותה בשרשראות ברזל. הן הפכו אותה לאנדרטה מלאנכולית של הרס וחורבן. מי שמסתכל בקוניטרה — רואה את המלחמה, ומי שרואה את המלחמה אינו יכול לאהוב אותה.

צריך להיות אופטימיסט חסר תקנה, כדי להאמין שמן החידלון העצוב הזה תצמח אי־פעם ריקמת חיים ושבמקום טנקים יחלפו על־פני הכביש החוצה את עיר־הרפאים הזאת מכוניות בשני הכיוונים. מוזר, אבל יש בחורבות האלה משהו שמסעיר כנראה את הלב ומרתיח את הדם. אחרת, מדוע כל אחד מתעקש לראות בה את מה שהיה רוצה לראות?

הסורים רואים בה את גולת־הכותרת של גאוותם הפצועה. בששת הימים הם הודיעו על נפילתה יממה שלמה לפני שנפלה באמת — והיתה זו כמו הודאה אילמת בתבוסה. בימי אוקטובר הם הודיעו על כיבושה מחדש שעות ארוכות לפני שנפלה לידיהם — והפעם היתה זו הודעה קצת חפוזה מדי על ניצחון הממשמש לבוא. עובדה: עד שלא חזרת קוניטרה ולא נפלת בידי צה"ל, לא הודו הסורים בתבוסה. בשבילם היא היתה כמו סמל, כמו דגל, כמו בשורת משדה הקרב.

כל צד רואה בה מה שהוא רוצה לראות, אף כי כל מה שאפשר לראות בה הם עקבות של מלחמה.

נקודת־מישען

קוניטרה היא, בעצם, סיפור על איש אחד מפתח־תקוה, שגילה אותה אי־אז, בתחילת השבוע השני של יוני 1967. בעומדו על צריח פגוע של טנק חרוך למחצה, הוא עלה לרמת־הגולן בתור מפקד מחלקה, הגיע למעלה כמפקד פלוגה, וכאשר ניצב בשערי קוניטרה כבר היה מפקד־גדוד. מאחוריו, על־פני המידרון המשתפל מטה, עמדו טנקים פגועים, מוטלים לכל מלוא העין כמו סימני־דרך עצובים. הנה כל הסיפור של קוניטרה על רגל אחת.

אומרים שהיא מאחז בלב הגולה, נקודת־מישען לשליטה על־פני הגולן כולו. אבל היא, בעצם, כלום. כל המאחז כולו אינו אלא איש אחד שמוכר בקבוק מיץ בשק"ם, וכל נקודת־המישען הוא חברו הכורע עד חצי הלילה על קרביו של טנק פגוע, כדי להכשיר אותו לקראת אור ראשון לעוד קרב אחד של התשה בקצה המובלעת. אם יש למקום הזה משמעות, היא מתגלמת בדמותו של השריון־גימ"ל בשערי הבסיס, באישיותו של מפקד היחידה, שקבע בה את ביתו הרחק מהבית, במראת פניו של איש אחד החולף בה בדרכו מחופשה קצרה חזרה אל נקיקי המובלעת. קוניטרה היא המחיר, שהאנשים האלה משלמים עליה. בלעדיהם היא כתם שחור על־גבי המפה, כתם שחור וחסר משמעות.

עמדת־מיקוח

מי שמגיע לקוניטרה מכיוון המובלעת מריח בה את ריח הבית, מפני שהיא ציון הדרך הראשון מחוץ לטווח ההתשה. „איי, ציוניגו־ל הדרך, אבנים לבנבנות". זוכרים את השיר? איפה קוניטרה, ואיפה אבנים לבנבנות. מי שמגיע אליה מהבית, כבר מריח בה את ריח המלחמה, מפני שהיא בכל־זאת קרובה מאוד. מי שחושב עליה בדרכו יגיע למסקנה שהיא מקום שאיננו קיים. רק מעמדת־תצפית רחוקה אפשר לראות בה צללית קלושה של חיים. בשביל מראה כזה צריך מרחק. במבט מקרוב, מקרן הרחוב, כל זה ניראה כמו מצבה עלובה של מה שהיה פעם חיים. הנה פה עמדה פעם כנסיה. עכשיו עומדים ארבעה כתלים וצלב גדול. הבניין נישאר שלם. אבל לא הבניין עושה את הכנסיה. מעבר לפינה עומד עוד בית גדול, כמעט שלם. על־פי מידותיו אפשר לנחש, שגר בו לפנים איש עשיר, אולי הגביר של הכפר. אבל ארבעה כתלים, שאין בהם חיים, אינם בית. פעם היה רחוב ושני בתי־קפה וכיכר קטנה ותחנת דלק בצידי הכביש. עכשיו הם מתמזגים פה לאט־לאט עם האדמה מסביב, בשוליים. נשארו רק קטרקטיני־צבא לכל מלוא העין.

שתי מלחמות השפילו את קוניטרה עד עפר. כל מה שנישאר ממנה היא עמדת־מיקוח על־גבי מפה פוליטית.

יוסף נבו

האתגר שב„אתגר"

כותב המאמר הוא יושב־ראש חוג „אתגר" במפלגת העבודה

פובליציסט בעל השקפות שמאלניות מלאכתו קלה. הוא ניגש לכל תופעה פוליטית בדיעה קבועה מראש, הנגזרת מהשקפת־עולמו הנורמטיבית. כל אשר עליו לעשות הוא לברור מתוך המציאות המורכבת רק אותן עובדות, התואמות את מסקנתו הקבועה מראש. כך נוהג עמוס קינן בהתקפתו על „אתגר" (איזה מין „אתגר" זה? — „ידיעות אחרונות", 3.5.1974).

כאן זכה חוג זה, באחרונה, לתהודה רחבה בתנופתו להיערכות מחודשת של מפלגת־העבודה, הוא הפך מטרה מבוקשת לרבים, גם לעמוס קינן. זה מובן וטבעי. אלא בעוד שעתונאים אחרים, אשר כתבו על חוג זה, טרחו לעמוד על טיבו ממקור ראשון, לא כן קינן. הוא קבע מראש שזה הוא חוג מעמדי מסויים של אנשי־צבא בכירים לשעבר, המנהלים כיום קונצרנים כלכליים אדירים. מכאן ברור לו הכל. לא חוג רעיוני הוא זה, אלא קבוצה מעמדית, אשר לה „אינטרסים מעמדיים מוגדרים מאוד". על כן, יש לדרוש את פיזורו של חוג „אתגר", באשר „ריח קרטל נודף ממנו".

*

צירוף־המושגים, שהוא משתמש בהם איננו מיקרי: „קבוצה מעמדית", „קונצרן כלכלי", „אינטרס מעמדי מוגדר", „קרטל" — אלה הם דימויים, המורטים על הנימות הסמויות בתודעתו של כל מי שגדל על ברכי תנועת־העבודה והמסורת הליברלית, ויוצרים תדמית שלילית ומאוסה. כך מקווה קינן לפסול את חוג „אתגר" מבלי שיהא נאלץ להתמודד איתו ועם האמת.

ראשוני החוג, בקבוצה המייסדת, היו כולם אנשי צבא־הקבע לשעבר. החוג אף הותר להיות בית פוליטי לאנשי שירות־הקבע, הפורשים לחיים אזרחיים ורוצים בפעילות פוליטית במסגרת מפלגת־העבודה. אך מתחילת היה החוג פתוח לכל חבר וחברה במפלגת־העבודה. אילו טרח עמוס קינן לברר, היה מוצא, כי כבר באסיפתו הראשונה של החוג, בנובמבר 1972, הצטרפו אליו עובדי תעשיה, אנשי חינוך, פקידים ועובדי מינהל ציבורי, מרצים באוניברסיטאות, נשים וגברים. קרוב למחצית החברים לא היו מעולם בשירות־קבע בצה"ל. מבחינה כלכלית, הרוב הגדול של החברים מתפרנסים ממשכורת ממוצעת למדי.

החוג ער לכך שמתנגדיו בפנים המפלגה ומחוצה לה ירצו להדביק לו את התו של „קסטה צבאית". משום כך נמנע מלהזמין לחוג במשך תקופה ארוכה את מנהיגי המימסד הבטחוני בממשלה, כדי למנוע מראש כל נסיון להדביק לו את התווית שקינן מנסה להדביק לו עתה. החוג מעולם לא שלח משלחת לוועדת־מינויים כלשהי, ואף פעם לא פעל למען קידום חבריו, מבחינה פוליטית וכלכלית.

*

חוג „אתגר" איננו חוג אופנתי, העולה על „הגל הקל" של אנטי־מימסדיות. הוא מאמין, כי במפלגת־העבודה גלומים כוחות התחדשות, אך הם אסורים בעבותות הכיתתיות החטיבתית ומישטר המינויים. הצמוד לה על כן תבע החוג את ביטול מישטר החטיבות כמטרה ראשונה.

בתהליך גיבושו הרעיוני, עד למלחמת יום־הכיפורים, שם החוג את הדגש דווקא בנושאי חברה וכלכלה.

הויכוח עם יצחק בן־אהרון בחוג „אתגר", בתחילת שנת 1973, נסב על שתי שאלות מרכזיות: האם תביעתו אז של בן־אהרון לכלכלת־מלחמה ניתנת לביצוע תוך שמירת החירויות האזרחיות הדמוקרטיות? וכיצד קרה שהסתדרות, בהנהגתו, בניגוד להצהרותיה, השיגה למעשה הרבה למען העובדים המסודרים אשר להם איגודים מקצועיים תקיפים, אך לא הצליחה להרחיב את השכבות המקופחות באמת?

ספיר הועמד מול ביקורת על ההתעשרות הקלה, ללא מדיניות ברורה של ריסון. הרב הראשי לישראל, שלמה גורן, עמד שעות ארוכות בוויכוח עם חברים וחברות בחוג, בשאלת מעמד האשה על־פי ההלכה, בסוגיית הפרדת הדת והמדינה, ושוויון המעמד בחוק הישראלי לכל זרמי היהדות — גם לקונסרבטיבים ולרפורמים, ולא רק ליהדות החרדית.

החוג חותר לדמוקרטיזציה של הליכי הבחירה לכהונות במפלגה ומטעמה. אך איננו תומך בהנהגת שיטת הבחירות המוקדמות (פריימריז), כיוון ששיטה זאת תעניק יתרון דווקא לקבוצות־מנגנון מאורגנות, ותקשה על בחירתם של מועמדים עצמאיים.

*

לכן, עד למלחמה התגבש חוג „אתגר" כחוג רעיוני בלתי־חטיבתי לחלוטין, החותר להתחדשותה של מפלגת־העבודה על־ידי דמוקרטיזציה של המיבנה הפנימי שלה ועל־ידי בחינה מחדש של מדיניותה החברתית והכלכלית.

בשאלות מדיניות החוץ והבטחון קיימות בחוג דיעות שונות — יוניות וניציות — אולם אין בו חברי תנועת ארץ ישראל השלמה, ואף לא יונים קיצוניים. ניתן להגדיר את עמדת החוג, בשאלות אלו, בספקטרום הרחב של הזרם המרכזי במפלגת־העבודה.

מאז המלחמה פועל החוג מתוך תחושת דחיפות. עוד בנובמבר 1973 יצא בתביעה לפתיחת הרשימות ולשינוי בהרכב הממשלה החדשה. לאחר כישלונה של מפלגת־העבודה בבחירות ואי־היציבות הפוליטית שבאה בעיקבותיה, גיבש החוג מצע־פעולה, שעל בסיסו החליט ליזום את הרחבת החוג, תוך שימת דגש על צירוף חברים מהתנועות ההתיישבותיות ושכבות צעירות. עיקרי מצע־הפעולה הם: ביטול מישטר החטיבות במפלגה, שינוי שיטת הבחירות בשלושה מישורים — המפלגתי, הממלכתי והשלטון המקומי — וקבלת שיטה, שתבטיח ריענון מתמיד ורצוף של הייצוג בכהונות נבחרות.

*

לסיכום, חוג „אתגר" איננו מתיימר להיות חוג אידיאולוגי. אישית אני מחזיק בדיעה, כי מה שדרוש כיום למפלגת־העבודה יותר מכל, הוא „קבוצה פביאנית", אשר תבחון מחדש ותגבש את המסגרת האידיאולוגית להתחדשותה של תנועת־העבודה. „אתגר" איננו כזה. הוא חוג רעיוני במישור של הפוליטיקה המעשית. הוא עוסק ברעיונות ובעמדות פוליטיות קונקרטיות, וחותר באמצעותם להשפעה על דרכה של מפלגת־העבודה ועל עיצוב מטרותיה בחברה ובמדינה. הוא פועל בתוך מפלגת־העבודה, ופונה אל אלה המזדהים עם יסודות תפישתה החברתית והמדינית.

ברשימתו של קינן על חוג „אתגר" מצוי משפט זה: „קשה לי להאמין בלב שלם שכל מה שטוב להם, טוב גם לי". בזה אני תמים־דעים איתו.

הודעה לבעלי רכב פרטי!!!
מבצע החודש בהנחות גדולות
נשיונל אטלנטיק — יצרני ציפויי חן למושבי רכב
מודיעה בזאת על
מכירה ישירה מהיצרן לצרכן
של **ציפויים למושבי רכב**
מבד מגבת סטרץ'
לרגל מבצע החודש ימכרו הציפויים במחיר מוזל
* ציפויי חן מיפה ומהדר את מכוניתך.
* ציפויי חן סופג את זיעתך ומונע התחממות מכוניתך — אידיאלי לאקלים החם של הארץ.
* ציפויי חן נצבע בצבעים יציבים ומרהיבים
* ציפויי חן מלווה בתעודת אחריות
„לאיכות וחן — אין כציפויי חן"
המכירה הקמעונאית תערך במחסן המפעל
תל־אביב, נשיונל אטלנטיק.
רח' מטלון (קודם רח' מרכז מסחרי) **61**
(5 בניינים מזרחה מרח' העליה 21), בימים א'—ה', בין השעות 9.00—19.00, בימי ששי עד 13.00.

כולן במכונה אחת
Compact Bio
כדאי לך!
דרשי טבלת השוואה
אצל סוכנינו ברחבי הארץ
RAND מוביל ראשון
מרכז ראנד: תל־אביב, רח' שלום עליכם 5, טל. 56690

הלוח הכפול ידיעות אחרונות הארץ

המשרד הראשי: שדרות רוטשילד 76, תל־אביב
טלפונים: מחלקת מודעות 611141
המחיר: יום חול: 2.40 ל״י למלה / יום ו׳: 3.10 ל״י למלה

קרן הנגב
שד׳ שאול המלך 35 ת״א ת.ד. 33145
לבית בן־גוריון בתל־אביב,
אשר ישמש כמוזיאון וספריה לעיון ומחקר
דרוש מנהל הבית
אנשים בעלי נסיון וכישורים התואמים תפקיד זה, יפנו בכתב בצרוף תולדות חיים לת.ד. 33145.

דרוש/ה בדחיפות
מנהל/ת חשבונות עצמאי/ת
למשרה מלאה
לפנות:
אריוי פרסומאים בע״מ
טלפון 281179, למועד פגישה
סודיות מובטחת

למשרד מהנדסים בירושלים
דרושים
שרטטים מנוסים
לקונסטרוקציות בטון מזויין
עבודות עפר וכבישים
לקביעת ראיון — טלפון 528389—02

לחברת ביטוח גדולה
דרוש/ה
1. מנהל/ת חשבונות עצמאי/ת
בעל/ת נסיון ושליטה בשפה האנגלית
2. כתבנית
בשפה האנגלית
נא לפנות בכתב לת. ד. 927 תל־אביב
לציין קורות חיים ונסיון

לנופעל קונפקציה
מן הגדולים בארץ
דרוש
מנהל מכירות ראשי
רק בעלי נסיון של מספר שנים
בניהול מכירות בהיקף ארצי
עם צוות אנשים גדול
(רצוי בענף)
יפנו לת. ד. 21095 ת״א, תוך ציון קיצור תולדות החיים, השכלה ונסיון קודם בעבודה, עבור: „מנהל מכירות״

לדפי זהב
דרוש
קופאי
— בעל ידע בהנהלת חשבונות
5 ימי עבודה בשבוע.
נא לפנות בכתב לת. ד. 33023 תוך ציון נסיון קודם.

למשרד רואי חשבון
דרושים
בוחנים מרכזים
עם נסיון בעבודה
אפשרות התמחות
לצלצל: 57946—03

למלון מנדרין (ת״א)
דרושים
1. מנהל עבודה
2. מחסנאי
השולט בשפה האנגלית
תנאים טובים
העבודה בשטח הבניה של המלון
להתקשר: טל. 625955 (ת״א)

למלון חדש
שעומד להיפתח בבת־ים
דרושים
1) עוזר/ת למנהל חשבונות.
2) מלצרים/יות.
3) עוזרי טבחים.
4) פקיד קבלה לילה.
נא לכתוב לת. ד. 3240 בת־ים. עבור מלון

לקונצרן תעשייתי גדול
בענף הטכסטיל
דרוש:
מנהל חשבונות בכיר
הנתונים: מנהל חשבונות מוסמך או מתמחה בראיית חשבון, נסיון בעבודה במפעל תעשייתי.
לפנות בכתב לת.ד. 29138 ת״א
תנאים טובים למועמד המתאים
— סודיות מובטחת —

מוסד הטכניון למחקר ופתוח
מודיע על המשרות הפנויות הבאות: —
במסגרת התחנה לחקר הבניה
1. טכנאי—הנדסאי
לבצוע עבודות מחקר בשטח הבניה.
נסיון קודם אינו הכרחי.
מכרז מספר 43/74.
2. עובד טכני — לבורנט
לבצוע עבודות מחקר בשטח הבניה.
נסיון קודם אינו הכרחי.
מכרז מספר 46/74.
מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות, בצרוף קורות חיים (הנסיון המעשי ליחידת המנגנון, מוסד הטכניון למחקר ופתוח בע״מ, קרית הטכניון — חיפה — 32000 — עד יום ו׳ 17 במאי 1974, בציון מספר המכרז המתאים.

לחברה גדולה בחיפה
דרושה
פקידה בתבנית
עברית—אנגלית
נא להתקשר טלפונית 528255 חיפה.

למפעלי בלו בנד תלמה
בחיפה
דרוש
מהנדס להנדסת ייצור
הכישורים הדרושים:
בעל נסיון בעבודה מעשית
ידיעת השפה העברית על בוריה — הכרחית.
ידיעת השפה האנגלית — רצויה.
הצעות בכתב יש להפנות לת.ד. 707 חיפה למחלקת המנגנון.
בלו בנד תלמה

לחברת ביטוח גדולה
בתל-אביב דרושות
* כתבנית עברית
לפוליסות
* פקידה לתיקיה
שעות העבודה 8.00 עד 15.00
נא להתקשר
טלפונית 50670 או 59197.

מפעל תעשייתי בחיפה
מציע משרה קבועה
לחשמלאי
בעל הכשרה מקצועית מושלמת
ובעל רשיון כחשמלאי מוסמך.
נסיון מעשי בעבודות אחזקה הכרחי.
מועמדים רציניים מתבקשים לפנות בכתב־יד לת.ד. 4685 חיפה עבור „חשמלאי״.

כפר הנער הדתי
ע״י כפר־חסידים
מיקוד 20494 טלפון: 952022(04)
דרושה
אם בית מורכזת
מועמדות דתיות מתבקשות לפנות אך ורק בכתב בצרוף קורות חיים תעודות והמלצות לכפר הנער הדתי כפר חסידים 20494.

איחוד מהנדסים לפקוח ותכנון בע״מ
ירושלים, רח׳ יעקבא 16 א׳ טל. 232203
דרושים בירושלים
* מהנדס בנין
* הנדסאי או טכנאי בנין
לעבודות פקוח וחישוב כמויות

מוסד הטכניון למחקר ופתוח בע״מ
מודיע על המשרה הפנויה הבאה: —
במסגרת המרכז לתהליכי עיבוד ומכונות כלים
חרט למעבדה לתהליכי עיבוד.
בעל וותק של 3 שנים בעבודות חרטות.
מכרז מספר 43/74.
מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות, בצרוף קורות חיים והנסיון המעשי ליחידת המנגנון, מוסד הטכניון למחקר ופתוח בע״מ, קרית הטכניון חיפה — 32000, עד יום ו׳ 17 במאי 1974, בציון מספר המכרז המתאים.

למוסך המרכזי של חברה
ליבוא רכב נוסעים
דרוש
מהנדס מכונות
הכישורים הדרושים:
* נסיון מעשי של שנתיים לפחות
* ידיעת השפה הצרפתית ו—או האנגלית על בוריה.
המעונינים יפנו בכתב לת. ד. 7095 עבור כ. 26. נא לפרט קורות חיים, נסיון בעבודה ודרישת שכר.

מ. ט. קולטון בע״מ
דרוש
סוכן מכירות
בענף מוצרי חשמל
נתונים:
* בעל נסיון מכירות בענף
* בעל רכב מסחרי
נא לפנות טל. 875484 תל־אביב, או בכתב: שביל המפעל 3, קרית־המלאכה ת״א

דרושות
משפחות אומנות
בתשלום
לנערות בגיל 18—13
נא להתקשר 232747—02

דרושה אשה
(בגיל 45—40 בערך)
לבישול ועבודות בית קלות
בהרצליה פיתוח
אך ורק עם לינה במקום.
המלצות נדרשות.
לפנות טל. 932177.

דרוש מציל
בחיפה
טלפון 728674 בערב

דרושה
פקידה
עם ידע בהנהלת חשבונות
(שיטת העתקה)
לטל. 472292 — 477215

לקונפקצית נשים
דרושות
תופרות
בתנאים טובים
טלפון 823285 תל־אביב. 08.00—16.00

יהושע בר־יוסף

המלחמה והמישטר

בעיקבות רשימתי „הירהורים על מכ־חב״, קיבלתי ארבעה מכתבים ובכולם דב־רי־תרעומת על שלא גליתי הבנה לנפשו של אותו קורא, קצין־המילואים, ש„נשבר״ לו מן המלחמות הבלתי פוסקות; מן העוול שבגיוסים של מעטים קבועים, שעה שלרבים אחרים נותנים להסתובב בעורף ולהרויח מן המלחמות; מן העוול שב„הפקרת״ החייל התחור מן המילואים ומכל יתר התחלואים החברתיים והמוסריים שבמדינה. וכמובן אין הכותבים שוכחים את המשברים המפלגתיים והמניפולאציות המפלגתיות והמדיניות, וכו׳, וכו׳. נערה אחת מבין כותבי־המכתבים התכוננה ללכת להתיישבות בנח״ל, ולאחר שגילתה את כל הדברים הנוראים, „נשבר״ לה, ולנחיל לא תלך; וכותב אחר מזדהה עם ידיד שלו, אב לשלושה ילדים, שהחליט לרדת מן הארץ.

בקצרה, מצב שאין לשאתו. ורק אני, היושב ליד המיכתבה, איני רואה את המצב כהווייתו.

*

מלחמה אינה תענוג. אומה נלחמת אינה שולחת לחזית את זקניה וחוליה. ברור כי נשלחים להילחם דווקא הצעירים, הבריאים והחזקים, וכשהללו נופלים — גדול האבל.

בהזדמנות זו אין להתעלם מהעובדה שבעורף נשארים תמיד כל מיני אנשים המצליחים להוכיח ללישכת הגיוס שאין הם מוכשרים להילחם, ושפעייתם בחזית רק תפריע ללוחמים, ושעה שהם נשארים בעורף, אין מצפונם מייסרם על ש־אחרים נלחמים למענם, ושבנוסף לכך הם משתדלים לנצל את עובדת גיוסם של ה־אחרים כדי לזכות ברווחים חומריים וחבר־תיים. זה מצב בלתי־נעים, אך בלתי נימנע: והחיילים מתמרמרים על כך, ובצדק.

*

מה יש לעשות נגד מצב זה? מי חכם ויידע? הטובים והחזקים „נדפקים״, וכא־מור, אין מנוס מכך. כך היה בכל המלח־מות שבכל התקופות, כך זה היום, וכך אולי יהיה גם מחר.

במה אפשר, איפוא, לנחם או לפצות צעירים אלו? אולי בהכרה שזהו חלק מן המחיר, שעליהם לשלם על היותם צעירים וחזקים? כל פיצוי אחר יהיה בחוקת לעג לרש. אדם שבכוחו להילחם צריך להיות גם בעל כוח לשאת המעליה זו, שהיא מהות טיבעית של החיים.

*

זאת ועוד: מלחמת־קיום אינה מלחמה על תנאי. אין האויב משאיר בידי איש מאיתנו את הברירה להילחם למען אורח־חיים כזה או אחר. המלחמה היא על עצם החיים. שום מישטר אידיאולוגי כשלעצמו אינו שווה את מחיר היקר מכל לאנוש עלי אדמות, את חייו. אנו היהודים איננו נלחמים למען מישטר זה או אחר, צודק או לא צודק, למען ישראל יפה ואידיאלית, או לא יפה ולא אידיאלית. אנו נלחמים על עצם קיומנו. היסורים והדמעות, הכרוכים בעצם הצורך במלחמה, לא יפחתו ולא ירבו לא יחזקו ולא יוחלשו, בשל טיבו של המישטר בו אנו חיים. אלה הם שני דב־רים שונים, שאין לכרכם יחד.

רק במישטרים טוטליטאריים מקריבים את החיים למען מנהיג גדול, או למען אידיאה נשגבה. אנשים חבאים וטוענים אצלנו שלמען מישטר כזה או אחר הם מר־כנים להילחם, ולמען מישטר שיש בו מני־פולאציות מפלגתיות וויכוחים על בעיות־הגיור ומער הברתי וכו׳ אינם מוכנים להילחם — מגלים, במחילה מכבודם את בורותם היתירה, או את נטייתם למישטר ולאורח־חיים דיקטאטוריים. טעם חיינו, יהיה כאשר יהיה, הוא־הוא טעם המלחמות שלנו.

*

עמים מעטים בעולם לוחמים מלחמות צודקות כל־כך כמלחמותינו, ואולי תהיה בידיעה זו מעט נחמה על היסורים, הדמעות והקברים, הכרוכים במלחמות ישראל בדורות אלה.

עמנואל בר־קדמא

מיקלט הנשמות התועות

מיטב הנוער — כך כתוב בעיתונים — רד לצלמו של הגורו השמן וגעשה לו אינטימיות, תמורת אהבת־זמנה, שיעניו הטובות מצביעים על הבריאה כולה. פעמי־נידאציקה ההלו מצלצלים בכל מדורי המכתבים לעריכה; במישרד־ה־חינוך פיקחים עינייאורש; והנצשרה אומרת שמבשטרים, אבל זה לא ניגר את ההור, אפילו שזה בואב להשתהות לנירו צמו, אם מתחשק למיצחו.

ה„מגיפה״ (כך כתוב בפירוש — „מגיפה״, עם כל האסוציאציות ההיסטוריות ה„כחירות״, הכרוכות במושג ימי־בינייני זה) מדאיבה את כולם. הערכים שלה, או הכמיף לאיות עולם רוחני בלתי מוכר לה, על־כנת שתשתלח הזעקה. מייד כולנו זעט על חיקוי והתבוללות, על השפעות זרות והרסניות. כל אם ואב יהו־דים שיבכו אל תוך הכר את בכי „סטייתו״ של תצאצא; כל מורה־הוראה, שירית את ריחה חור של תקטורת ההודית, או כל קטורת זרת אחרת, ישמיעו למחע, בכל אמצעיו־תיקשורת, את כל הטרוניות שבעולם. ישאלו את זולתם את כל השאלות הנוקבות — אך לא את עצמם, ובוודאי לא את השאלה המתבקשת מאלית: תיכן טעינו?

*

המבוכה הציבורית, המתבטאת בתגובות היס־טריות ובלתי־רציונאליות על פולחן הגורו, מת־מקדת בנקודה השיגרתית ביותר — בורית שבפולחן, באלמנט ה„גיליונרי״ ר״ל, בחשי־שות, האמיתיים או המתחשדים, שמא „בנינו״ יעברו לא רק על אמונתם, אלא אף על מידו־תיהם, לרבות המידה התרוכית ביותר, שהכל נותנים בה, כנוער: לדעת לשרת בצבא, לל־חום היטב ולהקריב, אם צריך, את החיים.

לפנינו, לכאורה, „קאוס בליי״, שבעיקבו־תיו רשאים כולנו לפעול בכל האמצעים ה־עומדים לרשותנו, על־מנת למנוע את „השח־חתה״ הדור הצעיר, פן יביא לנו כל שיגורנו לו.

בסך־הכל התופעה אינה חדשה — לא כאן ולא בעולם הגדול. תופעת פולחן הגורו (ואין זה חשוב אם, במיקרה הוא שמן או רזה, שרל־טאן או לא, ומאי המתעשר תוך ניצול אלמנ־טים מוכרים של פסיכולוגיית־ההמון, או איש־אמת, ש„אור אלוהים צפון בו״) היא, תיכן־שהוא, קודקוד בין שתי נטיות המתגלות אצל־נו ובעולם אחרי כל מלחמה. הנטייה למיסטי־ציזם והכמיהה לערכים העומדים בניגוד ל־מציאות האלימה ולחוויית־הקטל שעברה על האנשים הצעירים.

*

אחרי כל מלחמות־ישראל — ממלחמת־השיר־רנ״ ואילך — חזינו ב„גלים״ של „מיאנטיים״ ספיריטואליסטיים. עוד בעיצומן של פעולות התגמול הזיינו קדים לחבורות של לוחמים, מבחירי „מאה־זאחת״ והצנחנים, שישבו סביב לוחות האו״ג וביקשו, בעזרת כוסות־נעות, לרובב את הבריחם המתים.

וזו היתה, כידוע, תופעה שלבשת ממדים רחבים למדי, גם בקרב יחידות־העילית של צה״ל בתום מבצע־קדש. אחרי ששת־הימים רווחה התופעה עד כדי כך, ששני צעירים זריזים הלכו והדפיסו „לוח״ ספיריטואליסטי להפצה מיסחרית.

באמריקה, לטראומה המובהקת ביותר של מלחמת וייטנאם, בצד תנועות־המחאה הפו־ליטיות היתה „אהבה״ המלה היחידה, שידברה אל הנוער האמריקני, היו לה גוונים שונים; ה„היפים״ ילדי־הפרחים, שהרחו את ה„אח־בה״ על כל קיר אפשרי; הריגריישה, שגילו מחדש את האהבה־שבנצרות; וכמובן הנהיית אחרי אמונות־המזרח, שיש בהן כל מה שאנ־שים נבוכים מבקשים בהן, ובעיקר מיסטיקה ואהבה. זה כולל את התבונה האקסיומאטית שבזן־בודהיזם, את השלוות הקוסמית שבשור־ות המדיטאציה הטראנסצנדנטאלית של המא־הארישי מאהש יוגי ובאחרונה — „מיסדר ה־אור האלוהי״ של „האדון המושלם״, הלוא הוא הנער השמנמן הנושא את השם שרי גורו מאהאראג׳י.

אך, כמובן, מן הדין לערוך סלקציה בכל ה„חבילה״ הזאת. ה„זן״, למשל, הוא מערכת שלמה ומבוססת של הגיון, אמונה ואורחות־חיים, ומי שנכנס לפרדס, קנה עולם מלא. המאהארישי מאהש יוגי (שקנה לעצמו מוני־טין, בין היתר, בענרת החיפושיות, ויש לי־„אגודה הבינלאומית למדיטאציה״ שלו אלפי חברים רשומים בישראל) מציע „טכניקה״ מסויימת לשיפור איכויותיו הקיומיות של ה־אדם, המבוססת על תיאוריות שיש להן נגיעה לתיוות פילוסופיות ופסיכולוגיות מערביות מובהקות, ולעומתן — „עיר־מיקלט״ אמוצ־יונאליות, כמו „הריגו־ישו״ (יש גם מחפשי־יהדות לא־קונבנציונאליים המחפשים בה של־

וזה וביכטיקה ואשר וראיתם. עם כל מביכתם. כביב הניטארה של הרב שלמה קרליבך או בשולי כפה כוסדית ליציד חירחים בירוש־ליב...), תנועת „הארי קרישנה״ או — פולחן הגורו השמנמן.

אז מי שהרד להתפשטות „מגיפה״ (איזה מין ביטוי) פולחן־הגורו? — אז שיפסיק לשגר טרוניות לחלל ו/או לכתובה — אלא יסתכל בכראה.

*

היכן טעינו?

מה רצינו להנחיל לבנים שלנו? קראתי באחד העיתונים מכתב של אם עבריה, המקבלת מרות על כך שהיא, וכני־הדור שלה, לא נרתעו מכל קורבן, פיזי ורוחני, על־מנת להנ־חיל לבנה עולם מושלם, שאינו תובע מאמצים. ו„הנה — למרבה הזוועה — חייב הבן לחזור ולשאת, מההתחלה, את כל משא־התהוהכן, כאילו לא נתרצה קורבן־ההורים לעולם.

אותה אם שוב לא זכרה, שהקורבן הוא נחלת נעורית־שלה, קורבן ש„התקרנף״ והפך להיות מסכת של „מביצות הפרגניות, בחברה ששכחה את חלומותיה. הבן הוא כבר יליד חברת המנטהאוזים והווילות, של המטבחים־האיטלקיים־בחמישים־אלף־לירות, של מכוניות־היוקרה, של מיסעדות־הצמרת, של תוויסקי ג׳ויאנדיבי, של הקנטרי־קלאב ובטלול־הגולף בקיסריה.

ומול כל זה הרעמד רק ערך־נגדי אחד: האויב העומד עלינו לכלותנו.

ומה באמצע?

ואקום. ריקנות. חברת־הסער הישרא־לית לא שכחה — אלא אף רצחה את חלומו־תיה. היא קטלה אותם במכוון, יחד עם הבניין הישן של גימנסית „הרצליה״ ורחובות־החו־לות של תל־אביב הקטנה.

והשחצנות הישראלית, שאימצה להם עולמ־מאוויים של פרוור־מגולים אמריקני, הזיחה מזכרונה, למען המצפון־השקט, לרצוח את החלום שהוליד אותה.

על־כן, מימסד דתי העוסק ב„מי הוא יהו־די?״ במקום ב„ואהבת לרעך כמוך״, שצביעותו "Bless the Lord, and pass the Ammunition" עולה רק על אטימותו. עליכן מערכת חינוך סטרילית, נטולת כל מטען ערכי, כל בשורה מוסרית וכל תודעת אמת.

אינני מכיר שום בוגר־תיכון ישראלי, ה־יכול להצביע על התרומה שהחינוך הממוסד תרם לעיצוב אישיותו. פרט לכמה בוגרות של החינוך הקיבוצי (והחינוך המהולל של הגימ־נסיה הריאלית, המחנך לערכים הראויים בעי־ני מנהליו), לא שמעתי מפי אף לא צעיר אחד מה היה לגימנסיה שלו לומר בעניינים של יחסי־אדם־לחברה, של צרק חברתי. הם אינם יודעים אפילו אם הגימנסיה אהבה את בראהמס...

אם אין כאן מהדל, הרי יש כאן הזדקקות מכוונת. אם יש „תודעה יהודית״, הרי זה, של קצת הכסית, פולקלור של העיירה פלוס פירו־רים של השולחן־הערוך וקליפות בלתי־משמ־עותיות של מוסר „פרקי אבות״ או רמב״ם־שיטתי. לפעמים, קיים הרושם, שהתנ״ך אינו תבסיס עליו בנוי כל עולמה הרוחני של היה־דות, אלא — „מסת הפרצלאציה״ של המורה התיכון...

*

היכן מיטב החלוצות שבנו את ארץ־ישראל? מי יודע היום על הסוציאליזם הטהור, הנפלא חזה, האוטופי־בהתגשמותה, שבנה את הקבוצה, הקיבוץ, המושב — ולא היה כמותו בשום מקום אחר בעולם?

יש לנו „גורו״ מן המוכן, משלנו — אהרן־דוד גורדון, מה אנו יודעים עליו? האם יוד־עים הצעירים של ימינו על חבורות־האוהבים, שהיו דגנית ומרחביה בראשיתן? האם אין נעוריו הנאודים של „השומר־הצעיר״ מודל בלתי־ניתן לחיקוי של דת־אהבה?!

תשאל את כל „מיטב הנוער״, מול תצלומו המוגדל של השמנמן, מי הם ומה הם כל אלה? הם יניעו בכתפיים, אין הם יודעים דבר.

אבל, מה? הם, שנולדו אל תוך הקטל וגד־לו בו — וזה עתה איבדו בעטיו את מיטב ידידיהם — מחפשים את האהבה. אהבה כעיר־מיקלט. פשוטה ופרימיטיבית ככל שתהיה. את הקוטב הדך והבלתי־אלים. ולחיפושים הללו, הגורו השמנמן הוא כתובה טובה ככל כתובת אחרת.

אבל, הכתובת האמיתית אינה רחוקה. היא נמצאת אצלנו — בילקוט־הצד של סבא וסבתא שלנו. עלינו רק לחשוף אותה. אין אהבה כ־אהבת האנשים שבנו את הארץ הזאת — ואין טראגדיה כמו העובדה, שלא ידעו להנחילה לצאצאיהם, כמו שהנחילו את אומץ־לבם ואת עקשנותם.

דודו מנוסי

אילו לסבתא היו גלגלים

לוּ נִתְגַּלָּה שֶׁהַיּוֹעֵץ
הֲכִי רָאשִׁי בַּמֶּמְשָׁלָה
הוּא מְרַגֵּל שָׁתוּל (קָצִין),
סוֹכֵן־מְטַעַם וְיוֹתֵר —
הָיוּ אוֹמְרִים לְכָל אֶזְרָח:
שֶׁהַמַּשְׁבֵּר הוּא מַמְלַכְתִּי,
אֲבָל דַּוְקָא מִשּׁוּם כָּךְ
אָסוּר לְאִישׁ לְהִתְפַּטֵּר!

כִּי אַחֲרָיוּת־עַל — כָּאָמוּר —
נִמְדֶּדֶת דַּוְקָא בְּמֶחְדָּל,
וְכָל שֶׁהוּא יוֹתֵר חָמוּר
שׁוֹלֵחַ עֶרְכּוֹ שֶׁל הַמּוּסָר
בְּקֶרֶב שֶׁכֶל סִיעָה מִשְׁנִית
כְּמוֹ ל.ע. אוֹ מַפְדָּ״ל
דּוֹרְשׁוֹת רְוִיזְיָה־שִׁלְטוֹנִית
אַךְ מִתְקַנּוֹת... לְעוֹד תִּיק־שַׂר.

קוֹאָלִיצְיָה וַדַּאי
הָיְתָה עוֹשָׂה מָה מִסְכֵּן
וּבְטָח כַּמָּה מִידִידַי
הָיוּ שׁוֹכְחִים שְׂבִיעַת־רָעָב.
וְגַם תְּנוּעוֹת־מְחָאָה
הָיוּ קוֹרְאוֹת לְפִיקְנִיק־גַּן
וּמְשׁוֹרֵר רַב הַשְׁרָאָה
הָיָה מוֹכֵר שָׁם אֶת סִפְרוֹ.

אַךְ הַמֶּמְשָׁל, מִתּוֹךְ הֶרְגֵּל
שֶׁיֵּשׁ בּוֹ שֶׁמֶן אֲדִישׁוּת,
יוֹכִיחַ חִישׁ: שֶׁמְּרַגֵּל
שָׁאַב הַכֹּל מִן הָעִתּוֹן!
מַשְׁמָע, אִם מִישֶׁהוּ אָשֵׁם
בַּחֲקִירָה אוֹ בְּצִוְתוּת,
זֶה הַמַּדְלִיף מֵסַר הַשֵּׁם
אֲשֶׁר שָׁלַח לְבַקְרִימוֹן!

*

ג. ב. נָכוֹן שֶׁהַסִּפּוּר
הוּא הִיפּוֹטֶטִי בְּיוֹתֵר,
חֲסַר כָּל שַׂחַר, מַר־דִּמְיוֹן
שֶׁהִתְחַבֵּר מִשּׁוּם מָה —
לֹא אַקְטוּאָלִיָּה בְּתוֹכִי
וְלֹא עָבָר (נִשְׂרָאֵל בַּר)
וְחוּץ מִזֶּה, מֵאֵיפֹה
לְוָקְחִים מַרְגְּלִים דַּוְקָא?

חיים חפר

ביתי אל מול גולן

הגולן כואב לנו. סלעיו ספוגים בדם • לוחמי הבזלת ראו אותו ואת הנשובים שבתוכו • הם זוכרים את הקרבות שהיו תלויים על בליכה ואת הכח שעמד נגדם • ואת הפסע ההוא שעליו הם נפלו כדי למנע את נפילת ארצם • הגולן כואב לנו ולא בגלל קוניטרה ואפילו לא בגלל „כתר החרמון" • שנים רבות מדי ראינו אותו מלמטה, מאים ושתקן לדראון • שנים רבות אנחנו זוכרים אותו קטנים ומגמדים • שומעים את רעם תותחיו במקלטים הרועדים • ומספרים זאת החרים המטיחים על קירות חדרי האכל ובתי הילדים • הגולן כואב לנו במבוא-חמה ועין-זיון ושניר וחרוב בכל העצים ששרפו בו, בכל בית שבכל ישוב • הגולן כואב לנו ואל-נא נגביה את עינינו אל מול שוכני הרעב • כי הוא היה יותר מכל מקום, הסמל לתוקפנותן של מדינות ערב • עוד לפני ה„התפשטות" וה„קולוניזציה" ושאר הבטויים המאיימים • אשר משלחים בנו אלה שהספתעו מנצחוננו בששת-הימים • הגולן כואב לנו כאבק זריות הסוריות, בתליות. בצנורים לאין ספר ולמצן בתינו מול גולן. אסור שלידיהם הוא יחזור • •

ביתי אל מול גולן נושא בגופו פצעים מכאבים • ואף-על-פי-כן אנחנו מוכיחים עד כמה אנחנו נדיבים • ואף-על-פי-כן אנחנו מוכיחים לעולם הגדול • כי למען קדשת השלום אנחנו מוותרים גם על „קדשת הקו הסגול" • ואנחנו מסכנים אפילו את ישובינו ששם, על הרמה • ואנחנו אולי נותנים להם עמדות זנוק טובות יותר למקרה של חדוש מלחמה • אבל אנחנו נותנים. בשקול-דעת קר ורציני • ואנחנו מוסיפים עוד פרק של כמיהה לשלום בספר המפעל הציוני • ואוי לו, אם לא יבין זאת גם הצד השני • •

צדיק העתונות

בין צדיקי העתונות המרחפים סביבנו • אסור לנו לשכח גם את שמואל שניצר חביבנו • ולא רק שאסור לשכח. צריך גם לשבחו בחרוז ושיר • בעקר בשל בקיאותו (פרט לסעיף עקרי אחד) בסודות התשקשי"ר • כי הלא הוא האיש המרחרח בחטם ובחדק • ומפשפש בחריצות ובודק בדק • וימבר-נא כסאו לצד אם לא יוסיע אצלו הצדק! • ואכן, הנה ראינו ונוכחנו לפתע • איך בקמחט דקה, וכוסית מגדלת ופינצטה • הוא במחט אצל רבין ואינו מוותר • ובחפשו את הדק העברה הגיע עד לתוספתן ולמעי העור • שהרי שניצר כאשר הוא רואה אדם אשר אין תם בו • הוא מבלה את פרצופו עד כי לא נשאר קוים בו • מה יש לדבר — גם קולומבוס וגם קולומבו • •

ציות ובהפלין • אחר הופעות בטלויזיות זרות ששלם עמרן טבין ותקילין • ובעוד כמה וכמה הכנסות מן הצד שבהן אין צדיקים כמוהו מקלין • ואכן, אף היום, למשל, הוא מרגיש, כאזרח הגון, חובה • לשאל אלוף (מיל.) מסים כיצד עוד בהיותו בצבא • הוא השכיל לחיות גם אלוף-פיקוד וגם להכין לעצמו חלקת אלהים גדולה וטובה • כי אצל שניצר אין פרוטקציה וכל אישיות פוליטית בעיניו שוה • •

כן, שניצר יתלבש על זה כי „לא יברח איש כמוני" • ועוד נראה אפילו, בנושא האחרון, תערוכה נודדת של אפא קדמוני • •

וזה לא רק מהיום. אנחנו גם זוכרים את רשימותיו הארסות • אשר תקפו את דנן בענין חדשות ועתיקות • והוא גם צדק, כמו יהודי אדוק, בציר-

סלחו לי, רבותי, באמת, סלחו לי על חריפי-לות • אבל האצילות של שניצר מחיבת, והלא כלנו בעד האצילות • •

בועז עברון

על מעשי כשפים

סולח לי אם אניח היום לפוליטיקה ואעסוק בפאראפסיכולוגיה. לא אכנס כלל לשאלה אם תחום כזה קיים או לא. אף כי מההומר שקראתי על הנושא (איני מתיימר שהעמקתי בו במיוחד) מסתבר שכמעט כל האורי-גלרים של העבר הוקעו במרוצת הזמן כנוכלים; ואם אומנם קיימים כוחות עליונים כאלה, תמוה מדוע לא התגלו קודם-לכן בצורה משכנעת יותר ומדוע דווקא אורי גלר הוא הפינומן האותנטי הראשון בתולדות האנושות. ותמוה, כמו כן, כפי שציין עמוס קינן ברשימה השבוע, מדוע אורי גלר מבזבז כוחות מופלאים כאלה, הבאים מהחלל החיצון, על שטויות כגון כיפוף מזלגות והפעלת שעונים מקולקלים, ולא על דברים רציניים יותר.

קינן נגע, בעצם, באחד ההיבטים של תופעה זו, שמשכו תמיד את תשומת-לבי, והוא הטריוויאליות שלה. „כוחות עליונים" אלה חלושים כל-כך שאין בעליהם מסוגל אפילו לדעת מראש איזהו המיספר העתיד לזכות במיפעל הפיס, או אילו מניות עתידות לעלות או לרדת בבורסה, כך שיוכל לשחק בשוק הכספים בתבונה וליהפך תוך חודשים מועטים למולטי מיליונר היכול להרשות לעצמו לוותר על הופעות פומביות. הם רופסים כל-כך שאין בעליהם יכול לבצע באמצעותם שום עבודה רצינית, כגון חפירת תעלות או ריפוי חולים אנושים. הם רופסים כדי כך שכאשר מעלים באוב את רוחות בטהובן או איינשטיין, אין הרוחות הללו מסוגלות להכתיב את הסימפוניה העשירית (שבירטואוזיות הכלליים כבר נרשמו בפינקסיו של הקומפוזיטור), או לנסח את תורת השדה המאוחדת. אין רוחות אלו מסוגלות לספר מאומה פרט לשטויות מעורפלות על החיים בעולם הבא, ועל כך שהן „מאושרות". כלומר, פחות או יותר מה שהיינו רוצים לשמוע על-מנת להפיג את פחד המוות בלבנו. וכן מידע המצוי על חרמה האינטלקטואלית הלא כל כך מרשימה של מראייניהן.

אולם, יש להוסיף לכך עוד משהו, והוא — משמעות העיסוק הפאראפסיכולוגי. עיסוק זה נשא עימו שוב ושוב משמעויות של ניוון חברתי ותרבותי. החוגים המשכילים ביוון הקלאסית, למשל, לא עסקו כלל בעניין זה, והתייחסו אליו באירוניה אנינה. אין לו כמעט זכר בספרות ובפילוסופיה של תור הזהב. לעומת זאת, חדרו תורות ועיסוקים אלה לעולם ההלניסטי מבבל, ששם היתה תורת הכשפים מפותחת ביותר, וליוו את תופעות השקיעה והניוון של עולם זה. בעת פריחתם של ימי-הביניים והרנסאנס „הגבוה", במאות ה-13 עד ה-15, לא עסקו הרבה בכשפים (סליחה — „פאראפסיכולוגיה"). אולם במאות ה-16 וה-17 רווחו הן העיסוק בכשפים והן רדיפתם (שריפה סיטונית של „מכשפות"), תוך כדי שקיעת הציוויליזציה של הרנסאנס במלחמות הדת.

אחד התיאורים הספרותיים המרשימים והעמוקים ביותר שבעניין זה הוא של תומס מאן, ב„הר הקסמים". רומאן זה, בו מתוארת שקיעת הציוויליזציה האירופית במסגרת הסמלית של בית-מרפא לחולי שחפת בדאבוס שבאלפים השווייצריים, מסתיים כאשר גיבורו, הנס קאסטורפ, עוזב את המוסד כדי להשתתף במלחמת-העולם הראשונה, המסיימת וחותמת את התהליך. במהלך הדברים, קרוב לסיום, מופיע במוסד מעין קדחת של התעסקות בתורות הנסתר. קדחת זו, כפי שמורגש היטב, היא חלק מתהליך ההתפוררות המוסרי של שוכני המוסד. אחד הרופאים, פסיכואנאליטיקן, מקיים „לשם המדע" סיאנסים ספיריטואליסטיים, שאליהם מוזמנים הפאציינטים המיוחסים. הנס קאסטורפ מוזמן אף הוא, אך זמן רב הוא מסרב להיענות להזמנה. לבסוף הוא נעתר, ובתור אורח של כבוד של הסיאנס הוא נשאל את מי הוא מבקש שהמדיום תעלה באוב. והוא מבקש שיעלו את רוח דודנו האהוב, קצין-הצבא יואכים ציימסן, שנפטר זמן-מה קודם לכן משחפת במוסד זה עצמו.

כאן בא תיאור מצמרר-בלצות של תהליך ההעלאה-באוב. האשה המדיום מתפתלת במשך שעות בייסורים הדומים לחבלי-לידה, באור העמום, האפלולי של החדר. אלא שבמקום וולד חי היא מנסה, כמובן, ללדת רוח-מת. האווירה האיומה, האוטוסטנית של תהליך זה וממחישה את היותו תהליך אסור, המנוגד לכל עיקרון של חיים. כדי לסייע בידיה מניחים על הפטיפון תקליט של ניגון שהיה אהוב מאוד על הנפטר. לבסוף רוגעת המדיום. היושבים בחדר ממתינים. ופתאום הם מרגישים שמזה זמן מה לא היו לבדם. בכסא הריק שבפינת האפלה יושב מישהו. אחת הנשים נאנקת „ציימסן!" המסתכל בעיניים מתחננות, נוראות, בהנס קאסטורפ. והלה קם ממקומו, ניגש אל מתג-החשמל ומדליק את האור. הרוח נעלמת. קאסטורפ מוחה מילת זעם בפני הרופא, המנסה לעצור בידו, ועוזב את החדר.

תומס מאן אינו כופר, איפוא, באפשרות שקיים עולם אחר. אלא הוא מציג אפשרות זו, בהקשר של טריוויאליות, של התעסקותם הבטלה והמגוונת של חבורת פאציינטים עשירים, מחפשי גירויים וחסרי מטרה ותכלית לקיומם, בהנחייתו של רופא שבגד בשליחותו כשומר החיים והפך מתוך כך לנציג השטן. חורי דברים אלה הם חמורים ונוראים. אם אומנם קיים עולם הרוחות אין הוא עניין לקישקושים „פאראפסיכולוגיים" וללהג מסבדרי-מדעי. הרי זה תחום. שעולם החיים אסור לו לגעת בו. הנכנס אליו הולך בדרך המוות, דרך ההתפוררות והכליון. יש דלתות החייבות להישאר סגורות תמיד. הן נפתחות רק כאשר מ... חלט השטן. היפתחותן מבשרת ב... עצם את בואו. השטן הוא עקרון ה... התפוררות והכלייה. צחנת של רק... בון נפשי ומוסרי נודפת מתמונ... הסיאנס. ואכן, בזמן כתיבתו של הספר, בשנות העשרים של המאה, כבר התגבר והלך החושך באירופה והשדים החלו יוצאים ממאורותיהם.

אם אומנם קיים עולם כזה, לא מיקרה הוא שהעיסוק בו הוא תחום של הנוכלים והשרלטאנים, ש... הרי המירמה והנכלים הם תחומו של השטן, הם נושאי מוות. ולא מיקרה הוא שלא רק המדע והפילוסופיה אלא גם הדת, התנגדו תמיד לנגיעה בתחום זה. הדת, החוגות ה... מדע עוסקים בחיים, ואילו תחום ה... עוסק במוות, באין. ותחום האינו... התרוקנות האישיות, טבוע בכל ה... עוסקים בו.

עמוס קינן

באוזני מתיישבי רמת-הגולן

הגיע רגע האמת. לאחר רעידת-האדמה, שלא היתה ולא נבראה, נתבעות הממשלה ודעת-הקהל לקצור את אשר זרעו בין מלחמת ששת הימים ויום כיפור. זרע ההתנחלויות מניב עתה קציר דמים ואיום במלחמה חדשה.

במשך שנים היתממה הממשלה לאמור: למרות ההתנחלויות, בכל-זאת הכל פתוח למשא-ומתן. מובן מאליו שקל להפיץ דברים אלה תוך קריצת-עין פיקחית אל קהל אוהד ומשתף-פעולה. יותר קשה לומר לקהל האוהד: לא את העולם רימינו, אלא את עצמנו ואותכם.

בנקודה אחת צודקים מתיישבי רמת-הגולן, צודקים שובתי הרעב מול ביתה של גולדה וצודקים משתתפי עצרת הליכוד: הסכם הפרדת-הכוחות הוא תחילתה של הנסיגה הישראלית אל גבולות 1967. וצודקים הם בהתמרמרותם על הממשלה שאינה מעיזה להביט להם ישר בפנים ולומר את האמת. ממשלת ישראל, שאת העולם חדלה לרמות זה מכבר, עדיין מנסה לרמות את עמה שלה. האמת האכזרית היא שבבוא היום, אם וכאשר נעמוד בפני חתימת הסכם-שלום, יהיה צורך לקפל את ההתנחלויות. בבוא השלום, יחזרו הפלאחים לעבד את שדותיהם המעובדים עתה בידי המתנחלים.

*

יש בכוחה של ישראל לנצח בכל מערכה צבאית נגד ארצות-ערב. אולם, בניגוד לדעתם של כמה מתרברבים, ישראל אינה מעצמה, ואפילו לא מעצמה ליום אחד. ישראל תוכל תמיד לנצח, אם תזכה בתמיכה בינלאומית. כלומר: אמריקנית. ללא תמיכה זו אין לישראל הרבה סיכויים לעמוד במלחמה, ביחוד אם היא מתמשכת.

שיהיה ברור: תמיכה כזו תינתן לישראל רק כאשר היא מגינה על עניין לגיטימי. החזקה בשטח כבוש חדלה להיות עניין לגיטימי. אלה המתנגדים לנסיגה מרמת-הגולן, חייבים לדעת שיש רק דרך אחת למנוע נסיגה זו: להתכונן למלחמה הבאה. אם לא נסכים לסגת, תהיה מלחמה. אולם במלחמה הבאה לא אנו נהיה המנצחים. באין תמיכה מבחוץ, ואין תמיכה אלא בעניין לגיטימי — אין ניצחון.

*

יש אומרים שגם במלחמת יום-כיפור לא עשו האמריקנים הכל על-מנת שננצח. יש המרחיקים לכת ואומרים שבעצם, עשו האמריקנים בעצה אחת עם גורמים אחרים, כדי להנחית על ישראל מכה מבוקרת, שתזיז אותה סוף-סוף אל עמדה של משא-ומתן.

חשוב מאוד שמתיישבי רמת-הגולן יידעו, וחשוב מאוד ששובתי הרעב נגד נסיגה יידעו: אם רעידת-אדמה אחת לא עזרה, תהיה רעידת-אדמה שניה. אם לא תהיה לאמריקנים ברירה אחרת, אם ממשלת ישראל לא תוכל להסביר לעם ישראל את ההכרח לסגת אל גבולות 1967, תבוא מכת-אש מבוקרת מספר 2.

מכה מבוקרת מספר 2 תהיה קשה הרבה יותר מן הראשונה, ושיהיה ברור: כשם ש-2,600 חללים הזיזו אותנו מהסואץ, כך יזיזו אותנו חללי המלחמה הבאה גם מעין-זיוון. מי שאינו אומר לעם הזה את האמת המרה הזאת, מי שמסכים ויודע בתוך לבו שכך אומנם יהיה, אך פוחד להגיד זאת כדי שלא לאבד פופולאריות, אינו ראוי למשול ולהנהיג. על „ימית" כבר שילמנו.

*

ממשלה משונה, עם מזור. בבת העין של הסכם הפרדת-הכוחות עם מצרים, הוא הצבת כוח-חירום של או"ם באיזור החיץ. לכוח זה יש ויש שיניים, ואי-אפשר להזיזו ללא החלטת מועצת-הבטחון. סאדאת סגר לעצמו ביודעין 99 אחוז מהאופציות המלחמתיות שלו בהסכימו להצבת כוח-החירום. ממשלת ישראל היתה עושה בחוכמה ובאחריות לאומית, אילו במשא-ומתן עם הסורים לא היתה מתעקשת על דונם פה ושם, אך נלחמת כארי, וייהרג ואל יעבור על הצבת כוח-חירום. הלחץ הציבורי על הממשלה מביא את אלופי הטיח והחצי-תה-חצי-קפה אל פשרה תמוהה: נתעקש על שטח, ולעומת זאת לא נתעקש על כוח-חירום של ממש. מבחינת סגירת האופציות המלחמתיות ופתיחת עידן חדש של משא-ומתן מדיני, זה המעשה החמור של הממשלה. מה מחריד הדבר, לראות מחווה של ותרנות, המוסווה כעמידה גאה עם אגרופים קמוצים. במקום עמידה על כל שעל, טוב היה לעמוד על כ-ערובה בינלאומית.

*

באוזני תנועות-המחאה, תנועות-השינוי למיניהן: כולכם קמתם בעקבות מחדל אוקטובר 1973. לנגד עיניכם מתרחש בהווה מחדל חמור פי כמה. מלחמה חסרת-שחר מתנהלת בגולן. הקונצפציה המדינית-צבאית, שהביאה אותנו ליום כיפור, שוב חוגגת. תילים ורכסים חסרי חשיבות הופכים לאדמת-קודש, ישובים שנועדו להגן עלינו מסכנים את בטחוננו. מלחמת-השווא הזאת לא נועדה להשיג אפילו יעד מדיני אחד, והיא רק מס-שפתיים לקבוצות-לחץ היסטריות. האם כל מה שאתם יודעים לעשות הוא רק לבקר את העבר? האם כל מה שתעשו לאחר מכת-אש מבוקרת מספר 2 יהיה דרישה לבדוק כמה תותחים היו לנו בשטח, או מיהו הרב"ט האחראי לדו"ח-מודיעין כוזב? האם אינכם מרגישים שבשתיקתכם היום, אתם נעשים אנשי המחדל הבא?

מי ששותק על המלחמה על „כתר החרמון", מלחמה חסרת שחר, פשר, הגיון או סיכוי, מזמין במו ידיו את הצפוי כל-כך. כתר החרמון אינו שווה אפילו חייל ישראלי אחד, ועין-זיוון אינה שווה את מדינת ישראל. כתר השלום מחפש לו ראש.

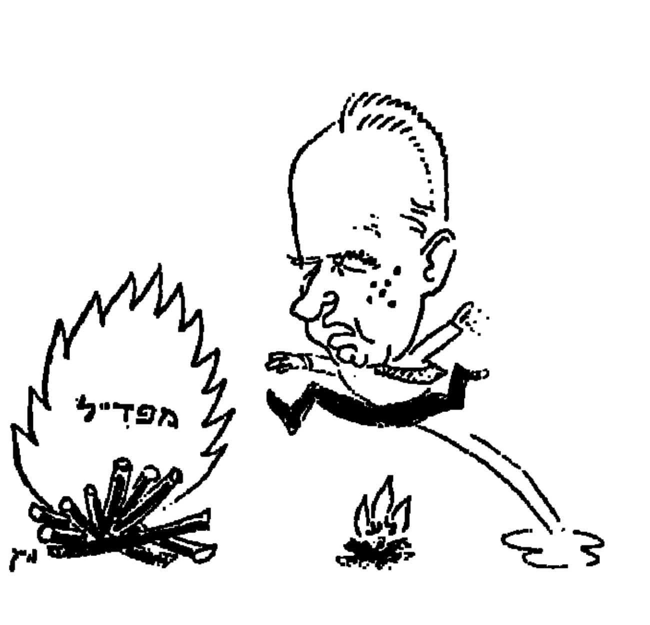

לעג בעומר

„מה אתה מציע, למנות ועדת-חקירה ולגמור קדנציה?"

סילבי קשת

לך תבין מזה משהו

תרגיל בחמש אצבעות בז'ארגון דיפלומאטי מקובל:

הסיכויים לסיום מוצלח של המשא-ומתן על הפרדת כוחות עם סוריה, שקולים.

יש יסוד לאופטימיות מסוייגת לגבי המשכו של המשא-ומתן. אף כי נותרו עדיין נקודות אחדות, שבהן נתגלו חילוקי-דיעות בין הצדדים, ושאלות חשובות הטעונות הכרעה והבהרה, ניתן לקבוע שהושגה התקדמות לא בלתי-מבוטלת.

לא הופעל כל לחץ. השיחות היו ידידותיות וקונסטרוקטיביות. ניכר מאמץ לגשר על פער העמדות. לא צויירו מפות ולא נדונה כל בעייה גיאוגרפית ספציפית.

באווירה עניינית ותקיפה, הובע הודגש הצורך, הוטעמה והובהרה החשיבות, לגבי נקודות, עליהן אין ישראל מוכנה לוותר. בשיחות אין לראות עדיין הכרזה על כוונה להתחייבות. נראה כי הפרטים לא גובשו עדיין באופן קונקרטי.

ניכר היטב כי הצדדים אינם מעוניינים במידה שווה במיצוץ המשא-ומתן, ועד כה הושגה מידה לא מבוטלת של התקדמות.

בנסיבות הקיימות ניתן יהיה להגיע בביטחות את החיוב בשלב הראשון של השיחות. לאור כל זאת, רחוק, איפוא, שלב זה מלהיות מישלון.

הקפת הנושאים היתה כללית, אם כי לא צויינו, בשלב זה, פרטים.

סקירה יסודית ונגיעה עניינית לגרעין הבעיות בדיונים לעומק, שלילת הנחות מוטעות, ועמידה בתוקף על זכויות, תוך הבעת תקווה לאפשרות של הסדר, ליבון וניתוח במשותף של מהלך הדיונים, איפשרו חילוקי דיעות והשקפות גלויות, שלשמם, למעשה, נועדו השיחות.

על אף העובדה שנשארו שאלות עקרוניות הטעונות הבהרה, שכמעט והביאו למבוי סתום במהלך הדיונים נוכח היעדר שפה משותפת, הבינו הצדדים את הצורך הדחוף לפתרון הבעייה.

במגעים הוזהר שוב הצורך והורשם הדגש על הדרישות המיוחדות.

אם כי התקבל בתחילה רושם מסוים כלשהו על מהלך השיחות, הן לא הגיעו בשום שלב שהוא למצב של משבר.

ראוי לציין כי על אף הנסיון להכחיש ולשלול מיסמך התחייבויות קודמות, שהביאו לידי הצהרות פומביות שהקשו על התקדמות השיחות, הוכח כי אחרי העלאת השמועות, הבהרת העובדות, דחיית בגאווה והבעת צער ועם עצה, שהוקיעו לעג, אמיתות למחצה, ניתן לשער כי השיחות מאפשרות תקווה להסדר באחד הימים.

עדיין מוקדם להסיק, אם יגיעו הצדדים לידי תמימות-דעים. אף לא יהא זה מוגזם להניח, כי במגעים האחרונים של שלב זה, הובהר שוב הצורך והובעה התקווה, כי תימצא הדרך לשיתוף-פעולה. קיימת נטייה לא לחסוך כל מאמץ להתגבר על חילוקי-הדיעות, על-מנת שיושג הסדר.

המשרד הראשי: שדרות רוטשילד 74, תל־אביב
טלפונים: מחלקת מודעות 611141
המחיר: יום חול: 2.10 ל"י לחו"ל / יום ו': 3.10 ל"י לחו"ל

הלוח הכפול ידיעות אחרונות הארץ

פרקי היום בתנ"ך
● תהלים, כ"ט–ל"ב

המשנה היומית
● בכורות, ט' וה–ח'

הדף היומי
● מנחות, פ"ג–פ"ד

ההלכה היומית
● שבת, ש"ל (ז–י), שכ"א (א)

הדלקת הנרות
ירושלים
ע"ש 6.47 מוצ"ש 7.06
תל־אביב
ע"ש 6.08 מוצ"ש 7.09
חיפה
ע"ש 6.60 מוצ"ש 7.09

תורנות רופאים לפי המהומות
תל־אביב
● ד"ר סגל, בלוך 21, טל' 247500; ד"ר חריאבן, רח' אשטרום 6, טל' 441281.
● מד"א טל' 101. ...
קופ"ח עממית אשדוד
קופ"ח עממית גדרה
קופ"ח עממית חדרה
קופ"ח עממית כפר־סבא
קופ"ח עממית נתניה
קופ"ח עממית טבריה
קופ"ח עממית עפולה
קופ"ח עממית נס־ציונה
קופ"ח עממית רחובות

תורנויות בתי חולים
● היום: איכילוב. הדסה (מניפית עד 18).
● שבת: איכילוב.

תורנות בתי מרקחת
ליל שבת:
● פרנקל, המלך ג'ורג' 28, טל' 220721.
● קסטל, אבן גבירול 147, טל' 448716.
● יאני, יהודה הלוי 67, טל' 612474.
שבת:
● הנביאים, המלך ג'ורג' 72, טל' 286740.
● נורדאו, בן־יהודה 183, טל' 242678.
● מוסקוביץ, המלך ג'ורג' 53, טל' 282650.
● כנרי, דיזנגוף 174, טלפון 222380.
● יאני, יהודה הלוי 67, טל' 612474.

בתי־כנסת
● בבית הכנסת הגדול בת"א אלנבי 110 יעבור לפני ה' תיבה החזן הכוכב מר דוד פישר, ערבית 6.00 שחרית 8.00 ביום ו' כ"ג באייר (15.5.74) בשעה 8 בערב יל' מר שיעור בנושא הרב תרא' שי לת"א־יפו, הרה"ג ר' יצחק ידידיה פרנקל שליט"א, בנושא: שקול הדעת בפסיקה הלכתית הצבור מוזמן

הודעות
● קורס יסודי לבישול ולי אפיה לעקרות בית מתחילות, מתחיל ב־20.5.74. השיעורים מתקיימים פעמיים בשבוע אחרי הצהריים. ההרשמה במחלקת ההדרכה של ויצ"ו, שד' דוד המלך 38, ת"א.

דירות

קבלנים מציעים

דירות למכירה 3 חדרים ויותר

וילות ובתים

מבצע פרסים ענק
דירת שיכון עובדים מגיע 104
מבחר מוצרי פיליפס
הלוח הכפול
בפרס היומי בסך: 150 ל"י
זכה מפרסם מודעה זו
● "שרותיבר" — "אטקור" לשירותך בעיר ובכפר, 260038, המלך ג'ורג' 68, תל־אביב.

פרשת השבוע
אמור
מאת מנחם בקר

מעם נזדמן לביתו של הרב קוק אחד הבר' הירושלמיים והתרעם בפניו על כמה חידושים של ... בסדרי הרבנות הראשית.

— הנה אני רואה כאן בית־דין כשין מנוח בו שלמה, עם מזכירים ושמשים, ודברים מודרניים כא באלה — החריס הקנאי הירושלמי, בהכותו בשולחן.

— ומה כל זה איכפת לך? — שאל הרב קוק את האיש בנועם לשונו.

— אבותינו ואבות אבותינו לא נהגו כך — הוא האיש בהרמת קול — והרי ידוע ומקובל, כי חדש אסור מן התורה!

— ואני — קרא כנגדו הרב קוק — יודע אחר למאמר: "חדש אסור מן התורה".

— אדרבא ישמיענו הרב את פירושו למאמר זה, קרא הקנאי בזעם.

— "חדש אסור מן התורה" פשוטו כמשמעו: תבואה חדשה אסורה באכילה מן התורה קודם הקרבת העומר במקדש, כמובא בפרשת "אמור".

"אמור אל הכוהנים בני אהרון, ואמרת אליהם..." (כ"א, א')

על פסוק זה שבפתח הפרשה היה אומר הגאון ר' לייב חריף: אמת הדבר, שקדושת הכוהנים נובעת מכך שהם מזרע אהרון; אבל עלינו לדעת, שלא די בזכות אבות. אלא יש צורך גם בייחוס עצמי. ועל כך רומז הכתוב בתחילת פרשתנו: "אמור אל הכוהנים בני אהרון" — למד את הכוהנים, שלא יסתפקו בכך שהם "בני אהרון", כי אם: "ואמרת אליהם" — הדיבור שלי מופנה במישרין אליהם. כי על כל אחד מהם מוטלת חובה אישית להיטהר ולעלות במדרגות הקדושה מכוח זכות עצמו.

*

פרק כ"ג בפרשת "אמור" עוסק מתחילתו ועד סופו במועדי־השנה. הוא פותח במלים: "מועדי ה' אשר תקראו אותם מקראי קודש, אלה הם מועדי" (כ"ג, ב'). ובהמשך הכתוב נאמר: "ששת ימים תיעשה מלאכה, וביום השביעי שבת־שבתון מקרא קודש, כל מלאכה לא תעשו" (כ"ג, ג').

שואלים על כך חכמינו ז"ל: "מה ענין שבת אצל מועדות?" (פירושו: מדוע עובר הכתוב לדבר על השבת, במקום לדבר על המועדים, שבהם פותח פרקנו?) ותשובתם היא: "ללמדך, שכל המחלל את המועדות — מעלים עליו כאילו חילל את השבתות; וכל המקיים את המועדות — מעלים עליו כאילו קיים את השבתות".

הסבר אחר לשאלה זו, בדרך הפשט, מציע הגאון ר' אליהו מווילנא. כידוע, ניתנו לישראל שבעה ימים טובים בשנה: ראש השנה, יום הכיפורים, ראשון של סוכות (שאר ימי סוכות הם "חול המועד"), שמיני עצרת, ראשון של פסח, שביעי של פסח (שאר ימי פסח הם "חול המועד") וחג השבועות. לשבעה ימים טובים אלה מתכוון הכתוב במלים: "ששת ימים תיעשה מלאכה, וביום השביעי שבת שבתון וגו'". שכן בשישה ימים טובים בשנה מותרת מלאכה "אוכל נפש" (בישול, אפייה וכד'). אבל "ביום השביעי" — ביום הכיפורים — "שבת שבתון, מקרא קודש; כל מלאכה לא תעשו", כי גם מלאכת "אוכל נפש" אסורה ביום זה.

"בסוכות תשבו שבעת ימים..." (כ"ג, מ"ב)

מעירים כאן חכמים אחרונים: בחג־הפסח מתירה התורה לאכול בכל מקום. אבל לא כל דבר (שיש בו חשש לחמץ); לעומת זאת בחג־הסוכות מתירה התורה לאכול כל דבר, אבל לא בכל מקום (שאין אוכלים מחוץ לסוכה).

ובזמנים שלנו — מוסיפים חכמים ואומרים — גם בשאר ימות השנה לא כל דבר מותר לאכול, וגם לא בכל מקום...

ממדרשי חז"ל

"ולקחתם לכם ביום הראשון: פרי עץ הדר, כפות תמרים, וענף עץ־עבות, וערבי נחל" (כ"ג, מ')

"פרי עץ הדר" — זה אברהם אבינו, שהידרו הקדוש־ברוך־הוא בשיבה טובה, דכתיב: "ואברהם זקן, בא בימים" (בראשית כ"ד, א').

"כפות תמרים" — זה יצחק אבינו, שהיה כפות (= קשור) על־גבי המזבח.

"וענף עץ־עבות" — זה יעקב אבינו. מה הדס זה רחוש (= מיושע) במלים, כך היה יעקב רחוש בבנים.

"וערבי נחל" — זה יוסף. מה ערבה זו כמושה ויבשה לפני שלושת המינים, כך מת יוסף לפני אחיו.

*

דבר אחר: "פרי עץ הדר" — זו אמנו שרה, שהידרה הקדוש־ברוך־הוא בשיבה טובה, דכתיב: "ואברהם ושרה זקנים" (בראשית י"ח, י"א).

"כפות תמרים" — זו אמנו רבקה. מה תמרה זו יש בה אוכל ויש בה קוצים, כך העמידה רבקה צדיק ורשע (= יעקב ועשו).

"וענף עץ־עבות" — זו אמנו לאה. מה הדס זה רחוש בעלים, כך היתה לאה רחושה בבנים.

"וערבי נחל" — זו אמנו רחל. מה ערבה זו כמושה ויבשה לפני שלושת המינים, כך מתה רחל לפני אחותה.

חסידים מספרים

מהו הפירוש הנכון ל"חדש אסור מן התורה"?

הרב אברהם יצחק הכוהן קוק זצ"ל שימש כרב ראשי בארץ־ישראל בשנות העשרים ובתחילת שנות השלושים, עד לפטירתו באלול תרצ"ה (1935). בצד גדולתו בתורה, דבק הרב קוק בציונות המדינית ועמל הרבה לקירוב הלבבות בקרב בני־הישוב. אולם דבקותו בציונות, שרוב חסידיה לא היו אדוקים בדת, עוררה כלפיו התנגדות רבה מצד חוגי החרדים בירושלים, שהשתדלו בכל כוחם להחליש את מעמדו של הרב קוק כרב ראשי וכמנהיג דגול ליהודי הארץ והתפוצות.

השיא שייך עדיין לפילבי

(סוף מעמוד 4)

אחרי סוף מלחמת העולם השנייה, ב־1946 הוא הוכנס למחנה עקורים בגרמניה כשהוא קורא לעצמו אנדריו קאיוטיס. הוא ביקש וקיבל אשרת־הגירה לקנדה והגיע לשם ב־1947, מצוייד בתעודות קנדיות חדשות. הוא נכנס כעבור שנה לארצות־הברית. בניו־יורק "שאל" לעצמו שם חדש — אמיל גולדפוס — ופתח צלמניה בברוקלין. במקום זה עסק גם בתחביבו — ציור — אך התקין בו הן מעבדה להקטנת תצלומים לגודל נקודה, הן משדר לתקשורת עם מוסקבה. אף כי לא הוחזר אף פעם בוודאות, נראה שהוא שימש ראש השלוחה, שהיתה ממונה על כל הפעילות הבלתי־חוקית באמריקה הצפונית.

גם בבריטניה נחשף סוכן סובייטי, אחרי שפעל בה חמש שנים, כראש שלוחה בלתי־חוקית. זהו האוקראיני קונון מולודי, שנודע כ"איש־העסקים הקנדי גורדון לונסדייל". הכשרתו — כהכשרת כל סוכן שנועד לשתילה בארץ זרה — השתרעה על פני שנים. היא כללה הבאתו לשליטה מוחלטת בשפה האנגלית, ציודו בתיעוד הדרוש והכנת כיסוי מתאים בשבילו. מולודי לונסדייל נשלח, ככל הידוע, ב־1953 לאוטבה כ"פליט מדיני" ושהה עד 1955 בקנדה ובארצות־הברית, על־מנת לסגל לעצמו הליכות ונימוסים צפון־אמריקניים ולרכוש תיעוד אישי אותנטי.

בדיקה שלאחר מעצרו העלתה, כי אכן היה קיים אדם בשם גורדון לונסדייל, שנולד בקנדה, אולם עזב בהיותו עולל ימים לפינלנד ולא חזר עוד למקום הולדתו. דבר זה הגיע, כנראה, לידיעת המודיעין הסובייטי ואיפשר לקונון מולודי "לשאול" לעצמו את זהותו של אותו לונסדייל. הוא יצא ב־1955 לבריטניה והפעיל בה רשת חשאית לאיסוף ידיעות על סודותיו של הצי המלחמתי הבריטי. ב־ינואר 1961 שם מעצרו קץ לפעילות זו.

חרף ההשקעות הרבות וההכשרה המושכת המושקעות במועמד לשמש סוכן שתול, נגמר לעתים הכל בכשלון חרוץ. כך ארע ליורי לוגינוב, שהגיע בינואר 1967 ליוהניסבורג שבדרום־אפריקה, כשהוא נושא דרכון קנדי — אותנטי אך "מושאל" — על שם אדמונד טרינקה. כעבור מחצית השנה בלבד, ביולי 1967 נעצר, כשבכליו כל אביזרי־הריגול האופייניים.

המקרים שנסקרו לעיל אינם אלא דוגמאות אחרות מני מאות, אם לא למעלה מזה. הן מקריות, כי במקביל ליתומים המדיניים הגלויים, נרקמים בין מדינות יחסים אחרים, לאוידרוקא ידידותיים, המצביעים לאיאות על מחשבותיהם וכוונותיהם האמיתיות של הצדדים הנוגעים בדבר.

בלי "השותף ההיסטורי"

(סוף מעמוד 11)

"אינה שאלת ההכרה ברבנים בלתי אורתודוכסים. הבעיה היא הרבה יותר חמורה. הפוליטיזציה של הדת וכניעת ממשלת ישראל לתביעת המפלגה הדתית. פירושן הפיכת הדת לכלי ליטיקה ומיצול העם היהודי בכל העולם. הבעייה העומדת על הפרק היא עצם עתידה של היהודות".

כדאי לדעת, שדעה דומה בקשר לפוליטיזציה של הדת בישראל והסכנות הגלומות בה, נקוטה על־ידי גורמים רבים המעדיפים היום לשתוק בנדון. אם מטעמים פוליטיים ואם משום שנקעת נפשם מהחזיון שבעיסוק זה בתקופה שבה תשומת עליונה נודעת למאבק הצבאי והפוליטי.

אישיות דתית נאורה וידועה בישראל אמרה לי, שתוצאת המחטיר של הממשלה והמפד"ל בשאלת "מיהו יהודי" פתור את השאלה אם העוסקים בעניין זה אומנם יהודים הם. שהרי היום קיימות בעיות של פיקוח־נפש, שצריכות לדחות כל עיסוק כזה.

כן יש לזכור, שבנוסף לאנשי מפ"ם, ל"ע, ר"צ והליכוד ב"עבודה", גם המרכז־החופשי תבע במפורש, כי "מערכת הדת אינה זהה עם מערכת החוק והאדמיניסטרציה של המדינה, ותאחת לא תוכתב על־ידי רעותה. המדינה והחברה החילונית יכבדו את דברן בלי חיפוי דתי, והדת תגלה את כוחה בלי חיפוי אדמיניסטרטיבי שלטוני".

גם הרשימה הממלכתית (ע"מ) הצהירה בגלוי נגד חוק "מיהו יהודי", נגד הפוליטיזציה של הדת ונגד כפיית הדת. מלחמותיו של ח"כ מאיר אביזוהר בכנסת השביעית נגד הכפיית למפד"ל, נגד פסולי־חיתון, נגד פסילת הגיורים וכו' — היו על דעת כל חבריו.

גם המפלגה הליברלית, המרכיבה של גח"ל עם חרות, הביעה עמדתה בנדון. בכל ענייני דת העניקה חופש־הצבעה לחבריה, ועמדותיו של ח"כ אברמוב בנדון אינן סוד. במצע מפלגת־העבודה הובטח במפורש חופש דת ומצפון, מניעת כפייה דתית ואנטי־דתית, ודובר על זכותו של כל זרם ביהדות וכיוצא באלה.

משמע, שמנהיגי מפלגת־העבודה מוכנים להביא לפיצול בעם היהודי, לנהוג כניגוד לרצון רוב הציבור בישראל ורוב הציבור היהודי בעולם ולהיכנע לסחיטה של קבוצת עסקנים פוליטיים במפד"ל, שהסתכסכו עם הרבנות הראשית. שאף היא מוסד מסלכתי חילוני למרבה הפאראדוכס, ואשר ראשיה נבחרו על־ידי נציגי ציבור, מועצות מקומיות ורבנים עובדי מועצות דתיות.

האומנם הם ייכנעו?

למרות האבסורד שבדבר, חוששים אלה המכירים את מפלגת־העבודה כי אכן כך יקרה. על רקע זה יש לקרוא את המיברק שהגיע אלי ביום ד', 8 לחודש, מארצות־הברית. וה אומר:

"אנו מודאגים מאוד מהידיעות כי נדונות עתה פשרות חדשות בעניין חוק השבות. על נושא הגיור להידון על־ידי כל הזרמים בחיים היהודיים הדתיים. השימוש בנושא דתי לפיקוח ומימכר במיסגרת התהליך הפוליטי במדינה פוגע באחדות היהודית ובשלמות היחס בין היהדות והמדינה היהודית, וגורם לכך שהיהודים הקונסרבטיבים והרפורמים יהיו נתונים לגינוי. הדבר גם סוגע קשות בתמיכה הרוחנית הפוליטית וההכספית במדינה". החותמים: מועצת הרבנים של הקהילה הקונסרבטיבית של אמריקה; המועצה העולמית של בתי הכנסת; המועצה הרבנית המרכזית של ארה"ב; איגוד הקהילות הרפורמיות; איגוד הקהילות ליהדות מתקדמת.

למרות כל האמור, אני מקווה כי נישאר בגבולות שפיוּת הדעת וראשי מפלגת־העבודה יבינו שאין מקום עוד לוויתור ולסחיטה. ויקימו ממשלה בלי "השותף ההיסטורי".

התשובות הנכונות ל"מצא את ההבדלים"

בשל טעות מצערת נשמטו התשובות הנכונות מעמוד 30 ב"7 ימים".

1. שולי המגבעת; 2. בוהן הרגלו; 3. מכסה הקופסאו; 4. האנרטלו; 5. מפית על הכורסאו; 6. שרוול השבו; 7. ברך השבו; 8. עגלי האשהו; 9. שרט השיגורו; 10. מושב הכסאו.

ועד משתכני גבעת המבתר
גבעת המבתר
מודיע על
אסיפת כללית
של המשתכנים
אשר תתקיים ביום ד', 15.5.74, בשעה 20.30
בבית פומרנץ, רחוב שמעון הצדיק, ירושלים.

ישר מארה"ב!
מגדול יצרני המקררים בעולם

מקררים-NO FROST
הספקה מהירה
* 9 דגמים: מ 14 ועד 24 קוב
* 4 צבעים: לבן, צהוב, אבוקדו, חום.
* תא הקפאה עליון, או שתי דלתות לאורך.
* 5 שנים אחריות ליחידת הקרור.
* 15 שנות ביטוח שרות.
* גלגלים אינטגרליים.
* אפשרות לדלת הנפתחת שמאלה ללא תשלום נוסף.
* ועוד כל חידושי הנוחות האמריקאים..

אולמי תצוגה;
תל אביב, אחד העם 11, טל. 53143
ירושלים, יפו 70 טל. 224715
להשיג בחנויות החשמל המובחרות

יבוא הפצה ושרות:
ג'נרל-מהנדסי קירור וחשמל בע"מ

GENERAL ELECTRIC

המשרד הראשי: שדרות רוטשילד 76, תל-אביב
טלפונים: מחלקת מודעות 611141,
המחיר: יום חול: 2.40 ל"י למלה / יום ו': 3.10 ל"י למלה

דירות מרוהטות

● דירת שני חדרים בצפון ת"א ללא טלפון תמורת מזומנים בין השעות 10-10 בערב.

● בחולון, דירת 2 חדרים, בעברית סי. 2 חדרים + טלפון.

חדרים מרוהטים

● חדר מרוהט להשכיר בת"א, טל. 841864

● חדר מרוהט להשכיר עם שרותי מטבח, רחוב דיזנגוף 122 ת"א בין שעות 5—8 אחה"צ בערב.

● לתיירים בצפון ת"א חדר מרוהט יפה טל. 440060.

● להשכיר חדר ברמת אביב. 401490 טל.

● חדר מרוהט ליחיד 5 דירות, 10—8 מ-228408 ביום.

ביקוש דירות

● אנו זקוקים לחדרים, דירות, קוטג'ים ווילות, להשכרה לתקופות ארוכות וקצרות, ונראה לדיירים מתאימים עבור חברות שלנו. אנגלו סכסון רמת השרון 18.

● דרושה לנו עבור לקוחות רציניים דירה בצפון תל-אביב.

משרדים

● בשכ"ת 2 חדרים + טלפון למשרד.

● ברמ"ש משרד 4 חדרים במרכז אלנבי.

1-1½ חדרים

● במרכז רמת־גן, דירת חדר מרוהטת עם מרפסת. 614048 טל.

● למכירה חדר קומפלט. חי הננה 3, חולון, משפחת 13 פשט, בשעות 12—17.

2-2½ חדרים

● דירת 2½ + חול ק"ב בסביבה שקטה ברה"ג, טל. 730160.

● בבורוכוב 3 חדרים + ארון קיר + מרפסות סגורות. 701468.

● 2½ חדרים במרכז חולון עם אפשרות בניה. רח' ויצמן 6 משפחת לבנה.

● בבבלי 2½ חדרים, קומה ג' 200,000 ל"י, טלפון — 456538.

● בהזדמנות דירת 3 חדרים במרכז בת־ים, 600037 בנו.

דירות בשכר חודשי

● ברמת־השרון רססו מערב 3 חדרים וטלפון. לפנות 418074, 625420.

● דירה להשכרה 100 מ"ר 5 חדרים, שרותים כפולים, חימום, מטלפים וטלפון.

● 3 חדרים + טלפון סדר חמה בצפון ת"א. 68005 ביום, 462155 בערב.

דירות בדמי מפתח

● בדמ"פ דירת 2 חדרים קומפלט פלורנטין. טלפון 735257—03 בערב.

● בדמ"פ דירת 3½ משופצת ברח' בלפור תל-אביב, כניסה מיידית. 016764 טלפון.

● דירת 2 חדרים מרוהטת קומפלט + טלפון, לתיירים להשכיר ל־6 שנים.

המשרד הראשי: שדרות רוטשילד 76, תל-אביב
טלפונים: מחלקת מודעות 611141,
המחיר: יום חול: 2.40 ל"י למלה / יום ו': 3.10 ל"י למלה

● למכירה בהרצליה פיתוח חנויות בכל הגדלים, סיום הבניה בסוף תשנה, לפנות: חברת אבנינג, 971981—08.

● בשכ"ת חנות + טלפון ברח' אבן־גבירול ליד הפספט. 16.00 מ-

● בגבעתיים בשינקין 53, חנות 35 מ"ר להשכרה. טל. 738850 בערב.

● 2 חדרים טלפון עם או בלי ריהוט בשכונת יד אליהו.

● חנות (מספרה) ברמ"ש 28 מ"ר ליד מגדל שלום טלפון 788568 בעבודה בין השעות 7—8 בערב.

● להשכרה חנויות בסביבות התחנה המרכזית בת"א. טל' 825000.

● חנות למכירה, רחוב 380 מס' 1 פנת שד' ירושלים יפו פרטים במקום.

● בהזדמנות חנות בכביש הראשי בשכונת התקוה טל' 860050.

● למכירה ברמ"ש חנות ב' מרכז דיזנגוף פרטים טלפון 840778.

● למסירה בפתח־תקוה חנות קונדיטוריה עם/בלי הציוד. 007085 טל.

אולמות

● בשכ"ת חנות + חצר וכוח 100 מ"ר.

● להשכרת אולמות להעשיה קלה בגודל עד 600 מ"ר.

● אולמות, בתי מלאכה, חנויות, בשכ"ת, ברמ"ש, "לעשה", מקום יציאל 8 תל־אביב.

מחסנים

● מעונין במחסן 50—100 מ"ר בשכ"ת, בסביבות מרכז העיר.

בתי מלאכה

● לאחר תעשיה בחולון ב' כניסה פיתוח זמן תעשיה 100 מ"ר.

חנויות

מגרשים

● בנס־ציונה — מגרש צמוד לבניה, קרקע פרטית, 80,000 סוטי לנכסים, לבונטין 4 (מול דואר אלנבי), ת"א.

● באלנבי 58 מגרשים לבניה, השקעה בטוחה.

עסקים

● לחברה דרוש/ה רציני/ת בעל/ת רכב לניהול אגף.

השקעות

● באילת — השקעה במותח ב.מרכז התיירות החיש, הנמל, פרטים: נויש 40000 באילת.

● יהלומים למכירת מפעל ליטוש יהלומים, שטח 165 מ"ר.

● ביכ"ת חנות לטבשירי כתיבה, צעצועים וספרים, בבן יהודה.

הצעות עבודה

● לפיטנות דרושים סדרנים, סרריכות ואקורדיוניסטים מתל־אביב, רמת־גן, גבעתיים ופתח־תקוה.

● דרושה עובדת לניהול משק בית במרכז ר"ג לשעות 8—15, תנאים טובים.

● דרושות נשים לעבודת יום או לעבודה בערב בין השעות 17—21 לייצור בפיס של אלקטרוניקה.

● דרושה כפרית מתלמדת, 5 ימים בשבוע — ורדה וחכי, רוטשילד 74, ראשון לציון.

● לביה"ר לסריגה דרושה טלפונית (אפשרות גם עבודה חלקית).

● דרושים טכנאים למעבדה מערכות הנכרת קול טלפון 446011.

● דרושה עוזרת בית עם נסיון לפנות טל. 447478.

● דרושה ספרית מתחילה ל' סלון תסרוקות בחדר יוסף — 476287.

הכשרה לעבודה

● קורסים לקוסמטיקה ספרות נשים וספרות גברים בהדרכה מקצועית מעולה דיזנגוף — ריינס 1 כבר ריזנגוף טל' (226004).

● קורסים לפקידות י.ב.מ. הנהלת חשבונות, כתבנות, תעודה ועזרה בסידור בעבודה.

ביקוש עבודה

● מכונאי מעולה אחרי צבא מחפש הצעות, אפשרי שותפות במוסך. 474656—08.

● מעוניין לקבל עבודות חלקיות בהנהלת חשבונות בנסיון בניהול תעשיה ובתי מסחר טל. 738847 בשעות 18—20.

● בעל אופל רקורד סטיישן מעוניין בהצעות לעבודה — 214167.

טנדרים

● בהזדמנות טנדר פיז'ו 403 ברכבת אחת. 09. טלפון

● למכירה טנדר פיסיתא 71. טל׳

● טנדר פיג'ו 1973 במצב מצוין.

● טנדר לנדרובר 68. שנת מסט. תיקון על הבכיש.

● פיסיתא טנדר 72. אחרי אוברול, טסט לשנה. טלפון

● בהזדמנות הנשל טנדר 1973 דגל קבינה, במצב מצוין, טסט 8 חודשים.

הילמן

● הילמן הסקי 61 ק״מ 63 על הכביש, מצב מצוין.

● בהזדמנות — 1.900 ל״י הילמן 1961 במצב טוב

● הילמן סטיישן מינקס 1004 במצב מצוין.

● למכירה הילמן מינקס 1968, טסט לשנה + רדיו, מצב מצוין, טלפון

● הילמן סטיישן אוטומטית 69 במצב טוב מאד. טלפון

● הילמן אימפ סופר 1969 הזדמנות 207272 477285

פעם VOLVO תמיד VOLVO

● וולבו רגב, ציר מתרומם, מודל 1972 ארגז 0.00 טלפון

● למכירת וולבו סטיישן 14.000 ק״מ 1973 ל״י 63.000

● בהזדמנות וולבו 144 1970 מסודר לשעבר שנתיים טי נית שנת טסט 27.000 ל״י

לארק

● לארק 63. טסט שנה — לפנות החל משעה 17.00

● לארק 1964 אוטומטית, אחרי אוברול.

● בהזדמנות לארק 62, זלמן ארן 40, ליד איצטדיון הכי רורנל

● למכירת פירית מיניב

מיני־מיינור

● למכירה מיני־מיינור 61, מצב טוב מאד.

● מיני 64 מנוע 72, רדיו וטסט

● מיני מיינור סוף 61, מנוע 60, שמורה. טלפון

● מיני מינור 62, במצב טוב.

מרצדס

● מרצדס 220, 68 יבוא סמיות, מזגן, רדיו, עמינים, טלפון

● למכירת מרצדס 220 ב׳ מצב מצוין

● מרצדס 190 שנה 1959 סוחרת

● מרצדס 180 אס.אי. במצב מצוין, טלפון

מוריס

● מוריס 1000 מיינור 1967, טסט, אוברול, מצב מצוין.

● למכירת מוריס מיני.

● מוריס 1100 נהדרת 68 מנוע חדש

● מוריס אוקספורד 60—61 מסודרת ומטופחת + רדיו + טסט בהזדמנות

מסחריות

● מיניו מסחרי ליד נבוחה במצב מצוין + נגזו

● פולקסוואגן מסחרי 1971 יד ראשונה במצב מצוין טלפון

טריומף

● בהזדמנות טריומף הרלד 64 מנוע 72 טסט לשנה

● טריומף הרלד 69 אחרי

● מכונית טריומף טוריס

● טריומף 1300 1969

ב.מ.וו.

● ב.מ.וו. 1600 1971, מצוין. טל׳ ראשון בשעות הערב.

● ב.מ.וו. 1969, 1971.

● ב.מ.וו. 2000, טסט.

● בהזדמנות ב.מ.וו. טאג 1600, חרבה תוספות.

● למכירה בהזדמנות ב.מ.וו. 700

● ב.מ.וו. 1600 נהדרת 1970

● ב.מ.וו. 2000 אוטומטי ב׳ מצב מצוין

● ב.מ.וו. 1000 טורינג 72, יד ראשונה כמו חדשה. טל.

● ב.מ.וו. 700, 1962, במצב מצוין, טסט לשנה.

דאף

● דאף 1970 55 טסט 10 חודשים, רדיו במצב מצוין

● מכונית דאף 1969 במצב מצוין טלפון

● דאף 1004 8,500 ל״י ב׳

● דאף אוטומטית 1965 חסכונית טסט

דודג'

● בהזדמנות משאית דודג׳ דיזל 1070 במצב מצוין

דופין

● דופין, 1066, עשיונים, טסט מצב מצוין.

● בהזדמנות דופין 68 ארי

דה־שבו

● דה־שבו 1964 במצב טוב + טסט חצי שנה.

● דה־שבו 69 דרוש תיקון מנוע.

● דה־שבו 1968 אחרי אוברול

● דה־שבו 1964 במצב טוב

● דה־שבו 1004, במצב מצוי

ווקסול

● ווקסהול ויקטור — 60 מנוע 71 + חלקים חדשים

● ווקסהול ויקטור 1960 יד ראשונה

● ווקסהול ויקטור 1000, 60 במצב מצוין

● ווקסהול ויוה 1970

וילים

● וילים קומנדו 1968 במצב טוב

● וילים קומנדו 1000 טסט שנה

● וילים מגור + טסט

אלפא רומיאו

● אלפא רומיאו ג׳וליה סופר 1969, מצוין.

● למכירה אלפא רומיאו 1600 טסט לשנה רדיו

● אלפא־רומיאו — 1972 ג׳.טי.וי. 2000 כמו חדשה

● בהזדמנות אלפא רומיאו 1600 קופה 72.

● אלפא רומיאו ג׳י.טי. 1300

אופל

● אופל ריקורד 1900 אוטומטית רחוב התננת 5 בתים

● אופל קדט סטיישן 1966 84.000 מטופחת

● אופל קדט מודל 78

● אופל ריקורד 71 8500 מצוינת 20.000 ל״י

● אופל קדט סטיישן 1972 + טסט ורדיו

● סימקה 63 מנוע 70 מצב מצוין

● סימקה 1501 אוטומטי — 1970

● סימקה 1000 1965 רצוי

● סימקה 1100 + 1970 טסט

● סימקה 1800 1962 במצב טוב

● למכירת סימקה 1000 1964 מצב מצוין

● סימקה 1000 68 שמורה

● אופל רקורד 1700 1970 במצב טוב

● אופל סטיישן אוטומטית 1972 27.000

● אופל 1964 סטיישן במצב טוב

● אופל קומודור 1970 אוטומטית + תוספות

● אופל רקורד מסחרי 1700

● אופל קדט קומבי, מנוע עם

מכוניות למכירה

אמריקאיות

● דה־סוטו 1000 אוטומטי, 8 צילינדר, חגה ומעצורי כוח.

● קרייזלר 160, 1971

● פונטיאק 1972 אוטומטית + מזגן אוויר יד ראשונה

● למכירה מכונית קרייזלר ניופורט 1973, צבע כחול

● אימפלה 69, אולדסמוביל 68

● קרייזלר 180 אוטומטית, 1972

● פונטיאק קסטום 00 אוטומטי + רדיו + טייפ

● בהזדמנות אולדסמוביל 1966

● אוארי קופה אוטומטית סטריאו, רדיו, מודל 72

● מכונית נוסעים שברולט סטיישן בלר לאחר תאונה

● אולדסמוביל סטיישן 1070 + איירקונדישן

● פונטיאק קסטים 1000 ב׳ מצב מצוין

● דודג׳ דארט 1968 בהזדמנות — 14.000 ל״י גיר רגיל

● בהזדמנות פרינץ 4 1960

● וליאנט 70 מצב מצוין

● פרינץ 4 1964 טסט לשנה

● למכירת דודג׳ דארט 68 אוטומטי

● פונטיאק לטנס קופה ספורט 1069

● אורי אליאס 100 אוטומטי

AUDI NSU

● אאודי 1971 75

● נ.ס.או. 1000 1970 ק״מ 18.000

● פרינץ 8 מצויינת

● פרינץ 4 רק 86.000 ק״מ

● פרינץ 4 69 משופצת

● אאודי 80 אוטומטית 1972

● מוסטאנג 1000 אוטומטית 1969

● אורי אלאס 100 אוטומטי

● פרינץ 4 1967 טסט

דרושים

● לסלון „אירה" בת״א דרושה ספרית מומחית. טלפון 264606

● יהלומים, דרושים בנטני קים צעירים בנבעתיים תנאים טובים.

● מוכרות צעירות, בעלות הופעה נאה.

● למעבדת צילום בכפר־סבא דרושים עובד מעבדת שחור לבן.

● דרושה ספרית, תנאים טובים, ירושלים 22, רמת יצחק.

● דרושה בחורה לעבודה אוברלוק או מחלמדרת טלפון

● דרוש טרקטוריסט לשופל

● ברמת אביב דרושה אשה אחראית לנהל משק בית (משפחה קטנה).

● דרושים פחחים חשמלאיים צבעים במשכורת + רווחים

● דרוש עוזר לסוכנות חשמל

● פקידה כללית דרושה לחברות שרותים.

● דרושה מטפלת מנוסה לילד בן שנה בצפון ת״א

● דרושים שליחים בתנאים מצוינים

● מחפשת רחוק בנות למכונת בלנרשטיק לולאות

● דרושה בחורה אחראית לכל עבודות הבית

● דרוש/ה למשרד ביטוח מנהל/ת חשבונות.

● נערים ועובדים לאלקטרוניקה ומעבדות אוצעה

● למפעל מזוג אויר בחולון דרושים מסגרים ועובדי ייצור, תנאים טובים.

● דרושה אשה נוספת חשי רון למטפל בילדים ובית

● דרושים/ות עובדים/ות בלתי מקצועיים/ות לעבודה מעניינת

● דרוש נער לעבודה בחנות אלקטרוניקה

● דרושה מטפלת ליום שלם במרכז תל־אביב

● דרושה פקידה למשרד

● לסלון „לילי" דרושה דחוף מתקדמת

● דרושה עובדת לחצי משרה להפעלת מכונת הנהח״ש

● דרושים/ות עובדים/ות בלתי מקצועיים/ות לעבודה מעניינת

● דרושה תלפורת לסלון

● ביטוח שלמה דרושה פקידה צעירה בעלת הופעה נאה

● דרוש/ה עובד/ת לעבודות שירות

● דרוש נזרן בעל נסיון

● יהלומים!!! דרושה פקידה לעבודה במשרד במפעל

● יהלומים!!! דרוש חותך מעולה לעבודות בבית

● דרוש נער זריז להרכבת טרנספורמטורים

● דרוש מרסים לנסטוליט

● מחפשים פקידה בתבנית

● דרושות תופרות בעלות נסיון לאוברלוק וגומי

● דרושה עוזרת למשקיעית

● דרושה פקידה מדופלמת בעברית עם ידיעה באנגלית

● דרושה קופסטיקאית צעירה

● דרושה נערה לשליחויות ועבודות משרד

● דרוש נגר רהיטים

● ספרית מתקדמת לסלון „סאיקח"

● דרוש לעבודה בחור בעל רקע טכני

● בחור צעיר אחרי צבא לעבודה במחסן

● דרושים גננים נוטרי בית ספר

● דרושה מפעיל הלמכונת הנהח״ש

● דרושה פקידה, ידיעה בהדפסה בעברית ובאנגלית

● דרושה נערה לעבודות שליחויות

● דרושה עוזרת מנוסה עם או בלי לינה

● בפתח־תקוה דרושה מטפלת לתינוקת

● דרושה ספרית בתפחיתקוה

● יהלומים! דרושים פועלי קצוות למטח מטנג

● חשמלאים ועוזרים לבנין ותעשיה

● „לחץ ניור" בע״מ דרושים צלמי עתונות

● דרוש מנהאי מעבדה למכניקה עדינה

● דרושה פקידה 8—18.00

● דרושה פקידה נאה לעבודה מעניינת באולם תצוגה

● למשרד עו״ד דרושה פקידה בתבנית

● דרוש איש רציני לניהול עבודה בענף הבנייה

● לסוכנות י.ב.ם. דרושות עובדות

● דרוש שליח עם טוסטוס

● למפעל הדפסות ואריזות בפתח־תקוה

● דרושה ספרית טובה לסלון

● דרושה אשה לנהל משק בית עצמאית

● דרוש אינסטלטור ומתלמד

● דרושה אשה למשק בית + בישול + המלצות

● דרושה מלצרית לסלון

● דרושים פקידה ושרטטים

● גננות/ות תיכון

● דרושה עוזרת עם לינה בסביון

● דרושים פועלים ופועלות לעבודות נקיון אחזקה ושמירת כלים

● דרושה בחורה מבוגרת למשק בית עם לינה

● דרושות בחורות רציניות אחרי צבא ונשים עד גיל 25

● לתריסול בע״מ דרוש רתך

● לביח״ר עמק לסריגה רח׳ חלוון 5 ר״ג

● לחברת מכונות מהחרות דרושה פקידה כללית

● דרושה עוזרת לניהול משק בית בסביבות עירית ת״א

● לסניף שופרסל ברמת אשכול ירושלים דרושים

● לחברת ברינקס (ישראל) בע״מ דרושים עובדים

● דרוש/ה גזרן/נית לפנות לרוטקס

● לביח״ר לסריגה דרושה נשים למכונת תפירה

● מעוניינת באשה למשק בית

● לחברת „אחים שרון בע״מ" דרושה פקידה

● דרושה אשה לניהול בית (כשר) 4 פעמים בשבוע

● פועלים ופועלות דרושים למפעל להרכבת מנועים

● דרושה כתבנית מעולה

● דרושים פועלים, לא מקצועיים לעבודה במכלות

● דרושה פקידה לעבודות משרד

● דרוש/ת מנהל/ת חשבונות

● דרושות פועלות לאוברלוק ולעבודות יד. תנאים טובים

● דרושה גננת מוסמכת

● חברה גדולה לשווק נעלים

● דרושה מטפלת ליום שלם

● לסמינר הקבוצים בת״א — דרושה פקידת חשבונות

● דרושה עוזרת בית

● יהלומים! דרוש ברלנטיר

● דרוש מכונאי לנהול

● דרוש פסנר

● נגרים! דרושים נגרים

● דרוש שליח עם קטנוע

● דרושות תופרות אוברלוק

● דרוש עובד במחסן

● דרושה אשה להזורת

● דרושה אשה אחראית

● לביח״ר לבגדים בתל־אביב

● לסמינר לבנות

● לסריגי לכנון בע״מ דרושים

● דרוש נער נבון בן 16

● „טירן" סוכנות לביטוח

● דרושה עובדת לבית

● צעיר/ה יש לך שאיפות

● למפעל „אורת" בהרצליה

● י.ב.ם. נפתח קורס

● ני.ב.ם. דרושות

● נהג/ת נזרן/ית ותופרות

● דרושה בחורה עם לינה

● דרושה בחורה זריזה

● דרוש גנן גימרה

● מוכירות!! פקידות!!

● אבטחה באוניות!!

● דרושים טבחים, מלצרים

● למפעל קונקטציה

● דרושים/ות תופרים/ות

● משפחת לעבודות נקיון

● יהלומים דרושים ברלנטירים

● דרושה פקידה לאחר שרות צבאי

● דרושה אשה לעבודות בית

● מוכרת לאופנת נשים

● דרושות נקבניות י.ב.ם.

● דרושה תופרת לבלנר

● קונים מלוות בטחון

● לחברת שיווק דרושה

● למשרד רו״ח בת״א

● דרושה מטפלת 5 שעות

● לחברת לטקסטיל

● חכם מעולה דרוש למפעל

● מסגר רתך מעולה דרוש

● „חטבריק" — פלסטיים

● למפעל תעשייתי באזור

● דרושה מטפלת לתינוקת

● פקידה דוברת אנגלית

● מטפלת בילד 1—7

● במרכז חולון דרושה

● ברמת־חירון דרושה מנהלת בוטיק

● דרושה פקידה לכל עבודות המשרד

● טכנאים פריקוריסטית

● יהלומים! דרושים חותכים לאבנים קטנות

● תופרות ומתלמדות

● דרושה תופרת טובה

● דרושה מטפלת לתינוקת

● עבודת ניקיון לרמת אביב

● דרושות ספרית ומתקדמת לסלון „ריקו"

● דרושה נערה חיודעת

● דרושים צעירים בעלי רשיון לחשמלאי

● דרוש פחח רכב

● בהרצליה פקידה כללית

● קיבוץ גליליים מחפש גנן

● דרושה מנהלת חשבונות

● דרוש פועל לכוחות חשמל

● דרושות דחוף: ספרית

● למעון ילדים בכפר סבא

● יהלומים: למפעל מסודר

● מתלמדת דרושה לסלון

● דרושה פקידה עם ידע

● דרושות תופרות לאוברלוק

● יהלומים! לבנטים

● מתבקשת עוזרת בית

● דרושה עוזרת עם / בלי לינה

● דרושות מתלמדות לעבודות

● יהלומים! דרושים פועלי

● לביח״ר לסריגה דרושים

● דרושות קופאיות

● סוסיתא מסחרית 1969 לאחר ישיבה בלי + מנוע [illegible]

● בהזדמנות מיוחדת איפל מסחרי [illegible]

● כהזדמנות סוסיתא [illegible]

[illegible]

סימקה simca
מכונית טובה
מבית טוב
בית קרייזלר
מכשירתנועה

● סימקה 1301 מודל 1971 מצב טוב, 4 דלתות, 6 מקומות, יד ראשונה 22,000 [illegible]

● סימקה 1000, 1968, [illegible]

● סימקה 1000 — 68 [illegible]

[illegible]

סאאבטון
סאאבסאאב
SAAB
294897

● סאאב סטיישן 1968 במצב טוב. לפנות טל׳ 024184.

[illegible]

סוסיתא

● סוסיתא סטיישן 74 + רדיו, [illegible]

[illegible]

סובארו

● סובארו ג׳יאס.אר. 72 יד ראשונה [illegible]

● סובארו 1400 1973 במצב מצוין [illegible]

[illegible]

פורד

● קורטינה סטיישן 1970, [illegible]

[illegible]

● פורד קורטינה 1972 [illegible]

[illegible]

פיז׳ו

● פז׳ו 403 בהזדמנות, מסט לשנה, [illegible]

[illegible]

פיאט

● פיאט 127 1973 10000 ק״מ חדשה + טסט [illegible]

[illegible]

פולקסוואגן

● פולקסוואגן רבליקית 1963 — 8,000 ל״י, [illegible]

[illegible]

ציטרואן

● בהזדמנות ציטרואן דה־שבו שנת 1969, 1500 ל״י.

[illegible]

קונטסה

● קונטסה 1300/4 [illegible]

[illegible]

● קונטסה 1300 1966 בהזדמנות [illegible]

[illegible]

שונות

● בהזדמנות רליאנט 3 גלגלים [illegible]

[illegible]

רנו
בחשבון ראשון!

● הזדמנות!!! רנו 4 1974 [illegible]

[illegible]

● בהזדמנות 8 מערכת־כבסים [illegible]

[illegible]

מציעים להשכרה

[illegible]

השכרת רכב

[illegible]

ביקוש רכב

[illegible]

שרותי רכב

[illegible]

אופנועים וקטנועים

[illegible]

● למכירת מכונות משומשות (גרסאות) שונות, [illegible]

[illegible]

רוצים לקנות

● מעוניין במונו אזור במצב טוב. טלפון 613128.

[illegible]

דודי שמש וחשמל

[illegible]

● קרן אורן חדור [illegible]

בית־ספר ושיעורים

● שיעורים במתימטיקה ל־יחידים ולקבוצות. [illegible]

[illegible]

טלויזיה

● טמיון תל־אביב, שרות המומחים לטלויזיות. [illegible]

[illegible]

מקררים

[illegible]

שטיחים

● 20 שנות מוניטין, ניקוי, [illegible]

[illegible]

סירות

[illegible]

בולים ומטבעות

[illegible]

מכונות כביסה

[illegible]

מכונות תפירה

● למכירה מכונת תפירה במצב טוב. [illegible]

מכונות כתיבה

[illegible]

רהיטים

[illegible]

● למכירה אופה בולי יש־ראל עם שובל. [illegible]

ספרים

● אנציקלופדיה בריטניקה [illegible]

[illegible]

צילומים

[illegible]

תריסים

[illegible]

תנורי חימום

[illegible]

הלוואות

[illegible]

חיות בית

[illegible]

שרותים

[illegible]

הלוח הכפול · ידיעות אחרונות · הארץ

המשרד הראשי: שדרות רוטשילד 76, תל־אביב
טלפונים: מחלקת מודעות 611141
המחיר: יום חול: 2.40 ל"י לשורה / יום ו': 3.10 ל"י לשורה

הלוח הכפול — ירושלים

הלוח הכפול — חיפה והצפון

ידיעות אחרונות: הנביאים 28, טל. 667931
הארץ: גורדאר 20, טל. 661166

עצמאות

● עיפוי קירות ותקרות עם עץ ארז ת.ד. 50 קרית־אונו. טל' 10.

● כולם עושים בשמורים פרקיס וניקיון, כי זה החתרון.

כלי נגינה

● למכירה פסנתר כנף קטן במצב מצוין מתאים אף לאולם.

● לרגל נסיעה לחו"ל בהזדמנות צויד בס, חלילית.

מי מצא?

● השבת אבירת נאבד בבני ברק רחוב הרצל תיק שחור של עור עם טלית ועור תפילין. המוצא מתבקש להחזירו לווים אחרונות 11 פ"ת.

העלה

● נעלי כף רגל בריאות לגברים ולגברות, בדיקת רגליים וייעוץ ע"י מומחה מאנגליה, ללא תשלום. ת"א, שינקין 44, טלפון 282050.

נופש

טיולים

שונות

● מכונות לתיבה ותיפור, מיכירה, השאלה ותיקונים — "דיזה", שדרות רוטשילד 10, טל. 59046.

חקלאות

● משק יפה ומבוסס פרדס, הודיים ונוגש סוכיה ברנר סוף לים.

חוגים

NEW-YORK N.Y. 10017.
CENTRAL STATION
P.O.B. 4919 GRAND

שידוכים

תורנות רופאים לפי המקומות

תורנויות בתי חולים

תורנות בתי מרקחת

בתי כנסת

הודעות

דירות

וילות ובתים

קבלנים

דירות בשכר חודשי

דירות למכירה 3 חדרים ויותר

2-2½ חדרים

1-1½ חדרים

ביקוש דירות

דירות מרוהטות

דירות בדמי מפתח

ביקוש עבודה

הכשרה לעבודה

הצעות עבודה

חדרים מרוהטים

משרדים

חנויות

מחסנים

בתי מלאכה

מגרשים

עסקים

מכוניות

אופנועים וקטנועים

ביקוש רכב

שרותים

רהיטים

שידוכים

מקררים

שונות

חיות בית

מציעים למכירה

דודי שמש וחשמל

כלי נגינה

תריסים

שטיחים

הלוואות

טלויזיה

● טלויזיות, החלף ישן בחדש קונה ישנות ומקולקלות. 582408.

המשרד הראשי: שדרות רוטשילד 74, תל-אביב
טלפונים: מחלקת מודעות 611141
המחיר: יום חול: 2.40 ל״י לחלה / יום ו׳: 3.10 ל״י למלה

המוסד לביטוח לאומי

מתפנית משרת

רופא

בירושלים

תפקיד: סגן מנהל העניינים הרפואיים

דרגה: פ׳ בדירוג רופאים

תיאור התפקיד: עוזר מקצועי למנהל העניינים הרפואיים וממלא מקומו בהעדרו; מקיים ייעוץ רפואי לעובדי המוסד; אחראי לרכוז הטיפול בהכנת חוק ביטוח נכות כללי.

התכונות הדרושות: רשיון ישראלי לעסוק ברפואה; הכשרה רפואית כללית; נסיון ב־טראומטולוגיה או במחלות מקצוע (רפואה תעשייתית) או ברפואה משפטית, או ברפואה ציבורית; כושר אירגון צוות רפואי מקצועי; כושר לקיים מגע נאות עם הציבור; כושר הבעה בכתב ובע״פ; ידיעת טובה בשפות עברית ואנגלית.

הערות: יש לצרף לבקשה — רשיון ישראלי לעסוק ברפואה ופירוט הנסיון בעבודה. בקשות יש להגיש בטופס בקשת למשרה פנויה מדף 2115 למח׳ כח־אדם, המוסד לביטוח לאומי, שד׳ וייצמן 13, ירושלים. מיקוד 94402.

המועד האחרון להגשת הבקשות הוא 2.6.74

מוסד הטכניון למחקר ופיתוח בע״מ

מודיע על המשרות הפנויות הבאות:

מרכז פרויקט

בשטח הנדסה ימית

תאור התפקיד: קשר עם מוסדות ממשלתיים וציבוריים להשגת מימון להקמת מרכז להנדסה ימית. אחריות להשקעות ונהול אדמיניסטרטיבי של ה־פרויקט.

הכשירויות הדרושות: בעל תואר בהנדסה. עדיפות תנתן למהנדס ימי. בעל נסיון בנהול תעשייתי.

מכרז מספר 47/74.

בגזברות המוסד

מנהל חשבונות עצמאי

הכשירויות הדרושות: — סוג 3 בהנהלת חשבונות. רצוי נסיון קודם בהנהלת חשבונות.

מכרז מספר 42/74.

במעבדה לפסיכולוגיה תעשייתית

בוחנת פסיכוטכנית

הכשירויות הדרושות: — השכלה תיכונית. בעלת נסיון של שנתיים, לפחות, כבוחנת פסיכוטכנית.

מכרז מספר 41/74.

מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות ליחידת המנגנון, מוסד הטכניון למחקר ופיתוח בע״מ, קרית הטכניון — חיפה — 32000 — בצרוף קורות חיים והנסיון המעשי, עד יום ו׳ 17 במאי 1974 בציון מספר המכרז המתאים.

MW — Mizrachi Women's Organization of America

תסתדרות נשי מזרחי באמריקה

כפר בתיה, ת.ד. 17, רעננה

טל. 921247

דרוש זוג דתי

להפעלת מכונה לשטיפת כלים.

אפשרות מגורים במקום.

המעונינים יפנו למנהל המטבח לפי כתובת הנ״ל.

למפעל מתכת בחולון

דרושה

פקידה - מזכירה

בעלת ידע בהדפסה וידיעה [illegible]

רצוי גם ידע בהנהלת חשבונות

נא לפנות בכתב־יד אל: ת.ד. [illegible] תל־אביב

למפעל תעשייתי במפרץ חיפה

דרושים

1. בוגר בי״ס מקצועי

במגמת מכונאות תעשייתית

2. הנדסאי בניה

בהצעות נא לפנות לת.ד. [illegible] חיפה.

ההברה [illegible]

במצפון תל-אביב

דרושים:

* פקידה לעבודה אחראית

עם נסיון וידע בהנהלת חשבונות

* עובד/ת אחראי/ת

לעבודות כלליות במשרד כולל הבנת דואר ותיוק.

העבודה מתאימה גם לסטודנט

בדבר פרטים נא להתקשר ל־453111 לטילים

לבי״ס תיכון בת״א

בפקות משרד החנוך דרושים

מורים

לשנת תשל״ה

במקצועות: מתמטיקה, פיזיקה, כימיה, גאוגרפיה, חנוך גופני

מורים בעלי נסיון ורשיון הוראה יפנו בכתב לת.ד. 14247, ת״א

צ. ברדיצ׳ק — מ. צור

מהנדסים בע״מ

דרושים

הנדסאים/ות

טכנאים/ות

שרטטים/ות

בעלי נסיון של שנתיים לפחות בקונסטרוקציות בטון ופלדה

לפנות לטל. 7—32236 תל־אביב

בשעות העבודה

למשרד תכנון קונסטרוקציות

בתל־אביב

דרוש

מהנדס בנין מעולה

עם נסיון של לפחות 4 שנים בתכנון

תנאים בהתאם לכישורים

נא לפנות: ארואטי—מולנר הנדסת בנין בע״מ, טל. 247235

דרושה באופן דחוף

למשרה מלאה

בבנק בירושלים

מזכירה כתבנית

בשפות אנגלית ועברית

עדיפות תנתן למועמדות עם נסיון קודם בבנקאות או בהנהלת חשבונות

פניות יש לשלוח בכתב לת. ד. 2570, ירושלים

לשרותי „זניט״ בחיפה

דרושים

1) טכנאי טלויזיה

דרוש נסיון בטלויזיות אירופאיות

2) פקידה

ידע בטיפול בהנ״ח

לפנות טל. 642742—04

האוניברסיטה העברית בירושלים

מודיעה על משרות פנויות של:

ראש צוות גננים

במינהל הר הצופים

מכרז מס׳ 3/74

תאור התפקיד — אחריות לאחזקה תקינה של הגנים בתחום התפעולי והמקצועי. הפעלת הגננים למשימותיהם ופיקוח על עבודתם; ריכוז נושאי הניהול הכרוכים בטיפול בגנים, הזמנת ציוד וחומרים ואחריות לניהול משקי והטכני של אחזקת הגנים; השתתפות בקבלת גנים מהקבלנים, פיקוח על תיקון לקויים בהתאם לדוחות קבלה ופיקוח שוטף בתקופת אחזקת הגנים ע״י הקבלנים.

דרישות התפקיד — ידיעת השפות עברית ואנגלית ברמה המאפשרת הבנת ספרות מקצועית; בוגר ביה״ס לגננות ושתלנות או קורס מקביל; נסיון של 3 שנים לפחות.

רכז בטיחות

במח׳ המשק — ביה״ס לרפואה

מכרז מס׳ 20/74

תאור התפקיד — מפקח בטיחות במרכז הרפואי האוניברסיטאי, בקורת על בטיחות בעבודה, במעבדות מחקר, הוראה ובבתי מלאכה. מתן הדרכה בנושאי בטיחות. קיום קשר עם משרד העבודה ומוסדות בטיחות אחרים.

דרישות התפקיד — ידיעת השפה העברית על בוריה ואנגלית, בוגר בי״ס תיכון מקצועי או בוגר תיכון עיוני בעל רקע טכני נרחב; נסיון של 2-3 שנים בנושא הנ״ל.

הערה — יובא בחשבון בוגר קורס בטיחות מטעם המוסד לבטיחות ולגיהות.

הדרגה — יג־יד דירוג האחיד.

טכנאי (במרכז חום)

במינהל הר הצופים (2 משרות)

מכרז מס׳ 54/74

תאור התפקיד — פקוח, טפול ואחזקה שוטפת של חדרי מכונות, הפעלת משאבות, מערכות הסקה ו־קרור, קיום תורנות במרכז החום.

דרישות התפקיד — ידיעת השפה העברית, רצויה אנגלית טכנית. השכלה: בי״ס מקצועי. נסיון בהפעלת מערכות דומות — יובאו בחשבון גם מפעילי דודים באניות. ידע בריתוך חשמלי (עדי־פות).

הערה — העבודה במשמרות במשך כל ימות השנה.

הדרגה — 1(א)״ו בדרוג הטכנאים.

כושר הבעה בכתב ובע״פ, כושר ניהול מו״מ וכושר ארגוני, ידע בסיסי בהנה״ח.

הדרגה — יד״טו בדרוג האחיד.

רתך צנר —

במינהל הר הצופים

מכרז מס׳ 148/74

תאור התפקיד — ביצוע עבודות ריתוך קונסטרוקציה וצנרת מים בלחץ וטמפרטורה גבוהים.

דרישות התפקיד — ידיעת השפה העברית. השכלה טכנית, רצוי בוגר בי״ס מקצועי במגמת מסגרות או מכונות, נסיון של 3 שנים בעבודה דומה.

הדרגה — 3־5 בדירוג הטכנאים.

מהנדס כימאי/כימאי

ביה״ס למדעי שימושי — מדעי סביבת האדם

מכרז מס׳ 176/74

תאור התפקיד — תיכנון, פיתוח והפעלה של מערכות נסיוניות להשבחת מים באמצעות תהליכים כימיים ופיסיקליים. המערכות כוללות מערכות לחץ, מערכות סינון, ממגרנות, מכשירי בקרה ומדידה.

הכישורים הדרושים — ידיעת השפות עברית ו־אנגלית על בוריין. השכלה: מהנדס כימאי, או כימאי בעל תואר מוסמך.

הערה: העובד יועסק על פי חוזה מיוחד לשנה. קיימת אפשרות הארכה.

הדרגה — בהתאם לכישורי המועמד בדירוג מהנדסים או עובדי מעבדה.

על המעוניינים לפנות בכתב בצרוף תולדות חיים ושמות ממליצים עד תאריך: ב״ט באייר תשל״ד, 21.5.74, אל: — מחלקת כח אדם, קרית האוניברסיטה העברית, ירושלים מיקוד 91009 ולציין על המעטפה „מועמד למשרת מס׳ ....״ (בהתאם למספר המצוין בראש המכרז המבוקש).

ארגמן

מפעלים לצביעת טקסטיל בע״מ

אזור התעשיה יבנה

טלפון 95251־055

למפעלנו דרושים:

אחראי אחזקה מחלקתית

א) טכנאי מכונות או השכלה מקבילה

ב) נסיון מעשי בעבודות מכונאות ופנאומטיקה

ג) רקע באוטומציה

ד) כושר נהול צוות עובדים מקצועי

מסיק דודים

א) נסיון מעשי הכרחי

ב) יועדף בעל תעודה ממלכתית מוכרת

ג) נכונות לעבור ב־3 משמרות

הסעה מובטחת

בדבר פרטים נא לפנות למח׳ כח אדם, גם בכתב וגם טלפונית.

סודיות מובטחת

הלוח הכפול נתניה

קבלנים מציעים

● [illegible]

עסקים

● תווך „חיש״ לכל עסק תו־ עי שמואל אבן יהודה רח׳ עין יעקב ת.ד. 8. טלפון — 058-92213

נופש

● מטערת ופנסיון „שרה״ — ת.ד. 1085, טלפון 23006־053

וילות ובתים

● קוטג׳ים בשלבי בניה חלל [illegible]

אשדוד וילות

● באשדוד קוטג׳ים בודדים [illegible]

דירות למכירה

● בנתניה 5 חדרים למכירה [illegible]

● לשכירה בהזדמנות דירה [illegible]

● מיידי דירה מרוהטת 4 חדרים [illegible]

● דירות 3—4 חדרים [illegible]

● דירות 3½, 4 חדרים [illegible]

● דירת 4½ חדר ליד הים [illegible]

דרוש

מנהל בית אריזה

עם פרישתו של מר עמנואל נימן מנהל בית אריזה שלנו לגמלאות מבקשת „פריתז״ אגודה שיתופית לשווק פרי הדר בע״מ מנהל לבית האריזה שלה ברחובות.

בקשות בכתב עם קורות חיים וכישורים יש להגיש עד יום 20.5.74 לפי הכתובת „פריתז״ אגודה שיתופית לשווק פרי הדר בע״מ ליד תחנת הרכבת רחובות. סודיות מובטחת.

על המעטפה יש לציין מכרז.

ישפה סיגליס

מהנדסים בע״מ

בוגרת תיכון

המעוניינת לעבוד בשרטוט

משה שרת 43 ת״א

טל. 455232

דרוש

נער שליח

לפנות לטל. 36558

בין השעות 4—2

הארגז

גבורי ישראל 94 ת״א

דרושות:

1. פקידה כללית

2. פקידה כתבנית

לפנות בין השעות 15.00—7.00

לרוזנברג, טל. 32251

לחנות רהיטי יבוא

דרוש מוכר

מנוסה

בענף הרהיטים

אפשרויות

להתקדמויות נרחבות

„ברידגי״ רהיטי יבוא

אבן גבירול 193 ת״א

טלפון 454740

למוסך סוסיתא

בתל־אביב

דרושים:

צבעי מכונאים

טלפון 254641

דרוש עובד

עם ידיעות מסוימות בכימיה, לעבודה ביצור אומנותי

בפוליאסטר

לפנות „מורגנהדז״ בפר בלעדי 10, תל־אביב

8—10

דרוש

מפעיל לשופל

950

טלפון 448137,

445708, 446695

מזכירת הנהלה

בעלת נסיון רב מתי־ מנית, לעבודה מיוחדת, שלים במשרת המלאה (אפשרי גם חצי משרה). טל. 581997 (03)

דרושה

נקבנית י.ב.מ.

בעלת נסיון למשרד בתל־אביב

למשרה מלאה

על המעוניינות לפנות טלפון 251263

דרושים

צורפים

מעולים

תנאים טובים למתאימים

לפנות: ש. לשד ייצור תכשיטים, פינסקר 6, תל־אביב (כניסה ב׳) טלפון 54765

הלוח הכפול באר־שבע

וילות ובתים

● למכירה/להשכרה בקרית־[illegible]

● וילה בשכונת רסקו בבאר־שבע למכירה כניסה מיידית. 58581־08

דירות למכירה

● בערד דירת 3 חדרים. 75.000 ל״י. מסירה מיידית. 71535—057

● בהזדמנות דירת בערד 4 חדרים קומת שביעית, בנין חדש. לפנות לעו״ד שי־ אוון. 76308—057 באר־שבע.

● 3 חדרים במרכז אורווי רסקו. טל. 70885 בערב.

● דירת 3 חדרים ק״ג + ארונות קיר. המשחררים אפשרות לקנות חנות בסבי־ בה. 71101—057 בערב.

● בערד למכירה דירה 3 חד־ רים בדרום־שכונה [illegible] בשעות העבודה.

● בבאר־שבע 3 + הול יחד־ [illegible]

דירות

● דירות פאר בבנין רב קומות בתחילת בניה [illegible] 78102—057 טל. 80

דירות בשכר חודשי

● בשכ״ח דירת 3 חדרים בשכונת ב׳, טל. 74764 בין 18—10

חנויות

● חנות במקום מרכזי 26 מ״ר. אפשרות לקנות דירה 3 חדרים ליד החנות. — טל. 71101—057 בערב.

הצעות עבודה

● [illegible]

● דרושה אשה למשק בית בעומר. 72574—057, תנאים טובים.

מכוניות

● פולקסוואגן אמ־1802 מנוע 80,000 ק״מ, טסט ל־ שנה ורדיו. נהג יחיד — 72457—057

● כרמל 68, מנוע 08 אחרי אוברהול בלי טסט 07878־057 אחה״צ.

● אודי סטיישן 75, 1972 במצב כללי מצויין. [illegible] 94050—057

● מכונית פיאט 238 1978 במצב מצויין. [illegible]

● פולקסוואגן וריאנט 1971 [illegible]

● אקספרס [illegible]

מציעים למכירה

● [illegible]

הודעות

● [illegible]

נרשמו לנשואין

● [illegible]

● [illegible — מודעות קטנות רבות בטור „באר־שבע״]

מי מצא?

● פרס כספי למוצא תיק קרטון ובו רשימות וספר טלפון 241449

● יומן המכיל מסמכים חשו־ בים [illegible]

הודעות

● [illegible]

כלי נגינה

● מסנתרים במבחר [illegible]

אופנועים וקטנועים

● הונדה 50 71 + טסט [illegible]

● למכירה פירת [illegible]

מציעים למכירה

● [illegible]

רוצים לקנות

● [illegible]

חיות בית

● [illegible]

חקלאות

● למכירה טרקטור [illegible]

מכונות כביסה

● מכונת כביסה [illegible]

מקררים

● [illegible]

רהיטים

● [illegible]

צילומים

● [illegible]

תערובות

● [illegible]

● [illegible — מודעות קטנות רבות במדור „מכוניות״]

דירות בשכר חודשי

● בנוה־שאנן 2 חדרים + נוחיות. פריוידר וגז. טלפון 83018

● דירה גדולה 2 חדרים חדשה, להשכרה או למכירה. רח׳ העצמאות 122/יסו 72. לפנות טלפונית 531245 בש־ עות 17—22.

● להשכיר 4 חדרים ריקה ברוממה הישנה, טל׳ 234020

● [illegible]

בתי מלאכה

● במפרץ למכירת מבני תע־ שיה [illegible]

מגרשים

● [illegible]

עסקים

● [illegible]

ביקוש עבודה

● [illegible]

הצעות עבודה

● [illegible]

דירות מרוהטות

● [illegible]

חדרים מרוהטים

● [illegible]

חנויות

● [illegible]

משרדים

● [illegible]

מחסנים

● [illegible]

מכוניות

● [illegible]

לבית הספר "עומרים" עומר
דרוש שרת
תנאים טובים למועמד המתאים
בדבר פרטים לפנות אל ענבר יובל מזכירות עומר. טלפון 057—77050

לחברת להב
יצרני הלבשה בע"מ
דרושים:
1. קניין
כישורים: ידע כללי בענף הקונפקציה לרכישת אביזרים.
2. מבקר מתפרות
כישורים: ידע בענף הקונפקציה ובקורת טיב; נסיון של 3 שנים לפחות; רצוי עם רכב.
3. מנהל משק
כישורים: נסיון באחזקת מפעל יצרני לפחות 5 שנים.
המעונינים יפנו לטל. 03-827102 ת"א או 02-911722.

לחברת משמר MISHMAR
דרושים
אנשי אבטחה
לנמל אשדוד
הכישורים הדרושים:
- יוצאי צבא ששרתו ביחידות קרביות
- סוג בריאות גבוה
- מקום מגורים מחוץ לאשדוד
- גיל עד 45
- ידיעת השפה העברית
בודקי מטענים
- כישורים כנ"ל
- בוגרי 9 שנות לימוד לפחות
תנאים מצויינים
למועמדים המתאימים
לפנות אישית לסניפינו:
באר-שבע: רח' הפלמ"ח 83 טלפונים 057—78633/74331
אשקלון: דרך הנצחון 7/2 שכונת שמשון. טלפון 051—5155
תל-אביב: בלפור 9 טלפונים 03—281125/6

דרושים פוקדים (גברים)
לצרכי סטטיסטיקה באגד, בתנאים טובים. באים בחשבון גם פנסיונרים.
לפנות, באזור המרכז למר שלמה לבינזון, מחלקת הסטטיסטיקה, בית-אגד, דרך פ"ת 142, תל-אביב. בירושלים והסביבה, לבית המקשה, למר רכניץ, בין השעות 10.30—14.30.

לחברה הנדסית
דרוש
שרטט מבנים מנוסה
לעבודה במשרדה החיפאי.
על המעונינים לפנות לטל. 521737, 523976 בין השעות 8.00—16.00.

אלתא תעשיות אלקטרוניות בע"מ
אשדוד
למתקן השפופרות
דרושים:
* מהנדס אלקט'
לפיתוח מערכות בדיקה הפועלות במתחים גבוהים.
רצוי נסיון במיקרוגל.
* טכנאי אלקט'
לעבודות פיתוח של ציוד בדיקה.
רצוי בעל רקע במיקרוגל וספקי כח למתח גבוה.
* טכנאי אלקט'
לעבודת מדידות ואחזקה של ציוד מתקדם.
דרוש ידע בפיפי במיקרוגל ובספקי כח.
על המעונינים לפנות בכתב למחלקת התעסוקה של "אלתא" אשדוד.

למלון גדול בירושלים
דרושים:—
* מנהל(ת) חשבונות
* עוזר(ת) למנהל חשבונות
(מתלמד או מתלמדת)
למשרה מלאה
נא לפנות: ת.ד. 2461 ירושלים או טלפון (02)30201 בציון קורות חיים ונסיון.
— סודיות מובטחת —

דרוש
מנהל חשבונות
לנהול משרד טכני
ואוטומציה
בעל נסיון של 5 שנים לפחות.
נא לפנות ת.ד. 16242 ת"א עם פרטים מלאים ומשכורת מבוקשת.

להברת יבוא והפצת ספרים
דרושים פקידים כלליים
עם ידע של שפה לטינית ועריכת חשבונות ללקוחות
מועמדים רציניים יפנו לסוכנות סטימצקי, דרך פתח תקוה 19 (יהודה).

דרוש
מנהל חשבונות
כישורים: בעל נסיון בהנהלת חשבונות ו' ידע בתמחיר.
נא לפנות בכתב עם פרוט קורות-חיים ו' נסיון למפעלי חמצן וארגון בע"מ אזור ה' תעשיה, הרצליה.

דרוש
מציל
לבריכה
להתקשר או לכתוב: קב. הסוללים דאר נצרת עליה. 065—56291

במפעלי פולגת
נמצאת בשלבי הקמה — יחידת מחשב גדולה
שתשרת את ארבעת מפעלי השלובה
למטרה זו דרושים:
1. מנהל יחידה
עם נסיון של 5 שנים לפחות בשטח המקצועי והמינהלי ביחידה גדולה.
2. מתכנת בכיר
מועמדים רציניים מתבקשים לפנות בכתב יד, בציון קורות חיים ונסיון לת. ד. 15 קרית-גת (לידי ההנהלה).
— סודיות מובטחת —

לחברה חיפאית דרוש/ה
מזכיר/ה מנוסה
למנהל הכללי
עברית/אנגלית — הכרחי
גרמנית — יתרון
שבוע עבודה של 5 ימים.
תנאים טובים.
שעות העבודה: 8.00—16.30
לפנות ת.ד. 4868 עבור מס. 334.

המוסד לביטוח לאומי
נתפנתה משרת
רופא
בתל-אביב
הכישורים הדרושים: הכשרה רפואית כללית; נסיון בטראומטולוגיה או מחלות מקצוע (רפואה תעשייתית) או רפואה משפטית או רפואה ציבורית; כושר לקיים מגע נאות עם הציבור; כושר הבעה בכתב ובע"פ; ידיעה טובה בשפה העברית ובאנגלית.
הערות:
א. השכר יקבע בהתאם לנתונים של המועמד
ב. קיימת אפשרות להעסקה בעבודה חלקית
ג. מילוי התפקיד כרוך בנסיעות.
את הבקשות יש להגיש על גבי טופס בקשה למשרת פנויה (מדף 2115) ולצרף רשיון ישראלי לעסוק ברפואה, תולדות חיים ופרטי נסיון.
את הבקשות יש לשלוח למח' כח-אדם המוסד לביטוח לאומי, שד' וייצמן 13, ירושלים מיקוד 94402 המועד האחרון להגשת הבקשות הוא 2.6.74.

לתלם מחשבים בע"מ
דרושים
א. מנתחי מערכות
בעלי נסיון של לפחות 3 שנים בעבוד נתונים מנהלי ומסחרי.
ב. מתכנתים
בעלי נסיון של לפחות שנתיים בשפות COBOL בעבודים מנהליים ומסחריים במחשבים גדולים.
ג. נקבניות
בעלות נסיון של 1—2 שנים.
ד. נער שליח
רצוי בעל טילון.
נא לפנות טלפונית 30726, 39419.

לסוכנות בטוח בת"א
דרושה מזכירה
עם ידע בהדפסה
עדיפות לבעלת נסיון בבטוח
לפנות טלפון 621506

חברה להשקעות של בנק דיסקונט בע"מ
מחפשת עבור
מפעל תעשייתי באזור הצפון
מועמדים לתפקיד
מנהל
ממלא התפקיד יהיה אחראי לכל שטחי הפעילות של המפעל, כולל ייצור ברמה טכנולוגית גבוהה, מכירות כספים ואדמיניסטרציה.
המנהל יהיה כפוף ישירות למועצת מנהלים פעילה, והכישורים הנדרשים: נסיון רב ומגוון בניהול תעשייתי, שליטה מלאה בשפה האנגלית.
נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים מפורטים לת.ד. 1688 ת"א עבור "מנהל תעשייתי".

בית החולים שערי צדק
מודיע על משרה פנויה
לעובד/ת סוציאלי/ת
על המועמד/ת להיות בעל/ת תואר ב.א. בעבודה סוציאלית
רצוי נסיון מקצועי.
המעוניינים מתבקשים להתקשר טלפונית עם היח' לשירות סוציאלי, בשעות 8.00—16.00 טלפון 02—222241, 02—221354 לקביעת ראיון

דרושים חשמלאים
לעבודות בסיני
טלפון 220357

לחברה בירושלים
דרוש מנהל חשבונות
למשרה מלאה
עם נסיון בעבודה עצמאית
לפנות טל. 33876 ירושלים

מ.ר.ב. הנדסה בע"מ
למשרדנו בת"א דרוש/ה
שרטט/ת צנרת
דרוש נסיון של 3 שנים
טלפון 623281/2.

מנהל מלון
עם תעודות הסמכה + נסיון של 14 שנה בארץ ובחו"ל
פתוח להצעות.
טלפון — 03—932769
ת.ד. 106 נמל תעופה בן-גוריון.

למרכז למחקר תעשייתי (מלת) בע"מ
דרושות
ת.ד. 311 חיפה 31000
1. עוזרת למנהל חשבונות
למשרה חלקית
2. פקידה-כתבנית עברית אנגלית
למשרה מלאה.
הכישורים הדרושים:
* השכלה תיכונית
* לאחר שרות צבאי
* נסיון של שנתיים לפחות
הדרגה תקבע בהתאם לכישורים ולפי הדירוג האחיד.
לקביעת ראיון נא לפנות טלפונית ל־225171 — כח-אדם

למשרד רואי-חשבון
דרושות כתבניות
עם נסיון
ליום שלם ולחצי יום.
לפנות ת"א טלפון 52464.

אורט ישראל
לבית-ספר תעשייתי בתל-אביב
דרוש
מדריך למכונאות רכב
נא לפנות ל"אורט", מחלקה טכנית-פדגוגית, טל. 269165, ת"א

EVS שרותי חשמל ואלקטרוניקה בע"מ
דרושים
* מלפף מנועים
בתל-אביב
* טכנאי מעבדה
לתיקון מכשירי חשמל בתל-אביב
* פקידת שרות
לירושלים
* טכנאי מכונות כביסה
לכל הסניפים
תל אביב, רח' ישראל בק 34 טל' 259231-2-3
ירושלים, רח' עמק רפאים 25 טל' 38187
חיפה, קרית אליעזר, ככר מאירהוף 5, טל' 531213 512603
נתניה, שדרות ויצמן 37 טל' 25928
אשדוד, מרכז מסחרי א' טל' 32251
באר שבע, רח' יאיר 18 טל' 37702

למפעל תעשייתי גדול ומתפתח
בענף המתכת
באזור ראשון לציון
דרושים
1. מחסנאי בכיר —
— נסיון של 5 שנים בנהול מחסן, רצוי מפע"ם בכירים, או נגדים אפסנאיים יוצאי צבא.
2. מחסנאי עוזר —
— נסיון של שנתיים, אפשרויות לקידום קיימות תוך כדי עבודה.
3. מנהל יחידת אקספורט —
— נסיון באריזת מוצרים גמורים וחצי גמורים. הבנה טכנית בנגרות ונסיון נהול צוות עובדים.
4. מנהל משמרת —
— נסיון של 5 שנים בנהול צוות עובדים. בוגר בי"ס טכני במקצוע מסגרים או מכונאים.
5. מכוון מכבשים —
— עם נסיון של שנתיים לפחות.
6. חרטים —
— עם נסיון של שנתיים לפחות.
7. מסגרים —
— עם נסיון של שנתיים לפחות.
8. צבעי מתכת —
— עם נסיון של שנתיים לפחות.
העבודה: 5 ימים בשבוע
שכר ועבודה בתנאים טובים ניתנת לפי יכולת של העובד.
לפנות לת.ד. 425 ראשון לציון עבור "מנהל כח אדם"

לביח"ד "דובק" בע"מ
דרושים:
1. חשמלאים
2. מפעילי מכונות אוטומטיות
על המעוניינים לפנות בטלפון בין השעות 8.00—13.00 למר אולייר טל. 784151 או בכתב ל־ת.ד. 1469 ת"א עבור מס' 510.

FIAT
סוכנות מכוניות לים התיכון בע"מ
עבור מוסכינו בתל-אביב
עם הרחבת שירותינו דרושים לנו אנשי מקצוע בתחומים הבאים:
* בוחן-רכב ראשי
בעל נסיון רב
וכתב הסמכה לניהול מוסך
* חשמלאי-רכב
בעל כתב הסמכה
* עוזר חשמלאי
* מכונאי-רכב
בעל כתב הסמכה
* מכונאי-רכב
מכל הסוגים
* מחסנאי
לניהול מחסן כלי עבודה
בעל נסיון רב בעבודות מוסך
מועמדים רציניים העונים לדרישות הנ"ל והמעוניינים להצטרף לצוות דינמי בתנאי עבודה מצויינים, מתבקשים לפנות אישית ביום שני 13.5.74 בין השעות 14.00 — 18.00 אחה"צ. למר חיימוביץ רח' יצחק שדה 30 ת"א.

למוסד למחקר ופתוח
דרושות בחורות
לעבודה במכשירי פיענוח אוטומטיים
- הכישורים הנדרשים:
1. תעודת בגרות
2. ראיה טובה
3. מועדפות בעלות ידע בניקוב IBM ועיבור נתונים ובעלות ידע במתימתיקה
- המועמדות תוכשרנה לתפקידן במשך תקופה קצרה במקום העבודה.
המעוניינות תפנינה לת .ד. 7057 תל-אביב. בצירוף תולדות חיים עבור ב.א.

KETER PUBLISHING HOUSE JERUSALEM LTD.
P.O.B. 7145, JERUSALEM
requires
TRANSLATORS
from DUTCH into ENGLISH
in the humanities and science
for a large-scale encyclopedic project
on a free-lance basis
Only qualified persons holding University degrees in the above fields with a perfect command of English are invited.
Please apply in writing indicating field of specialization, experience in translation and the time available for translation.

למפעל תעשייתי בבת-ים דרוש
מנהל חשבונות
רצוי בעל ידיעה בהכנת שכר עבודה.
נא לפנות בציון קורות חיים ומשכורת מבוקשת לת. ד. 1696 ת"א, עבור "מנהל חשבונות".

אלג'ים בע"מ
נס-ציונה · ת.ד. 109 · טל. 958894
לרגל הרחבת המפעל
דרושים
201 — טכנאי אלקטרוניקה
לתכנון קדם ייצור, רצוי נסיון בציוד צבאי.
202 — טכנאי מכונות
לתכנון קדם ייצור, רצוי נסיון בציוד צבאי.
203 — טכנאי ייצור
לתכנון קדם ייצור, רצוי נסיון בציוד צבאי.
204 — פקחי ייצור
דרוש נסיון בענף האלקטרוניקה.
205 — רכזי פרויקטים
דרוש נסיון של שנתיים לפחות בענף האלקטרוניקה.
206 — עובד לבית מלאכה מכני
בוגר בי"ס מקצועי במגמת מסגרות או מכונות, עבור שבפי. אחרי שרות צבאי, נסיון קודם לא דרוש.
207 — פקיד טכני
רצוי נסיון באלקטרוניקה.
208 — אלקטרונאים
דרוש נסיון של שנתיים לפחות. נסיון בציוד צבאי רצוי.
209 — עובדי(ות) ייצור
נסיון של שלוש שנים לפחות בציוד צבאי.
תנאים טובים למועמדים המתאימים
מועמדים יפנו לת.ד. 201 נס-ציונה בציון פרטים אישיים ונסיון. או טלפונית ל־958894, 767565.
— סודיות מובטחת —

משוחררי צה"ל
תפקידי שמירה בחיפה
עבודה מיידית
חווה מסודרת ל־6—8 חודשים.
הטלפון 234246 רחוב מארי 7 ת"א

דרושה
פקידה
מתחילה
שעות עבודה 8.30—4.30
נא לפנות
...
... 16, תל-אביב

למרה אוצית בענף שרותי-רכב
דרושים לסניף ת"א
אנשי מכירות בכירים
מכונאי (כמנהל-אחזקה)
מנהל-חשבונות
מזכירה בכירה
נא לפנות בכתב-יד, בצרוף קורות-חיים ונסיון קודם אל: ת"ד 32067 ת"א 61320
בציון המשרה המבוקשת
סודיות מובטחת

אלקטרה
אלקטרה תעשיות (1970) בע"מ
למפעלנו החדש בראשון לציון
דרושים
1. מנהל חשבונות —
לנהול מדור שכר של המפעל
2. פקידה כתבנית —
ידיעת האנגלית רצויה
3. שרטט מכונות —
לתכנון ושרטוט ביחידת מחקר ופיתוח
בוגר בי"ס מקצועי עם נסיון ולאחר שרות צבאי
4. עתד (מקדם אספקה) —
בעל נסיון בארגון ונהול משא ומתן עם ספקים, רצוי קציני אפסנאים יוצאי צבא בדרגת סרן, רב סרן.
העבודה: 5 ימים בשבוע
לפנות אישית או טלפונית למפעל / כח אדם, רח' יוסף ספיר 1 אזור התעשיה ראשון לציון, טלפון 948958; 868133.
לפנות בכתב ת.ד. 425 ראשון לציון, עבור "מנהל כח אדם".

מתפנה משרת
מזכירת מנכ"ל חברה
הכישורים הדרושים:
* שליטה בעברית ואנגלית על גורין כולל הדפסה ונסיון בניהול משרד.
על המועמדות לפנות בכתב-יד בציון פרטים אישיים לת.ד. 1514, ת"א ולציין עבור "מזכירת מנכ"ל" עד ליום 19.5.74.

ל"ידיעות אחרונות"
מחלקת המודעות
דרושה
פקידה-קופאית
לפנות לקהה 108, יהודה מחס 6, ת"א

דיוה —
מכרי ים וחוף
הרצל 119, ת"א.
טל. 826512 825611
דרושה
פקידה
מתלמדת
להנהלת חשבונות, עבודות כלליות ושליחויות
שעות העבודה 8—16

ידיעות אחרונות

• יום ו' י"ח אייר תשל"ד ● 10 במאי 1974

שלונסקי עורך „טורים" ב'

קטעים מיומן מאת ישראל זמורה

9.5.38

היה נשף למען „טורים" מטעם מועדון הפקידים; בא קהל קוראים באמת. ערצו לשמוע דברים מפי החבורה על הכיוון והשאיפות; דיבר שלונ־סקי, פעמיים. ואמר שהבורת „יחדיו" רוצה ש־השפעתה של ה„עגבניה" כבוח ראשי בציבור — תחדל כבר, לאחר שעשתה את שליחותה, ועכשיו עליה להיות עגבניה ולתת אפשרות ש־השיר יהיה שיר והסיפור יהיה סיפור; דיברו שנים־שלושה קוראים — דברים בעלמא, תמימים. ואעפ"כ גרמו ששלונסקי יתלהב וידבר בטמפר־מנט רב. בלשון מליצות גבוהה על יעוד הספרות, על מהות השירה וכו'.

דיבר א.ד. שפירא, למקוטעים. קצת. אבל מח־שבותיו היו בכל זאת יפות, הססניות. שאישותיו טהורות ותמימות. היה בדבריו גם משהו מ„שח־לשלונסקי.

מנשה לוין — התלוצץ בחוסר טעם וגם פגע בקהל, כדרכו; שלונסקי שמח מאוד למחמאות שפיזרו לפניו כל החברים, וגם אני ביניהם, על נאומו היפה ודעתו נחה עליו; ב„אדרט" החליטו להיענות להזמנת „היכל האמנות" לנשף שני ל־מען „טורים"; נ. אלתרמן הזכיר בקשר עם זה את שמו של מ. ליפשיץ ושוב התפרץ י. נורמן וכעס: „מאימתי הוא חבר „יחדיו"? אין הוא מסכים, אין הוא מפחד וכו' וכו'". לבסוף — עברנו על דבריו ל„סדר־היום" והענין כמעט שנשתכח.

בלכת נורמן ושלונסקי — רצה נ. אלתרמן להגן על ליפשיץ, שהוא יכול להיות ב„יחדיו" ואין להתנגד לו; התנגדתי לסברותו ואמרתי לו שקודם־כל איננו סופר עברי, שנית — אין כל חשיבות ומשקל למאמריו ולדעתו ואין לו חלק ב־השקפת־עולמה של החבורה ואין לפתוח דלת רחבה לכל הרוצה להצטרף; נ. אלתרמן סבור, שכל מי שכשרון לו — יכול להצטרף; אמרתי לו, שיש הרבה כשרונות בין הסופרים, אבל אין הם „טורים", למשל, בהשקפת־עולמו ובאמונותיו של אלתרמן, ומשום כך אין הם יכולים להיות ב„יחדיו", גם אם הם מכירים בכשרונו של אלתרמן. כרגיל — חיל מלחמתו ואין לדעת אם מסכים או מתנגד בכל זאת.

15.5.38

ב„מועדון האמנים" נתקיימה אסיפה מטעם „היכל האמנות" בשאלות „טורים"; דיבר שלונ־סקי, ל.ג., ומנשה לוין; שלונסקי לא הרגיש, ש־הקהל מועט הוא, שהאנשים זרים לכל הענין הזה־ צה בהרחבה על אירופיות, ניבו ועוד, לאה ג. — „שותהחי מאורות."

התווכחו: מים טל, א.צ. הלוי, א. ליטאי (סתרן); השיחו דברים של מה־בכך כלפי „יחדיו" ו„טורים"; שלונסקי ענה להם. פרע פרעות ממש, באכזריות. רבה. אבל בכשרון דבור ופולמוס חריף; העליב את המתווכחים הבלתי־קרואים ואין [illegible] אותם, הגאים ללמד את היודעים ומבינים יותר מהם; אחד מהם ברח באמצע; — שלונסקי שמח. ש", גרינבוים והגוו, ברגמן שלחו לו מא־מרים ל„טורים", בעיקר למאמרו של גרינבוים; הוא שמח ש„שוקן יתרגם" את מאמרו של גרינ־בוים הוא רוצה לתת כמאמר ראשי ולאחריו את ברגמן; אלתרמן התנגד לכך ואמר לו, שלא יפה ל„טורים" להבליט יותר את [illegible] עומת המקומס הספרותי, [illegible] יהיה השוב לנו יותר מגרינבוים; שלונסקי התעקש בשלו; לנתן אלתרמן אמרתי לאחר־כך, שעורך העתון עכשיו לא שלונסקי, אלא י. קליגר; כי קליגר משפיע מאוד על שלונסקי והוא שונא את מישנתו, כרגיל; בינתיים הלכתי עם שלונסקי ד־אספתי מודעית — — —

30.5.38

הייתי עם שלונסקי אצל בן־גוריון; השיחה הת־נהלה בהתחלה בקושי רב; דוד בן־גוריון עסוק עכשיו בפרובלמות מקיפות, עסוק מאוד עם עצמו — הנאתו על מה שהשיג נראית מכל תנועה שלו; שאל לרצונות „יחדיו", לתכניות ולשם מה כל זה? האם יש כאן רעיון של „ממל־כתיות" צריך לכתוב ב„טורים" על התנ"ך כאילו זה ספר מורדני, שיצא העבה; הדבר המענין אותו ביותר — צבא ומלחמה; שלונסקי ניהל את השיחה בכבדות מתוך אפאטיה ועייפות ורק לבסוף נתלהב — שרטט תכנית של „יחדיו"; המשמרת החדשה של הספרות, מרכזה בעתיד הקרוב. דור־קא ממלכתיות, אם כי לא במפורש, אבל בכוונה נסתרה; הדברים השפיעו במידה ידועה — בן־גוריון הבטיח לעזור לעתון.

בערב בא שלונסקי לביתי; ישב שעתיים. די־ברנו תמצם בלי התאמצות. שיחה חפשית; הוא אמר שיש סוד של שירה; הרבה שנים היתה לו התרגשה, שהוא היחיד היודע את הסוד; עכשיו נוכח שגם נתן אלתרמן — „יודע". אמרתי לו ש־ספרו של י. פיכמן יפה מאוד. הוא קיבל את דעתי, אבל לאחר זמן התחיל להביע ספקות. לחפש מג־רעות ולבסוף אמר שאין לו מצב־רוח לספרו של פיכמן.

שלונסקי נושא עמו את הגהות ספרו שיצא בקרוב ומראה את הגהותיו לכל הבא בדרכו. שו־טר את פיו של הקורא־בהגהות, מסתכל בהבעת הפנים. ולי הוא אומר: מעולם לא הוציא ספר בלי־רצון כמו ספר זה; אמנם ספר טוב, שהוא אוהבו יותר מכל ספריו. אבל — — —

אני מראה לו לאלתרמן, היושב תמיד רק עם אנשים, שאין להם שייכות לספרות, „בורח" מכל אחד מאתנו, נהנה רק בשעה שיושבים איתו „עמך" המקשיבים לדבריו והוא צוחק כילד; שלונסקי עצבני, כועס, הטעם הוא מצדיק את היחס הזה לסופרים, להברים — יותר טוב עמהם, עם אנשי „עמך".

18.6.38

עם צאת „טורים" כעסתי על שלונסקי על ש־נתן את מאמרו על פיכמן בעמוד רביעי; [illegible] היתה בפיכמן. אם כי אמר לי, שהמאמר [illegible] השירותי את אוזניו לכך; והוא רמה ורצה להוכיח לי שמאמרים מסוג זה הוא נותן תמיד בעמוד הרביעי; הרפיתי ממנו, כי אינו בר־ויכוח — עליו להיות „צודק" בכל המקרים ובכל הזמנים; מאמרו של ליפשיץ בגליון זה גם, אבל לא אמרתי ל־שלונסקי מפני אותו הטעם. אבל החלטתי לעשות כל מה שבידי למנוע להבא מאמרים כאלה ולמ־נוע עד כמה שאפשר את השתתפותו והשפעתו של ליפשיץ בעתון.

שוחחתי באמון מיוחד עם לאה גולדברג על המצב ב„יחדיו" וב„טורים", על [illegible] בגלל עריכתו של שלונסקי, שכל מעיניו הם רק לדעותיו, בגלל יחסו המזלזל בחברים, בגלל ליפ־שיץ; ויעצתי לה [illegible] עם ליפשיץ ובקשתיה להשפיע עליו, שיפסק לכתוב; שאלתיה מה יותר לה יותר; להישאר עם ליפשיץ, גם לאבד את י. גורמה, א. חלפי, א.ד. שפירא, י. הורוביץ ואותי, או לעשות משהו להביא שלום בחבורה; היא הבטיחה לי עזרה מלאה.

בשנת 1939 (משמאל לימין): אברהם שלונסקי, ישראל זמורה ונתן אלתרמן.

גורל וסיגנון

מאת א. ב. יפה

בליל ט"ו באייר תשל"ג נתעטפה הספרות העברית בגדי אבלות. כי אחד מגדולי יוצריה־מחולליה ברור היה חתן־בראשית של השירה הארצישראלית החדשה, עצם עפעפיו. חודשים אחדים קודם לכן הוא הוציא את עשרת הכרכים של מיבחר כתביו. והיה זה מעין אקט של סיכום אישי וסיכום תקופה כאחד; אך המשורר, שהיה עדיין במלוא כוחו, לא שם אתנחתא בין מלאכת־הכינוס והמשך־היצירה. וניגש בקדחתנות לכתיבת „ספר הסולמות", שעם גמר הדפסתו בא הקץ אף על ימי חלדו.

הסוקר את אורח־חייו ומהלך־יצירתו של אברהם שלונסקי, חזקה עליו שיעמוד על אחדות הסיגנון שלהם. דומה כי המשורר היה מעין אדריכל, שבנה את חייו ואת יצירתו בשיקול וגיבוש תחילה. ואם ניתן להבין ולפרש בדרך ראציונאלית את ראשית דרכו ואמצעה, הרי שאין לתהות על אחריתה אלא מתוך תפיסה המתעלה על מישור הריאליה ושכל־הישר. אמר ניטשה ב„מעבר לטוב ולרוע" (פיתגם 70): „אשר בעל אופי הוא, חוויה אופיינית אחת לו, החוזרת ובאה שוב ושוב". וכוונתו היתה לומר: כי בני־אדם שהם מ„כמס־ומעלה חייהם מכוונים בעוצמה ובעקביות לעבר המטרה שלנגדם, וכל מעשיהם ותגו־בותיהם, וכן הדברים שקורים להם, נתונים בדפוסי־קבע של מסגרת, שאפילו אם לא הכל צפוי בה, הרי שאין בתוכה הרבה אפשרויות לסטייה ולהפתעה. אין להבין מכאן כאילו חייהם של אנשים אלה עשויים מיקשה אחת, מהלכם בקו סרגלי יצר, ללא פיתולים וללא תעיות, אך מותר להסיק מכאן — כי הסטרוק־טורה של חייהם נכנעת לחוקיות פנימית חזקה, שאם תרצו ניתן לכנותה במושג „גורל". והיא המטביע חותמו האיתן אף על הסיגנון, על תכני היצירה ועל צורותיה, על מוטיבים ועל דימויים.

בין השיר „התגלות", העומד בראש הכרך הראשון של כתביו, והוא עדותו המודעת של המשורר בדבר השליחות שהוטלה עליו בדורו ואשר אין לו מנוס ממנה, עד השיר החותם את „ספר הסולמות", „עפעפי ערב", שהוא נבואת־לב מעיקה על ההתמזגות עם הנצח, זו „רגע־שאין־לו־סוף" — נשזרות חוליותיה של יצירה פוטית בת יובל שנים ומעלה, הנשענת על יסודות קבועים ואיתנים. אסתכן ואנסה לפרש בשמם של שלושה יסודות, הנראים לי כראשונים־במעלה: הזעקה, הניגון, הזמן.

*

זעקה כיצד? בעודו עול־ימים מביע שלונסקי את סלידתו מן ה„ליטראטורה" והוא מגלה את כמיהתו ליצירת־אמת, היונקת מן המקור האנושי העמוק וה־טהור ביותר. וכך הוא כותב באיגרת לידידו ורעו יצחק למדן: „מעבר לכל רישרוש כידוני הנייר אשר במחנה „מוקיוני" הליטראטורים. תקלוט אוזנך הקשובה לפו־איטה הגדולה, האיומה והקדושה, פואימת האדם הכו־אב. והיא, רק היא תפעמך ליצירה. ודע מה שעליך להגיד לאחיך הנענים — אותה תגיד". זהוא המפתח לפואימה של שלונסקי „דווי". לרבים משיריו הרא־שונים הנותנים ביטוי לגעגועיו לילדות „האבודה אי־שם בארץ רחוקה" (ולא היתה זאת ילדות מאושרת. היו אלה שנות ביעותים ודמע של ילד יהודי לעת פרעות ומהפכות!), והוא גם המפתח לשירי „גלבוע", שבהם חדוות היצירה נמצאה מהולה ביסורי־נפש ובסיגופי־הגוף. ומכאן נפתחת הדרך להתפתחות המאוחרת ביצירתו, כאשר יחס ה„איכפתיות" מתגלגל ל„חרוש לא אוכל", והמחאה להתגריסות.

כיצד נהפכה הזעקה לשירה? תשובתו של שלונ־סקי היא: הניגון. זה הניגון החב"די, שמשמעותו נת־רחבה ונתעשרה והוא נהפך לסמל של ההארמוניה, שרק המוסיקה עשויה להשליטה על המציאות המסוכ־סכת. שלונסקי היה מדבר על „הניגון" כמו שאלכסנדר בלוק דיבר על „המוסיקה":

אתה אומר ניגון ומתכוון ל כ ל —
לכל פורקי עולם של שמות־העצם־והתואר
המתלכטים מאור כוזב של פשר מתחשף
ומתחפשים־לדעת
בכל ארבעת המפוות שלמ־דם.

כי הניגון הוא זכר אחרון
של שיח אל אד יצוריו
בטרם־שפת־לשון,
כי הוא מיצוי של כל זעקותיך
אשר שתקת כתפילות האהבה.

(ספר הסולמות, 89)

והיסוד השלישי — הזמן. מראשית דרכו גילה המשורר רגישות מיוחדת לאלמנט זה, הן מבחינתו הקוסמית והן מבחינתו הקיומית. ואפשר לומר כי תמיד היה בן־עמו ובן־זמנו בשורשי נשמתו, מדעת ושלא־מדעת, ותמיד השתדל להיות בן־דורו, בכוונה תחילה. הוא הירבה לדבר על „המחוג הקטן" ו„המחוג הגדול" שבלוח מורה־השעות של חיינו. לשתי חכמות הספרותיות האחרונות שהקים בחייו קרא בשמות סמלים: האחת — השבועון הלוחם — נקרא „עתים", והשניה — הרבעון כבד־המשקל — „אורלוגין", וכך סיכם באחרית ימיו את מחשבתו בשיר „התמורות" הוא קבע הנושא":

משורש הנצח צומח הרגע
החוטר מגזע
הנכט מרגב.

זה משר חורע בסוד התמורות
זה סוד התפארת
עד סוף תורות. — — —

(עמ' 36)

*

ביקשתי לעמוד בדברי על מה שנראה לי כעיקרי־דברים באישיותו וביצירתו של שלונסקי. אך ככל שהולכתי מחדש בעיוני לתוך כתביו, נוכחתי לדעת

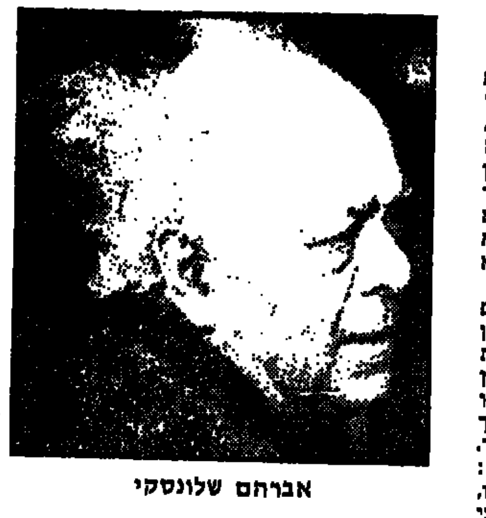

אברהם שלונסקי

על מה תקצר ידי למצות ולסכם דברים. שהרי מורכבות הוא סימן־ההיכר הבולט ביותר של אברהם שלונסקי — וגדול־אויביו הוא הפישוט. אחזור, איפוא, לכמה נקודות שהעלו כבר על־מנת להרחיב ולדייק יותר.

דיברתי על הזעקה כנקודת־מוצא ושורש היצירה. אך מושג זה הסתלף לא־מעט בדורנו, כאשר קמו חסידים לזעקה הצרופה, המתוספסת, הבלתי־מתוקצעת. ואלו אצל שלונסקי מעולם לא באה הזעקה כשלעצמה לרשת את השירה, שהיא אמנות, מלאכת־מחשבת, שיכלול צורות. בוויכוח אחד, שהתנהל בשנות האר־בעים, הביא שלונסקי את דוגמת מגילת איכה, שאין כמות לטראגיות של נושא. ויחד עם־זאת הריהי בנויה לתלפיות בצורותיה הפורמאליות המדוייקות. דומה כי בשילוב זה רצה לראות את סוד האמנות. מרדו, מרד־נעוריו, היה מכוון בראש־ובראשונה נגד המליצה השדופה, נגד הביטויים האסימוניים, נגד שיגרת הבאנאליות ששטפה בשירתנו. הוא בסר ב„שוחד הנושא", ויהא זה נושא ציוני או חברתי נכבד ביותר. סלד מפני הביטוי המפורש מדי, הפובליציסטי, בשירה — אך יחד עם זאת חתר אל השירה שתוכל „למצות את ישותנו הספרותית בזמן, ישותנו היהודית והאנו־שית" (איגרת אל א. טסלר). בראשית דרכו הוא כותב ליצחק למדן: „אינני, חלילה, חסיד אסכולות ואיזמים. אך אסכולה ואיזם אחד אני יודע ועליהם לא אוותר: כשרוניזם ואמיתיזם". בשנים האחרונות התבטא שלונ־סקי לא־פעם בגנות הווירטואוזיות, ורבים נטו לראות בכך מעשה התנגדרות ורצון־להדהים־בפאראדוקס מצד גדול הווירטואוזים של השירה העברית בת־זמננו. ולא היא. כאשר הוא דיבר בגנות הווירטואוזיות, התכוון לווירטואוזיות־לשמה, זו שהיא עקרה משום שאינה משרתת אידיאה. אף הוספת הסיומת הלועזית לתיבה „כשרון" לא באה אלא להלעיג את יומרות הכשרון־הצרוף, הכשרון־לשמו. ושלונסקי ביטא בכך לא רק את ביקורתו על סופרים אחרים, שמעלו באמונו של ציבור קוראיהם ושוחריהם בכך שהתמכרו לתרגילי יכולתנות, אלא נתן ביטוי גם ללבטיו הפני־מיים שלו, לחששותיו שמא כשרונו שלו יעבירו על דעתו.

*

אם בראשית דרכו נכסף המשורר אל „הזעקה הגדולה", הרי שבשנות בגרותו דיבר על הכרח הדביקות באידיאה, בדרך, בכיוון. במאמר משנת תרצ"ה „משהו על העילוי", הוא נדרש כביכול ל־סוגיית ארנבורג, אך למעשה הוא מרמז כלפי סופר עברי, שפעם היה קרוב אליו ביותר, ובמסווה הוא מעיד גם משהו על מאבק פנימי משלו. הוא מותח קו מפריד בין שני טיפוסי סופרים: היוצר, הוא „איש האמת הנכונה ביותר", ובעל הכשרון, הוא „איש הרע־יון המעניין ביותר", „שהראשון בעל „דיבוק" הוא, בעל „צמאה לך נפשי", המרוכז בנקודה האחת, והשני — מבין ויודע הכל, משום שאינו אוהב שום דבר במסירות־נפש ובתאוות", איש־היכולת פסול בעיניו משום „שלא הרעיון הנכון ביותר, האנושי, האמיתי והצדיק ביותר הוא גלגל־התנופה של כתיבתו, אלא הרעיון המעניין, המגרה, „המקורי" ביותר". אך פסילתו של טיפוס הסופר הזה, איש היכולתנות (שאקלימו „הפאראדוקס", איבחת המחשבה המתפכחת, הפגעת טורא בטורא, וכשרון אצבעות לולייניות של מוח־מנגנון משוכלל"), באה לא בשל הכשרון שניתן בו, אלא בשל השימוש שהוא עושה בכשרונו, משום שזה אינו משרת את „ההשתוקקות להגיע עד שורש הדב־רים", ותחת זאת הוא מסוגל להשתמש לרעה בכשרון־הכתיבה ולעשותו קרדום לחפור בו וכו'. והיפוכו בכשרון המתמסר לשירותה של תכלית — מוסרית, חברתית, או לאומית.

מאידך גיסא, אין היוצר המגוייס, בעל השליחות, רשאי לזלזל בכלי־הביטוי האמנותיים שלו. חייב הוא לדקדק בקטנות כבגדולות. לחתור לדיוק מירבי, להעשיר את לשונו ולגמש את סיגנונו. כי „אמנות־השיר היא תובענית, מחמירה, ואינה סולחת לעולם רישול והזנחה. בספרות הגדולה, היה אומר שלונסקי, עומדת כל מלה במקומה, ותזוזת קלה ביותר עלולה להרוס את כל המיבנה. „בראשית ברא ה' את השמים ואת הארץ", אפשר לבטא אותו דבר במלים אחרות: „בהתחלה יצר אדוני את הרקיע ואת האדמה" — אך כלום יש טעם למשפט כזה? טעם אחרת השתמש לשם המחשת הרעיון הזה בשירו של ביאליק והוכיח (בנימוקים משכנעים עוד יותר תודות לכשרון־ההמחשה המישחקי שלו), כי גם כאן „יצירה חד־פעמית" לפנינו, ואין להעלות על הדעת אפשרות של צורה אחרת לתוכן זה. „צנח לו זלזל על גדר ויִנום — / כה ישן אנוכי. / נשל הפרי — ומה־לי ולגזעו, / ומה לי ולשופי־י", כתב ביאליק. אם נבטא תוכנו של בית זה במלים אחרות, כגון: „ממש כענף שנפל על גדר / נפלתי גם אני, / נקטף הפרי — ואין עוד שום קשר / ביני ואילני" — יתנדף השיר כלא היה.

*

שלונסקי האמין כי הדימויים המוטלים שבהם משתמש המשורר הם בעלי מהות אימננטית, אין להם תמורה.

(סוף בעמוד 2)

ערב עיון ביצירת אברהם שלונסקי

יערך ביום שלישי כ"ב באייר תשל"ד (14.5.74) בשעה 7 בערב באולם ב' בבנין מייזר, קריית האוניברסיטה, ירושלים.
משתתפים: פרופ' שמואל ורסס, פרופ' דב סדן, פרופ' דן מירון וד"ר טוביה שלונסקי.

הלוח הכפול · ידיעות אחרונות · הארץ

המשרד הראשי: שדרות רוטשילד 76, תל־אביב, טלפונים: מחלקת מודעות 611141. המחיר: יום חול: 2.40 לי"י לשורה / יום ו': 3.10 לי"י לשורה

למפעל תעשייתי מתפתח בחיפה דרוש
מהנדס אלקטרוניקה
לתכנון ופתוח פרויקטים אלקטרו-מכניים.
עדיפות לבעלי נסיון בשטח זה. ידיעת אנגלית חובה.
עדיפות לבוגר בי"ס מקצועי.
בא לפנות בכתב עם פרטים מלאים לת.ד. 4353 חיפה עבור מספר 595 (מיקוד 31040).

למפעל מתכת גדול בחולון דרוש
מכונאי ראשי
מעולה
בעל נסיון
הכישורים הדרושים:
1) השכלה מקצועית ונסיון מקצועי של 5 שנים לפחות.
2) כושר ארגון צוות מכונאים
3) אחריות לאחזקת והתקנת מכונות
תנאים טובים ובהתאם לכישורים
סודיות מובטחת
נא לפנות בכתב־יד בצרוף קורות־חיים אל: ת. ד. 1045 תל־אביב

בלדס — יצרני תנורי בישול ואפייה
דרוש עובד בכיר למח' פח
הכישורים הדרושים:
נסיון בניהול עובדים (כ־10 עובדים)
כיוון גליוטינות לחיתוך פח,
עבודות פח שונות,
גיל 25—45
רצוי תושב פתח־תקוה
לפנות טלפונים: 900288, 900153 ליחיאל

י.נ.ב. יועצי ניהול ביצוע בע"מ
דרושים
מכונאים
מחשבי כמויות לכבישים ופיתוח
נסיון של שנתיים
תנאים בהתאם לכישורים
לפנות טלפון 820102/4
בין השעות 8.00—18.00

לעבודה קבועה ומיידית בחיפה
דרושים בעלי יוזמה עם יכולת השקעה במכונית מתאימה לשווק מוצרי גלידה ומזון קפוא
רווחיות גבוהה. מועמדים רציניים יתקשרו לטל. 03-742362 ביום א' בין השעות 8—10 ליצחק.

דרושה
טלפוניסטית
למפעל תעשייתי באזור ר"ג
למועמדת המתאימה תנאים טובים.
לפנות טל. 473874
בין השעות 12.00—14.00 כל יום.
לבקש את נעמי.

דרוש
מנהל פרוייקטים
לעבודות בנייה
באיזור ירושלים.
מועמדים מהנדסים או בעלי נסיון רב בניהול אתרי בנייה יתקשרו לטל. 451958, 455008 מ־8.00—13.00.
למועמד המתאים תנאים טובים.

אוניברסיטת תל-אביב
דרוש/ה למדור משכורות
פקיד/ה משכורת
רצוי בעל נסיון בהכנת משכורות בשיטת המיכון.
על המעוניינים לפנות, בהקדם, בכתב או ישירות לענף כח־אדם, מחלקת המינהל, אוניברסיטת תל־אביב, רמת־אביב.

מוסד כלכלי גדול מחפש:
מנהל מחלקה מסחרית
לעבודה בתל-אביב
נא לכתוב לת.ד. 866 תל־אביב עבור מס. 118 עם פירוט נסיון קודם.

דרושים:
1. מנהל(ת) חשבונות
סוג 3 לפחות, בעל(ת) וותק מקצועי של שנתיים לפחות בהנהלת חשבונות.
2. מכשירן־אלקטרונאי
להפעלה בשדה של מערכת קליטה ספרתית פיוטמית. הכישורים הדרושים: ידע ונסיון באלקטרוניקה, יכולת להשתלב בצוות שדה, נכונות לעבוד שעות נוספות בשדה.
3. מכונאי־רכב
בעל ידע ונסיון בהפעלת מערכות הידראוליות ואחזקתן — דרושה נכונות לעבודה בצוות־שדה.
תנאי השכר ייקבעו בהתאם לכישורי המועמדים.
● הצעות בכתב יד נא להגיש לפי הכתובת: המכון למחקרי נפט וגיאופיסיקה — ת. ד. 1717, חולון 58952.

למוסד מחקר ופתוח בסביבות חיפה
דרושים
✶ מהנדסי אלקטרוניקה
בעלי נסיון בתכנון ופתוח מעגלים ספרתיים ואנאלוגיים ומערכות ספרתיות שונות.
✶ מהנדסי מכונות
בעלי נסיון בתכנון ופיתוח מערכות מכניות שונות.
✶ הנדסאי/טכנאי אלקטרוניקה
רצוי בעלי נסיון קודם במעגלים ספרתיים ואנאלוגיים, בנייה ובקורת של ציוד אלקטרוני, מערכות קשר וכו'.
✶ הנדסאי/טכנאי מכונות.
● המעוניינים מתבקשים לפנות לת. ד. 9757, חיפה ולציין קורות חיים, השכלה ונסיון מקצועי. רצוי לצרף מספר טלפון להתקשרות.
— סודיות מובטחת —

מערכות — מחקר פתוח והנדסה בע"מ
דרושים
✶ הנדסאי או מהנדס
בעל נסיון רב בשטח הנדסת ייצור במכניקה עדינה.
✶ הנדסאי בכיר
לניהול יחידת ייצור בתחום מכניקה עדינה — עם נסיון.
✶ טכנאי אלקטרוניקה בכיר
לעבודות פיתוח של ציוד תקשורת נתונים.
✶ מסגר מתמחה
לעבודות פח.
✶ עובדות חיוט
להרכבת מעגלים מודפסים וחיווט מכשירים.
לפנות טלפונית 903661.2.3 פתח־תקוה לאורית.

לסוכנות לביטוח גדולה
דרושה פקידה
נסיון בביטוח ימי ואלמנטרי, כולל הדפסה עברית ואנגלית
לפנות בכתב ת.ד. 29673, ת"א

דרושה
שרטטת
מנוסה
למשרד אדריכל
בשעות העבודה 04-662900
בערב 04-245050.

לחברת שלמה מלמד קבלנים בע"מ
מנהל עבודה
בענף עפר פיתוח
סודיות מובטחת
055-25275

אלסינט
מכשור רפואי גרעיני · מכשור מדעי
מערכות עבוד נתונים · ספקי־כח
דרוש
מהנדס מכונות
לעבודות פתוח מעניינות.
נדרש נסיון של שנתיים בפתוח מכני עדין.
למפעלנו בחיפה ובזכרון יעקב
דרושים
פחחים ✶ מסגרים
לעבודות פח
מסגרים מכניים
לעבודות מסגרות כלליות.
ת.ד. 5258 · חיפה · טל. 527679

חברה ישראלית לאוטומובילים בע"מ
מפיצי Ford בישראל
דרושות
פקידות - כתבניות
✶ נסיון בעבודות משרד שונות
✶ ידיעת השפה העברית על בוריה
✶ ידיעת השפה האנגלית (לפחות ידיעה בסיסית)
✶ הדפסה בעברית, רצוי גם באנגלית
✶ לאחר שרות צבאי.
שעות העבודה מ־8.00 עד 16.30
או משעה 10.00 עד 18.00
המעוניינות מתבקשות לפנות לחברתנו בתל־אביב לאגף כח אדם רח' המסגר 43, בשעות העבודה.

מחלבות בני ברק
כפיר בע"מ
דרוש נהג
עם ותק של 3 שנים לפחות, בעל רשיון ג' לעבודה מיידית
להתקשר 742362 ליצחק
בין השעות 8—10

לחברת יבוא
דרושה
מזכירה
עברית
אנגלית
כולל הדפסה בשתי השפות.
לפנות: טלפון 298121 תל־אביב, או בכתב, ת.ד. 2215, תל־אביב

לדפוס דרושים
✶ מדפיס שמינית היידלברג
✶ סדר יד.
בתנאים טובים
טל. 52495

לבית חולים למחלות כרוניות (17 מיטות) הצמוד למעון הרופא חיפה
דרושה
אחות מוסמכת אחראית.
המשכורת על פי דרוג.
תולדות חיים לשלוח ב־כתב אל הנהלת „מעון הרופא" רח' גדליהו 18 חיפה

לחברת טקסטיל בת־א
דרושים
1. מנהל סניף
2. מוכר מנוסה
לפנות עם פרוט נסיון והמלצות לת.ד. 29673 ת"א. טלפון 57951 מ־9 עד 1.00 בערב 251840

עם הופעת הקובץ „מספרים ארצישראלים" לשבוע הספר העברי

על „כינורו של יוסי" למרדכי טביב

מאת הלל ברזל

לקראת שבוע הספר העברי, שיתקיים בשבוע הבא, עומד להופיע הקובץ „מספרים ארצישראלים", בהוצאת משרד החינוך והתרבות ו„יחדיו". מתוך ספר זה אנו מביאים להלן את הפרק העוסק במרדכי טביב ובסיפורו „כינורו של יוסי".

סיפורו של מרדכי טביב, „כינורו של יוסי", מגלה נטיה מפורשת לעברם של מצבים קיצוניים. מותו של יוסי מצוייר כ-כריתת ראש. באופן נוסף מצטייר מותו בדימוי של תרנגול קטן, שהתרנגול הגדול מנקרו נקירות. „עד שלאחר שעה קלה כרע הקטן ודמו שותת, ולא עברו כמה דקין, והקטן פירכס גוסס פרכוס אחרון ופישט רגליו". חיי אמו של יוסי גדושים מכאוב ויסורים. המספר מפרט את כשלונותיה, ואף אינו מסתיר את הדחיה שביעולה מעורר אפילו אצל „האני המספר". לתוך הסיפור משתזרים סיפורי-לוואי, שאף הם בסימן המאויים והקיצוני: „אחד מבניו הקטנים של יהודה תפסתו סעדה השוטה, שבכל שעות היום היא מופקרת לנפשה, פירקדתו על הקרקע ובמספר חלוד שנזדמן לידה ניקרה אחת מעיניו. ואלמלא הבריות שחשו להצילו היתה מנקרת עינו השניה, ואפשר אף ממיתתו מיתת חנק". מסופר על גאזל הצפתית ויונה בתה השוטה, המעשה בשייך הישמעאלי, המנסה להוציא את השדים מן הילדה באמצעות מכוות-אש וצליפות-שוט ופוגע בה לצמיתות, מתייצב כסיפור מקביל לגורלו של יוסי, שאף בו פגעו הישמעאלים. סעדה השוטה וגאזל הצפתית משמשות שופר לשאלות חסרות-מענה, המוגדרות על-ידי המספר כ„שאלות אוויליות נצחיות". כגון: „כמה השעה?" ו„מנין אתה בא?". שאלות אלה קובעות את התשתית האידיאית לצד מחוסר התקוה, המאויים שבטקיי אדם. השאלה „מנין אתה בא?" מקבילה לזו האמונתית „דע מאין באת". הקובץ המושך את האירועים מטה, מעדיף את הניסוח הקובע עליונות לשאלה במקום לתשובה. אף את השאלה הוא חותם בחותם של טירוף ואווילות, אכזריות מופלגת שולטת גם בביתה של ידידה בירושלים, בשעה שבעלה השיכור מתעלל בה, גם ההווי ברחוב תימני במושבה רצוף הבלטות של עליבות, התעללות ומומים בגוף ונפש, שאין להם תקנה.

יצירת איזון

כנגד הרובד הנמוך מציג המחבר את הרובד המגביה. אהבת האם ומאבקה הקנאי להביא לעולם את ילדה, ציור פנימיותה של ידידה — יש בהם מן העוצמה הנגדית. מוסיף על כך גילוי נדיבות מצד סטרגיה הנדיבים של ידידה, משפחת הררי, וכן נכונותו של דיזנגוף לשמש סנדק ליילוד. אולם, הקוטב הזה, המעוגן בחיי הממש, אין בכוחו להתייצב כמישקל נגדי שווה-ערך לקוטב האחר. מה מישקל יש לסנדקותו של דיזנגוף, שאף הוא חשוך ילדים, כנגד כריתת הראש של הבן היחיד? הנדיבות של משפחת הררי מה היא לעומת קיתונות הבוז והשפלה שידעה ידידה מידי בעלה? כדי ליצור איזון בסיפור בין המאויים ובין המעודן מגייס הספור מערכת-אמצעים, שהיא מחוץ לארצי, שהרי בגבולותיה של המציאות הנגלית אין ספק כי הרע הכריע את הטוב. כשם שאין להחזיר את ראשו של יוסי, כך אין תקנה לעין המנוקרת של הילד האחר, ואין תקומה לרוחה של סעדה. הסיפור צריך לצאת אל מחוץ לעולם הממש כדי להגיע לאיזון שאותו הוא מבקש. ודאי לזכור, כי טביב אינו מספר ניהיליסטן, היכול להשלים עם מאזן-פנימי מעורער בתוך סיפורו. היציאה מעולם הממש מתרקמת בשלושה מישורים. האחת היא בממלכת החלום. השניה בעולם הסמל והשלישית, הסמוכה ביותר לממש, בתחום המוסכמות.

החלום הוא מעין כלי-תעבורה, המחבר את הדמויות לעולם שכולו טוב. יוסי המת ממשיך להופיע לנגד עיניה של אמו: „מרשכת אני בחיי שעלובים הם ויודעת שהוא כבר בעטרה, אבל אורו וטובו זורחים עלי, ומכוח כך עודני חיה. עתים אני דורשת לו והוא בא, בתדירות הוא מופיע אצלי". אמה של ידידה נתבשרה בחלום על ההריון הצפוי של בתה. החלומות של ידידה קשורים בבן. גם תכני החלום באים להיאבק בגזירת מוות, ולהציב נגדה משמעות של חיים. הנשמות מופיעות כאילנות וכשיחים נטועים בגן-הנצח. מושג הצמיחה הנצחית הגן-עדנית, מתייצב לעומת הבליה והמוות. השיחים שבגן-הנשמות מחליפים את השיחים ברחוב תימני ובחצר העלובה של ידידה. בחלום אף מופיעה הצדקה הלאומית למותו האכזרי של יוסי: „אל תחשבי, שאני וחברי כבר נסתלקנו ודי. אנחנו פרודים. אנחנו נלחמים שכם אחד עם שאר כל החברים שאצלכם. ותמיד אנחנו הולכים ראשונים לפניהם, כדי שביטחון עליהם". בעולם הסמל בא הכינור להציב יד לנשמת הבן. ביום שנהרג — אומר יוסי המופיע בחלום לאמו — נקטע מיתר כינורו, עתה רוצה הנער המת שיתוקן הכינור, ויימסר למועדון לנגינה. המיתה הוא שמלת של הנשמה. והכינור לי-

מרדכי טביב

אורה של הנפש. כשם שהחלום יש בו מעין החזרת המת לספירה של החיים, כך יבוא הכינור המתוקן ויחיה את נשמת יוסי. במקביל לחלום ולכינור, באה התביעה של האם מן „האני המספר" כי יכתוב ספר, יספר את סיפור חייו של בנה וכך יבוא התיקון הנוסף לנשמתו.

גדולתה של האם

ניתן לראות, כי שלושת הדרכים — החלום, הסמל והמוסכמה — משלימים זה את זה. החלום הוא דרך התחייאה של נשמת הבן, השמורה לאם בלבד. הכינור יהיה מיועד לחבריו הקרובים של יוסי; הוא יינתן למועדון שבו פעל. ואילו הספר הוא הצעד המכוון לרבים, לכלל בית ישראל. הסיפור פותח בכינור, וכך מפגין את כוונתו היסודית במישור הסמלני: לעסוק במורם ובגבורה, ביסוד הנצח שבנשמת אדם. החלומות נכללים בסיפורה של ידידה, והם חלק מן המארג הסיפורי, המעתיק את העולם מן הספירה הנמוכה שלו לספירה מוגבהת, הזויה. הסיפור לצורך כתיבת הספר, הנשמע מפיה של ידידה, הוא המשלים את הרובד המגביה של הסיפור.

לעומת כל אלה, קיים „האני המספר", המופיע כאן כעד (הוא מכיר את יוסי ואת האם, ועקב אחרי חיי הבן והאם גם-יחד), והוא המגולל את מהותו של הרקע המנמיך. גם בסיום הסיפור הוא מעניק עליונות לשאלות ההבל של גאזל הצפתית. כך נוצרת באופן פאראדוכסאלי חלוקת תפקידים, המטילה על הסובל דווקא (ידידה) את צו ההגבהה, ועל המשקיף מן הצד (המספר-העד), את התפקיד להראות את הכיעור שבמציאות האנושית. מובן מאליו כי אין זו אלא חלוקה לצורך הבלטת גודל נפשה של ידידה, והיא המעוררת את ההשתאות של הקורא בפני גדולתה של האם הסובלת. אף המספר-העד, שכונה בשם סעדיה, נותן ידו למילוי מאווייה של האם.

ראוי לשים לב, כי המריצה מן הספירה הנמוכה לספירה המגביהה אינה נעשית תוך גיוס ערכים מעולם של קודש (נר נשמה, קדיש, כתובת ספר-תורה לעילוי נשמת המת ולהנצחתו). מרי אלחמדי, בן הדור הישן, שומר על זכר רומיה, אמה של ידידה בדרך המקובלת: „— — — היה הוא קורא בפתק ואומר לי מתי ה„יארצייט" שלה, ואני עושה לה הזכרת נשמה". אולם דינו של יוסי — אחר. זאת לא משום שעולמה של ידידה נשתנה, אלא משום שמדובר בבן הדור החדש. הסיפור קושר את סמליו למהות הבן כאשר מדובר בהצבת יד לנשמתו אף-על-פי שהגורם המניע של העלילה היא בת הדור הישן. העלילה בנויה על תביעתו של יוסי מן האם שתנהג בכינורו ובסיפור-חייו בדרך מסויימת. אין האם בסיפור אלא מעין שופר לתביעות רוחו של הבן.

מונולוג מדומה

המתח שבין שני הקטבים, שהוא שורש הסיפור, מבוטא גם בקטע אחד מרוכז, בצורה של מונולוג מדומה. „תליתי עיני במרום והיה בדעתי לומר". נימנים בסמיכות כל נתוני הזוועה הנזכרים בסיפור: יונה בת גאזל שהשייך עיוותה; נזכר החיגר בן שלום חסן; יוסי, הילד מנוקר העין, וידידה עצמה. „כלום אי אפשר היה לך בלא קפיחות חייהם?". המונולוג התגוי מנסה להיאחז במרומים, אבל נסוג מהם מתוך הכרה כי לא בהם התשובה. „אך אותו מרום הציץ אלי מבין בדי האילן, והוא רחוק כל-כך, ופניו מפיקים זיו של ריבונות כוכביו, ושלות קרה וזרה, שאין עימה ולא-כלום לאפלה זו של סרבר שלמטה הימנו, ממותחת עליו. והרי טבע הדבר כך: כל מי שהוא שרוי בתוך האורה, אינו רואה למי ששרוי באפלה". הפנייה אל המיטאפיזי קיימת. המציאות הנמוכה אינה מכחישה קיומה של ספירת שחקים. אבל תשובת המספר מדגישה את הריחוק של הנמוך מן המרומם. המרומים השרויים באור כאילו מעצם טבעם אינם מסוגלים להידרש ליושבי חושך וצלמוות. את המעשה הגואל חייב המספר להפקיד בידיהם של שוכני מטה. האם ועושת הספרים (כפי שמסחבר טועה ידידה ב„אני המספר". והוא יהיה חייב להיעזר בכותב ספרים אמיתי).

מיכלול המרכיבים אינו של הסיפור בא להכריע את הכף לצד ה„כינור", או לצד „קפיחת החיים". תפקידו להעמיד את המסופר על המתח שבין השניים. כוחו של המוות גדול יותר בעולם הנגלה, ואין מי שיוכל להחזיר מה שנלקח. אולם, בעולם הסתר מוחשי, דרך החלום ומעשה האשליה, נודעה משמעות להתייצבות האדם מול המוות. במובן זה „כינורו של יוסי" הוא סיפור-קינה וסיפור-נשמה גם-יחד.

עולם האגדות

חומרי התשתית של הסיפור מותאמים אף הם לשני קטביו. כל מה שנקשר בזוועה נטול מן ההווה, מן המציאות של חיי יום-יום של העדה התימנית ושל היישוב העברי בכללותו. מצד אחר, כל הכרוך בהתרוממות מעלה נטול מן האגדה. גברת הררי, העוזרת לידידה, אף היא כותבת ספרים, שהם בהקשרו של סיפורנו עולם האגדות. לכאן מצטרפת דמותו האגדית, עוד בחייו, של דיזנגוף. אולם את עיקר חומריו נוטל המספר מן האגדה ממש. כינורו של יוסי נשען על זכר כינורו של דוד, זה הכינור המנגן מאליו ומעניק נצח ל„נעים זמירות ישראל" גם לאחר מותו. כינור של זהב תלוי מעל למיטתו של דוד המת והוא משמיע את נגינותיו מעצמו בשעה היעודה. גן הנשמות, שבו מטיילות רומיה, אמה של ידידה וידידה עצמה, נסמך על האגדה של הנס כריסטיאן אנדרסן: „האם והמוצאות אותה" (תירגום השם וכן המובאה מתוך ה. אנדרסן, הגדות וסיפורים, עברית על ידי דוד פרישמאן, הוצאת מוריה ווידישר פרלאג, ברלין, תרפ"ג, עמ' 67—73). אגדה זו של אנדרסן מספרת, כידוע, אף היא על האם, שלא השלימה עם מות ילדה היחיד, והיא ביקשה להצילו על-ידי כניסה לגן הנשמות.

כל חומרי התשתית מתלכדים ליצירה בעלת סגוליות משלה. כשם שגן הנשמות של ידידה עשוי בצלם הגן שלפני ביתה, אף הסיפור כולו משקף סיפור של נער ושל אם בעלי זהות מוגדרת בזמן ובמקום, יחד עם זאת, כמו באגדה, פורשות החומרות את לבוש הזמן והמקום. „כינורו של יוסי" הופך כביאליק כמו אגדת אנדרסן לאהבת אם ולגבורת נפשה, בסגולת הנצח שלה, לצאת חוצץ אפילו כנגד המוות.

גורל וסיגנון

(סוף מעמוד 1)

כאשר העיר לו מי שהעיר, כי הוא משתמש באותו דימוי עצמו בכמה מקומות, השיב: „אני חוזר על עצמי, כדי שלא לחזור על אחרים". ואומנם, מי שבודק את הסמלים והמיטאפורות שביצירתו מוצא קווים עקביים, המוליכים מ„כינרי-שיריו" ועד השירים האחרונים. נידרש כאן לדימוי אחד, העומד במרכז ספר שיריו האחרון; הסולמות. ודאי, דימוי זה שאוב מן התלמוד ומהמדרש. אפשר שגונבו לאוזני המשורר אף ידיעות מן המיתוס של עמים אחרים, שאצלם מסמל הסולם, ומעשה העלייה או הירידה בשלביו, את הרגשת האימה הכרוכה במעבר מארץ-החיים אל החידלון. אך טעות היא לחשוב כי הסולם — כסמל וכדימוי — מופיע בשירת שלונסקי רק בספר שיריו האחרון. ב„אבני בוהו" ישנו מחזור שירים הנקרא „סולמות", גם כאן כרוך סמל הסולם ביסורי-המוות:

אדם — רימדום ודם. בקרני חוה, כאיל,
מרוע נאחזתי בסבך של דלת-מס?
כסולמות אל יה את זרועותיו הליל
יגביה וירמוז: טפס נא ודמם!

בשיר „תגדי שחור" — תגדי שהוא עצמו דימוי-חוזר ביצירת שלונסקי — נזכר הסולם במשמעות המפורשת ביותר של סמל-המעבר: „למד-חת פעמים בדליקת האדים / הסולם המקרבני המותה..." אך ישנו הבדל גדול בין הסמל כפי שהופיע בשירים קודמים וכפי שהוא מופיע בשירים האחרונים, שכן, בשירי שלונסקי מימים עברו היה קיים פחד המוות במימד אנושי, ואילו ב„ספר הסולמות" בולטת ההכרה בוודאותו של אין, של אי-קיום, של חידלון. אם בספריו הקודמים של המשורר תואר המוות כגורלו הטראגי של האדם בכלל, כמין ישות קוסמית, הרי בשירים האחרונים הוא מתואר כישות מוחשית, קרובה, כמשהו הרובץ על הסף ומאיים על החיים. האדם מנסה להאר לעצמו מוקתה של „קרית-רפאים". זו הקרית האילמת שהוא חש כי יהיה אזרח מאזרחיה, אומנם, הוא נאחז בחיים ובכל ערכיהם. לפעמים נאחז בהם כבקנות-קש; או קנה-סוף, אך אין הוא משלה את עצמו: הוא יודע כי אין מיפלט, ויחד עם זאת הוא מודע אל הערבה שבמות איננו אלא סגירת מעגל:

אילן תנאה במסולת עליו
הלוך הריעות לכביה-בחליליו
חלום תשועה אל חרדת שואליו
עליו
ועליו
ועליו
ישלום.

(דברים שנאמרו השבוע בעצרת-זכרון לשלונסקי במשכן-הנשיא בירושלים)

שמואל הוגו ברגמן

מחשבה דו-ממדית ומחשבה תלת-ממדית

(דברים שנאמרו בסיום טקס הענקת פרסי-ישראל ביום-העצמאות תשל"ד)

אדוני הנשיא, קהל נכבד,

נתבקשתי לומר מלים אחדות לסיום של הענקת פרסי-ישראל לשנה זו בשם חברי, שזכו הפעם לכבוד הזה. הריני להביע את תודתי לכבוד הנשיא ולכבוד שר החינוך, אשר טרחו והתעמקו במיפעל המדעי והחברתי ומצאו אותו ראוי לציון. הפסוק מן תפילת ההלל עולה ברגע זה על לבי: „לא לנו ה' לא לנו, כי לשמך תן כבוד...". רק כך יכולני להסביר את שלסי המכתב של שר החינוך אלי העניקה ועדת-השופטים את פרסה גם לי עבור תרומה לקידומה של החברה והמדינה לשנת תשל"ד.

אכן, היתה זו שנה קשה בשביל כולנו. בחנוכה קיבלתי מכתב מאחד הידידים המסורים ביותר שלנו המתחיל במלים: „מה קרה?" ומסיים במלים: „ה' ירחם"! אני בעצמי נכנעתי לרגע לצעקת יאוש. כתבתי לבני בחו"ל וביקשתים לשוחח ביניהם על השאלה: מה נשאר אחרי השריפה?

היום ניתנת לי האפשרות לבקר בפומבי את דברי אלה. היתה בהם ידועה. באשר נרתעתי מפני דברי-נחמה זולים. אך לא היתה בהם והביטחון היהודי האמיתי העמוק, המציין את היהדות דווקא בשעות מצוקה. ביטחון זה הוחזר לי בימים אלה בשיחה עם אורחת מחו"ל. ידידה עבדה פעם במשך שנים אחדות בארץ, הכירה את מיפעלנו ולמדה לה אותנו. אף-על-פי שהיתה בת הגזע הגרמני. בשיחה אתי תיארה את אירופה, היום, במלים: „הם חושבים ברוח דו-ממדית. הם מכירים רק כן ולא", ואין להם הסבלנות והנשימה הארוכה לחשוב במימד השלישי. להם הכוח והסבלנות להגיע לידי סינתיזות. לפתור שאלות פיתרון בישראל למדתי לחשוב באופן תלת-מימדי".

הרשה לי, אדוני הנשיא, לסיים את דברי בתורה זו, שקיבלתי. לבנות!

חידת מאקיאוולי

עם הופעת קובץ תרגומי יצירותיו, מאת מנחם דור[מן]

מאת גאיו שילוני

ניקולו מאקיאוולי — מחזה, סיפור ודיאלוג, תרגום, מבוא והערות: מנחם דורמן, הוצאת הקיבוץ המאוחד, 202 עמ'.

מי היה באמת האיש והסופר ניקולו מאקיאוולי, שעל שמו מכונה שיטת מדינית שאינה נקייה מעורמה הגובלת עם חוסר-יושר (והגם שבשום מקום בכתבי מאקיאוולי הרבים לא נוכל למצוא אותה סיסמה המיוחסת לו. „המטרה מקדשת את האמצעים"); ואף לא אחד מבין מקורביו העיד כי שמע אותה יוצאת אי-פעם מפיו? האם היה הוא תופעה יוצאת-דופן, או שמא ביטוי נאמן לעירו ולדורו? האם היה הורס-כל-קודש להכעיס, או שמא ממניחי היסוד למחשבה מדינית וחברתית מודרנית, חופשית, השואפת לשיחרור האדם מכבלי העריצות והצביעות?

הספר שלפנינו מהווה, כדברי מנחם דורמן במבוא המעמיק והממצה שהקדים לתירגומיו, „נסיון לפענח את חידת מאקיאוולי תוך שימוש בבלטריסטיקה שלו, ובעיקר בקומדיה „המאנדראגולה"".

לא נוכל להבין את דרכו של דורמן בספר מבלי לסקור בקצרה את דרכו של הסופר הפלורנטיני בדורו. „ניקו" נולד בפירנצה ב-1469, ואחרי מותו של הנזיר-המורד סאוונארולה, ב-1498, פתח בפעילות פוליטית, בשעה שבפירנצה שלטה רפובליקה דמוקרטית. הוא שימש כמזכיר הרפובליקה. אף נשלח למדינות איטליה אחרות, וכן לצרפת, לשווייץ ולטירול כשליח עירו. כאשר ב-1512 שבו בני משפחת מדיצ'י להשתלט על פירנצה, הודח מאקיאוולי מכל תפקיד ציבורי. הוא חי באחוזתו הדלה ושם עסק בכתיבה. ב-1520 נראה היה שהפלורנטינים יקרבו אותו מחדש, כי הוטל עליו לכתוב את „קורות פירנצה", וב-1525 אף נקרא לשוב לעיר. אולם גם אחרי גירושם הנוסף של בני מדיצ'י לא הוחזר ניקולו לתפקידיו.

מבין יצירותיו החשובות ביותר של מאקיאוולי: „נאומים על הדקה הראשונה של טיטו ליוויו"; „ספר אמנות המלחמה" (תורגם לעברית בידי מ. דורמן, הוצ' „מערכות") ו„קורות פירנצה"; „הנסיך" (תורגם לעברית בידי שמואלי); הקומדיות „מאנדראגולה" ו„קליציה"; הסיפור „בלפאגור, ארכי-שטן", ועוד.

איש העם

מנחם דורמן עוסק במאקיאוולי כבר שנים רבות ונוסף ל„ספר אמנות המלחמה", הוא פירסם ב„מערכות" גם מונוגראפיה, מן הממצות ביותר שנכתבו על מאקיאוולי, ועתה הוא מתרגם, לפי הזמנת „מוסד ביאליק", את „קורות פירנצה"). הוא זכה למילגת לימודים ושהה ארוכות בפירנצה וברומא, בעיון בכתבי מאקיאוולי. דורמן רואה את מחבר „מאנדראגולה" כ„התגלמות הרוח הפלורנטינית", כפי שאמר בשיחה בראדיו עם הופעת הספר הנוכחי. ניקולו היה איש העם שצמח מן העם הדמוקרטי של פירנצה — טוען דורמן ואם „מאנדראגולה" ו„בלפאגור" הן סאטירות, הרי שרוח הבורלסקה תמיד היתה חביבה על הפלורנטינים (ראה דאנטה). „הרוח הפלורנטינית המשובה, ההיבעצמה מהפכה בשיניה" — הווה אומר, טעם חריף; הלקאה עצמית לא לשם לשם נסיון לתקן עוולות באותו קטלני-מאין-כמוהו, שהוא נשק החלש. בזרוע והחזקים-בשכל — הסאטירה).

לכאורה, גם „מאנדראגולה" וגם „בלפאגור" אינן אלא סאטירות על המידות, קינות ספק מבדחות ספק ניות על חוסר נאמנותה של האשה, היא שורש כל רע („בלפאגור" סיפור המעשה בארכי-שטן אשר נשלח מן השאול להיווכח האם מה שאומרים על האשה. הוא עולה החיים, נושא אשה — ועד-מהרה ממנה חוזר לגיהנום, כי טוב הוא מחיים במחיצת אשה...). אולם דורמן מציע לנו לראות בשתי יצירות אלה הרבה יותר מזה: הקבלה הסמל, כאשר הבעל העריץ מסמל מדכא, זוג הנאהבים מסמל את שאיפותיו הטבעיות של העם לחופש ואת דיחו משלטון עריצים.

על-פי גישה זו, יפה עשה מנחם דורמן שהביא, יחד עם „המנדראגולה", גם „בלפאגור" ואת ה„מסה או דיאלוג לשוננו" — הווה אומר על הלשון הפלורנטינית — שהיתה בימיו לשון כנגד לשון המלומדים האצילית, הלטינית. ניקולו העלה באוב את דאנטה הראשון שהעז לכתוב „פלורנטינית" ולא מיקרה בלבד הוא זה שעומדים זה ליד זה שני סופרים פלורנטיניים ששלטון עירם הגלה אותם מעליה ורוב יצירותיהם החשובות נכתבו בגלות. ניקולו מעמיד לוויכוח את השאלה מן הלשונות העירוניות של איטליה היא הלשון האיטלקית. אולם עיקר טיעונו הוא הם ביטוי להבעת האמת. כל איש בשפתו האהובה עליו.

דקויות הלשון

בהבאת „המסה או דיאלוג" הרבות ליצירה זו ולשתי יצירות רות, עשה מנחם דורמן מלאכה ספרותית ופילולוגית חשובה ביותר. חורם ספרו להבנה מחודשת, וליברלית יותר, חופשית מכל חרם חסר, של הוגה-הדעות הפלורנטיני מעיד, כי להבנת מאקיאוולי חשובים קר גם בנושאים מקבילים, ובכן חקר את תורתו של מרסיליוס איש פדובה, וסקר על כך פירסם בהוצאה הקיבוץ המאוחד לפני שנתיים).

לברכה מיוחדת ראוי דורמן על הביא בסגנונו תרגום מלא של „המנדראגולה", שעד כה הכירו אותה אצלנו בעיבודים לא נאמנים, אולם בקשר חורשת הערה קטנה: מצד אחד נשאר דורמן נאמן מאוד לשפת המקור עבודה מלומדת — דבר המקשה את בת הקומדיה הזו, בלשונה, על בימת מצד שני, לא תפס דורמן את דקויותיה של הלשון הפלורנטינית העממית. בה השתמש מאקיאוולי כי הדבר פוגם ללא צורך. אולם פגם זה ניתן יהיה על נקלה במהדורה נוספת, שהספר לה בהחלט.

קטעי משירה שבקטורמה, בתירגומו הנפלא של נתן אלתרמן.

זאב אלתגר

מפיסגת הר-מירון אל שיא-החרמון

מִשְּׂפַת־הַיְאוֹר, כְּמוֹ מִתּוֹךְ תֵּבַת־הַגֹּמֶא.
מִשַּׁחַר הַהִסְטוֹרְיָה עַד לַאֲגֻדּוֹת לַ״ג בָּעֹמֶר.
מִצְפְּנוֹת הַתִּקְוָה, הָעִקְּשׁוּת, תּוּשִׁיָּה וְרַב־אֹמֶן
כְּעַם שֶׁהֵעֵז וְנִגְמַר אֹמֶר.

אַךְ דַּוְקָא הָאָבִיב אֵינוֹ מִתְעָרֵב בְּשׁוּם רִיב.
עֵת חוֹמֵק הֶעָנָן וּפוֹרֵחַ שׁוֹשָׁן
וְצִפּוֹר גַּן־הָעֵדֶן, כְּבְיָמִים שֶׁמִּקֶּדֶם,
מְהַפֶּכֶת צִיצָהּ כְּמוֹ דוּכִיפַת.

אַךְ דַּוְקָא הָאָבִיב
מִתְעַלֵּם מֵהַזְּוָעָה, מִתְעַלֵּס עִם הַטֶּבַע.
כְּשֶׁנִּיחוֹחַ הַבֹּשֶׂם — כְּמוֹ מוּלוֹ אֵין כָּל חֹסֶן
לְעֶרְגָּה מְכֻסֶּפֶת כִּכְמִיהָה מְחֻצֶּפֶת
קוֹרְצִים זֶה לָזוֹ כְּמִי לֹא אִכְפַּת.

אַךְ דַּוְקָא
בְּעוֹלָם בּוֹ רַבּוּ הַקְּטָבִים כְּפִי שֶׁבָּרָא אֱלֹהִים
כַּאֲשֶׁר עֲלוּמֶיךָ וְקִבְרוֹת חֲבֵרֶיךָ
אִלְּמִים מִכָּל נִיב בְּעוֹנַת־הָאָבִיב
— הִיא עוֹלָה כְּפוֹרַחַת, עוֹנַת־הָעֲיָרְמִים
וּמֵינִיקָה מִשָּׁדֶיהָ אֶת חֲזוֹן אַחֲרִית־הַיָּמִים.

אַךְ.
תִּפְרַחַת פּוֹרַחַת עַל רֹאשׁ הַקָּרַחַת
לְיַד בֵּית־הַקְּבָרוֹת הַצְּבָאִי, מַדּוּעַ זוֹרַחַת כְּמוֹ מַרְאַי?

מַדּוּעַ דַּוְקָא הָאָבִיב אֵינוֹ מִתְעָרֵב כָּאן בְּרִיב
שֶׁבֵּין הַצַּיָּד הַצְּפוֹנִי לְצִפּוֹר הַשִּׁחְרוּר.
שֶׁמְּקוֹרָהּ הַכָּתֹם, כְּמוֹ מִתּוֹךְ אֵיזֶה חֲלוֹם
מַשְׁמִיעַ צְלִילֵי שְׁעַת מִנְחָה כְּבְיוֹם הַכִּפּוּר...

וּמַדּוּעַ דַּוְקָא בְּאָבִיב
עַל פִּסְגַּת הַר־מֵירוֹן נִשְׁמַע שִׁיר הַגַּדְרוֹן?
— זוֹ הַצִּפּוֹר הַזְּעִירָה מְלֵאָה רֹךְ וְעֶדְנָה
אֲשֶׁר נוֹצוֹתֶיהָ כְּמוֹ עֶרֶב וּמְקוֹרָהּ חַד כְּחֶרֶב
מְלַוָּה אַךְ בִּצְלִיל אֶת יוֹשְׁבֵי הַגָּלִיל?...

וּמַדּוּעַ דַּוְקָא
סַלָּמַנְדְּרָה כְּתֻמָּה מְבַלָּה מִתַּחַת לָאֲדָמָה
עַל הָהָר בְּגוּפָהּ הַגַּלְמוּד, כְּאִלּוּ מֵהַתַּלְמוּד
תּוֹלֶשֶׁת אַגָּדָה סְתוּמָה עַל כָּל הַסַּף מְדַמָּה,
בִּמְקוֹם שֶׁאֵשׁ־תָּמִיד בּוֹעֶרֶת שֶׁבַע שָׁנִים
— שָׁם לֹא יֶאֱכַל עוֹד אֶזְרָח וְחַיִל.

וּמַדּוּעַ
אָדָם שֶׁהוּא עָפָר וָסֶלַע, בָּרוּא מִגִּיר וּגְרָנִיט.
וּבוֹ נִשְׁמַת־חַיִּים... סֶלָה, דּוֹמֶה לְצִלְלִית?

כָּאן הָאָבִיב אֵינוֹ מִתְעָרֵב כְּבָר בְּרִיב
שֶׁנִּטַּשׁ בְּצָפוֹן עַל שִׂיא הַחֶרְמוֹן.
כַּאֲשֶׁר בַּחוּרִים יְהוּדִים נוֹפְלִים בְּקֶרֶב עִם דַּמֶּשֶׂק.
אֲשֶׁר כְּנָטוּשַׁת־גָּרוֹן מַשְׁקֶרֶת עֵינַיִם גַּם לְהַר־מֵירוֹן...

כָּאן הָאָבִיב
בְּרֶם תְּרֵיסַר מֵאוֹת מֶטֶר קוֹרֵץ אֶל הַכָּתָר.
מַצְמִיחַ אֶת „אַלּוֹן הַתּוֹלָע" וְאֶת הַ„עֻזְרָר" עַל הָהָר.
וְעוֹזֵר לְ„אַחִי רְחַם הַחֹרֶשׁ" לְהַכּוֹת כָּאן שֹׁרֶשׁ.
וּמֵצִיב עֵצִים לִפְנֵי אוֹר וְלַחוּת — כְּלִפְנֵי הַעֲרָכוֹת.

כָּאן
הַסֶּלַע דְּמוּי כִּסֵּא נֶחְצָב וְנַעֲשָׂה
כִּיצִירַת קֶבַע עַל־יְדֵי קַסְמֵי־הַטֶּבַע.
שֶׁהַרְעִיפוּ אַגָּדַת־תְּהִלָּה עַל שׁוֹפַר הַגְּאֻלָּה
שֶׁל אֵלִיָּהוּ הַתִּשְׁבִּי אֲשֶׁר בּוֹא יָבִיא
עוֹד נִסֵּי־נִצָּחוֹן גַּם בַּחֶרְמוֹן.

וְהִנֵּה כָּאן
כְּמוֹ עֲדַיִן נוֹשְׁמִים שִׁמְעוֹן בַּר־יוֹחַאי, הִלֵּל הַזָּקֵן וְשַׁמַּאי
וַחֲקוּקִים שְׁמוֹת רַבִּי עֲקִיבָא וְתַלְמִידֵי בַּר־כּוֹכְבָא.

כִּי מִשְּׂפַת הַיְאוֹר, כְּמוֹ מִתּוֹךְ תֵּבַת־הַגֹּמֶא.
מִשַּׁחַר הַהִסְטוֹרְיָה עַד לַאֲגֻדּוֹת לַ״ג־בָּעֹמֶר.
מִצְפְּנוֹת הַתִּקְוָה, הָעִקְּשׁוּת, תּוּשִׁיָּה וְרַב־אֹמֶן
כְּעַם שֶׁהֵעֵז וְנִגְמַר אֹמֶר...

וְכָךְ מִפִּסְגַּת הַר־מֵירוֹן אֶל שִׂיא הַחֶרְמוֹן
הַר לְהַר לְבִיעַ אֹמֶר
בְּלַ״ג בָּעֹמֶר.

בתערוכות

מחווה לעבר — ניתוק מההווה

ציורים, רישומים ותחריטים של אורי ליפשיץ במוזיאון תל-אביב, ביתן הלנה רובינשטיין, תחריטים בגלריה בינט, תל-אביב

מאת שרה בריטברג

הפתעה. כתשע שנים לאחר שקיבל את פרס הציירים הצעירים, ולאחר שהתפרסם כאחד האמנים הבולטים בישראל, מעיד אורי ליפשיץ על עצמו שרק באחרונה התחיל ללמוד לצייר בצבעי-שמן, כי „ציור בשמן הוא הרבה יותר קשה. ברישום אני די חזק..." הודאה אמיצה, אם גם יוצאת-דופן, כשהמדובר בצייר שתמונות-שמן שלו מלפני שנים תלויות במוזיאונים.

השינוי הסיגנוני, שכפה הצייר על עצמו כתוצאה מהבנה חדשה את פירושו של ציור-השמן, ניכר היטב בתערוכה, ומסב חדוה למי שלא ציפה לו. הספונטאניות והצבעוניות היו בעבר מסימני-ההיכר של דמויותיו ובדיו של ליפשיץ. אלה נוצרו, כמו שאומר ליפשיץ עצמו, כתוצאה מיחסו אל ציור-השמן כאל רישום בצבע-שמן (ליפשיץ בלט כרשם מעולה כבר בעבודותיו הראשונות). הציור לא היה בנוי ממישטחים צבעוניים כמקובל, אלא מריבוי של הטחות מכחול בודדות, שהצטרפו יחד לסיגנון מאוד חיוני ורב-הבעה.

ביצירות החדשות נעלמו הספונטאניות והצבעוניות. את מקומן תפסו השחור-לבן כגוונים עיקריים, וכבדות וגושיות מסויימת הקיימות במרבית התמונות. מי שהתגלה לפני מספר שנים כצייר ועוחדש, ממחוללי הפיגורציה החדשה לציור הישראלי, עושה עתה נסיון להיות קלאסי ככל האפשר, ומצביע על ליאונרדו ועל ולאסקז כמורי-דרכו.

אורי ליפשיץ: המתאבק
מתערוכתו בביתן הלנה רובינשטיין

אלימות חוקית

התערוכה יפה מאוד. במה שנוגע לטכניקה, אורי ליפשיץ הוא רב-מג. בכל סוגי הרישום הוא שולט שליטה מופתית (אם כי לא בקומפוזיציות). יפים בעיני גם הנושאים המתוארים: מעין קלוז-אפ על שחקני סנוקר, כדורגל ומתאבקים; אלימות חוקית, הנמסרת בריחוק, שהוא אופייני בדרך-כלל לתצלומי-עתונות. כאן, כמו בתצלומי-עתונות, קיים טישטוש הבעות וקווים, שאינו מטשטש את האכזריות שבסיטואציה. (בסידרת הספורט תמונות ה„סנוקר" הן הטובות ביותר ומעלות בזיכרון את עבודותיו של פרנסיס בייקון).

את אורי ליפשיץ בהווה אפשר כבר להשוות לעבר, בשל התמורות שעבר ציורו במשך השנים. אני מעדיפה העדפה בולטת את עבודותיו המוקדמות של ליפשיץ, שהיו פחות מעובדות ופחות מגושמות מן העבודות המוצגות בתערוכה שלפנינו. מיעוט הצבעוניות המוצג כאן והשימוש בצורה כמעט אובססיבית בבסיס שחור, ההולך ומתבהר בעזרת צבע לבן, הוא התחמקות מעיסוק ממשי בבעיית הצבע, שמתאים לרישום יותר משהוא אופייני ומתאים לציור-שמן. עדיין הרישום תופס מקום בולט בעבודות, בעיקר על דרך ההנגדה למישטחים הציוריים יותר, והתמונות שבהן הרישום דומיננטי (כמו סידרת הקלפים), הן מהיותר טובות בתערוכה.

מישחק מוקפא

כמעט כל העבודות המוצגות בתערוכה עוסקות בספורט, ולכן התנועה ודרכי הבעתה על הבד — דהיינו דיכוי אופי המישחק כולו בתמונה בודדת — מתבקשים כנושא מרכזי לעבודות אלו. אולם ליפשיץ כמעט אינו עוסק בהבעת התנועה, למרות הנושאים. הפוזות שבהן ניצבות הדמויות הן פוזות של „גוף כדי תנועה". אך עיבוד הגוף הוא פלאסטי וכבד, בלי נסיון להעביר דרכו את אופיו של מישחק האיגרוף — הקטיעות, הגמישות, מהירות החבטה. אנו מקבלים מעין צילום סטילס מבודד של מישחק מוקפא, ואיתו הרבה קילוגרמים של גוף שרירי ועבה, המתואר בקפדנות. התמונות העוסקות בסנוקר הן הטובות יותר, ואופיו הסטאטי של הציור הולם את המישחק. אף הצבעוניות וסוג האור הם מהאופייניים לאולמות-המישחק החשוכים. והקומפוזיציות מעניינות יותר.

ציור בספרד

תחום חדש יחסית בעבודתו של ליפשיץ הוא התחריט. מפליא לראות באיזו מהירות הוא הצליח להשתלט על הטכניקה ולהגיע לגוונים רבים כל-כך של שחורים ואפורים בתחריטיו. יש לי הסתייגות מן הנושאים. ברבים מן התחריטים ניכרת התבטלות לפני אמנים גדולים, כמו פיקאסו וגויה. אין זו השפעה גרידא, שבה אין כל פסול, אלא בהעתקת סיגנון, קו, טיפוסי דמויות, דימויים-וקומפוזיציות, עד כדי חוסר סיגנון אישי והשתעשעות בטכניקה כל כך. האוסף המוצג ב„ביתן" „בינט" עולה על זה שבמוזיאון.

העובדה שאורי ליפשיץ נוהג לצייר בספרד ולא בישראל איננה נראית לי כפרט ביוגראפי חשוב או רלוואנטי לדרך ציורו. למרות זאת קשה שלא לראות את דרך התפתחותו הציורית, מן המודרני לתפישה קלאסית יותר של ציור, כבלתי קשורה לעובדה שבספרד היה השוק להשפעות של גדולי הציור הספרדי, ששיאו הגדולה היתה במאה ה-18 (?).

אישית, חבל לי לראות את אורי ליפשיץ בסיגנון ציורי מנותק כל-כך מהעשייה האמנותית כיום, סיגנון שכולו מחווה של הערכה לענקי העבר.

הדפסים ו„הכפלות"

ריצ'ארד סמית בבית-האמנים, ירושלים

מאת מרים טל

התערוכה אורגנה על-ידי המועצה הבריטית, והוצגה תחילה במוזיאון תל-אביב. האמן הבריטי רב התמצאות, בן 43, למד באנגליה ושהה פעמים מספר בארה"ב. בשנת 1967 זכה בפרס הגדול של הביאנלה בסאן-פאולו. בשנת 1970 היה בין מייצגי בריטניה בביאנאלה של ונציה.

ריצ'ארד סמית מרשים במקצוענות מושלמת; הוא מסוג האמנים המסוגלים לבצע ביצוע מעולה כל חידוש טכני, אולם דווקא השלמות הזאת מפריעה לפעמים. על כל פנים, אמנותו של סמית אסתטית ומהנה מאוד, גלויה, דקורטיבית, קלילה אך רצינית. הוא מקפל את הפיגורה, פותח „דלתות" בהדפסיו, מוציא „לשונות" מסגרות ממסגרת ההדפס; הוא בונה הארמוניות עם דומיננטה ירוקה, או סגולה, או גם כתומה. הדגם האלכסוני הירוק, אם כי הוא מופשט, מזכיר את כרי-הדשא האנגליים, והדפסים אחרים קשורים לשורות עם הבמה, המסך ואביזורי-במה שונים.

ה„הכפלות" (בהוצאה של 50) הן משהו בין פסל וגראפיקה, העברת הדפס צבעוני על גוף מתכת יצוקה „טרומי". התוצאה מהנה וחיננית.

שלומית הברשיים (דיגר) בבית-האמנים ובגלריה הקטנה

שלומית הברשיים היא אמנית ישראלית, הנמצאת בארצות-הברית, בתערוכותיה הקודמות, בארץ הכרנוה כאמנית תחריטים מעולים, דמויים למתצה, מקוריים ביותר. הפעם הופתעתי מסידרת ציורי-שמן די גדולים, המוצגים בבית-האמנים. הקימורים, הכניסות והיציאות, מישחקי האור על מדרגות ובין חלונות, יוצרים עולם מיסתורי, ללא ספרותיות. שערים וקימורים אלה אינם קשורים בעיר מסויימת, אך יש בהם משהו ירושלמי. יש בציורים אלה מבנים מקבילים, והצופה חודר לאיטו למעמקי הציור, כמו עובר מפתחים אחר פתחים.

עוד יותר מעניינת התערוכה בגלריה הקטנה; דוממים מלאי אור, שבהם הופכים החפצים למשהו יותר מחפצים גרידא, לאביזרי עולם אחר, מזור. רישומי-עירום טובים משלימים את התערוכה; תפישת העירום אצל ציירת זאת היא „פיסולית". בתערוכות מופיעים גם תחריטים אחדים, אופייניים לסיגנונה של האמנית.

יוכבד וינפלד בגלריה דבל, עין-כרם

תערוכה זאת היא אומנם פאראדוכסאלית, אך לא הרסנית. אינני יודעת אם יש כאן אמנות, ואין זה רלוואנטי (במיקרה זה). יש כאן הדגמה ויזואלית קולעת של מצב נפשי וגופני מסויים, מצב ראשוני של „האשה", כל אשה, שיש בדחפיה ובתחושותיה משהו קרוע ותפור. יוכבד וינפלד אשה צעירה וציירת „אוואנגארדית", קורעת ותופרת. היא מעצבת משהו קרוע ותפור, עם רמזים מיניים ברורים, על נייר או על בד, ואגב, היא עושה זאת בצורה די-אסתטית. היא מצלמת ידיים, או חלקי גוף, או חפצים, כשהאצבעות תפורות בחוטים גסים (לא, אין כאן רמזים סאדיסטיים, אלא פשוט, טכניקות צילומיות).

לאחר שסיימתי לראות את התערוכה הרגשתי כאילו התכו אותי לאורך, כדי לתפור אותי בחוטים גסים. עולמה הצר. הנפש תפורה. האמנית שואפת לבטא זאת לפי דרכה.

ערב במלאות 15 שנה ל„במה"

ערב „במה" בעלה במלאות ט"ו שנים להופעת הרבעון יתקיים בבית-הסופרים ע"ש חיים חזן בירושלים, ביום ה', 16.5.74, בשעה 8 בערב.

משתתפים: ישראל אלירז, ישראל גור, עודד קוטלר, גרשון ביילין, שלמה צימור, מיכל קריאה ומישחק: רפאל קלצקין ושחקנים מתיאטרון באר-שבע.

חברת שיכון ופיתוח לישראל בע"מ

אם יש לך דירה למכירה...
בוא נעשה זאת יותר בקלות!

אנו רוכשים דירות עממיות בנות 1—3 חדרים.
אם אתה מחפש קונה רציני לדירה מיד שניה או לדירה חדשה — יש לנו סיבות משלנו להיות מעונינים בה.

- נשלם לך מחיר הוגן ובמזומן • „נחתוך עניין" במהירות
- נהיה גמישים אתך בהקשר עם מועד המסירה ונבטיח אותך בחוזה מחייב
- נשחרר את דירתך ממשכנתאות וחובות
- נטפל עבורך בכל הנוגע להעברת בעלות וכד'

התקשר או בוא לאחד ממשרדי שיכון ופיתוח לישראל:

- ✶ תל־אביב והמרכז, רחוב הארבעה 18 א', טלפון 260101
- ✶ ירושלים, רחוב בן־הלל 15, טלפון 231321, ביום ב'
- ✶ חיפה והקריות, במשרד השיכון, רחוב העצמאות 21, טלפון 600901
- ✶ באר־שבע, במשרד השיכון, מרכז הנגב, טלפון 74011, בימים ב', ה'

פלא וו'אן

רכוש דירה נפלאה בחיפה

אנו בונים בשני אזורי היוקרה של חיפה דירות נפלאות שבודאי יתאימו גם לך.

נוה שאנן דירות רווחה בבנין רב קומות. הדירות בשלב א' נמכרו, החלה המכירה לשלב ב' משכנתאות בלתי צמודות עד 40000 ל"י לדירה.

כרמל— דירות גג מקסימות הנשקפות לנוף מרהיב עין.
בשני האזורים בנויות הדירות בסטנדרט גבוה ומודרני.

- הסקה מרכזית.
- הספקת גז מרכזית.
- הכנה לטלפון חוץ.
- חניה צמודה, שרותים כפולים.
- אנטנת טלוויזיה מרכזית.

בסביבה הקרובה: חנויות, גני ילדים, ומגרשי משחקים.

- בקרוב נתחיל בבנית דירות ומרכז מסחרי בקרית־מוצקין.

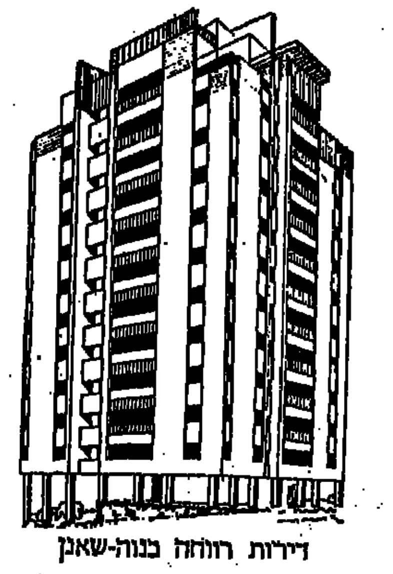

דירות רווחה בנוה־שאנן

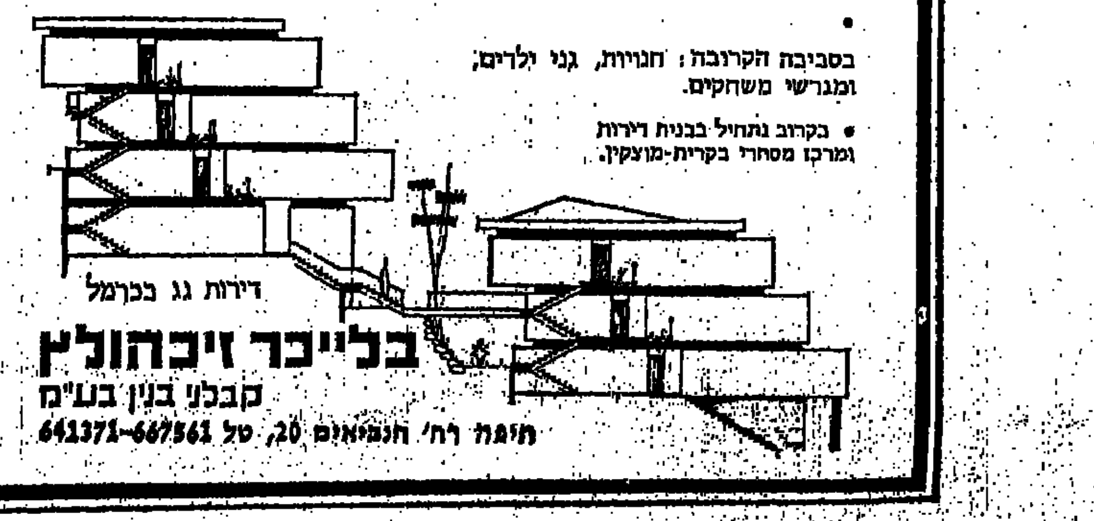

דירות גג בכרמל

בלייכר זיכהולץ
קבלני בנין בע"מ
חיפה רח' הנביאים 20, טל 641371–667561

תרבות ספרות אמנות

מה לראות?

תל־אביב והסביבה

● מוזיאון תל־אביב: הבניין החדש: משה קסטל, תערוכה רטרוספקטיבית.
● יחזקאל שטרייכמן (גלריה „יודפת", דיזנגוף 190): עבודות שמן שהוצגו במוזיאון ישראל ועבודות נוספות שטרם הוצגו.
● אוסקים (מועדון „צוותא", אבן־גבירול 30): צייר יוצא־דופן בגישתו הציורית. נאיביות מודעת ברמת ביצוע גבוהה. קבע שמו כאוסקים לחדגיש את גישתו ההפוכה לפיקאסו. זוהי תצוגה ראשונה של עבודותיו.
● פרדי קויאט (גלריה „שוקן", חובבי ציון 59): ציורי שמן מן השנים 1־1973. העבודות האחרונות הן הטובות יותר.
● ברסוק (גלריה „מבט", גורדון 31): צייר צעיר שהציג לראשונה לפני שנה באותה גלריה. ציורי דמויות בשימוש חורג בצבע.
● אקלים (היכל התרבות, „פואיה"): קבוצה חדשה של אמנים ידועים, שמשותפת להם, לדבריהם, זיקה תשורשית לסביבה הישראלית. בין המשתתפים: מיכאל גרוס, רחל שביט ואליהו גת.
● צבי שור (גלריה „רוזנפלד", דיזנגוף 147): תערוכת לציון יובל ה־75 של אמן ותיק וטוב. חבל שלרשות ה־מבקרים לא הועמד קטלוג המפרט את דרכו ואין תיארוך של התמונות המוצגות.
● ג'ין אורינג („גלריה חדשה", ריינס 32): תערוכת ציורים ותחריטים.
● ארנסט דנספרי („בית ציוני אמריקה"): ציורי „מחזורים" של רישומי דיו בנושאים תנ"כיים. התערוכה נערכת בחסות שגרירות אוסטריה.
● יעקב נייסנברג־לולו (המוזיאון ע"ש עירוני, רמת־גן): תערוכת קולאז'ים.
● אילנה צ'רנט (גלריה דמיאן, דיזנגוף 212): ציורי שמן.
● סילוויה גינסברג (גלריה „צ'רנובסקי", גורדון 36): ציורי שמן של דמויות ומושטים, המבוססות על מסיפת מכחול רבות־תנופה וצבעים עזים.

ירושלים

● מוזיאון ישראל: „עיצוב הספר האמריקאי — למבוגרים ולצעירים". א. מ. ליליין: רישומים ותחריטים. עזרא אוריון: „שדה פסלים בנגב", עיצוב סקנדינאבי.
● יוסף זריצקי, אביגדור סטימצקי ומרדכי לבנון (גלריה אנגל, שלומציון המלכה 13): ציור בצבעי־מים.
● תערוכת ציור ופיסול של קתולים האוניברסיטה העברית — בית הספרים הלאומי בגבעת־רם.
● תערוכת 43 ציירות ופסלות מציריך, שווייץ (מרכז תרבות ועמים לנוער): בתערוכה מוצגות כ־130 יצירות גראפיקה, ציור ופיסול שרמתן מקצועית.

חיפה

● גרפיקה יפאנית בת זמננו (המוזיאון לאמנות חדשה, ביאליק 4): 100 יצירות מאת 47 אמנים. התערוכה תוצג רק בחיפה, עד חודש יוני.
● מאיר אגסי („גרפיקה 3", דרך הים 8, מרכז הכרמל): צייר צעיר מציג עבודות על נייר.
● בית וילפריד ישראל (קיבוץ הזורע): התערוכה „חדש בבית וילפריד" מציגה מוצגים מהמזרח־הרחוק והמזרח הקרוב־העתיק.
● מרים פיין (גלריה „טיפני", גורדון 37): ציורי אמייל.

ממכבש הדפוס

עיון

● ספר השנה של העתונאים תשל"ד, הוצאת אגודת העתונאים בתל־אביב. עורך: גבריאל שטרסמן, עורך גראפי: מאיר עוזיאל, הוצאת אגודת העתונאים בתל־אביב. 384 עמ'.
● פנקס ועד ק"ק פאדוואה, שנ"ח—שס"ג, הוציא לאור על־פי כתב־יד והוסיף מבוא, הערות ומפתחות דניאל קארפי, הוצאת האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים והארכיון המרכזי לתולדות העם היהודי. 580 עמ'. המחיר: 44 ל"י.
● זמן ומשמעות, על קיום האדם ומידותיו, מאת נתן רוטנשטרייך, הוצאת ספרית פועלים, 230 עמ'.
● מבוא לחינוך ולהוראה, מאת צבי אדר, הוצאת צ'ריקובר, 203 עמ'.
● יארן פון קאמפף או נערא־אנגל, מאת שייע טיכאטאוו, הוצאת ליאור, 706 עמ'.
● The Changing International Community, Some problems of its laws, structures, peace research and the middle east conflict, edited by Charles Buasson, presented to Marion Mushkat, published by Mouton, 414 p.

פרוזה

● מספרים ארץ־ישראליים, יצחק שנהר, יוסף אריכא, מרדכי טביב, יהושע בר־יוסף. עריכה ומבוא: הלל ברזל, הוצאת משרד החינוך והתרבות בשיתוף יחדיו, 270 עמ'. המחיר: 12.50 ל"י, המחיר בשבוע־הספר העברי: 7.50 ל"י.
● היצירה, מאת אמיל זולא, תירגמה מצרפתית: בבת יגאי, הוצאת עם עובד, 400 עמ'. המחיר: 10 ל"י.
● שלא ככל האדם, סיפורים מאת אפרים סבלה, תירגם: צבי ארד, הוצאת עם־עובד, 181 עמ'.
● דגשר, סיפורים מאת ישעיהו שפיגל, עברית: נפתלי גינתון, הוצאת ספרית פועלים, 230 עמ'.
● הירדן חסוואן, מאת ז. ברכות, מאיר דייש: מ. חלמיש, מבוא מאת דב סדן, הוצאת מ. ניומן, 236 עמ'.
● שרוש שיחות על ידידות ואהבה, ליסיס, המשתה, פידרוס, מאת אפלטון בתרגומו ובתוספת הקדמות של יון ליבס, הוצאת שוקן, 224 עמ', המחיר: 8 ל"י.
● נסיעה בארץ־ישראל והרהורים על אהבתו הנכזבת של אלוהים, מאת פנחס שדה, הוצאת שוקן, 214 עמ', המחיר: 17 ל"י.
● בשטים וכארזין, סיפורים מאת ש. ה. בונין, הוצאת מפעל סופרי חיפה על־יד הוצאת „פינת הספר", 158 עמ'.
● גלגו! נשמות וסיפורים אחרים, מאת מרגוט קלאוזנר, הוצאת מסדה, 226 עמ'. המחיר: 12 ל"י.

ילדים

● זה היה בחופש, מאת יהודית כפרי, ציירה: מיסה רוטק, הוצאת ספרית פועלים, מנוקד, 35 עמ'.
● מטמון מלכי הקאסירים, מאת לואי בוסינר, עברית: ק. קצנלסון, הוצאת עמיחי, 182 עמ'.
● ילדי רב־החובל מוריאון, מאת לואי בוסינר, תירגמה: ת. עירונית, הוצאת עמיחי, 160 עמ'.
● אנו החיות, סיפורים על חיות מאת שבתי קפלן, ציורים: אריה גלזר, הוצאת יבנה, מנוקד, 157 עמ'.
● אני ואתה, מאת ניצה נפתלי וגליה רבינוביץ, ציורים: אית שמואלי, הוצאת יבנה, מנוקד, 100 עמ'.
● ראינב העליז, מאת וולט דיסני, עברית: שולמית לפיד, תצלומים וציורים מתוך הסרט — אולפני וולט דיסני, הוצאת יבנה, מנוקד.
● תעלומה בכיתה, סיפורים מתוך בית־הספר, מאת זאב ורדי, הוצאת יבנה, 128 עמ'.

לימוד

● ראשית כתיבה, דפי עבודה לתלמיד, מאת סנסנה רוזנברג בעריכת חנה צ'רנוב, ציור: סטודיו שי, הוצאת „אוצר המורה", הוצאת הספרים של הסתדרות המורים בישראל.
● מתודיקה של הוראת החשבון הרגלסה, חלק ד', הוראת השברים והאחוזים, מאת מרים נוסדורף־בלנק, הוצאת „אוצר המורה", 427 עמ'.

בכתבי

הגות

● בית מקרא, רבעון ב (נו), טבת־אדר תשל"ד. יוצא לאור על־ידי החברה לחקר המקרא בישראל; העורך: ב"צ לוריא; החוברת מוקדשת לזכרו של פרופ' ש. מלצר.
● כרמלית, שנתון ספרותי־יודיה, תשל"ג־תשל"ד, העורכים: ביטה אבינור ויצחק עקביהו, יוצא לאור על־ידי אגודת הסופרים סניף חיפה בשיתוף עם האגף לתרבות של עיריית ההוצאת מ. ניומן. בין המשתתפים: זלמן שזר, אהרן ציטלין, יהודה גלעס, ש. שלום, נתן שחם, אברהם קריב, צח פניאל, יהושע בר־יוסף, הלל ברזל, עליזה גהור, ד"ר יוסף שכטר, זרובבל גלעד, אסתר ראב, שרגא אבנרי ועוד.
● הגות ומחקר, בטאון סטודנטים ומרצים באוניברסיטת ובטכניון, ס' א, ניסן תשל"ד — אפריל 1974. הערכת ירח טל, הוצאה מועצת פועלי חיפה, המחלקה להשכלה גבוהה.
● האומה, רבעון, 40, ניסן תשל"ד — אפריל 1974, יוצא לאור על־ידי המסדר ע"ש זאב ז'בוטינסקי, העורכים: אבא רחם הלר, יוסף כרוסט.

עם עובד
מפעל יחיד במינו בתחום הספרות

- 12 רומנים מעולים ב"ספריה לעם"
- כ־20,000 מינויים נהנים מדי שנה
- מאוצר ה"ספריה לעם"
- גדולי הסופרים בארץ ובעולם
- תרגום משובח, עיצוב חדש, ביצוע מעולה
- מחירים שאין להם תחרות — כל ספר ב־4 ל"י בלבד!

הצעה מיוחדת!

בחר לך ספרים מתוך אוצר ה"ספריה לעם" (מינימום 6 ספרים) ותקבלם לביתך בהנחה של 20%
(כולל דמי משלוח לביתך!) סמן את הספרים שבחרת ושלח עם התלוש.

	מחיר רגיל	מחיר הנחה
אגף הסרטן: אלכסנדר סולז'ניצין (כפול)	14.—	11.20
אהבה ראשונה פלגים באביב: א.ס. טורגניב	5.—	4.—
אז'ני גראנדה: א. דה בלזק	5.—	4.—
אחרי עשרים שנה: או. הנרי	5.—	4.—
אחרי החגים: יהושע קנז	5.—	4.—
איים בזרם: ארנסט המינגווי (כפול)	8.—	6.40
איש המים: ארתור ון סתנדל	5.—	4.—
איש העם: צ'ינוא אצ'בה	5.—	4.—
אליקום־ספר־החזיות: בנימין תמוז	5.—	4.—
אלף תשע מאות שמונים וארבע: ג'ורג' אורוול	5.—	4.—
אל תגע בזמיר: הרפר לי	5.—	4.—
אם המנזר: סטנדאל	5.—	4.—
אנשי סדום: אהוד בן־עזר	5.—	4.—
אנשים בליל קיץ: פראנס אמיל סילאנפה	5.—	4.—
אש בעמקים: שוהיי אוקא	5.—	4.—
אש התמיד: א. צפוני (כפול)	8.—	6.40
בארץ גזירה: רות אלמוג	5.—	4.—
בדד: ריצ'ארד בירד	5.—	4.—
בית־המצלה של המלכה פדוק: א. פראנס	5.—	4.—
בן־כושים: ריצ'ארד רייט	5.—	4.—
בסוף מערב: בנימין תמוז	5.—	4.—
בעל זבוב: ויליאם גולדינג	5.—	4.—
ברקיע החמישי: רחל איתן	5.50	4.40
בתולת הים הקדושה: ס. מיריביליס	5.—	4.—
גבר מזדקן: איטלו סבבו	5.—	4.—
גוג ומגוג: מ. בובר	5.50	4.40
גן פינצי קונטיני: ג'ורג'ו באסאני	5.—	4.—
גשר הדרינה: איוו אנדריץ'	5.50	4.40
דודי ורעי: נעמי פרנקל	6.50	5.20
דודית נפת: ל. אוליצקי	5.—	4.—
דוקטור ז'יוואגו: ב. פסטרנאק (כפול)	10.—	8.—
דור חסר־נחת: דאצ'ה מאריאני	5.—	4.—
האינקויזיטורים: יז'י אנדז'ייבסקי	5.—	4.—
האיש משם: יצחק בן־נר	5.—	4.—
הבדיחה: מילן קונדרה	5.50	4.40
הבלתי מנוצחים: ויליאם פוקנר	5.—	4.—
הגולים: דבורה בארון	5.—	4.—
הדיירים: ברנארד מלמוד	5.—	4.—
הזקן והים: ארנסט המינגווי	5.—	4.—
החי על המת: אהרן מגד	5.—	4.—
החצר של מומו הגדולה: יהודית הנדל	5.50	4.40
היער השיכור: ג'ראלד דארל	5.—	4.—
היצירה: אמיל זולא	5.—	4.—
הירח והמדורות: צ'זרה פבזה	5.—	4.—
הכל זורם: וסילי גרוסמן	5.—	4.—
הכפיל: פ.מ. דוסטויבסקי	5.—	4.—
הלוך ושוב: נתן שחם	5.—	4.—
המתצבה: אהוד בן־עזר	5.—	4.—
המעברה: שמעון בלס	5.50	4.40
המערבולת: ק. פאוסטובסקי	5.—	4.—
הנאהבים הצעירים: יסונארי קאוואבאטה	5.—	4.—
הסיירת "יוליוס": אליסטר מק־לין	5.50	4.40
הספר המשוגע: חיים גורי	5.—	4.—
העבד: יצחק בשביס	5.—	4.—
העגונה: חיים גראדה	5.—	4.—
העוז והתפארת: גריהם גרין	5.—	4.—
העור והכותונת: אהרן אפלפלד	5.—	4.—
הצפורים נופלות ארצה: רבקה וסט (כפול)	9.—	7.20
הקמיע: אנורה דה בלזק	5.—	4.—
הקוביוסטוס: פ.מ. דוסטויבסקי	5.—	4.—
הקרב: יריב בן־אהרן	5.—	4.—
הרפתקאות ג'וזף אנדרוז: ה. פילדינג	5.50	4.40
השועל בלול התרנגולות: אפרים קישון	5.—	4.—
השועל: ד.ה. לורנס	5.—	4.—
השחקנים: גריהם גרין	5.—	4.—
השטן במוסקבה: מיכאיל בולגקוב (כפול)	8.—	6.40
זורבה היווני: ניקוס קאזאנצאקי	6.—	4.80
זעקי, ארץ אהובה: אלן פטון	5.—	4.—
חברברי הסונה: ג'ראלד דארל	5.—	4.—
חוזה הנישואים: אונורה דה בלזק	5.—	4.—
חיי אליקום: בנימין תמוז	5.—	4.—
חיי מיכאלאנג'לו: אירווינג סטון (כפול)	12.—	9.60
חיים חדשים: ברנרד מלמוד	5.50	4.40
חימו מלך ירושלים: יורם קניוק	5.—	4.—
חירות או מות: נ. קאזאנצאקי (כפול)	9.—	7.20
יוסי עלי אדמות: ש. פ. ראמיז	5.—	4.—
ילדות עשוקה: טובה נגינה	5.—	4.—
ילדי כוכבים: קלרה אשר־פינקהוף	5.—	4.—
ימים קשים: צ'ארלס דיקנס	5.50	4.40
כבוד הנשיא: מיגל אנחל אסטוריאס	5.—	4.—
כמאכולת אש: גריהם גרין	5.—	4.—
לבדו ימות האדם: דויד הוארת	5.—	4.—
לגעת במים לגעת ברוח: עמוס עוז	5.—	4.—
לורד ג'ים: ג'וזף קונראד	5.—	4.—
ליידי מקבת של מחוז מצנסק: נ. לסקוב	5.—	4.—
מאהבה של ליידי צ'טרלי: ד.ה. לורנס	7.—	5.60
מאת שנים של בדידות: ג. גרסיה מרקס (כפול)	8.—	6.40
מבוא של אבן: פ. הנספורד־ג'ונסון	5.—	4.—
מגילת סן־מיקלה: אכסל מונתה	8.—	6.40
מדבר האהבה: פרנסואה מוריאק	5.—	4.—
מורה הדרך: ר.ק. נאראיאן	5.—	4.—
מות ימות המלך: מרי רינו	5.—	4.—
מותו של אורי פלד: שמאי גולן	5.—	4.—
מיכאל שלי: עמוס עוז	5.—	4.—
מסע דניאל: יצחק אורפז	5.—	4.—
מסעותי עם דודתי: גריהם גרין	5.—	4.—
נחל קופר: אלן מורהד	5.—	4.—
נעורים חסרי מנוח: ק. פאוסטובסקי	5.50	4.40
נצחון: ג'וזף קונראד	5.—	4.—
נציב המלח: אלבר ממי	5.—	4.—
סימטת בקהיר: נגיב מחפוז	5.50	4.40
ספר החלומות של ימינו: ה. קונויצקי	5.—	4.—
עונת הנדידה אל הצפון: ט. סאלח	5.—	4.—
עיר המזל: אליעזר ויזל	5.—	4.—
עיר ימים רבים: שולמית הראבן	5.—	4.—
על מצבו של האדם: פינחס שדה	5.—	4.—
עלילות עיראק: יאני אבידוב	7.50	6.—
ענוג הוא הלילה: פ. סקוט פיצג'רלד	5.—	4.—
פאפא יאנארוס: ניקוס קאזאנצאקי	5.—	4.—
פצעי בגרות: חנוך ברטוב	5.—	4.—
פקעת הצפעונים: פרנסואה מוריאק	5.50	4.40
פרברי אתונה: מ. פוליטי	5.—	4.—
פרשת גבריאל תירוש: יצחק שלו	5.—	4.—
צייר בודד הוא הלב: ק. מק־קאלרס	5.—	4.—
ציפיה למהאטמה: ר.ק. נאראיאן	5.—	4.—
קומץ עפר: איבלין וו	5.—	4.—
קורות חוה גוטליב: מרים שוריץ	5.—	4.—
קיץ של זהב: ישראל אליריז		
רוח עזה בג'מאיקה: ריצ'רד יוז	5.—	4.—
רחוב המדרגות: יהודית הנדל	5.50	4.40
שש כנפים לאחד: ח. ברטוב	6.—	4.80
של מי אתה ילד: חנוך ברטוב	5.—	4.—
שערי היער: אליעזר ויזל	5.—	4.—
תחנת האטום: הלדור לכסנס	5.—	4.—
תפארה: ו. נבוקוב	5.50	4.40

ואלה 12 הרומנים בסדרה החדשה של ה"ספריה לעם":

משה שמיר: יונה מחצר זרה
סיפורה של אשה מופלאה וחייה רבי המעלים. רומן חדש מאת אחד מבחירי הסופרים העברים.

מיכאיל בולגאקוב: "השלג השחור" — רומן תיאטרוני
סאטירה חריפה על עולם התיאטרון והספרות במוסקבה שלאחר המהפכה מאת מחבר "השטן במוסקבה".

אהרן מגד: על עצים ואבנים
וידויו הכן של ישראלי צעיר החושף את בעיות זיהויו העצמי ואת היחסים בין "אמת" ל"שקר". ספר שזיכה את מחברו בפרס ביאליק לשנת תשל"ד.

כריסטי בראון: כל הימים כולם
עולם סטגנגי וסוער בעיניו של נער מחבגר. משותק בכל גופו — ספר שעורר סנסציה והיה לרב־מכר.

רחל איתן: שידה ושידות
מבט ביקורתי שנון על "החוג הנוצץ" בחברה הישראלית — ספרה החדש של המחברת המחוננת של "ברקיע החמישי".

גריהם גרין: קונסול־הכבוד
הרומן האחרון של הסופר האנגלי הדגול, מחבר "מסעותי עם דודתי" ו"השחקנים".

איירים מרדוק: חלומו של ברונו
רומן מהנה שעלילתו מרקם עשיר של תככים ומתח, אשר דמיון והומור שזורים בה בצורה מבריקה.

ג'.ד. סאלינג'ר: "תופסת" בשדה־השיפון
ספר שקסמו שבה דור שלם של קוראים צעירים־ברוחם. תרגום מחודש של "אני, ניו־יורק וכל השאר".

מאריו ורגס־יוסה: העיר והכלבים (כרך כפול)
סאטירה חברתית עזת־ביטוי מחייהם של תלמידי האקדמיה הצבאית של פרו. יצירת־מופת של הפרוזה הדרום־אמריקנית החדשה.

זיגפריד לנץ: שיחת העיר
סיפור דרמתי מעורר מחשבה ובמרכזו בעיה מוסרית מכרעת מאת אחד הבולטים ביוצרי הספרות הגרמנית החדשה.

קולט: "שרי"
פרשת־אהבים נוגעת ללב זוכה לביטוי אמנותי רגיש ברומן הנחשב כאחד השיאים של הפרוזה הצרפתית.

גזור ושלח

לכבוד הוצאת ספרים עם עובד בע"מ
רחוב מזא"ה 22, תל־אביב

להלן הזמנתי לספרי "ספריה לעם" הבאים:

א. סדרת 12 הספרים החדשים במחיר — 48.— ל"י
בתוספת דמי משלוח בסך — 4.50 ל"י

ב. ספרים שבחרתי כמסומן, בהנחה של 20% מהמחיר המקורי (מלא את הסכום כמספר הספרים שבחרת בהתאם למחירם בטור המחירים השמאלי) .... ל"י

סה"כ .... ל"י

רצ"ב המחאה ע"ס .... ל"י על שם הוצאת ספרים עם עובד, משוכה על בנק, או לזכות חשבון הוצאת עם עובד בבנק הדואר מס' 4413124.
הואילו לשלוח לי את הספרים לפי המען:

שם ....
מען ....
שכונה ועיר ....
חתימה ....

ביום שלישי
כ"ב באייר תשל"ד 14.5.74
יתחיל
שבוע הספר העברי

בחסותו האדיבה של ראש עירית תל אביב-יפו מר שלמה להט

המופע המלכותי השנתי מטעם שבועון לאשה
טקס בחירת
מלכת היופי
1974

בהיכל הספורט ביד אליהו
ביום רביעי 5.6.1974
בשעה 8:30 בערב

פסטיבל מלכות היופי 1974 נערך בחסות
Faberge · פברג'ה·
תמרוקים לפינוק עצמי

ובהשתתפותן האדיבה של חברות העילית:

- ★ לון — תכשירי איפור לנשים היודעות לבחור
- ★ גוטקס — בגדיים וחוף שזכו בפרס הראשון בקאן — מבדי „לייקרה"
- ★ גוטקס — שמלות וחליפות אקסקלוסיביות בעיצוב מקורי — מבדי „לייקרה"
- ★ ליגת — יצרני חולצות ומכנסי ג'ינס — „ליי" — עושה אנשים יפים
- ★ אמבך — סלון הכלות האקסקלוסיבי ת"א, רח' בן יהודה 64
- ★ אנטה — בית-היופי לטיפוח-היופי, ת"א, רח' מאפו 18
- ★ קרן אור — יהלומים ותכשיטים ליופי מלכותי
- ★ מרנו — הנעליים האופנתיות באופנה האחרונה
- ★ מועדון לאשה — טיפוח-חן, הליכה ויציבה נכונה

תכנית אמנותית מיוחדת
המנחה: דן שילון

אל תחכה לרגע האחרון!
כרטיסים נמצאים כבר למכירה בסוכנות „יוקי" („לאן") כבר דיזנגוף 14, תל-אביב טלפון 222445
וביתר משרדי הכרטיסים

חנה לוי
מלכת היופי 1969

מושית ציפורין
מלכת היופי 1970

אתי אורגד
מלכת היופי 1971

אילנה גורן
מלכת היופי 1972

לימור שריף
מלכת היופי 1973

רונית רינת
מלכת היופי 1964

עליזה שדה
מלכת היופי 1965

אביבה ישראלי
מלכת היופי 1966

בתיה כבירי
מלכת היופי 1967

מירי זמיר
מלכת היופי 1968

פרסים כספיים מתנת
אחים בכור
חברה לקבלנות ולבנין בע"מ

הפרס למלכת היופי 5,000 ל"י
הפרס לנערת ישראל 2,500 ל"י **הפרס למלכת החן 2,500 ל"י**

ארגון וביצוע: פרסום אדמון בע"מ

אלף לילה ולילה

DRIVE-IN CINEMA TEL-AVIV
קולנוע דרייב-אין ת"א

קולנוע „דרייב-אין" טל. 477177 מציג:

הצגה ראשונה בשעה 7.00 לכל המשפחה
סרטו החדש של **וולט דיסני**

שמח בשלג
SNOWBALL EXPRESS

- ✱ דין ג'ונס (החיפושית השובבה)
- ✱ ננסי אולסון (הפרופסור המפוזר)
- ✱ ג'וני וויטיקר (ג'ודי — משפחה שכזאת)

מסרטי פורום פילם • בצבעים

הצגה שניה בשעה 9.30 שבוע שני
סרט המתח עוצר הנשימה

„יום הדמים"
"BLOODY FRIDAY"

הפשע מדבק כמו מגפה, אי-אפשר לבצע פשע מבלי לתת את הדין על כך. נפוליאון בונפרטה.

במוצאי-שבת בחצות „החטופה"
THE GRISSOM GANG
עם השחקנית קים-דרבי Kim darby

לסטודנטים דתיים לסטודנטים
ולסתם סנובים
ערב בידור
במוצ"ש 11.5 מחשעה 8.45
באולם בני-ברית
רח' קפלן 10, תל-אביב (ליד הקריה)
בתכנית:
צמד המתגברים
אסיה קוטלר (זמרת השנסון) ריקודים לצלילי הזמורת
האלמוגים עם הזמרים
מוישל'ה נוי ואיתן מסורי
הכניסה לסטודנטים וחבריהם בלבד!

קולנוע שרון נתניה
טל. 22609
רבי יעקב
עם: לואי דה פינס
7.00—9.15

בית רחל
גדרה
מחר מוצאי-שבת 11.5
בשעות: 7.00—9.00
הסרט
זעם השמש

סטיב מקווין / דסטין הופמן

פרפר
PAPILLON
לפי רב-המכר „פרפר" של הנרי שריר

שבוע 2 „אסתר" תל-אביב 4.00-7.00 9.30	שבוע 2 „עצמון" חיפה 4.00—6.30 9.15
„חן" ירושלים 4—6.45 9.15	שבוע 2 „אורן" באר-שבע 7.00-9.30

א. ברמן — טוני בולטיני
גאים להציג מהולנד בידידות
הקרקס
הלאומי ההולנדי הנפלא
HOLLAND NATIONAL CIRCUS
TONI BOLTINI
100 משתתפים
ממחר, מוצ"ש 11.5 עד יום ה' 16.5 כולל לשבוע ימים בלבד
בחולון
במגרש ברח' הלוחמים ליד בריכת הנצחון
מחר, מוצ"ש, 11.5, 2 הצגות, ב-6.45—9.15
ויום יום, 2 הצגות, ב-4.15—8.15
כרטיסים: בידורון, כרטיסטרון, „היומ"ש", ביפו: גוטוויין. בתל-אביב: משרד רוקוקו.
כרטיסי הנחה למוסדות וארגונים ב„רוקוקו".

ממוצ"ש 18.5 עד יום ה' 23.5 כולל לשבוע ימים
הקרקס בירושלים
כרטיסים: משרד כהנא ובן-נאים.

ממוצ"ש 25.5 עד יום ה' 30.5 כולל לשבוע ימים
הקרקס בחדרה

בואו בואו אין כמוהו!

מועדון הציירים
מועדון הציירים
מציע במחירי הזדמנות תמונות של הציירים הנודעים:
● אשר עין דור ● אני וסוכר ● גרבו ● הררי ● קרפין
וכן תמונות עתיקה.
תל-אביב, רח' הירקון 83, טל. 59155
פתוח כל יום בשעות 10—8.30 בערב בלבד
ימנה"ש טל. 81955

פרנסואה טריפו
הלילה האמריקאי
זוכה פרס האוסקר כסרט חוץ הטוב ביותר 1974
שבוע 4
„אורדן" ת"א
הקולנוע לסרטי איכות
רח' הירקון 61, ת"א

סרטי-חצות קולנוע פריז
הערב ב-10.00 וב-12.00
פרפרים הם חופשיים
מוצאי-שבת בחצות
קנדיס ברגן
חיל בכחול

סינמטק - מרתף בקולנוע „תכלת"
בק. „סינמה 1" (ירון) הלילה 10.5 ב-10.00 „שבעת המופלאים רוכבים" עם: לי ואן קליף הלילה ב-12.00 (חצות) „גברת סמויה"

מועדון קולנוע „בן-יהודה" הערב ב-10.00 וב-12.00 (חצות) סרט מתח ופעולה עוצר נשימה!
„החתול בעל 9 הזנבות"
עם: ג'יימס פרנסיסקוס, קרל מלדן, קתרין ספאק
הבמאי: דריו ארג'נטו

רומי שניידר · ז'אן לואי טרטיניאן
רכבת התקוה
בכורה ארצית — מחר 11.5
„בן-יהודה", ת"א
משרדי וורנר פוקס

הערב בבתי הקולנוע

תל-אביב-יפו
9.30—7.15
אופיר: „חייה וחן למות" (שבוע 7)
אורלי: „איזה מין כומר" (שבוע 6)
אורדן: „הלילה האמריקאי" (שבוע 4)
אלנבי: „היורשת במלכודת"
אסתר: „פרפר" (שבוע 2) 7, 9.30
בן-יהודה: „רכבת התקוה" (רומי שניידר)
גת: „אורגזמי" (שבוע 3) 6.30, 9
גורדון: „נודניק עם רשיון" (שבוע 2)
דקל: „השגעון המקסים" (שבוע 7)
דרייב-אין: „שמח בשלג" — 7 „יום הדמים" — 9.30 „החטופה" — חצות
הוד: „סידני וגונס" (שבוע 2)
זהר: „במערבולת החיים" 7.15, 9.15
זמיר: „שעור באהבה"
חן: „חדון — מת" (שבוע 4)
לימור: „דון ז'ואן"
מוגרבי: „כך היינו" (שבוע 8)
מקסים: „בסוד התאומות" (שבוע 3)
מתמיד: „אורלופנית על אופנוע"
מרכז: „הכוסר" 7.30, 9.30
סטודיו: „סיפורים ארוטיים"
סינמה 1: „סטודנטיות במלכודת" (שבוע 3)
סינמה 2: „בלש ושמו מקור" (שבוע 3)
עדן: „האיש שלנו באלש" 7.15, 9.15
ציון: „חלום המתוק"
(שבוע 2) 7, 9.30
פאר: „אהבת החיים" (שבוע 10)
פריז: „ד"ר פיבס"
צליל: „אשת הכומר" 7, 9.15
צפון: „אין עשן ללא אש" (שבוע 7)
רמת-אביב: „צ'ארלי וואריק"
תכלת: „הרולד ומוד" (שבוע 9)
תל-אביב: „ברשת המשפחה"
תמר: „החובבת" (שבוע 2)

חיפה
9.15—7
אורדן: „הענק" 6, 9
אורה: „כך היינו"
אורלי: „סיט וסילי"
אוריון: „המכה הגורלית"
ארמון: „חייה ותן למות"
גלי: „קט בלו"
בית רוטשילד: „הדוכן השקט" 6.45, 9
חן: „דקמרון האסור"
כרמל גנים: „ה[illegible]"
מוריה: „ימות של בחולת"
מירון: „הלילה המקרבי"
עצמון: „פרפר"
פאר: „רוצחי המסדר"
רון: „אהבת החיים"
שביט: „המפתח לקשר"

ירושלים
9—7
אדיסון: „עיני אומרות אהבה" 7.15, 9.15
ארמון: „הרי המזוהם חוזר"
אורנע: „טיפול בהלם"
ארנון: „אין עשן ללא אש"
ארנון: „בבנות"
הבירה: „ליידי קרולין לאמב"
חן: „פרפר"
ירושלים: „המפתח המכני"

סמדר: „מה תאמר לגב' ערומה?"
עדן: „פיט גארט ובילי הנער"
רון: „שוטרים ושודדים"

ר"ג-גבעתיים
9.30—7.15
אורדע: „בובנקת בגימנסיה"
אורלי: „כלבי הקש"
אואזיס: „הליידי שרה בלון"
ארמון: „פיט וסילי" (שבוע 3)
גל-אור: „מה עשו לך סולאנג'" (שבוע 4)
הדר: „יומו של הדולפין"
לילי: „מינג ומסקוביץ"
רמה: „הארי המזוהם חוזר" (שבוע 3)
רמת-גן: „אני אוהב את גרושתי"
שביט: „גבר עם כבוד" 9—7.15

אור יהודה
גולן: „גבורת הגלדיאטורים" 7.15 „הישנות" 9.30

אופקים
9.30—7.15
בית-העם: „חייה ותן למות"
כוכב: „תאווה ונקמה"

אשדוד
9.30 — 7.15
אשדוד: „אורח"
אולימפיה: „מלכודת למפקח"
אסתר: „חכם בצלאל"
דקון: „מלכודת לבייבי סיטר"

אשקלון
9.30—7.15
אסתר: „ג'ק קיד"
חן: „האורח"
מאור: „7 נשים ארוטיות"

רחל: „אהבת החיים" (שבוע 2) 7.30, 9.30

באר-שבע
קרן: „הליידי שרה בלון" (שבוע 2) 6.45, 9

בת-ים
אורגים: „הצגת הקולנוע האחרונה"
בת-ים: „איש חצות"
סביון: „רבי יעקב" (שבוע 2)
עצמאות: „הארי המזוהם חוזר"
רמת יוסף: „הדוברמנים הנועזים"

גדרה
בית רחל: „זעם השמש" 7.15, 9.30

הרצליה
דוד: „קברט" (שבוע 2) 7, 9.15
דגניה: „מלכודת לבייבי סיטר" 7, 9
היכל: „האחים טריניטי" 7, 9
תפארת: „מכרת ההרג" 7, 9

חדרה
גן זהר: „הרוצח"
חוף: „24 שעות של מחזר"

חולון
9.30—7.15
ארמון: „סקורפיו"
מגדל: „חקור לחיים"
סבוי: „רבי יעקב" (שבוע 2)
רון: „מתוקה שלי"
רינה: „המקצץ"

כפר-סבא
הדר: „בית הזכוכית" 7, 9.15
הן: „הפרפר המצוע"

נס-ציונה
גוה: „התאווה לסכנה" 6.30, 8.30

נתיבות
שביט: „הנמר השחור" 7.30
מסמכי הסאפית" 9.30

נתניה
אסתר: „כיצד ללכוד גבר" 5.15, 7.15, 9.15
יניל: „פיתוי לאהבה" 7, 9
סטודיו מגור: „ליל הכלולות" 7, 9
סטודיו (מחוז): „הגשר על נהר קוואי" 7.30
שרון: „רבי יעקב" 7, 9.15

עפולה
חן: „הגביר הקטן" 6, 8.30
קולנוע: „מלכודת לבייבי סיטר" 6.30, 9

פרדס-חנה
דקל: „מעשיות קנטרברי" 7, 9

פתח-תקוה
9.15—7
אורון: „כל מבאר וכל מישור" 8.30

הדר: „גבר עם כבוד"
היכל: „בשר ווטרלו"
שלום: „איזה מין פרוססור"

קרית מלאכי
בידור: „הביגמיסט" 7.15, 9.30
הוד: „מלכודת החופש" 7.15, 9.15

קרית-שמונה
חרמון: „2 לבבות לאהבה" 6.45, 9
שניר: „הדרקון" 8.30

ראשל"צ
9—6.45
נעמן: „אני אוהב את גרושתי"
ראשון: „סנדקית ושמה קוסי"
תפארת: „הבלונדינית עם הנעל השחורה" 7—9

רחובות
9.15—7
בית הפועלים: „הכומר האקזורציסט"
הדר: „הבלונדיני עם הנעל השחורה"
חן: „הבלש האמיץ שחרץ"

רמלה
המגדל: „המקצץ" 7.15—9.30

רמת השרון
כיל: „לילה של העיר" 7, 9

אלף לילה ולילה

תיאטרוני ישראל

התיאטרון הלאומי הבימה
דלתות דופקות — מוצ"ש 11.5 באולם הגדול
כך אוהבים
מוצ"ש 11.5 באולם הקטן
חו חו יוליה — מוצ"ש 11.5 ירושלים
תכימתרי
יום אחד לפני — הערב ב־9.30 • מוצ"ש ב־9

התיאטרון הקאמרי
השחף — מוצ"ש 11.5 תל־אביב
כטוב בעיניכם
הצגות אחרונות
יום א' 12.5 תל־אביב
יום ב' 13.5 תל־אביב
יעקבי ולידנטל — יום ב' 13.5 ת"א צוותא

התיאטרון העירוני חיפה
מבקר המדינה — מחר מוצ"ש 11.5 חיפה
סילבסטר 72 — יום א' 12.5 ת"א צוותא; יום ב' 13.5 ירושלים
הציילו — יום א' 12.5 חיפה

פרסום בלקין

בדור לעם, נעם סמל מציג:

יוסי בנאי
בערב שירים ופזמונים
פרצוף של צועני
נהול מוסיקלי: ירון גרשובסקי
נגנים: יוסי לוי: גיטרה, חליל
פנו לוי: כלי הקשה
עמי פרנקל: גיטרה בס
י. גרשובסקי: פסנתר צ'מבלו

לתושבי ת"א — „אהל" הערב 10.5 ב־9.00
לתושבי ירושלים — „הראל" בחן, מוצ"ש 11.5 ב־9.30

גדי יגאל יגיל בשן
בלקי הזמרות בת 7 נגנים

לתושבי רמת־גן — רמת־גן „אורדע" הערב 10.5 בשעה 9.30 בערב

ציפי ציפי בנג־בנג
ציפי שביט בהצגה לילדים

לתושבי אשדוד — „רנוף" יום ב' 14.5 ב־4 אחה"צ
בת־ים — „עצמאות" יום ד' 15.5 ב־4.30 אחה"צ

הפקה: בדור לעם בע"מ, דיזנגוף 180 ת"א, טל. 5—233174 — הפצת כרטיסים בת"א רוקוקו טל. 223663

א. ברנזון מציג:

"כמו חייל"

הערב, יום ו', 10.5 בשעה 10.30 באולם בית־לסין

בהשתתפות:
רפי גרנות, שלומית אהרון, אמנון ברנזון
תרגום: **יעקב שבתאי** — במוי: **נדב לויתן**
עבודים מוסיקליים: **אריה לבנון**
הנהלה מוסיקלית: **אורה זיטנר**

מוזיאון הארץ
תל־אביב

מזמין את הקהל לבקר באגפיו השונים:

בקרית המוזיאונים רמת־אביב:
— מוזיאון הזכוכית
— מוזיאון קדמן למטבעות
— מוזיאון הקרמיקה
— מוזיאון לאתנוגרפיה ולפולקלור
— מוזיאון למדע ולטכנולוגיה
— מוזיאון הכתב
— הפלנטריום ע"ש לסקי
— חפירות תל־קסילה — עיר ישראלית מתקופת המלכים
— ביתן נחושתן — ממצאי חפירות תמנע

ביפו, רח' מפרץ שלמה 10
המוזיאון לעתיקות ת"א־יפו

תל־אביב, רח' ביאליק 27
המוזיאון לתולדות ת"א־יפו
(בשבתות ובחגים סגור)

שעות הביקור:
בימים א' ב' ג' ד' ה'	מ־9.00	עד 16.00
ביום ו'	מ־9.00	עד 13.00
בשבתות ובחגים	מ־10.00	עד 14.00

בשבת הכניסה חפשית

קרוואן
מועדון לילה
ימו העתיקה, טל. 828299
ערב ערב פרט ליום א'

הבובות המודשו
PATRICIA ROCK
מלכת החשפניות של קרייזי־הורס פריז
MARYONETT
תיאטרון בובות מוסיקלי
JACK SMITH
אטרקציה עם 30 צלחות מעופפות
ROVER ROBERT
בפרודיה מוסקלית
ITONE
לתנטון קומי בסגנון שנות ה־30
JOSEPHIN
בארוטיקה חוויתית
שושנה אביב
תגלית הזמר החדשה
תזמורת אטלקית מובחרת
בשבת ב 5.30 תה־מנחה

תיאטרון סדן מציג:

זאב רווח

הצגות אחרונות
בקומדיה המצויינת
פאפא לאון
ה„פאפא" המבוקש ביותר!

גבעתיים „חדר"	הערב יום ו' 10.5	ב־9.00
יפו „אלחמברה"	מוצ"ש 11.5	ב־9.00
רמת־אליהו „חדר"	יום ג' 14.5	ב־8.45
תל־אביב „נחמני"	יום ד' 15.5	ב־8.30
זכרון יעקב „שומרון"	יום ה' 16.5	ב־8.30
קרית ביאליק „סביון"	יום ו' 17.5	ב־9.00

כרטיסים: כיכר, „תחיה" ראשון וביתר המשרדים

בקרוב! **נשבר לי...** הקומדיה המשגעת
מפיק: אברהם לוריא

צוותא לתרבות מתקדמת

הערב 10.5	ב־8.30 — אברהם שלונסקי — שנה בלעדיו. דברים: ראש העיר שלמה להט, השר יהושע רבינוביץ, חנוך ברטוב, פרופ' ישראל לוין, אבא קובנר. מקרא: מרים ברנשטיין־כהן, חנה מרון, יוסף ידין, מקהלת „רננים" בניצוחו של גיל אלדמע.
בחצות	זה הכל בינתיים (בינתיים זה הכל) יהונתן גפן ודני ליטני מגישים ערב שירים וחברים.
מוצ"ש 11.5	ב־8.00 — „מחכים לגודו" — מאת: ס. בקט, תרגום ובימוי: עדנה שבוט. ב־10.30 — זה הכל בינתיים (בינתיים זה הכל).
יום א' 12.5	ב־8.30 — צוותא מארחת את במה 2 של תיאטרון חיפה; „סילבסטר 72" — מאת יהושע סובול. בימוי: נולה צ'לטון.
יום ב' 13.5	ב־8.30 — צוותא והתיאטרון הקאמרי נוצינים: יעקובי ולידנטל (שם זמני).
יום ג' 14.5	ב־8.30 — „מחכים לגודו".

צוותא — אבן גבירול 30 ת"א טל. 7—250136

הועד למען החייל תל־אביב—יפו
בית החייל ע"ש יוסף [illegible]
רחוב וייצמן 60, תל־אביב

תכנית השבוע בתיאטרון

מוצ"ש, 11.5.74, שעה 20.30	„שירי תיאודורקיס"
ראשון, 12.5.74, שעה 20.30	קונצרט — האנסמבל הקאמרי
ראשון, 12.5.74, שעה 19.30	חוג לדיון ספרותי — השירה של יהודה עמיחי — מתוך ספר השירים 1948—1966 ע"י מר מנור
שני, 13.5.74, שעה 20.30	קונצרט — האנסמבל הקאמרי
שלישי, 14.5.74, שעה 20.30	„בעלי במילואים" — תיאטרון הזמן
רביעי, 15.5.74, שעה 20.30	קונצרט — האנסמבל הקאמרי
מוצ"ש, 18.5.74, שעה 21.00	„בני הדוקטור" — תיאטרון לילך

תכנית השבוע בדיסקוטק
(בין השעות 21.00—24.00)

בתכנית הקבועה: מוסיקת רקע, מוסיקה לריקודים
מוצ"ש, 11.5.74 מוצ"ש, 18.5.74
מחיר הכרטיס: —.5 ל"י כולל משקה ראשון
בימי חול: יפתח הדיסקוטק לפי הזמנה.

נשף ריקודים יתקיים ב„אולמי התנ"ך"
רחוב אבן־גבירול 68, תל־אביב
במוצאי־שבתות 11.5.74, 18.5.74
החל משעה 8.00 בערב
עם תזמורת חיל האוויר
בניצוחו של רס"ן אריק טייך
בתכנית האמנותית:
הזמרת החיילת מלי למכו

במוצ"ש 11.5.74, בשעה 8.00 בערב יתקיים
משחק „בינגו"
בבית החייל, באולם הגדול (אולם 10)
דמי כניסה —.5 ל"י מקנים זכות ל־5 משחקים
ועוד שורת פרסים יקרי ערך.

תערוכת הצייר חיים פריבר
מתקיימת בפואייה התיאטרון בבית החייל, ת"א,
רחוב ויצמן 60.
שעות הבקור בימי חול: 19.00 — 17.00
התערוכה תנעל ביום ה', 23.5.1974.

הסינמטק הישראלי
בית עובד העיריה, רח' פומבדיתא 4

שנה לסינמטק — מבחר יצירות מופת

11/5	ב־18.30 :	לילות כבירית — פדריקו פליני (תורגם לעברית)
	ב־21.00 :	זמנים מודרניים — צ'רלי צ'פלין
12/5	ב־17.00 :	אניית הקרב פוטיומקין — סרגיי אייזנשטיין (סרט אילם)
	ב־19.00 :	הקבינט של ד"ר קליגרי — רוברט ויינה (סרט אילם)
	ב־21.00 :	פריז לאנג
13/5	ב־18.00 :	הנרי ה־5 — לורנס אוליביה
	ב־20.30 :	ילדי גן העדן — מרסל קרנה (דובר צרפתית תרגום לאנגלית)
15.5	ב־16.30 :	פני צלקת — הווארד הוקס (דובר אנגלית ללא תרגום)
	ב־18.00 :	סרט של וולאם וויילר (פרסום בסינמטק)
	ב־21.00 :	השופט רוי בין — ג'ון יוסטון
16/5	ב־16.30 :	חופשתו של מר הולו — ז'אק טאטי
	ב־18.30 :	העלמה יוליה — אלף שייברג (ללא תרגום לעברית)

טל משרד: 284425 - טל קופה: 235865

בגן־הוואי כל ליל ומוצאי שבת
תזמורת הוואי
ליד המיקרופון הזמר ז'ק גורג
מחירים עממיים

הכוכב הזמר ל־3 הופעות בלבד!
תיאטרון „המחר" מציג:
סאלים הלאלי
salim halali
בלווי התזמורת זוזו מוסא

מוצ"ש 18.5.74	יום ב' מוצא חג 27.5.74	יום ד' 22.5.74
בהיכל הספורט ת"א	בבנייני האומה ירושלים	בקולנוע ארמון חיפה
כרטיסים: „רוקוקו" וכל המשרדים	כרטיסים: משרד כהנא ובן־מאיר	כרטיסים: משרד נוגה

תיאטרון [illegible] מציג:

חוה אלברשטיין והפלטינה

גבעתיים „שביט" הערב 10.5 בשעה 9
אוניברסיטת ת"א (בריטיש) מוצ"ש 11.5 בשעה 9.15
ת"א „בית אריאלוזרוף" (צה"ל) מוצ"ש 18.5 בשעה 9.00
כרטיסים בת"א: „לאן", „יוקי" ובכשרדי הכרטיסים.
טל. „אהל" 28369

אילי גורליצקי, תמי ספיבק, דידי לוקוב
לאוזות: מי קר?

חיפה „שביט" הערב 10.5 בשעה 9.00
ת"א „בית־דור" מוצ"ש 11.5 ב־9
פרדס־חנה „רקל" יום ב' 13.5 ב־9
כרטיסים בת"א: „יוקי", „לאן" וב־יתר המשרדים. טל. בת דור 263178.
הכניסה מתחת לגיל 15 אסורה!

להקת מחול בת־שבע

תל־אביב, אולם „נחמני", בשעה 8.30

מחר מוצ"ש 11.5	יום ב' 20.5
יום ב' 13.5	יום ג' 21.5
יום ג' 14.5	יום ה' 23.5
יום ה' 16.5	מוצ"ש 25.5
מוצ"ש 18.5	

כרטיסים: „כנף" אלנבי 83, יוקי — „לאן" ככר דיזנגוף 14 ובמשרדי הכרטיסים ובערב ההופעה בקופה.

עין־חרוד — מאוחד יום ב' 27.5 ב־9.00
פרדס־חנה „רקל" יום ג' 28.5 ב־8.30 (רשת הקונצרטים)
לוד „אורלי" יום ה' 30.5 ב־8.30

נמשכת החרשמה למנויים
ירושלים — „כהנא", סמואל 2, טלפון 222831
חיפה — „נובה", רח' הרצל, טלפון 665272
תל־אביב — „בת־שבע/בית־דור" אבן־גבירול 30, 263175

התיאטרון הזמן מציג:
בעלי במילואים
לילית נגר, זאק כהן, בוריס סבידנסקי
כתב וביים: **יואל זילברג**

הערב	יפו	„אלחמברה"	9.45
מוצ"ש 11.5	רמת־גן	„רמה"	9.15
יום ב' 13.5	גבעת אולגה	„גלי"	9.00
יום ג' 14.5	תל־אביב	בית החייל	8.30

כרטיסים לאן אצל „יוקי", ככר דיזנגוף 14 טלפון 222445 תל־אביב
מפיקים: י. גורן ד. יצחקי טל 222753

רני מלך מציג:
ערב שירי **נט קינג קול**
ג'יבדי ל'ויד להקת באו
ד"ר בנאו

תל־אביב „בת־דור" הערב 10.5 ב־8.30
כרטיסים: „הדרך", „קסטל", „רוקוקו" ויתר הכרטיסים ובקופת בת־דור, טל. 263178, טלפון הבירור: 266349, תל־אביב.

רני מלך מציג:
צ'וקי ארקין
מי מפחד מפנטומימה

ת"א „בת־דור" הערב 10.5 ב־11.30
הזמנת הצגות טלפון 265092
קופת בת־דור טל. 263178

ב„האן" הירושלמי

היום, יום ו' 10.5 בשעות: 10, 12, 14	לכבוד ל"ג בעומר 3 הצגות: ההרפתקאה התיאטרונית לילדים ולנוער „מסע הקסמים"
בשעות 21.00, 23.00	מועדון סינימה־האן: „היה שלום מר צ'יפס"
מוצ"ש 11.5 בשעה 7.00 בערב	תזמורת פרו־מוסיקה בישראל מנהלת אמנותית ומנצחת: דליה אטלס — קונצרט חגיגי לכבוד פאני ומקס טארג
בשעה 9.00 בערב	יוסי בנאי בתכניתו: „פרצוף של צועני"
בשעה 12.00 בלילה	מועדון „מתה בחצות": „ווילרד"
יום א' 12.5 בשעה 5.00 אחה"צ ובשעה 8.30 בערב	משפחת עובד „מוצרט בג'ינס" קטעי מוסיקה קלאסית בביצוע קל
יום ב' 13.5 בשעה 8.30 בערב	התיאטרון העירוני חיפה — במה 2: „סילווסטר — 72"
יום ג' 14.5 בשעה 8.30 בערב	תיאטרון האן מציג: „אידיליה משפחתית"
יום ד' 15.5 בשעה 9.00 בערב	ערב פולקלור לתיירים עם: „ענבל"
יום ו' 17.5 בשעה 3.00 אחה"צ	סינימה האן לילדים „שערוריה בסופרמרקט" וולט דיסני

האגודה למען החייל בישראל
תל־אביב

מזמינה אותך
לערב „בינגו"

בבית החייל, רחוב ויצמן 60
תל־אביב
במוצ"ש 11.5.74 בשעה 8 בערב

פרסים יקרי ערך
המשחקים ינוהלו ע"י מנחה־בינגו ידוע בעברית ובאנגלית.
דמי כניסה בסך —.5 ל"י מקנים זכות השתתפות ב־5 משחקים.

התכנסות במלואן לרווחת חיילינו.

תיאטרון רומנסרו מציג:
פסטיבל רומנסרו ספרדי

משתתפים: ראובן בר־יותם, עוריאל אשרוב, יעקב בנאי, אתי גרוטס, גבי קריספין, שמעיה אשכנזי, שלונה אלפנדרי, לורה שחר ואחרים.
תזמורות ומקהלה, ניהול מוסיקלי: י. חולנדר

לתושבי תל־אביב
„בית החייל" יום ב' 20.5 ב־8.30
„אלהמברה" יום ד' 22.5 ב־8.30
כרטיסים: „יוקי" — לאן, ככר דיזנגוף טל. 222445 ויתר המשרדים. יפו: בוטיין מוסדות, ארגונים וקבוצות באוגרבנות יפנו למשרד „יוקי"

חיפה „ארמון" יום ה' 23.5 ב־9.00	באר־שבע „קרן" יום א' 26.5 ב־9.00
הרצליה „דוד" יום ו' 24.5 ב־9.00	אשדוד „אשדוד" יום ב' 27.5 ב־9.00
ירושלים „בנייני האומה" מוצ"ש 25.5 ב־8.30	קרית־אתא „שבוט" יום ה' 30.5 ב־9.00
	גבעתיים „שביט" יום ו' 31.5 ב־9.00

קרית־שמונה „שנור" יום א' 19.5 2 הצגות: ב־7.00—9.00
בחסות ראש העיר אברהם אלוני.
התכנסות הן קודש לפעולות התרבות בעיר

המשרד: רח' אהרונוביץ 4, טלפון 283607

להקת „כוורת"
סיפורי פוגי
חולון „רינה" הערב 10.5 ב־9.30
ירושלים „מיטשל" מוצ"ש 11.5 ב־7.45—9.45
הצגה מיוחדת לארגון אמהות עובדות
יפו „אלחמברה" יום ב' 13.5 ב־8.30
יפו „אלחמברה" יום ג' 14.5 ב־9.00

אבא מצליח אבל עצבני
נתניה „אסתר" יום ה' 16.5 ב־9.30
חולון „רינה" יום ו' 17.5 ב־9.30
יפו „אלחמברה" מוצ"ש 18.5 ב־9.30
מ.א. גליל תחתון יום א' 19.5 ב־9.00

מפגש האומנים
חצות וחצי
רח' המסגר 51, תל־אביב
הערב 10.5
בתכנית:
✱ הזמר יזהר כהן
✱ הבדרן חופני, סולימן הקטן
✱ להקת הגל החדש

קולנוע לימור
ת"א, רח' אבן־גבירול 30
הערב: 10.5
בשעות: 9.30—11.30
הסרט
עיר אלימה
✱ צ'ארלס ברונסון
✱ טלי סבלס

תיאטרון השמש
שירי תיאודורקיס
יני ליאור
והבורות תיאודוראקים

משתתפים: דליה [illegible]
הרצליה „דוד" הערב 10.5 ב־9.00
תל־אביב „בית החייל" מוצ"ש 11.5 ב־8.30
גבעתיים „מרכז קהילתי" יום א' 12.5 ב־9.00
טל־שחר „בית מצא" יום ג' 14.5 ב־8.00
חולון „מרכז קהילתי" יום ה' 16.5 ב־9.00
תיאטרון השמש, טלפון 456625
הקליט שירי תיאודורקיס בעברית

„האגם"
בפארק הלאומי בר"ג
בהנהלת: **ינוש**
מזמינכם: הערב ובמוצאי־שבת
לרקוד ולהתבדר לצלילי תזמורת
„הקומסולים"
בתכנית:
הבדרן והחקיין
דני חיימוב
משקאות חריפים ומאכלים. עתמוס! ניתן לשכור את האולמות למסיבות וחתונות
טל. 447789

מועדון לילה
חצות פלוס
הרצל 15, נתניה
ביום שישי 10.5.74 ערב בידור משעשע
✱ בועז שרעבי
✱ הבדרן יוסי ברק
✱ להקת השרעבנים
משקה וכיבוד מוגש לשולחנות
הכניסה לזוגות בלבד
אווירה אינטימית ואקסקלוסיבית

ערב ריקודים ובידור
מפגש צעירים
באולמי „ראשון" ראשל"צ
במוצ"ש 11.5.74 בשעה 8.30 בערב
הזמרת המפורסמת
✱ רחל אגת
ריקודים לצלילי להקת
✱ המקסיקנים
הקליטות עשירה מחירים עממיים

מועדון האמנים
הערב בתכנית:
רותי נבון
רקודים עם להקת „הנשרים"
לחיילים במדים הכניסה חופשית
מוצאי־שבת: ילדת הפלא
ברציה
רקודים עם „הנשרים"
בכל יום שלישי רקודים עם „הנשרים"
בימי חמישי: ריקודים עם להקת „פס לבן"

מועדון האורלוגין
רחוב תל־אביב, בן־אביגדור 26
גילאי 20 פלוס
בתכנית:
הערב: **רותי נבון** ריקודים עם להקת „האורגנים"
במוצ"ש ילדת הפלא **ברציה** רקודים עם להקת „האורגנים"
בימי שני ורביעי: המועדון פתוח עם להקת „האורגנים"

אלף לילה ולילה

מועדון התיאטרון – בימת הבידור הקל – חיפה

בהנהלת אלי צביאלי
רח' יוסף 47 טלפון 660000, 642531

תכנית חודש מאי
ערב ערב פרט ליומי א'
* להקת ועידת ז'נבה
מתי כספי, אושיק לוי, פופיק ארנון
* מירי אלוני
* לורי דווידסון — תשפנית מצויינת מפריס
* LES CARAIBES
בריקודי לימבו מהאיים הקריביים
תזמורת המועדון עם ג'יג'י ליד הפסנתר במוסיקה לריקודים משעה 9 בערב

בית הסופר נריש חיים הזז

השבוע
כ' אייר תשל"ד 12.5.74 —
כ"ה אייר תשל"ד 17.5.74

יום א' 20.00 סימפוזיון „קלוזאפ על הקולנוע הישראלי" משתתפים: יעקב כלבין, אורי קליין, איתן גרין — חברי מערכת „קלוז-אפ". יוקרנו קטעים נבחרים מתוך סרטים ישראליים.
יום ב' 17.00 פרגא יוצרת — שירה. מדריך: יהודה עמיחי.
יום ג' 17.00 פרגא יוצרת — פרוזה. מדריך: אהרן אפלפלד.
יום ד' 17.00 פרגת תיאטרון. מדריך: יוסי סנדק.
20.00 „בנה" בעליפה. בבלאת ע"י שבים להוספת הרבנון.
משתתפים: ישראל אליהו, ישראל גור, צורד קוטלר, גרשון בילו, שלמה דינור. פרקי קריאה ומשחק: רפאל קלצ'קין ושחקנים בתיאטרון באר שבע.
תחבורה: אוטובוס מס' 1 תחבורה חזרה מובטחת
הועד הציבורי הירושלמי, ירושלים ת.ד. 282 טל' 288128
אגודת הסופרים העברים—ירושלים · המועד החינוך והתרבות עירית ירושלים · מחלקה לתרבות

בימות במועדון התיאטרון

ת"א מנדלי 7 טל' 230030

המלחמה האחרונה (שם זמני)
חיפה, „אורה" הערב 10.5 ב-9.00
הלילה בחצות במועדון התיאטרון
מחר מוצ"ש 2 הצגות ב-8.30—10.30

„מיתרי הזהב"
פולקלור אמריקאי, מוסיקה ושירים מהמערב הפרוע — על 10 כלים שונים
הערב 10.5 ב-9.30 במועדון התיאטרון

מסע הקסמים
הצגה לילדים
ירושלים, היום „החאן" 3 הצגות 10, 12, 2
מחר במועדון התיאטרון ב-11.00 לפנה"צ

Lee עושה אנשים יפים.

סגנון חדיש המותאם לאקלים הארץ

אפל
יצור פיאות לגבר
לפי שיטות אמריקאית
ניקוי, צביעה, תיקון וחידוש פיאות
מחירי פרסומת עד סוף מאי — יעוץ חינם!
שדרות קרן קיימת 11, תל-אביב, טל. 243847
שעות קבלה 1—9, 7—4
סודיות מובטחת

מועדון בר-מינן

החל משעה 21.00
ריקודים לצלילי תזמורת
* עונות השנה
בתוכנית האמנותית:
א. גבי ברלין
ב. מיכה גל
*
באודיטוריום בר-שירה
יוקרן בשעות 22.00, 24.00
סרט מעולה
מחר מוצ"ש 11.5.74
באודיטוריום בר-שירה
בשעה 21.00
חוות אלברשטיין ולהקת הפלטינה
*
במועדון בר-מינן
החל משעה 21.00
דיסקוטרון
שילוב של ריקודים לצלילי תקליטיה עשירה והצגת תיאטרון
הבא אחריו
מאת טרנס מקנלי
בהשתתפות:
זכריה טובי
רחל נוימרק
הכניסה עם תעודת סטודנט בלבד!

תיאטרון לילך מציג:

גבי עמרני
בקומדיה המצליחה של אלי שגיא
בני הדוקטור
באר-שבע „קרן" הערב 10.5 ב-9.00
תל-אביב „אוהל" מוצ"ש 11.5 ב-7.30, 9.30
בת-ים „בת-ים" יום ב' 13.5 ב-9.00
עפולה „קולנוע" יום ג' 14.5 ב-8.30
הפצה יוקי (לאן) 222445

נתן גלבוע מציג

שמעון דז'יגן
בתכנית חדשה!
שמע אתה צוחק..!
בימוי: שמואל עצמון
תל-אביב „נחמני" יום א' 19.5 ב-8.30
באר-שבע „אורן" הערב יום ו' 10.5 ב-9.00
חיפה „שביט" מוצ"ש 11.5 ב-8.45
הרצליה „דוד" יום ג' 14.5 ב-8.30
נוה שאנן „עממי" יום ד' 15.5 ב-8.30

כלבו-בידור — דודו דותן

תכנית יחיד בלווי תזמורת
עם עידית דותן
תל-אביב „בית ציוני אמריקה" הערב 10.5 בשעה 11.00
כרטיסים „לאן" וביתר המשרדים ובערב בקופה
משרדי הפקה: סוקן-בלוך 24, ת"א טל. 247257/8/9

בית הצנחן

רמת-גן
מוצאי-שבת, 11.5.74
בידור וריקודים
בתכנית:
דודו דותן
צמד האמירים
ריקודים לצלילי להקת הכוכבים הכחולים
החל משעה 20.00
מוצאי שבת 18.5.74
האחים והאחיות
כרטיסים להשיג בקופת בית הצנחן, בערבי ההופעות רחוב רוקח, כניסה מדרך אבא-הלל 195 (על פי שילוט).
האולם מאוורר ומכוזג.

מועדון הצפון

מזמינכם לרקוד ולבלות
במוצ"ש, 11.5.74
באולמי **רות**
ברח' בן-יהודה 84, ת"א (מול קולנוע „בן-יהודה")
עם להקת
„המשכנעים"
ליד המיקרופון
רוני מנדס
בתכנית האמנותית
הזמר
רוי יאנג
ROY YOUNG

מועדון הלילה „עדן"

פתוח ערב ערב
בתכנית:
* חשפנית
* ריקודים אוריינטליים
* להטוטים
* ריקודים לצלילי תזמורת
*
רחוב ז'בוטינסקי פנת רח' הרצל
רמת-גן
(על-יד בנין „אואזיס")

מועדון 2.2 בטכניון

יום שישי, 10.5.74
* שני סרטי קולנוע
* ריקודים לצלילי תזמורת הנמרים ולצלילי תקליטיה
* בצ'רצ'יל: שלישית אדלר מיכל טל
מוצאי שבת 11.5.74
* ריקודי עם ועמים ודיסקוטק 2.2
* שני סרטי קולנוע
ביום שלישי המועדון פועל כרגיל
יום רביעי 15.5.74
* בצ'רצ'יל בשעה 21.00: יוסי בנאי בתוכניתו „פרצוף של צועני"
הכניסה לסטודנטים ולבנות בלבד

מועדון 77

פתוח ערב ערב
עם
ריקי מנור
יעקב נגר
עורכים
מסיבות בר-מצוה, בריתות, חתונות ושמחות אחרות
עד 200 איש
להתקשר לפנה"צ 246990
ת.א. בן יהודה 77
טל. 230000

מועדון דרייב-אין

טב.7דלדלדט
הלילה בשעה 10.00
סרטו של הבמאי
סם פקינפה
„כלבי הקש"
עם
* דסטין הופמן
* סוזן ג'ורג'

מועדון קולנוע הוד

היום 8.00, בשעה 3.30 אחה"צ
ב-2.30 אחה"צ
„המסיבה"
THE PARTY
עם הקומיקאי פיטר סלרס
הלילה בשעה 10.00
הלהיט הבלתי נשכח של פרנקו זפירלי
„הצלפים"
* ליהנה אישפיור * לי ואן קליף
* ואן מריה ג'ונסה *
דיזנגוף 101 ת"א

קזינו האקסים

במוצ"ש
11.5.74
לגילאי 25 +
התזמורת המצויינת
הקונסולים
עם הזמר
דוד רפאל
המלך ג'ורג' 48, ת"א
בנין קולנוע הקסים (בפתח)

המכון לאמצעי הוראה

מכרז 1/74
הפצת ספרי לימוד

המכון לאמצעי הוראה מזמין בזה הצעות עבור להפצת ספרי למוד המיועדים לשדורי הטלויזיה הלימודית.
את פרטי המכרז ניתן לקבל במשרדי המכון רחוב ברודצקי 43, רמת-אביב, תל-אביב.
המועד האחרון להגשת התצעות 5.74 שעה 15.00.
אין המכון מתחייב לקבל את ההצעה הזולה ביותר או הצעה אחרת כל שהיא.
גזבר המכון

משרד הבריאות שרותי אספקה

ת.ד. 7094, תל-אביב
מכרז מס' 65/437/74
נתנת בזה הודעה לציבור כי שרותי אספקה מזמינים הצעות ל:
יצור ואספקת 25,000 מ' בד כותנה 150 ס"מ עם כתובת ארוגת או מודפסת.
פרטים אפשר להשיג במזכירות שרותי האספקה, רח' נחלת יצחק 15, תל-אביב, טל. 253202 בשעות העבודה.
את ההצעות יש להגיש ב-2 העתקים במעטפה סגורה להשיב בשרותי האספקה.
מועד אחרון להגשת ההצעות הוא ב... בשעה 12.00 לפי הכתובת:
ועדת הרכישות המרכזית, משרד הבריאות ירושלים, סימון, רח' טבאי 2 ת.ד. 1176.
על המציע לצרף ערבות בנקאית של 10% מערך ההצעה כערבון לקיום תנאי ההצעה באם תתקבל.
אין שרותי האספקה מתחייבים לקבל את ההצעה הזולה ביותר או איזה הצעה שהיא או להזמין את כל הכמות ממציע אחד.
מנהל שרותי אספקה
פ. ראיגרודסקי

תולדות יהודי אל-מגרב

מימי שלמה המלך ועד שנת 1963
מאת פרופסור יוסף (ג'ורג') הררי
חבר ארגון הסופרים בפריס
הספר מקיף היסטוריית עדה זו: מנהיגיה, תורה, ציונות וערכים עם צילומים של העדה וגאוניה.
הספר בכריכה מהודרת, 400 עמ' ופורמט גדול, לרכישה עם הקדשת המחבר במחיר 21 ל"י (כולל דמי משלוח) עד לגמר המהדורה הנוכחית.
כמו-כן ניתן לרכוש אצל המחבר את ספרו
„זכויות האשה בחברה המודרנית"
במחיר 10 ל"י בלבד
על המעוניינים לכתוב בצרוף המחאה בסך הנ"ל לכתובת: רחוב אילת 32, נאות רחל, חולון — טל.

נוער

גילאי 14—
שלבו נופש בלימוד אנגלית
בקייטנת „ארז"
בכפר מרדכי ע"י גדרה
4 מחזורים בחודשים יולי-אוגוסט
* 2 שעות לימוד אנגלית ליום.
* בריכת שחיה.
* רכיבה על סוסים.
* ספורט ומלאכת יד.
בדבר פרטים:
אברמוב מרים, כפר מרדכי
טלפונים 476—055-05
כל יום שלישי...
אחה"צ, אצל...
רח' שינקין 45...

אנטנות ג"ל

הרכבת אנטנות פרטיות, מרכזיות
טלפון 886234
יפו, שד' ירושלים 157

למכירה בהזדמנות

שולחן גזירה
מיוחד במינו
אורך 15.70 מטר,
רוחב 1.55 מטר.
ניתן לפירוק לפיה צורך.
לפנות טלפון 792204

לאן בירושלים

• לאן בירושלים • לאן בירושלים • לאן בירושלים • לאן בירושלים • לאן בירושלים

תיאטרון ירושלים
מחר מוצ"ש ב-20.30: למטעים בטיורה 7
תיאטרון הבימה
תו, תו, ויליח

החאן הירושלמי
ראה לוח
החאן הירושלמי
בעמוד 9

בנייני האומה
מחר מוצ"ש בשעה 8.30:
מצעד זמרי השנה
המנחה: מני פאר
משתתפים: רותי נבון, שלמה ארצי, יוני גמרי, מירי אלוני, דני ליטני, אנא שמשו.

בית האמנים
תערוכות קבועות:
ריצ'רד סמיט
שלומית מבר-שירם
בשעה 14.30:
קפה מוזיקה —
פלשתינאים

„צוותא", המלך ג'ורג'
מחר מוצ"ש ב-9 בערב:
„חיו חם שלי"
עם הבמאי מחואי...
תערוכות קבועות:
יוסף שטרה, ענבל...

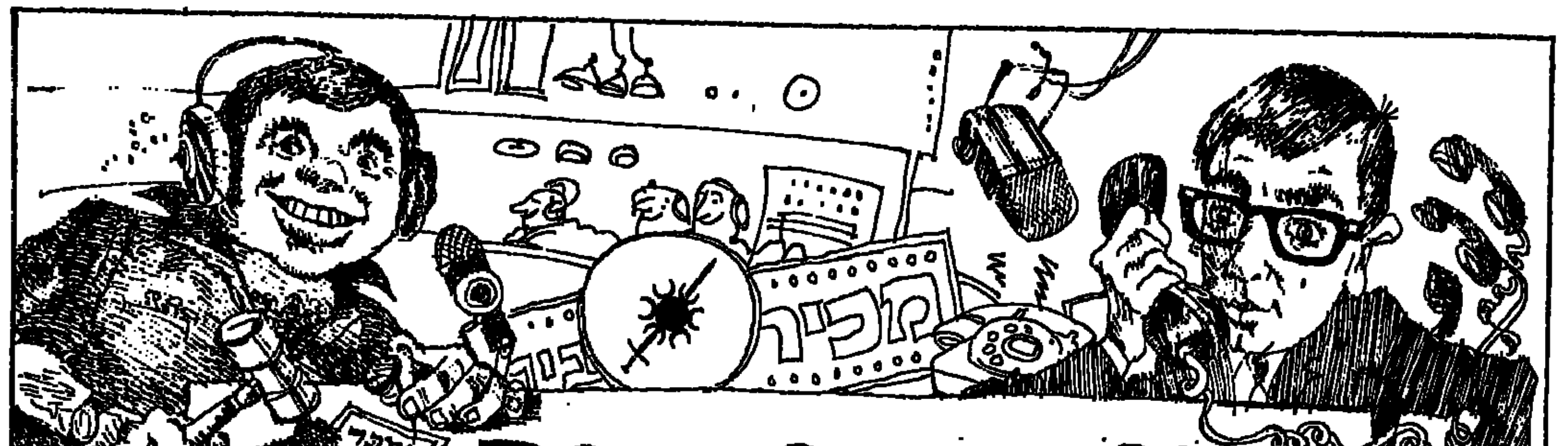

מכירה פומבית

האגודה למלחמה בסרטן בישראל
מודיעה
לחבריה, לתומכיה ולקהל מאזיני הרדיו על שידור התכנית החודשית השתים עשר
של
„מכירה פומבית"
תכניתם של: **זאב ענד ושמואל שי**
אשר תשודר בגל חקל, ביום ב', 13.5.74, בין השעות 10.00 בלילה ו-1.00 אחר חצות
המאזינים יוכלו להתקשר אל עורכי התכנית, בעת השידור, ולהציע הצעותיהם בטל.: 256121 (13 קווים).

כל ההכנסות קודש למלחמה בסרטן

יועמדו למכירה:

* שני סופי שבוע זוגיים במלון „בקעת הירח" באילת, כולל נסיעה הלוך ושוב באוטובוס. — תרומת מלון „בקעת הירח" אילת
* צילום אויר, נוף בנגב. — תרומת מיכה ברעם
* כדורגל של קבוצת „לידס יונייטד" הכוללת את חתימתם של כל שחקני הקבוצה — תרומת מר רוברט קפלין
* מצלמת תוצרת CANON צילום אוטומטי. — תרומת חברת קרט בע"מ
* כרטיס טיסה קבוצתי לאירופה, (ליחיד) לא כולל מיסים. — תרומת חברת קופל טורס
* מכונת חישוב אלקטרונית, תוצרת „ריאלטון", יפאן — תרומת חברת דפקו אינטרנשיונל בע"מ
* מילות השיר „כחול ולבן" בכתב ידו של מחבר השיר מר רשל ישראל — תרומת מר רשל ישראל

שלוש מעטפות הפתעה:
* תנור חימום מרכזי הפועל על נפט או סולר — תרומת מר אחרוני ששון
* מינוי שנתי, לשלושה איש לבריכת השחיה „גורדון" ת"א — תרומת בריכת ת"א בע"מ
* ביאוגרפיה של דוד בן-גוריון, מאת רובט סנט-ג'ון עם אוטוגרף של בן-גוריון מ-30.10.63 — תרומת ספרית פינצ'ובר תל-אביב

לתשומת לב:
1. על משחק רדיו זה חלים הכללים של „מכירה פומבית".
2. לרוכשי הפריטים בעלי הערך הסנטימנטלי — תינתן קבלה המקנה זיכוי עבור תרומה זו, לפי סעיף 46 לפקודת מס הכנסה.
3. רוכשי כרטיס הטיסה חייבים בתשלום המיסים הש נים, בנוסף למחיר הכרטיס.

כל ההכנסות קודש למלחמה בסרטן

לרשותנו מבחר גדול ומגוון של מקומות נופש ומרגוע בכל הארץ.

נבחר עבורך את המקום המתאים לך
הזמן כבר עתה לשבועות ולחופש הגדול
שרותנו ניתן חנם!
קוסמוטורס
ת"א, אלנבי 109.
טל. 612587, 611981-2

המועצה האזורית מודיעים

דואר בני עטרות
טל. 972505, 971127
מכרז מס 1/74/75
בדבר תחזוקת תאורת רחובות
1. המועצה מבקשת בזה הצעות מקבלנים להחזקת תאורת הרחובות ב-18 ישובי האיזור.
2. מפרט טכני והצעות חוזה אפשר לקבל במזכירות המועצה בשעות העבודה תמורת סך —25 ל"י אשר לא יוחזר.
3. על הקבלן להגיש הצעת מחיר בשני עותקים.
4. על הקבלן להגיש ערבות בנקאית בסך 3.000 ל"י שכוחו יפה לחודשיים לשם הבטחת קיום המכרז.
5. המועד האחרון להגשת הצעות ב-19.5.74, שעה 12, במזכירות המועצה.
6. אין המועצה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או הצעה כל שהיא.
בכבוד רב,
טיטלבוים יצחק
ראש המועצה

למד/י מקצוע
מגטות ומכונים, בקורס
למסג'יסטים/ות
„גולדמן"
קק"ל 35 ת"א טל. 228229
בין 9.00—13.00

אבדו המחאות

לפקודת
סגלוביץ אברהם
1. מס' 241735
2. מס' 240923
הריני מודיע בזאת כי המחאות אלו בטלות ומבוטלות ומי שיחזיקן שם כספו על קרן הצבי.
לפנות למשטרה
והמוצא חישר יבוא על שכרו

הנהלת הסוכנות היהודית לא"י

ועדת המכרזים הכוללנית — אזור תל-אביב
מכרז מספר 16/74—תא
רכישת 4.000 זוגות נעלי עבודה דול/בוקס
4.000 זוגות נעלי עבודה בוקס
8.000 זוגות נעלי דמוי יגואר
הנהלת הסוכנות היהודית לא"י (להלן „הסוכנות"), מזמינה בזאת הצעות לאספקת נעלי עבודה דולבוקס, נעלי עבודה בוקס ונעלים דמוי יגואר.
את המכרז הנ"ל יש להגיש על טופסי הצעה (הכוללים תנאים), שאפשר לקבלם במשרדנו בתל-אביב, רחוב קפלן 17, חדר מס' 438, בין השעות 08.00—13.00.
ההצעות חייבות להגיע לתיבת המכרזים שבלשכות הנ"ל לא יאוחר מיום ה', 23.5.1974, שעה 12.00.
* הסוכנות אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא והיא רשאית לפעול בענין זה לפי שיקול דעתה הבלעדי והמוחלט.

במעונות גאולה חיפה

מוצעות למכירה
חנויות
* גלנטריה והלבשה
* בית מרקחת
* כלי בית ומכשירי כתיבה
בדבר פרטים נא לפנות:
מפעלי בניה אסף בע"מ
חיפה, רח' הנביאים 20 (במשרדי חב' רוממה)
טלפונים 664693, 669119.

מיטב האירוח והנופש

במלון "פרנק" נהריה
★
ירח דבש נפלא
ומיוחד בחודשי מאי ויוני כולל טיולים, הגרלות והפתעות במחירי פרסומת מיוחדים
הזמנות במלון. טלפון: 04-920278 — ובמשרדי
און אירוח ונופש בע"מ
חיפה, הרצל 22, תל-אביב, ריינס 4 ואלנבי 113, נתניה, הרצל 4.

חוג לקרמיקה

בהדרכת רחל לביא
ת"א, רח' שלומציון המלכה 10, טל. 444447

לימוד עצמי בשיטה

כתב-קולית

באמצעות קסטות

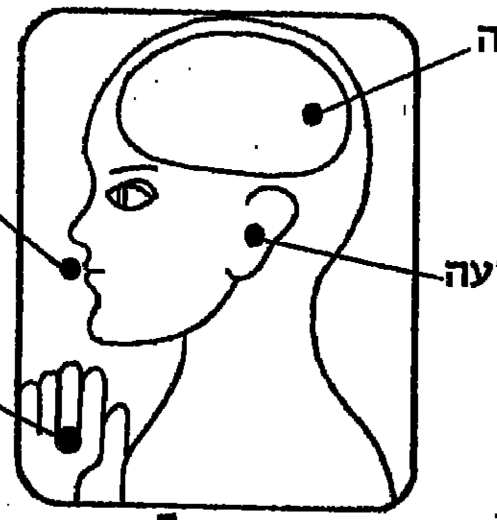

אנגלית

האם ברצונך ללמוד אנגלית, כולל דיבור שוטף בהיגוי אנגלי נכון, בזמנך הפנוי ובביתך? לרשותך 4 רמות:

א. מתחילים ב. בינוניים
ג. מתקדמים ד. משתלמים

פנה אלינו ותקבל לביתך חוברת הסברה (חנם)

המרכז ללמידה כתב-קולית

רח' בר-כוכבא 28, תל-אביב (ע"י כבר דיזנגוף) ת.ד. 11030 טל. 247295/6

שעות המשרד: 9.00-13.00 לפנה"צ בימים א-ו וגם 17.00-19.00 אחה"צ בימים א'-ג'.

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י / המרכז לתרבות ולחינוך

משכל

מכון ישראלי להשכלה בכתב

השכלה בכתב חינם לחיילים בשרות מילואים

בסיוע משרד החינוך והתרבות / המחלקה לחינוך מבוגרים ומשרד העבודה / האגף להכשרה ולהשכלה מקצועית — מאפשר לך מישל"ב בתקופת שרותך במילואים ללמוד בכל המחלקות:

1. הכנה לבחינות בגרות ומוקדמות.
2. שפות: עברית, אנגלית וצרפתית.
3. לימודים טכניים / הנדסיים.
4. אוניברסיטה לעם.
5. פקידות והנהלת חשבונות — כל הסוגים.

לקבלת אינפורמציה ותכנית לימודים יש לפנות כדלקמן:

1. קצין חינוך ראשי / ענף השכלה / צה"ל.
2. קציני חינוך ביחידות.
3. מישל"ב, תל-אביב, וייצמן 58, ת"ד 373.

איך לעבור בהצלחה את בחינות הבגרות?

החוברת „איך לעבור בהצלחה את בחינות הבגרות?" מיועדת לכל צעיר ומבוגר המעוניין להשלים את השכלתו התיכונית.

החוברת כוללת:

* תכנית משרד החינוך והתרבות. * תוכנית לימודים בכל המקצועות.
* שאלוני בחינות מהמועד האחרון. * פרטים על אפשרויות הלימוד בקורסי ערב או בכתב לקראת הבחינות המוקדמות והבגרות.

לקבלת החוברת חינם צלצל 739193 ת"א או 669041 חיפה או מלא ושלח את התלוש במעטפה סגורה.

לכבוד לשכת הייעוץ לנבחנים אקסטרניים
ת.ד. 28125 תל-אביב, למס' 8

אבקשכם לשלוח אלי חינם את החוברת „איך לעבור בהצלחה את בחינות הבגרות?"

שם: .... כתובת: ....
השכלה: .... גיל: .... טל: ....
סמן ב-x במשבצת המתאימה: לומד ☐ טרם לומד ☐
מעוניין ללמוד: בקורס בוקר ☐ בקורס ערב ☐ בכתב ☐
במידה ואתה חייל מילואים משוחרר ושירתת 75 יום סמן x במשבצת ☐

משרד החינוך והתרבות
המחלקה להשתלמות עובדי הוראה

הטכניון — מכון טכנולוגי לישראל
הפקולטה למתמטיקה
המחלקה להכשרת מורים
המדור ללימודי חוץ

השתלמויות מורים בקיץ תשל"ד ובמשך שנה"ל תשל"ה

א. מתמטיקה

קורסי קיץ:

1. אתגרי חשיבה לגיל הרך — למורי כתות א—ו 30.6—12.7.74
2. קבוצות; אריתמטיקה מודולרית; טרנספורמציות במישור. — למורי כתות ג—ו 30.6—12.7.74
3. סטטיסטיקה והסתברות; טרנספורמציות במישור. — למורי חטיבת הביניים 30.6—19.7.74
4. פרקים במתימטיקה מתקדמת לקראת הוראה במסגרת 4 נק' — למורי החטיבה העליונה 30.6—19.7.74
5. סטטיסטיקה והסתברות; מדעי המחשב. — למורי החטיבה העליונה 30.6—19.7.74

השתלמות שנתית:

1. השתלמות מורי בית-הספר היסודי לקראת הוראת מתימטיקה בחטיבת הביניים — 10 שעות בשבוע במשך השנה.
2. השתלמות מורי סמינרים, ומפקחים בהרצת תכניות הלימודים החדשות במתימטיקה. — 10 שעות בשבוע במשך השנה.

ב. פיסיקה

קורס קיץ
מבנה הפיסיקה; תורת היחסות; תורת הגלים. — למורי החטיבה העליונה 23.6—5.7.74

ג. ביולוגיה

קורס קיץ
פיסיולוגיה; ביולוגיה מוליקולרית; וירולוגיה. — למורי החטיבה העליונה 1.7.74—5.7.74

ד. טכנולוגיה

קורס קיץ
מיקרואלקטרוניקה (כולל מעבדה) — למורי בתי"ס מקצועיים 1.7.74—5.7.74

כל קורסי הקיץ ייערכו בשעות שלפני הצהרים. דמי הרשמה לקורסים של שבוע —.15 ל"י
דמי הרשמה לקורסים של שבועיים ושלושה שבועות —.25 ל"י.

פרטים נוספים והרשמה עד 15.6.74 במדור ללימודי חוץ, חדר 22/א', טכניון הדר, חיפה, טלפון 667818.

הטכניון — מכון טכנולוגי לישראל

המחלקה לביולוגיה

מודיעה

על מקומות פנויים למשתלמים לתואר שני ושלישי בשטחים הבאים:

ביוכימיה
גנטיקה
מיקרוביולוגית
ביולוגיה מולקולרית
ביולוגיה של התא
ביופיסיקה

כמו-כן קיימות קרנות „למלגות" לסטודנטים מצטיינים.

פרטים אפשר לקבל במזכירות המחלקה לביולוגיה, טלפון 225111, שלוחה 426 או 676 ההרשמה לסמסטר א', תשל"ה בבי"ס ללמודי מוסמכים ותסתיים ביום 31.7.74. כמו"כ פנויות מספר משרות של עמיתי מחקר (לבעלי תואר .PH. D) על המעונינים לפנות בכתב למחלקה לביולוגיה בטכניון בצרוף קורות חיים ורשימת פרסומים.

הנהלת חשבונות

סוג 1+2 משולב — פתיחה 14.5.74
סוג 2 — פתיחת סוף החודש
סוג 3 — פתיחת סוף החודש

פרטים והרשמה: בי"ס גינת, רחוב בן-זכאי 6, תל-אביב (ע"י אחד-העם 35) טל. 624775

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י / אגודת ...

בי"ס להשבונאות והנהלה ע"ש צ. גינת

תל-אביב, רח' בן-זכאי 6

אוניברסיטת תל-אביב

מודיעה על

המשך הרישום לשנת הלימודים תשל"ה ללימודי הסמכה לקראת תואר שני או לקראת תעודה

(לבעלי תואר ראשון שהישגיהם טובים)

הרישום יסתיים לפי הפירוט הבא:

הפקולטה למדעי הרוח (ביום ה' 20.8.74, מלבד החוגים בהן יצויין אחרת):
ארכיאולוגיה ותרבויות המזרח הקדום; אנגלית (הרישום יסתיים ב-30.5.74); פילוסופיה; בלשנות; לימודים קלאסיים; תורת הספרות הכללית; שפה וספרות צרפתית; פסיכולוגיה — (הרישום יסתיים ב-30.5.74); אנגלית (הרישום יסתיים ב-30.5.74)

בית"ס למדעי היהדות (הרישום יסתיים ביום ה' 20.8.74)
מקרא; ספרות עברית; תלמוד; היסטוריה של עם ישראל; לשון עברית

בית"ס להיסטוריה (הרישום יסתיים ביום ה' 29.8.74)
היסטוריה קלאסית; ימי הביניים והרנסנס; מרכז אירופה וצרפת בעת החדשה; המזרח התיכון ואפריקה; היסטוריה צבאית; המזרחית בעת החדשה; רוסיה ומזרח אירופה בעת החדשה; תולדות היישוב (באמצעות בית"ס למדעי היהדות); מסגרת לימוד בין מגמתית

בית"ס לחינוך
מדעי החינוך (הרישום יסתיים ביום ה' 30.5.74)

פאקולטה לאמנויות (הרישום יסתיים ביום ה' 20.8.74)
אמנות התיאטרון; מוסיקולוגיה; תולדות האמנות; האקדמיה למוסיקה

הפאקולטה למדעי החברה (הרישום יסתיים ביום ה' 29.8.74)
מדע המדינה; ארצות מתפתחות; סוציולוגיה ואנתרופולוגיה; לימודי עבודה; כלכלה; לימודים אורבניים; סטטיסטיקה; מוסמך למשפטים; משפט עברי; מוסמך למשפטים; קרימינולוגיה (הרישום יסתיים ביום ה' 30.5.74); (דיני עסקים)

הפאקולטה למשפטים (הרישום יסתיים ביום א' 30.6.74)

הפאקולטה למדעים מדוייקים (תאריך הסיום יפורסם במועד מאוחר יותר)
מדעי המתימטיקה; פיזיקה ואסטרונומיה; כימיה; מדעי הסביבה הגיאופיזיים

הפאקולטה למדעי החיים (הרישום יסתיים ביום ה' 12.9.74)
בוטניקה; זואולוגיה; ביוכימיה; מיקרוביולוגיה

הפאקולטה להנדסה (הרישום יסתיים ביום ה' 29.8.74)
הנדסת חשמל ואלקטרוניקה; הנדסה מכאנית ותעבורה

הפאקולטה לרפואה
בית"ס לרפואה ע"ש סאקלר
לימודים לקראת התואר השני במדעי הרפואה (הרישום יסתיים ביום ה' 12.9.74)
בית"ס ללימודי הפרעות בתקשורת (הרישום יסתיים ביום ה' 30.6.74)
בית"ס ללימודי המשך ברפואה (תאריך הסיום יפורסם במועד מאוחר יותר)

מועמדים המתעתדים להיבחן בבחינת גמר במועדים יולי או אוקטובר 1974 יירשמו כמועמדים הנ"ל כדי לחכות לתוצאות בחינות הגמר.
מועמדים המשרתים בצה"ל או המתעתדים לנסוע לחו"ל מתבקשים לפנות בכתב לקבלת טופסי רישום במועדים שצויינו לעיל.
חוברת הסברה וטופסי רישום ניתן לקבל אישית, או בכתב על גבי גלויה במשרד הרישום בניין מכסיקו, קריית האוניברסיטה, רמת-אביב. החל מיום א', ט' באדר 3.3.74.

שעות הקבלה:
בימים א' — ה' בשעות 08.00—14.00.
בימי ד' גם בשעות 15.00—17.00.
בירורים מיוחדים בימים א'—ה' בשעות 10.00—12.00 (בחדר 12 בניין מכסיקו) טלפון: 3—2—411191.

אוניברסיטת בר-אילן

שמחה להודיע על פתיחת המחלקות הבאות בשנה"ל תשל"ה:

א. מגמה בין חוגית במדעי היהדות (תוכנית מורחבת)

מגמה זו מומלצת למתעתדים להורות את לימודי היהדות בבתי ספר תיכוניים בכל החטיבות.

ב. מחלקה לתיאטרון

המטרה היא להקנות השכלה בהיסטוריה של התיאטרון ובשיטות משחק ובימוי כדי להכשיר מדריכים מקצועיים לבמאות בבתי ספר ובתנועות הנוער.

ג. מחלקה לתולדות האומנות

לימוד ההיסטוריה של הציור, הפיסול והאדריכלות; הכשרת סטודנטים בעקרונות האסתטיקה והביקורת האומנותית.

פרטים נוספים וכן טפסי הרשמה ניתן לקבל לפי פניה בכתב אל המשרד לקבלת תלמידים, אוניברסיטת בר-אילן, רמת-גן.

היום האחרון להגשת המועמדות הוא ז' בסיון תשל"ד, 31.5.74.

חייל מילואים

בשירות או משוחרר

נצל את זכותך ללימוד חינם

אנו מציעים לך את הזכות ללימוד חינם, המוענקת לך על ידי הממשלה, ללימוד מקצוע או להשלמת בחינות הבגרות.

אם עדיין לא השתחררת, תאפשר לך שיטת הלימוד שלנו בכתב, ללמוד במקום שירותך ולהמשיך לאחר מכן בביתך, לפי הקצב והיכולת האישיים שלך.

לבחירתך הקורסים הבאים:

* בגרות * תכנות י.ב.מ.
* מוקדמות * פרסום ויחסי ציבור
* גרפיקה * רדיו אלקטרוניקה
* עיצוב פנים

גזור התלוש המצורף, הדבק ע"ג גלוית דואר או שלח במעטפה סגורה.

2
לכבוד
המכונים האמריקאיים ת.ד. 28124 ת"א
עבור „חייל מילואים או משוחרר"
שם: .... גיל: ....
כתובת: .... משרת / משוחרר

המכונים האמריקאיים להשכלה בכתב

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

באר-שבע

מודיעה על הרשמה מאוחרת של מועמדים חדשים לשנת הלימודים תשל"ה (1974/75) לחוגים/מחלקות:

הפקולטה למדעי הרוח והחברה (בחסות האוניברסיטה העברית): מקרא, ספרות עברית, לשון עברית, צרוף בין חוגי לשון עברית וספרות עברית, מחשבת עם ישראל, היסטוריה של עם ישראל, מגמה לארכיאולוגיה של המזרח הקדום, היסטוריה, גיאוגרפיה, חינוך מסלול משולב חינוך ומדעי ההתנהגות, תעודת הוראה, הלשון האנגלית וספרותה, הלשון הצרפתית וספרותה, פילוסופיה, מדעי ההתנהגות, כלכלה, סטטיסטיקה.

הפקולטה למדעי הטבע: ביולוגיה, גיאולוגיה, מתמטיקה (קיימת אפשרות ללמוד מתמטיקה בצרוף חוג ממדעי הרוח והחברה, קיימת אפשרות להתמחות, אחרי השנה הראשונה, לקראת מדעי המחשב), פיסיקה, כימיה, מדעי הגרעין (אנרגיה גרעינית).

הפקולטה למדעי הטכנולוגיה: הנדסת מכונות, הנדסה כימית, הנדסת חשמל ואלקטרוניקה, הנדסת תעשיה וניהול, הנדסת חומרים (מטלורגיה).

ההרשמה המאוחרת תיפתח ביום ד', כ"ג אייר תשל"ד — 15.5.74 ותסתיים:

לחוגים בפקולטה למדעי הרוח והחברה — יום ד', י"ב אב תשל"ד (31 יולי 1974)

למחלקות בפקולטה למדעי הטבע — יום א', י' תמוז תשל"ד (30 יוני 1974)

למחלקות בפקולטה למדעי הטכנולוגיה — יום ו', כ"ד סיון תשל"ד (14 יוני 1974)

מועמד המבקש לממש זכותו לפי חוק החיילים המשוחררים תשל"ד 1973, חייב להמציא אישור על היותו חייל משוחרר בנוגע החוק הנ"ל.
לקבלת פרטים וטפסי הרשמה נא לפנות בגלויה למדור הרישום, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב, ת.ד. 2053, באר-שבע.

אוניברסיטת חיפה

מזכירות ההרשמה וקבלת תלמידים

מודיעה

כי בחינת המיון הכלל-אוניברסיטאית תתקיים ביום ב', כ"א באייר תשל"ד (13.5.74), בשעה 9.30.

מועמדים אשר טרם קבלו הזמנות לבחינה מוזמנים להופיע במועד זה (ראה מדריך לנרשמים עמ' 16), במודיעין בבניין הראשי החל משעה 9.00.

מועמדים הזכאים ליהנות מזכויות החיילים המשוחררים וטרם המציאו אישורים על כך מתבקשים להמציאם בהקדם, לא יאוחר מה-15.5.74.

בית הספר לטכנאים
במוסד החינוכי המקצועי
ע"ש ד"ר ב. צ. מוסינזון
מגדיאל, הוד השרון

נותר מספר מקומות מצומצם לכתת

טכנאי רכב

כתה י"ג לשנת הלימודים תשל"ה

בוגרי כתות י"ב במגמה למכונאות רכב במסלולים מסמ"ת ומסמ"ר יפנו למזכירות בית הספר עד 20.5.74.

בית הספר יסדיר דחיית השרות הצבאי למועמדים שיתקבלו.

ההרשמה בימים א'—ה' בשעות 08.00—12.00 במזכירות בית הספר. פרטים בטלפון 924283—03.

אוניברסיטת חיפה

מזכירות ההרשמה וקבלת תלמידים

מודיעה

כי נמשכת ההרשמה לשנה"ל תשל"ה ללימודי מ"א בחוגים המפורטים להלן:

מקרא
היסטוריה של עם ישראל
ספרות עברית
תולדות הציביליזציות הימיות
פילוסופיה
היסטוריה כללית
אנגלית
פסיכולוגיה — עד ליום ג', (21.5.74)
סוציולוגיה
אנתרופולוגיה
מדע המדינה
בית-הספר לעבודה סוציאלית
וללימודי תעודה:
ספרנות
מינהל במלונאות.

עירית חיפה

האגף לתרבות, נוער, חברה וספורט
המחלקה לנוער ולספורט

מפעל הקייטנות

מודיעים על המשך ההרשמה לקייטנות פנימיה בכפר גלים

מיועדת לגילאי 11—14, מחזור אחד בין התאריכים 4.7—16.7.74.

פרטים והרשמה בימים א' — ה' בשעות 09.00—12.00, 16.00—19.00.

במקומות הבאים: בית רוטשילד — מרכז הכרמל, בית אבא חושי, נוה שאנן הדר — רח' הרצליה 17 במקלט מאחורי „שקם" (חיטים).

אחה"צ בשעות 09.00—16.00 גם במרכז הנוער „דניה", רמות רמז, זלמן שניאור 3, מרכז לחברה „רוממה", רח' הפרחים 1, מרכז הנוער „גנים" רח' הגנים 21.

הטכניון — מכון טכנולוגי לישראל

בית"ס לרפואה ע"ש אבא חושי

לידיעת מועמדים לשנה א' רפואה:

ההרשמה לבית"ס לרפואה לשנת הלימודים תשל"ה תמשך עד ה-19 ביולי 1974.

הבחינות הפסיכומטריות (מועד א) תיערכנה ביום ג', 21 במאי 1974, בשעה 14.30 בבית-הספר לרפואה, רחוב העליה 12, בת-גלים, חיפה.

התלמידים אשר נרשמו לבית"ס לרפואה עד עתה, מתבקשים לגשת לבחינות במועד א'.

הטכניון — מכון טכנולוגי לישראל

בית-הספר ללמודי מוסמכים

רישום מועמדים לתארים מגיסטר ודוקטור לשנת הלימודים תשל"ה יתנהל במועדים הבאים:

לסמסטר הראשון עד 31.7.1974
לסמסטר השני מ-1.10.1974 עד 31.12.1974

לרשות בית-הספר עומדים קרנות למלגות לסטודנטים מצטיינים.

המעוניינים בקבלת טפסים ואינפורמציה מתבקשים לפנות אישית, בדואר או בטלפון למזכירות בית-הספר, קרית-הטכניון, בית הסנט, חדר 405, טלפון 225111, שלוחה 739.

טכניקום

בתאריך 22.5.74 נפתחים
קורסי-ערב חדשים

בפקוח משרד העבודה

שרטוט

1. בנין, שלב א'
2. לעיצוב פנים

חיילי מילואים ששרתו 75 יום פטורים משכר למוד

ת"א, בן-יהודה 28 ● חיפה, הרצל 44

בבית החולים „בקור-חולים" ירושלים

נפתח קורס חדש

לאחיות מעשיות - לבנים ולבנות

כישורים: 10 שנות לימוד

בדבר פרטים: לפנות למנהלת ביה"ס לאחיות, רחוב שטראוס 3, בשעות 8—12 לפני-הצהרים.

בנק כרמל למשכנתאות והשקעות בע"מ

אסיפה כללית שנתית

הודעה לבעלי המניות

בשעה 17.00, במשרדי הבנק, בשדרות המגינים 209, של הבנק, תתקיים ביום חמישי, 16 במאי, 1974, בשעה 17.00, במשרדי הבנק, בשדרות המגינים 209, חיפה.

על סדר היום:

1. דו"ח הדירקטוריון.
2. דו"חות כספיים ליום 31.4.74.
3. הכרזה על דיבידנד.
4. בחירת חברי הדירקטוריון.
5. מינוי רואה חשבון וקביעת שכרו.
6. שונות.

בעלי המניות הרגילות למוכ"ז יהיו רשאים להשתתף ולהצביע באסיפה אם יפקידו את תעודות המניות שלהם, 3 ימים לפני מועד האסיפה במשרדי הבנק.

בפקודת הדירקטוריון
י. סגל, מזכיר

LEHIGH LINOTYPE CORP.
BROOKLIN, N.Y. 11218 P.O. BOX 113

בעלי דפוס

אנו מציעים מכונות-סידור מחודשות בידי מומחים

LINOTYPE - INTERTYPE

בכשליש ממחיר מכונה חדשה

ראה דוגמאות בארץ ותיווכח באמינותן וטיבן השולח על טיב פעולתן של מכונות חדשות כמו-כן כל ציוד חדש לנייסדרה

עפר טיס
ת"א, טל. 793751 ● ירושלים, טל. 222258

מרכז לעניני חינוך - המחלקה לספרים - כפר חב"ד

לכ' שבוע הספר בתל־אביב

מודיעים אנו בזה כי ניתנת האפשרות, חד פעמית, לרכישת ספרי חב"ד דלהלן בהנחה של 33%.

	ל"י		ל"י
לקוטי אמרים תניא	8.00	הערות לזוהר בראשית	6.00
לקוטי אמרים תניא פורמט כיס	6.00	הערות לזוהר שמות—דברים	12.00
לקוטי אמרים תניא אידיש ח"ב	6.00	הערות לספר התניא	2.00
לקוט תורה	30.00	ליקוטים למאחז"ל — אגרות	12.00
מאמרי אדמו"ר הזקן הנחות הר"פ	12.00	ספר המנהגים	4.00
מאמרי אדמו"ר הזקן אתהלך	12.00	לקוטי דבורים 2 חלקים	24.00
מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ב	14.00	ספר הזכרונות לאדמו"ר הקודם ח"א	6.00
מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ח	20.00	ספר המאמרים אידיש תש"א־ה	8.00
סדור אדמו"ר הזקן עם דא"ח	28.00	ספר המאמרים תרצ"ט	8.00
שלחן ערוך לאדמו"ר הזקן 4 חלקים	48.00	ספר המאמרים ת"ש	8.00
הלכות ת"ת	1.50	ספר המאמרים תש"א	8.00
זכה עורים	8.00	ספר המאמרים תש"ב	8.00
דרך מצותיך	12.00	ספר המאמרים תש"ג	8.00
צמח צדק פסקי דינים	20.00	ספר המאמרים תש"ד	12.00
קיצורים לספר התניא	5.00	ספר המאמרים תש"ה	8.00
תורת שמואל תר"ל	12.00	ספר המאמרים תש"ו	12.00
חנוך לנער	2.00	ספר המאמרים תש"ח	12.00
יום טוב של ר"ה תרס"ו	24.00	ספר המאמרים תש"י	12.00
קונטרס החלצו רנ"ט	1.00	ספר המאמרים תשי"א	12.00
קונטרס העבודה	2.00	ספר המאמרים קונטרסים 2 חלקים	24.00
קונטרס התפלה	2.00	ספר השיחות ת"ש	8.00
קונטרס ומעין	3.00	ספר השיחות תש"א	8.00
קונטרס עץ החיים	2.00	ספר השיחות תש"ב	8.00
קונטרס תורת החסידות	2.00	ספר השיחות תש"ג	8.00
אגרות קודש מדע ואמונה	1.00	ספר השיחות תש"ד	8.00
אגרות קודש חינוך	2.00	ספר השיחות תש"ה	8.00
חוברת לתפלין, מנהגים, דינים מקורות	4.00	קונטרס חצ"צ והחשכלה	2.00
הגדה של פסח מנהגים ביאורים	12.00	קונטרס לימוד החסידות	2.00
לקוטי שיחות תשל"א	18.00	שבת, מזוזה, כבוד או"א, כיסוי ראש	1.00
ענינה של תורת החסידות	1.50	שיחות לנוער כרך תלת שנתי 4 כרכים	12.00
קובץ יו"ד שבט	3.00	מחזור השלם	8.00
אור החסידות	10.00	מחזור השלם פורמט כיס	6.00
בטאון חב"ד א—י"ש	20.00	סדור השלם	8.00
בטאון חב"ד כ—ל	12.00	סדור השלם לימי חול ושבת	5.00
בית רבי — אידיש	8.00	סדור לימי חול (עבור בתי ספר)	2.50
ר' ישראל בעל שם טוב	8.00	סדור היוספצוכער	2.50
לקוטי לוי יצחק		סליחות	3.00
		תפלת מנחה ומעריב	0.50

לכבוד
מרכז לעניני חינוך
כפר חב"ד ת.ד. 3

נא לשלוח לי את הספרים הבאים: ....

שולח אני מצו"ב סך .... ל"י, בשיק או בהמחאה דואר.

שם .... כתובת ....

נ.ב. המכירה הנ"ל תהי' רק בימי שבוע הספר — נא להזדרז!

מאפיות-מגדניות

עכשיו הזמן הנכון לחומן ציוד חדיש תוצרת חוץ להגדלת התפוקה כשמקום עבודתך מצומצם.

ROTO REVENT התנור השווי היעיל ביותר — עגלה שלמה נכנסת לתנור, לאפיה בזמן קצר בלי טיפול.

ERIKA המכונה לחלוקת בצק שהוכיחה את עצמה בארץ לחלוקת בצק ועיגולו, מ־15 עד 50 יחידות בצק במשקל מ־18 גרם עד 250 גרם.

MONO DIVIDER מכונה לשקילת בצק ועיגולו עד 2400 יחידות בשעה מ־25 גרם עד 1000 גרם, למיתות, חלות ולחם.

MONO DEPOSITOR למגדניות — המכונה החדישה ביותר לייצור כל עוגיות שפריץ, טורטים, רולדות — בעלת תכנית אלקטרונית עבור כל מוצר.

BAER המערבל הדוני מגירוסטה מ־15 עד 150 ק"ג לכל עבודות לישה, הקצפה וערבול משוכלל וכל מכונה מותאמת עבור שני גדלים של דודים.

REX REGINA מכונות חצי אוטומטיות ואוטומטיות לייצור 5 סוגים שונים של לחמניות מ־30 עד 110 גרם.

MAERTENS רצועות מסוע ורשתות הובלה ואפיה אין סופיות לכל מטרה — לאפיה, לקירור, למיון, לאריזה.

מכרר תעשיתי, נפות לקמח, הלזונות לקמח וכו', ציוד לייצור עוגיות, בסקויט, שוקולדה וממתקים

גלורית סוכנויות (72) בע"מ, ירושלים, גבעת שאול, רחוב קורדיברו 28 טלפון 523550—02, ת.ד. 6006

הודעה לציבור

משרד העבודה
מחלקת עבודות צבוריות

לכל בעלי ציוד הנדסי

מוסבת בזאת תשומת הלב של בעלי ציוד הנדסי לחוק רישום ציוד הנדסי — תשי"ז—1957 סעיף 7:
„ציוד שנרשם לפי סעיף 3 או 4 יקבע לו הרשם מספר; המספר יצויין על לוח שהרשם יספק לבעל הציוד והלוח יהיה מחובר תמיד לציוד במקום הנראה לעין".

על מנת לאפשר זיהוי הכלים, הנכם נדרשים להתקין את הלוחות ללא דיחוי. ציוד שיימצא בעת בדיקה ע"י בודקי ציוד ההנדסי ללא לוחות זיהוי — יינקטו צעדים משפטיים נגד בעליו, בכפיפות לסעיף 10 של החוק.

א. הרמן, רשם ציוד הנדסי

המדור לידיעת הארץ
תנועת המושבים

חג מתן תורה על הר סיני

שלושה ימים, משולב בשתי טיסות

* מסלול אחד — 25.5.74 טיסה לאילת, ברכב לנביעות, דהב, אופירה, אבו־רודס — לינה. ואדי פיראן, נוה פיראן, סנטה קטרינה — לינה. עליה להר סיני בחג מתן תורה וטיסה חזרה.
* מסלול שנים — ב־27.5.74 טיסה לסנטה קטרינה, עליה להר סיני — לינה. ואדי פיראן, נוה פיראן, אבו־רודס — לינה. אופירה, דהב, נביעות, אילת וטיסה חזרה.

מחיר הטיול — 430.— ל"י

בדבר פרטים והרשמה נא לפנות למדור לידיעת הארץ, תנועת המושבים, רח' ליאונרדו דה וינצ'י 19, תל־אביב. טלפון 258473 — לקבוצות מאורגנות — הנחה.

המרכז הגדול לעודפי בדי יצוא
אופנתיים באיכות גבוהה

בדים סינטטיים:
בד לז'קט 32 ל"י
בד למכנסיים 26 ל"י
בד לשמלה 25 ל"י
פתוח: 8.30—15

Jercoli

חיפה, הנביאים ובנדל 20, מול הסטנר 19

להשכרה תחנת סיכה ורחיצה
אזור תעשיה קרית אריה
פתח־תקוה

טלפון: 919987, בשעות 7.00—16.00

משרד התקשורת

מנוי טלפון
שלם את חשבונך בזמן!

משרד התקשורת מודיע כי

ינותקו בהתאם להוראות החוק

טלפוניס של המנויים שלא שילמו את חשבון הטלפון.

חיבור הקו מחדש כרוך בתשלום של 40 ל"י (ועוד 20% בול בטחון).

לידיעת המאחרים בתשלום: חיבור קו הטלפון שנותק בשל אי תשלום עלול להתבצע 48 שעות ואף יותר לאחר תשלום החשבון.

מנוי טלפון המשרת היום בצה"ל, מתבקש להודיע על כך מיד בכתב – בין בעצמו ובין באמצעות בני ביתו — לפי הפרטים הבאים (שם המשפחה, שם פרטי, מס' צבאי, דואר צבאי, מס' הטלפון), ללשכת שירותי הטלפון הקרובה, על מנת למנוע את ניתוק הטלפון עקב אי תשלום החשבון.

קופל
נהיגה עצמית בע"מ
KOPEL CONCERN
רחוב הירקון 252, טלפון 452111

מכירת רכב מודלים 1972-3

טריומף 1300
ווקסהול ויוה
פיאט 124
פיאט 132 אוטומטית
רנו 16 רגילה ואוטומטית
דודג' דרט

השכרת רכב בתנאים מיוחדים

* לתקופה של 3 חודשים ומעלה ואפשרות קניית הרכב לאחר תקופת השכירות.
* חלק מדמי השכירות ייחשב בעת הרכישה.
* פירוט הרכב ראה במודעה זו.

את המכוניות אפשר לראות בחניון מוזיאון ת"א, מאחורי בתי המשפט בת"א, שדרות שאול המלך, אצל משה או רחמים.

בדבר פרטים נוספים נא לפנות לשמעון או למתי
טלפונים: 452111, 448968, 443168, תל־אביב.

הודעה לנוסעים לחו"ל
שכירת רכב לנהיגה עצמית בכל רחבי אירופה בתנאי תשלום מיוחדים.
בא לפנות לגב' אינה כרמל, טלפונים: 452111, 443168.

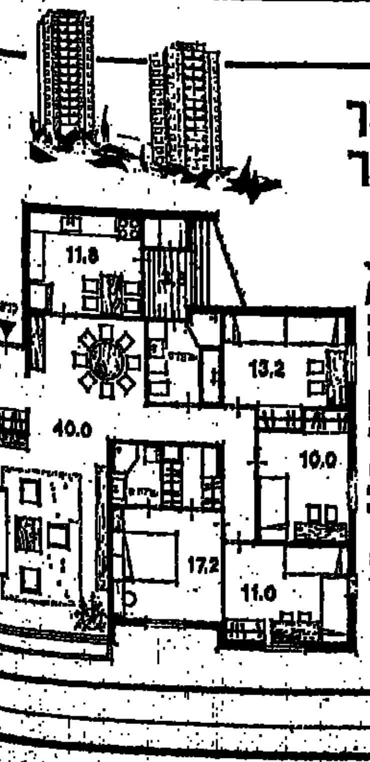

דירות פאר
ברמת־הדר
בחיפה

השקעות בע"מ
קבלני בנין

ללא הצמדה

נותרו מספר דירות 4-5 חדרים

דירות לעשור עם כל השכלולים:
שרותים כפולים, במעליות, הסקה מרכזית

סנפיר טל. 664859
חיפה, רח' נורדוי 27

בזכרון־יעקב
2 מגרשים בהזדמנות
24,850 ל"י — 12,500 ל"י
החברה הבינלאומית להשקעות, אלנבי 116, ת"א

בבי"ס לגזירה ותפירה
נפתחים קורסים חדשים
ההרשמה מ־3 אחה"צ עד 7
איבנשטיין
תל־אביב, כיכר פינסקר 9

משרד החינוך והתרבות
המחלקה להשתלמות
עובדי הוראה
הפיקוח על הוראת הטבע

המרכז לטלוויזיה לימודית
אוניברסיטת תל־אביב
בית־הספר לחינוך

הפרויקט המשולב להשתלמות מורים העובדים לפי תוכנית מט"ל

הזמנה לדיון

אנו שמחים להודיע על פתיחת השידורים של הפרויקט המשולב. התוכניות תשודרנה בטלוויזיה הלימודית בימי ג', ו־ד', בשעה 16.45.

פירוט המשדרים ומועדי השידור:

שם התוכנית	מועד השידור הראשון ימי ד', שעה 16.45	שדור חוזר ימי ג', שעה 16.45
„תהייה"	12.5.74	21.5.74
„מה זה חשמל?"	22.5.74	* יום ששי, 16.20 24.5.74
„איך עובר החשמל"	29.5.74	4.6.74
„מה עושה הסוללה?"	5.6.74	11.6.74
„יותר חשמל — יותר אור"	12.6.74	18.6.74
„שינויים במערכת"	19.6.74	25.6.74

לפני הצפיה במשדר הראשון מתבקשים המורים לעיין בחוברת — „דפי המשדר" כדי לבצע את הפעילויות המוצעות כהכנה למשדר.

מרכז ההסברה
שירות הפרסומים

הופיע

ישראל
שנתון הממשלה תשל"ג/ד בעברית

ספר א': סקירות המשרדים
בתוכן:
הכנסת
הבחירות
נשיא המדינה
משרדי הממשלה
בתי המשפט
מבקר המדינה
נציב תלונות הציבור
בנק ישראל
רשות השידור

ספר ב': סקירות כלליות
בתוכן:
העלייה: מספרים ותכונות
רווחה חברתית בישראל
המדע בישראל
איכות הסביבה בישראל
התפתחות המירקם
היישובי בישראל
כלכלת ישראל:
צמיחתו של המשק;
חקלאות; תעשייה; בנייה;
תחבורה ותקשורת;
תיירות
מיעוטים
יחסי החוץ של ישראל
הארץ שבה אנו יושבים
האוכלוסיה בישראל
הבחירות לכנסת
שמות בעברית ובאנגלית של חברי הכנסת, חברי הממשלה, עובדי מדינה בכירים, קציני צה"ל, נציגויות דיפלומטיות

* כ־300 עמודים
המחיר: ספר א' 6 ל"י

* כ־400 עמודים
המחיר: ספר ב' 8 ל"י

להשיג בכל חנויות הספרים
להזמנות מרוכזות יש לפנות אל שירותי ההפצה של פרסומי הממשלה, רח' ב' מס' 29, הקריה, תל־אביב טל. 255286־03 (נא לצרף 1 ל"י דמי משלוח לכל ספר)

המכון לפריון העבודה והייצור
המכון לאוטומציה תעשייתית

משרד החינוך • משרד העבודה
המכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית
המחלקה להשתלמויות

מזמינים את ציבור המורים והמדריכים

העוסקים בהוראת הנושאים הטכניים בבתי־הספר ובמפעלים תעשייתיים

ליום עיון
ולחנוכת המעבדה למדידות ולכיול

יום העיון יערך ביום ג', 28 מאי 1974, משעה 08.30 עד 14.00 בביה"ס להנדסאים של אוניברסיטת ת"א, רח' האוניברסיטה 30.

* מידע נוסף על תוכנית יום העיון, ניתן לקבל ע"י פניה טלפונית למכון לאוטומציה תעשייתית, טלפונים 413752, 417364.

המרכז לטלוויזיה לימודית
מכרז מס' 103/74

לבנית יציאת חירום ומבנה למכונות מיזוג אויר

1. המרכז לטלוויזיה לימודית מכריז בזה על קבלת הצעות מקבלנים לביצוע העבודה הנ"ל.
2. במכרז רשאים להשתתף רק קבלנים רשומים כחוק לעבודות מהסוג הנ"ל, בהתאם לחוק רישום הקבלנים לעבודות הנדסה בנאיות תשכ"ט—1969 ותקנותיו. (על המציע לצרף להצעתו עותק תעודת רישום כחוק).
3. את המסמכים הדרושים להגשת ההצעות ניתן לקבל כל יום בין השעות 09.00—13.00 בבנין המרכז לטלוויזיה לימודית, רח' קלאוזנר 14, תל־אביב, אצל מר רפאל הלמון.
4. פרטים והסברים ינתנו למבקשים ע"י מר רפאל הלמון.
5. **על מגישי ההצעות לצרף להצעתם ערבות בנקאית בשיעור 10% מהיקף הצעתם לתקופה של 3 חודשים מיום הגשת ההצעה.**
6. מגישי ההצעות יכניסו את הצעותיהם לתיבת המכרזים אשר תימצא בבנין המרכז לטלוויזיה לימודית, כשהן סגורות במעטפה אשר יצויין עליה „מכרז מס' 103/74", לא יאוחר מיום ג' 28.5.74, שעה 13.00.
7. אין המרכז לטלוויזיה לימודית מתחייב לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא

„חלמיש"
חברה ממשלתית-עירונית לשיקום הדיור בתל־אביב־יפו בע"מ

מכרז מס' 205/74

חב' „חלמיש" מכריזה בזה על קבלת הצעות מקבלנים לבניית 96 ועוד 104 יחידות דיור בנות שרת.

מוזמנים להשתתף במכרז קבלנים הרשומים ברשימת הקבלנים המוכרים של משרד האוצר — החשב הכללי לשנת 1973 לחיקף כספי לא פחות מ־7 מיליון לירות.

ניתן לקבל את חומר המכרז במזכירות חב' „חלמיש", שד' ירושלים 45, ביפו, קומה ח' תמורת תשלום של — 300 ל"י (אשר יש לשלם בגזברות חב' „חלמיש").

את ההצעות יש להגיש במעטפה סגורה ומסומנת המצורפת למטרה זו לחומר המכרז, ולשימן בתיבת ההצעות חברת „חלמיש" לא יאוחר מיום 31.5.74 בשעה 12.00.

על המציע לצרף להצעתו ערבות בנקאית בשיעור של 5% מערך הצעתו.

אין חב' „חלמיש" מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

א. פרבר
יו"ר מועצת המנהלים

קבלן שלד

לפני כל יציקה דאג להזמין משאבת בטון
וחסכת זמן ובריאות

התקשר עוד היום לחב' בט־ליין בע"מ

בכל שעות היום והערב 825977—03, 456308—03.

שרותנו ניתנים בכל חלקי הארץ.

גור ושמור — גור ושמור — גור ושמור — גור ושמור

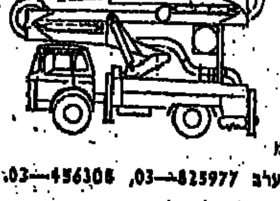

בית מרקחת
להשכרה ברמת־גן

בדמי שכירות חודשית

להתקשר בשעות הערב ל־866704

עירית ירושלים

הנדון: הועדה המקומית לתכנון ולבניה ירושלים הודעת לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה התשכ"ה—1965 (להלן: „החוק").
ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי חברת „רסקו" בע"מ.
הגישה לועדה המקומית לתכנון ולבניה, ירושלים (להלן „הועדה המקומית") בקשה להתרת שימוש חורג ו/או הקלה בנכס גוש 30122 חלקה 86 ברחוב שמעוני בירושלים דהיינו הקמת בנין חד"ש בן 7 קומות במפלסים שונים.

את ההתנגדויות להתרת השימוש החורג ו/או ההקלה הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית במשרד מהנדס העיר ברחוב הלל 23, ירושלים.

ע. יפה
מהנדס העיר
ב/יושב ראש הועדה המקומית

עירית ירושלים

הנדון: הועדה המקומית לתכנון ולבניה ירושלים הודעת לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 (להלן: „החוק").
ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי חברת „רסקו" בע"מ.
הגישה לועדה המקומית לתכנון ולבניה, ירושלים ולהלן „הועדה המקומית") בקשה להתרת שימוש חורג ו/או הקלה בנכס גוש 30122 חלקה (86) ברחוב שמעוני בירושלים דהיינו: הקמת בנין חדש בן 7 קומות במפלסים שונים.

את ההתנגדויות להתרת השימוש החורג ו/או ההקלה הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית במשרד מהנדס העיר ברחוב הלל 23, ירושלים.

ע. יפה
מהנדס העיר
ב/יושב ראש הועדה המקומית

משרד העבודה
מחלקת עבודות צבוריות — המשרד הראשי
רח' לינקולן 3, ת.ד. 20101 טל. 289251
תל־אביב 61 200

מכרז אספקה מס' א/29/74 —
ציוד מכני כבד

מחלקת עבודות צבוריות מבקשת בזה הצעות מחירים לאספקת ציוד מכני כבד: —

א) לעבודות סטנדרטיות לפי כמויות.
ב) שכירת ציוד כבד לפי שעות ו/או ביומית.

2. טפסי המכרז, מפרטים ופרטים נוספים, ניתן לקבל במשרדי מהנדס ראשי לציוד ורכב / יחידת ציוד כבד מרכזית, רחוב החשמונאים מס' 107 תל־אביב, בימים ובשעות העבודה הרגילים.
3. בצרוף להצעה יש להמציא ערבות בנקאית או המחאה עצמית, בשיעור הנקוב בגוף טפסי המכרז, אי מילוי תנאי זה ישחרר את מע"צ מהחובה לדון בהצעה.
4. המועד האחרון להגשת ההצעות — שעה 8.30 ביום 24.5.1974.
5. אין מחלקת עבודות צבוריות מתחייב. לקבל את ההצעה הזולה ביותר, כל חלק ממנה או כל הצעה שהיא.

י. זיו, סגן מנהל מע"צ

המועצה האזורית מרחבים
צומת מרחבים — ד.נ. הנגב, טל. 057־83337

מכרז 50/193/74 חוזר

1. המועצה האזורית מרחבים מזמינה קבלנים רשומים להגיש הצעות לביצוע סלילת כבישים במרכז החינוכי מרחבים.
2. את החומר להגשת הצעות ניתן לקבל במחלקה הטכנית של המועצה בשעות העבודה הרגילות, נגד תשלום של 85 ל"י שלא יוחזרו.
3. מחירי היחידה בהצעות יבססו למדד יוקר הבניה שיהיה בתוקף ביום 15.4.74. תשומת לב הקבלנים לכך כי בחשבון סופי יהיה עליהם לספוג 3% מההתייקרות.
4. את ההצעות יש לשלוח בדואר רשום בשני עותקים (אוריגינל + צילום) אל המועצה, אשר תאריך המשלוח יהיה לא יאוחר מ־11.6.74.
5. אל ההצעות יש לצרף ערבות בנקאית או כל ערבות אחרת, אשר תוכר ע"י המועצה בסך 5% מערך ההצעה.
6. אין המועצה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה אחרת.
7. תנאי התשלום: 70% במזומנים בשלבי העבודה, 30% לאחר גמר כל העבודה ב־12 תשלומים חודשיים מגמר העבודה ללא ריבית.
8. יום ושעת פתיחת המכרז יפורסמו על גבי לוח מודעות של המועצה בכניסה לבנין.

חביב שרבף, יו"ר המועצה

250 מ"ר משרדים להשכרה

במרכז חולון — רח' סוקולוב
ניתן לחלק
בהתאם לדרישת השוכר

להתקשר בשעות הערב ל־866704

קיסינג'ר בעברית

זה עתה הופיע ספרו רב־היוקרה:

"נשק גרעיני ומדיניות חוץ"

בזכות ספר זה נקרא לשמש
יועץ הנשיא לעניני בטחון לאומי
ולמזכיר המדינה של ארה"ב

קיסינג'ר מתגלה בספר זה כהוגה מקורי בתחום האיסטרטגיה הצבאית, כחדשן בתחום המדינאות, כמבין בפסיכולוגיה של עמים ובאידיאולוגיות של משטרים.
חכמת המדינה, אותו מושג ישן שאיבד מהודו ואמינותו, מקבל אצל קיסינג'ר תוכן מלא ומלהיב. קריאה בספר זה — ברעיונותיו רבי־התבונה — ומעקב אחר חשיבתו הסדורה החכמה, מביאים להנאה אינטלקטואלית נדירה שאין לוותר עליה, להבנה בהירה של המאורעות בעולם ואף לכושר חזיה של ההתפתחויות הצפויות.

תרגם מאנגלית: יוסף עוזיאל

המחיר 22 לירות

סדן בית הוצאה לאור בע"מ.

הפצה בלעדית: „ידיעות אחרונות" — מחלקת הספרים
להשיג בכל חנויות הספרים.

שלח צ'ק או המחאת־דואר אל „ידיעות אחרונות" ת.ד. 14125, תל־אביב, ותקבל את הספר לביתך.

הכר את האיש רב־ההשפעה

מבצע „ג'ינס 74"
בחולון

אנו יוצאים במבצע 85%
הנחה הגדול ביותר
החל מהיום
וימשך עד יום ששי 17.5.74

שורטים	במקום 80 ל"י	רק 15 ל"י
בגדי ים (נשים)	במקום 120 ל"י	רק 29 ל"י
חצאיות חלק וריקמה	במקום 70 ל"י	רק 17 ל"י
מכנסי ג'ינס	במקום 115 ל"י	רק 35 ל"י
מכנסים ג'ינס לערב	במקום 120 ל"י	רק 35 ל"י
ג'קט ג'ינס עם ריקמה וחלק	במקום 140 ל"י	רק 42 ל"י
חליפה ג'ינס לערב	במקום 190 ל"י	רק 77 ל"י
חליפת חצאית	במקום 149 ל"י	רק 45 ל"י
ווסטים ג'ינס	במקום 69 ל"י	רק 15 ל"י
סריגים	במקום 71 ל"י	רק 20 ל"י

מלאי גדול
בבוטיק „מכונת האהבה"
מרכז מסחרי נאות־רחל, חולון,
קומה ב', רח' אילת 36.

רשות הגנים הלאומיים

מכרז רכב

1. למכירה טנדר פולקסווגן
כפול קבינה. מס' רישוי 972—130, שנת יצור 1971, טסט עד 17.7.74, במצב טוב.

2. למכירה טנדר פולקסווגן
כפול קבינה. מס' רישוי 797—134, שנת יצור 1972, טסט עד 15.4.75, במצב טוב.

ניתן לראות את המכוניות ליד משרד הרשות ברחוב ח' מס' 3, הקריה, תל־אביב (מול בנין הטלוויזיה) בין השעות 15.00 08.00 וביום ששי 12.00—08.00.

הצעות בצירוף המחאה בנקאית ע"ס 10% מערך ההצעה יש להגיש עבור כל מכונית בנפרד, עד 17.5.74, שעה 12.00.

אין רשות הגנים הלאומיים מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה אחרת.

למסירה
מסעדה מיוחדת
במקום המרכזי ביותר בעיר
מחיר מבוקש 200,000 ל"י
לפרטים לצלצל: 611551.

שיפורים בקווי „דן"
החל מיום ראשון, 12.5.1974
יופעל קו
אקספרס 68
לקרית אונו, דרך יד אליהו
תחנתו הסופית בקריאון.
הקו יפעל מהשעה 6.00 בבוקר.
האחרון מתל־אביב בשעה 8.00 בערב.
הנהלת „דן"

חברה מסחרית
מעונינת לשכור
בשב"ח
משרדים במרכז ת"א
בשטח 750 — 900 ממ"ר
הצעות לשלוח לת.ד. 2092, תל־אביב.

מחפש
מגרש בסביבות דונם
באזורים: שכון דן, רמת השרון, אפקה, תל־ברוך.
נא להתקשר: במשך היום, טלפון 823812.

משרד השיכון — מחוז המרכז
היחידה לזוגות צעירים
במחוז המרכז של משרד השיכון
סגורה לקבלת קהל
החל מיום 7.5.74 ועד 21.5.74
לצורך שיפוצים והתארגנות לקראת פתיחת משרדי היחידה ל־4 ימי קבלת קהל בשבוע.
החל מ־22.5.1974 ייפתחו המשרדים לקבלת קהל בימים א', ב', ג', ה', בשעות 08.00 — 14.00.

שאריות עור
למכירה שאריות עור (בלנק)
צבוע וללא צבע
בגדלים 1/4 עד מ"ר (רגל).
לפנות: ענבל בע"מ, מרכז מסחרי רמת־ישי, טלפון 04—984581, ובערב: 04—934066

מהר עתידך!
זאת יקבע אסטרולוג מומחה.
שלח 25 ל"י, תאריך לידה (כולל שעה) לת.ד. 1116 חיפה, ותקבל לביתך.

Metz
טלוויזיות ומכשירי חשמל (ישראל) בע"מ
בני־ברק, רח' מודיעין 19, טל: 799114.

דרושים
1. **עובדי נקיון**
לעבודה קבועה ומסודרת במפעל.
2. **חצרן**
לעבודות כלליות בחצרנות ומשק.
3. **עוזר למחסנאי**
בחור צעיר, לאחר שרות צבאי, לעבודות מחסן כלליות.
4. **צבעי**
לעבודה בתיקוני מקררים חד־שים.
רצויה ידיעה בעבודות פחחות.

המעוניינים יפנו למחלקת כח אדם.

מוטורולה ישראל
דרושות
עובדות ייצור

העבודה מתאימה לנשים ולנערות בגילים 18—40, המעוניינות בעבודה יוצרת, אחראית ומעניינת. העבודה בחלוק לבן, נקיה, עדינה ומדויקת. מקום העבודה נעים וממוזג־אויר. עובדות חדשות תקבלנה הכשרה מלאה במשך זמן קצר.

המעוניינות תפנינה ישירות לטורניקין שבבנין מוטורולה ברחוב קרמניצקי 10 ת"א (ע"י הסינרמה) טל. 38073.

בירושלים דרושה
מזכירה
(למשרה מלאה)
בעלת נסיון ושליטה מלאה בשפות עברית ואנגלית כולל תכתיבה והדפסה
למועמדת המתאימה מובטחים תנאים טובים
לקביעת ראיון נא להתקשר לטל. 02—201323

עיריית אילת
אגף החינוך

לשנת הלימודים תשל"ה דרושים:
1. מנהל בית־ספר ישיבה ביניים (חינוך מיוחד). הכישורים: רצוי ב.א. בחינוך מיוחד או בירה בכיר בעל נסיון וידע בחינוך מיוחד.
2. לבית־ספר תיכון מקיף: מהנדס מכונות — אחראי לאגף המקצועי. מורים ל: עברית, טבע, ביולוגיה, מתמטיקה, פיסיקה, חינוך גופני (בנות), אנגלית תלמיד, יסאות, מורה יועצת.
3. לבית־ספר תיכון דתי: מורים ל: מדעי הטבע, אנגלית, כלכלת־בית, מדריך למתכת, טכנולוגיה ושרטוט, בהבנות המכתבות והמזכירות, מדריך לגדנ"ע, מוסיקה, חשבונאות.

בקשר לפרטים נא לפנות בכתב לאגף החינוך בעירייה עורה בדיור תינתן.

מעונינים למסור
עבודות חריטה וכרסום
דגם בודד
וסדרות ייצור קטנות
יצרנים המסוגלים לבצע עבודות מדויקות מתבקשים להתקשר טלפונית ל־04—511591.

דרושים
למפעל בענף המתכת — אשדוד
מנהלי קוי ייצור — אנשי אחזקה - ומחסנאים
לפנות לת. ד. 30106 ת"א בצרוף פרטים על נסיון קודם. סודיות מובטחת.

לחברת מחשבים
דרושה
פקידה כתבנית
עברית—אנגלית
ידיעה בהפעלת מכשיר טלקס — יתרון
להתקשר לקביעת ראיון טל. 289710
תנאים טובים סודיות מובטחת

למוסד ציבורי בתל אביב
דרושה
מזכירה כתבנית
למשרה מלאה
נא לפנות לת.ד. 33157 תל־אביב עבור מס. 825

„ראדי" הנדסת בנין בע"מ
בצפון תל־אביב
דרושים/ות
1. מהנדס סטטיק־אי. 3 שנים נסיון
2. שרטט/ת קונס־טרוקציות בנין
בנוסה
טל. 451342, 447854 בין 19.00—15.00

דרושות
מתפרות
לחוצות ושמלות
בתנאים טובים
לפנות: יגוביץ, הרצל 7, ת"א, טל. 55479

לחברת „פרדיון"
דרושה פקידה
לחנות רהיטים
ליום עבודה מפוצל
נא לפנות „פרדיון" דרך פ"ת 156 ת"א טל. 255223

דרושות מועמדות בגיל 20—40
לקורס קופאיות
לעבודה חלקית בחנות
באזורים: פתח תקוה, ראשון לציון
מהמועמדות נדרשת ידיעה עברית קרוא וכתוב וידיעה טובה בחשבון
נא לכתוב לת.ד. 866 תל־אביב עבור מס. 117.

מוטורולה ישראל בע"מ
דרושים
תמחירן
לעבודות תמחיר של מוצרים אלקטרוניים, תקציב, עבודות מעקב וניתוח עבודות בתהליך, הערכות למחירים ותחשיבים.
נדרש בוגר קורס תמחיר בעל נסיון של שנה בעבודה דומה.

כתבנית עברית
למשרה חלקית.
לביצוע עבודות הדפסה בשפה העברית: טבלאות, דוחות חודשיים ומכתבים שוטפים.

מחסנאים
לעבודות מחסן שוטפות, ביצוע שליחויות מחוץ למפעל להעברת ציוד, עריכת מעקבים.
נדרש מפ"ט לאחר שירות בצה"ל.
רשיון נהיגה הכרחי.
מועמדים יפנו ישירות אל מוטורולה ישראל בע"מ, רחוב קרמניצקי 16, ת"א, מחלקת כוח־אדם.
סודיות מובטחת.

חב' ישראמקס בע"מ
ISRAMEX
נציגויות לציוד מדעי והעשייתי
טלפונים 5—4—248213
דרושים
לקידום מכירות בנושאי אלקטרו־אופטיקה כולל שרות ללקוחות:
1) מהנדס אלקטרוניקה
2) פיסיקאי בעל רקע באלקטרוניקה
3) הנדסאי אלקטרוניקה
עם נסיון
עבודה מעניינת — אפשרות להתקדמות כולל השתלמות בחו"ל
בפרטים מלאים נא לפנות בכתב לת. ד. 6014 תל־אביב. — סודיות מובטחת —

לחברה ארצית דרוש
אחראי לניהול מחלקת אחזקה
נסיון ארגוני וטכני
(במכונאות הכרחית)
לפנות לת. ד. 399 תל־אביב לידי חנן

אלגים בע"מ
נס־ציונה · ת.ד. 201 · טל. 958894
לרגל הרחבת המפעל
דרושים
101 — מהנדס אלקטרוניקה בכיר
ריכוז וניהול פרויקטים עד לגמר הייצור. נסיון דרוש: שלוש שנים לפחות בניהול פרויקטים.
102 — מהנדס ייצור
לארגון מערכות תפ"י ותפקידי ניהול בייצור.
103 — טכנאי אלקטרוניקה
לעבודה במיקרו־גלים. נסיון דרוש: שלוש שנים לפחות.
104 — טכנאי אלקטרוניקה
לעבודה במעגלים אנלוגיים ודיגיטליים.
105 — מנהל עבודה
נסיון בציוד צבאי רצוי.
תנאים טובים למועמדים המתאימים
מועמדים יפנו לת.ד. 201, נס־ציונה בציון פרטים אישיים ונסיון, או טלפונית ל־958894, 767565.
— סודיות מובטחת —

קולסו בע"מ
A SUBSIDIARY OF KULICKE AND SOFFA USA
ייצור מכשירים אולטרה מדוייקים
חיפה, קרית המדע, ת.ד 7206, טל 520071
דרושים
מהנדס מכונות נסיון של 5—3 שנים לפחות בתכנון פרויקטים בשטח האלקטרו־מכני.
ידיעת אנגלית הכרחית
עדיפות לבוגר בי"ס מקצועי.
מהנדס מכונות מתחיל
לתכנון פרויקטים בשטח האלקטרו־מכני.
ידיעת אנגלית הכרחית
עדיפות לבוגר בי"ס מקצועי.
טכנאי מכונות
לעבודה בשטח האלקטרו־מכני
טכנאי אלקטרוניקה
נא לפנות בכתב
קידום מקצועי · קדום כלכלי · עתיד בטוח

למפעל תעשייתי בירושלים

דרושים

1. **מנהלי עבודה מעולים**
דרוש נסיון של 10 שנים בשטח האוטומציה וניהול צוות עובדים.

2. **טכנאי אחזקה מעולים**
דרוש נסיון של 5 שנים לפחות בעבודות אחזקה בשטח האוטומציה.
רצויה ידיעת השפה האנגלית.
המועמדים המתאימים יישלחו להשתלמות בחו"ל.
תנאים טובים למועמדים המתאימים

לקביעת ראיון נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים ונסיון מקצועי לת.ד. 33384 תל אביב.

סודיות מובטחת

דרושים למפעל ברמת גן

פועלים מומחים

בעלי נסיון

להפעלת מכונת בובסט-שטנץ

נא להתקשר טל. 721950
בשעות 12.30 — 08.30

הסוכנות היהודית לארץ-ישראל

המחלקה למנגנון

משרה פנויה 30/74

מרכז מתכנן גושי

מקום העבודה: **צפת**
תאור העבודה:
1. תכנון הייצור החקלאי ועריכת תקציב הפתוח של הכפר.
2. הכנת תכנית עבודה שנתית לכל כפר והבאתה לדיון בהנהלת המדור.
3. מעקב שוטף אחר בצוע התכנון ודיווח שוטף למנהל מדור תכנון הפתוח.
4. השתתפות בדיוני מדור תכנון הפתוח וביצוע החלטותיו.

הכישורים הדרושים:
1. בוגר הפקולטה לחקלאות (רצוי במגמה כלכלה חקלאית) או בוגר האוניברסיטה בכלכלה המכיר את ההתישבות החקלאית ו/או טכנאי מוסמך בעל נסיון של 3 שנים לפחות.
2. בעל רשיון נהיגה (רצוי בעל רכב).

הדרגה המוצעת: 4—2 בדירוג מח"ר.
התאריך האחרון להגשת הצעות 23.5.74

משרה פנויה 28/74

מדריכי נוער לאולפן קייץ

(לחודש וחצי)

מקום העבודה: **אזור תל-אביב**
תאור העבודה: רכוז, הדרכה והפעלת חוגים, העבודה הינה עם נוער עולה בגיל ביה"ס תיכון.
הכשורים הדרושים:
1. מדריכי נוער בעלי הכשרה מתאימה ו/או נסיון קודמים.
2. מורים ו/או מדריכים מקצועיים.

התאריך האחרון להגשת הצעות 23.5.74

משרה פנויה 29/74

מתכנן מושבים בכיר

מקום העבודה: **צפת**
תאור העבודה:
1. מרכז עבור הישובים תכניות שנתיות שוטפות הכוללות תכנית תשקעות המימון, תכנית להפעלת כח אדם, תחזית הכנסות והוצאות, מימון הון חוזר ואשראי בנקאי.
2. מכין הצעות שנתיות להקצאת אמצעי ייצור בהתאם למכסות.
3. מבצע מעקב על התכניות השנתיות.
4. מבצע ניתוח כלכלי של האגודה, תקציבה הכללי והמוניציפאלי ומעקב מתמיד בנושא זה.

הכשורים הדרושים:
1. בוגר הפקולטה לחקלאות במגמת כלכלה חקלאית.
2. בעל רשיון נהיגה רצוי בעל רכב.

הדרגה המוצעת: 5—4 בדירוג המהנדסים.
התאריך האחרון להגשת הצעות 23.5.74

הצעות מועמדות נא להגיש
למחלקה למנגנון, ת"ד 92 ירושלים 91000
(רצוי בטופס שאפשר לקבל בכל משרדינו בארץ)

תדיראן

דרושות

1. **נקבניות עבריות**
מעולות

2. **נקבניות אנגלית**
מעולות

משרה מלאה לפי שעות
מעונינות יפנו לטל. 262346

תדיראן תדיראן

לחברה ארצית
דרושים למוסכיה
בתל-אביב

מכונאים

לעבודה קבועה

העובד יקבל:
משכורת חודשית (החל מהחודש הראשון) משכורת 13, בטוח חיים על חשבון המעביד, תנאים סוציאליים מלאים.

נא לפנות ל„הרין"
רח' קרליבך 10 ת"א
טלפון 263151

דרוש

מהנדס ייצור

מנוסה

בעל נסיון של יותר מ-5 שנים

למשרדנו בת"א
ולמשרדנו בחיפה

לעבודה אחראית ומעניינת

לפנות בכתב אל:
החברה לתכנון פונקציונלי בע"מ
ת. ד. 21100 ת"א

סודיות מלאה מובטחת

לחנות רהיטים

דרושה

פקידה כללית

עם ידיעת הדפסה בעברית

שעות עבודה מפוצלות

נא לפנות,
לגב' צפורה, חיפה
טל. 666990—04

ארגטון בע"מ

חברה לייצור מכונות טקסטיל

אזור התעשיה יבנה

דרושים

* **מהנדס פתוח**
למשרת פתוח מכונות לצביעת טקסטיל
נתונים דרושים:
מהנדס מכונות עם נסיון במכניקת זורמים ומעבר חום.

* **טכנאי ייצור**
עם נסיון של 3 שנים לפחות בעבודה במפעל מתכת וידיעה טובה לקריאת שרטוטים טכניים

הסעה מובטחת

נא לפנות לפי הכתבת הנ"ל או טל' 95251—055.

סודיות מובטחת

לנשיונל

חברת האלקטרוניקה
הגדולה ביותר ביפן

דרושה

פקידת קבלה

למעבדת אלקטרוניקה

לאחר שירות צבאי, בוגרת קורס לאלקטרוניקה או בעלת רקע מתאים לנושא.
נא לכתוב בכתב יד בצרוף תולדות חיים לנשיונל, אבן גבירול 18, תל-אביב, ולציין על המעטפה „פקידת אלקטרוניקה".

NATIONAL
חברת האלקטרוניקה הגדולה ביותר ביפן

תדיראן

למנהלת המחקר והפתוח באגף המרכזי לתכנון ופתוח דרושים

1. **מהנדס אלקטרוניקה**
לעבודת-מטה בבדיקת חידושים במערכות אלקטרוניות ואפשרויות יישומם בחברה.
בעל-נסיון בפתוח תעשייתי של מערכות וציוד אלקטרוניים.
— תואר שלישי/שני באלקטרוניקה וידע בקשר ספרתי.
— שליטה בעברית ואנגלית ורקע בטחוני מינהלי.

2. **מזכירה—כתבנית**
לעבודה עם מנהל בכיר ועם צוות אקדמאי, בעלת-נסיון במזכירות, בהתכתבות ובניהול תיקיה.
— השכלה אקדמאית / תיכונית / טכנית
— כושר הדפסה טוב בעברית ו-אנגלית ורקע בטחוני ומינהלי.

שעות העבודה ומיקומה: א'—ה' מ-7.30 עד 16.30 ת"א.
מועמדים/ות מתאימים/ות יפנו בכתב למחלקת כח אדם ת. ד. 648 ת"א בצירוף קורות חיים ונסיון מקצועי.
סודיות מובטחת

תדיראן תדיראן

לעבודה מענינת בת"א דרושים

דוברי רוסית ו/או רומנית

עד גיל 35

* בעלי השכלה אקדמאית (או סטודנטים לקראת סיום הלימודים)
* אחרי שרות צבאי מלא.
* המוכנים להשתלב בעבודה קבועה.

בדבר פרטים ניתן לפנות לת. ד. 17021 ת"א מיקוד 61170 בצירוף קורות חיים ופרטים אישיים מלאים.

רק פונים מתאימים ייענו.

אוניברסיטת תל-אביב

דרושים/ות
למחלקת המנגנון

כתבנית עברית
מעולה, בעלת נסיון של שנתיים לפחות בעבודות הדפסה (על פי חוזה מיוחד)

למכון לארכיאולוגיה

רכז למחנה חפירות תל באר-שבע

תאור התפקיד: שמירה על סדר היום בהפעלת מחנה חופרים המאכלס כ-100 איש, קשרים עם גורמי חוץ במקום; דאגה להפעלת אנשי שרותים; פקוח על מתקני המחנה; דאגה אישית לכל משתתף בחפירות בהתאם לדרישות.
הכישורים הדרושים: נסיון בארגון וניהול צוות עובדים; ידיעת השפות עברית ואנגלית; יועדף בעל נסיון בניהול מחנה מאוכלס.
למועמד שיענה על הדרישות הנ"ל — תנאי שכר טובים. העובד יועסק עפ"י חוזה מיוחד לתקופת החפירות מ-15.6.74 עד 15.9.74.

ליחידת המחשב

מתכנת מערכות

הכישורים הדרושים: בעל נסיון של שנתיים לפחות במחשבים גדולים, רקע במערכות תקשורת (הפעלה), ידיעת שפת מחשב הכרחית.

על המעונינים לפנות בכתב בצירוף קורות חיים ופרטים על נסיון בעבודה לענף כח-אדם מחלקת המנגנון, אוניברסיטת תל-אביב, רמת-אביב עד ליום 17.5.74. מועמדים שיימצאו ראויים יוזמנו לראיון אישי.

המדפיס הממשלתי, ירושלים

מכריז על משרה פנויה של

מנהל חשבונות

בדרגה ט' עד י"ב של הדירוג האחיד

תאור התפקיד: הכנת הוראות תשלום ופקודות יומן בקשר לחשבונות ספקים; פיקוח על הכנת השיקים ופקודות הסילוקין; ניהול ספרי קופה וסילוקין-תשלומים; הכנת שוברי הפקדה לסילוקין; פיקוח ואימות חשבונות לקוחות; עריכת התאמת חשבונות בנק; סילוקין והחשבון הכספי בחשב הכללי.
דרישות המשרה: בהתאם להודעת נציבות שרות המדינה מס' ל/5 מתאריך 10.10.69.
המעונינים מתבקשים לפנות בכתב אל האחראי לעניני עובדים, המדפיס הממשלתי, ת"ד 765, ירושלים, בצירוף טופס „בקשה למישרה פנויה" (מדף 115ג.) וכן העתקי תעודות המוכיחות השכלה ונסיון הדרושים למישרה.

המועד האחרון להגשת הבקשות הוא יום חמישי, כ' סיון תשל"ד (23.5.1974).

דרוש

סדר יד

בפרטים נא לפנות לת.ד. 29540 ת"א
או טלפון 56545

המרכז לטכנולוגיה חינוכית

שדרות יעקב 8, הרצליה, טל. 938619, 938813

דרוש

מו"ל של חומר לימודי

על העובד יהיה להקים מחלקה להוצאה לאור והפצה של חומר לימודי עבור מספר מוסדות חינוך גדולים.

התכונות הדרושות:
* נסיון בהוצאה לאור, גרפיקה, דפוס והפצה של חומר לימודי בהיקף רחב.
* כושר ארגוני מעולה.
* הכרה יסודית של ענף הדפוס וההפצה באר"ץ.
* יועדפו: בעלי השכלה אקדמאית בחינוך ואמצעי המחשה.

עבודה רבת ענין
ותנאים טובים למועמד המתאים

נא לפנות בכתב בציון קורות חיים

סודיות מובטחת

אוניברסיטת חיפה

דרושים

מזכירה כתבנית בשפה האנגלית

הכישורים הדרושים: השכלה תיכונית ● שפת אם אנגלית ● ידיעה טובה בעברית ● יכולת ניסוח הדפסה והתכתבות באנגלית ● נסיון קודם של 3 שנים לפחות.

מנתח מערכות בספריה

תאור התפקיד:
ניתוח הנוהלים והפעולות הקיימות במסגרת הספריה. הצעות להנהלת הספריה לתפעול בעזרת מחשבים והצעות שנויי נוהל. תיאום עבודות צוות של ראשי יחידות בספריה, ופעולות יחידת המחשב.
דרישות התפקיד:
השכלה ספרנית גבוהה בשטח האינפורמציה או השכלה במדעי המחשב. כושר משא ומתן וכושר ביטוי בכתב ובעל-פה. ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין. נסיון ממושך והבנה עמוקה בפעולת מערכות ספריה ומידע.
דרגה: בהתאם לכישורי המועמד.

במחלקה לביולוגיה

מחסנאי פקיד טכני

תאור התפקיד: ניהול מחסן המלאי במחלקה ● קבלת הטובין וניפוקם ● אחריות על ציוד וכלים ● עתוד מלאי הציוד והחמרים ●
הכישורים הדרושים: בעל השכלה תיכונית 3 שנות נסיון מקצועי בניהול מחסן, ידיעת השפות עברית ואנגלית.

1. **הנדסאי/טכנאי בנין**
התפקיד: תאום ופיקוח על עבודות בניה ו-אחזקת מבנים.
הכישורים הדרושים: בוגר ביה"ס להנדסאים וטכנאים, נסיון של שנתיים לפחות בביצוע או/ו פיקוח על עבודות בניה ואחזקה. ידיעת השפה העברית.
הדרגה: בהתאם לכישורי המועמד.

3. **טכנאי מכונות:**
התפקיד: תאום ופיקוח על עבודות אחזקה של מערכות הסקה קיטור ומיזוג אויר. עריכת נוהלי אחזקה, פקוח ותאום על עבודות אחזקה ופיתוח המבוצעות ע"י קבלנים.
הכישורים הדרושים: בוגר בית"ס להנדסאים וטכנאים במגמת מכונות. נסיון של שלוש שנים בהפעלה ואחזקה של מערכות מים, הסקה ומיזוג אויר, כושר ניהול מו"מ, ויכולת הפעלת צוות אחזקה.
הדרגה: בהתאם לכישורי המועמד.

3. **שרטט/ת בנין:**
התפקיד: ביצוע עבודות שרטוט בנין, ופרטי נגרות וניהול ארכיון תוכניות.
הכישורים הדרושים: בוגר/ת קורס לשרטוט בנין, נסיון של שנתיים לפחות בעבודות שרטוט.

4. **חשמלאי:**
התפקיד: ביצוע עבודות אחזקה במתקני מתח גבוה ומתח נמוך, ביצוע התקנות ושינויים במערכת החשמל.
הכישורים הדרושים: חשמלאי מוסמך. נסיון של שלוש שנים בהפעלה ואחזקה של מתקני מתח נמוך וגבוה.
הדרגה: בהתאם לכישורי המועמד.

הצעות מועמדות נא לפנות בכתב למחלקת כח אדם באוניברסיטת חיפה.

לחברה קבלנית בתל-אביב

דרוש

נער או נערה לשליחויות

בשעות לפני הצהרים

לפנות: חבי „ארויי",
רח' דיזנגוף 5, ת"א
טלפון 225111.

לג'נרל אלקטריק

דרוש

טכנאי

בעל נסיון

למחלקת השרות בת"א,
לצורך תקון מגהצים, שואבי אבק, מייבשי שיער וכיו"ב.

לפנות לדרור, טל. 53143 ת"א.

לחברה להנדסה ולתעשיה בע"מ

דרושה באיזור פתח-תקוה

פקידה - כתבנית טלפוניסטית

להתקשר לטלפון: 51511 ת"א.

מפעל טקסטיל בנצרת עילית

מחפש מחסנאי ראשי

בעל נסיון והמלצות
דרוש רשיון נהיגה
עדיפות לבוגר קורס מחסנאות בצה"ל
נא לפנות בכתב לת. ד. 4353 חיפה
עבור מספר 593 (מיקוד 31040)

לשירותי כימאויר בשדה תעופה הרצליה

דרושים:

1. מכונאי מטוסים הליקופטרים
2. פחחי מטוסים
3. יוצאי צבא עם רקע טכני.

להתקשר: טלפון 6—981095

לחברה פרטית בגבעתיים

דרוש/ה למשרה מלאה

פקיד/ה בהנהלת חשבונות

הכישורים: סוג 4 בהנהלת חשבונות, 5 שנים ותק בעבודה.
עדיפות תנתן לבעלי נסיון בעבודה בשיטת י.ב.מ.

נא לפנות בכתב יד לת. ד. 826, גבעתיים
עבור יצחק

דרושה

פקידת יבוא מנוסה

ידיעת השפה האנגלית הכרחית
לטלפן 280795 ת"א כל היום

מפעלים גרפיים בין-לאומיים בע"מ
אזור התעשיה יבנה, ת.ד. 390

דרושים:

1. גרפיקאי/ת מעולה
2. מסגר מעולה
המנוסה גם בעבודות היתוך והכנת מכבש

המעוניינים יפנו בכתב לת. ד. 390 יבנה

לסברינה חברה לשווק

דרוש

מוכר

* לביצוע הזמנות ושירות ללקוחות.
* בעל נסיון עם ההזמנות.
* שעות העבודה 16.00—7.30
* תנאים טובים למועמד המתאים.

נא לפנות אישית.
רח' החשמל 13 תל-אביב.
בשעות העבודה לחיים.

sabrina

לחברה מסחרית ציבורית גדולה

דרוש בתל אביב

מנהל קניות

מועמדים רצויים בעלי השכלה ונסיון במשא ומתן מסחרי בהיקף גדול, רצוי בתחום חפצי בית, כלים, מתנות וצעצועים
יפנו בכתב לת. ד. 22103 תל-אביב.
תפקיד אחראי ומעניין בעל אפשרויות פימוח וקידום מובטח למועמד שיבחר.
סודיות מובטחת.

דרושה פקידה מזכירה

בעלת נסיון כללי
כולל הדפסה במכונת כתיבה

לקביעת ראיון נא להתקשר לטלפון 03/842111
ולבקש את הגב' ורה, לאחר השעה 16.00—15.00
לפנות טלפון 848508

נציבות שירות המדינה

מודיעה על הרשמה למכרז קבוצי

למהנדסים, אדריכלים, הנדסאים וטכנאים

א. ביחידות שירותי ההנדסה במשרד התקשורת (מס. מק/8/74)
ב. במשרד השיכון (מס. מק/9/74)

המכרז הוא עתודה על משרות צמיתות ובלתי צמיתות הפנויות עתה או העשויות להתפנות במשך השנה.
מקום העבודה: ירושלים, תל אביב, חיפה ובמקומות אחרים לפי הצורך.
דרגות המשרות: 1 — 6 של דירוג המהנדסים או של דירוג ההנדסאים והטכנאים.
א. תאור התפקידים למשרות בשירותי ההנדסה (מק/8/74): תכנון, הפעלה, אחזקה ופיקוח באחד התחומים הבאים: בשטח הטלקומוניקציה, תמסורת, טלפון ו/או רדיו, מערכות מיתוג, שידור וטלויזיה, טלגרף וטלקס, העברת נתונים, קשר רדיו בין לאומי, מערכות כח ואנרגיה, מכשירי מינויים, תכנון רשת, הנדסת ייצור.
ב. תאור התפקידים למשרות במשרד השכון (מק/9/74): תכנון, ביצוע, פיקוח, חישוב מחירים וכמויות באחד התחומים הקשורים בבניה כלהלן: א. מהנדסים וטכנאים: בנין, כבישים, מים וביוב, חשמל, בניה, ביסוס, פיתוח, תמחיר, פיקוח בניה. ב. אדריכלים: מבני תעשיה, מבנים טרומיים, מבני משק, בנוי מחוזי, משקים.
הדרישות למשרות במשרד התקשורת: השכלה אקדמית מושלמת באחד התחומים הבאים: חשמל, אלקטרוניקה, מכונות, הנדסה אזרחית, הנדסת ייצור (תעודות רישום בפנקס המהנדסים והאדריכלים) או סיום בית ספר מוכר להנדסאים או לטכנאים בשטחים הנ"ל בצרוף שתי שנות נסיון לפחות.
הדרישות למשרות במשרד השכון: השכלה אקדמית בהנדסה אזרחית (תעודות רישום בפנקס המהנדסים והאדריכלים) או סיום בית ספר מוכר להנדסאים או לטכנאים באחד מענפי הבנין בצירוף שתי שנות נסיון.

הערות:
1. הדרגה תקבע באחת הדרגות הנ"ל, לאור תקן המשרה ובהתאם להשכלה והנסיון.
2. על המועמדים לציין בטופס הבקשה את מספר המכרז הקיבוצי המתאים מק/8 או מק/9, את התחום בו הם מעונינים לעסוק ומקום העבודה.
3. העובדים שיבחרו במכרז זה יהוו עתודה ויוזמנו לעבודה למילוי משרות צמיתות או בלתי צמיתות, יאם תתפנינה, ויועסקו על פי חוזה מיוחד לפי הצורך.
4. בחלק מהמשרות מועסקים עובדים באורח ארעי אשר רשאים גם הם להשתתף במכרז, אך אין להם שום עדיפות.
5. למשרות במשרד התקשורת, רשאים להגיש בקשותיהם גם מועמדים אשר השכלתם האקדמית היא בסיסית ועליהם לצרף תעודה על תואר ראשון לפחות.
6. על המועמדים לצרף לבקשות תעודות על השכלה ותעודות רישום בפנקס המהנדסים והאדריכלים בצרוף אישורים על נסיון קודם בעבודה.
7. לחייל מילואים, אחרי 75 ימי שירות וכן לחייל ששוחרר בנסיבות האחרות האמורות בחוק החיילים המשוחררים (הוראת שעה) תשל"ד-1973, תינתן זכות קדימה במעדת הבחינה, בהתאם לתקנות השירות, אם הוא עונה לכל דרישות המכרז ויצרף תעודה על זכאותו (מהשלישות הראשית) בהתאם לחוק הנ"ל.

את הבקשות על גבי טופס מדף 2115 שניתן לקבלו בכל הלשכות המחוזיות של נציבות שירות המדינה (סניפי הדואר בארץ), יש להגיש בצרוף המסמכים על השכלה ונסיון, לאחת הלשכות המחוזיות של נציבות שירות המדינה לפי הכתובות שלהלן:
ירושלים — הקריה, בנין משרד ראש הממשלה, חדר 429
תל-אביב — הקריה רח' ה' מס. 5
חיפה — בית הממשלה, רח' חסן שוקרי 11
באר שבע — רחוב הנשיאים, משרד הפנים.
חייל רשאי להגיש מועמדות גם במכתב רגיל ולא בטופס הנ"ל, ואז יצוין בקצרה פרטים אישיים, השכלה ונסיון.
היום האחרון להגשת הבקשות הוא 7 סיון תשל"ד (28.5.1974)

דרוש

מפקח

על עבודות שמירה

בעל עבר בטחוני

גיל 45-30 בעל רכב

להתקשר: תל אביב, רחוב בארי 7, טלפון 234246.

EXCHANGE NATIONAL BANK OF CHICAGO

Required N.C.R. Century Programmer

Qualifications:
★ Minimum 1 year experience with NEAT 3
★ Knowledge of English and Hebrew
★ High school education.

Please call Exchange National Bank of Chicago te. 56287 ext. 33 Tel-Aviv

---

לחברת ביטוח בתל אביב

דרוש מועמד לתפקיד

מנהל מחלקה אלמנטרית

הכישורים הדרושים:
1) גיל 30 עד 45
2) נסיון של 10 שנים בענף הבטוח, כולל לפחות 3 שנים בתור חתם אלמנטרי.
3) יועדף מועמד בעל השכלה אקדמאית.

המועמד המתאים יוכשר

לתפקיד סגן מנהל כללי של החברה.

נא לפנות בכתב-יד לת. ד. 1791 תל-אביב, עבור „מנהל אלמנטרי".

סודיות מובטחת

דרוש מחסנאי

למחסן חלקי חילוף למכוניות
באזור פתח-תקוה

בעלי נסיון של שנתיים לפחות ובעלי ידיעה באנגלית או צרפתית טכנית, מתבקשים לטלפן ל-905409

לחברה לבניה מתועשת

דרושים

מנהלי עבודה

לאתרי בניה שונים
בעלי נסיון ורשיון נהיגה

לקביעת ראיון נא להתקשר לטלפון 444881 או 455836 תל-אביב

דרוש/ה פקיד/ה

למחלקת תביעות
של חברת בטוח

דרושה ידיעת אנגלית ונסיון של שנה לפחות.

לפנות בכתב-יד בצירוף קורות-חיים אל ת.ד. 1144, תל אביב, עבור „תביעות".

לחברת "רפאל" מצפה רמון
(ממפעלי כור)
דרושים
למפעלה במצפה רמון

* מנהל/ת מחלקה לעיבוד שבבי
(אחראי על 10—12 עובדים)
דרוש נסיון קודם בהדרכה ובפיקוח, רצוי בוגר בית ספר מקצועי.

* אחראי/ת מחלקת כלים ואחזקה במפעל
דרוש נסיון קודם לביצוע כלים לעיבוד שבבי ואחזקת מכונות לעיבוד שבבי תפקיד בעל אחריות רב.

* טכנאי–שרטט למשרד הטכני במפעל
לשרטוט כלים ומתקנים
דרושה השכלה מקצועית ונסיון של שנה לפחות בתעשיה.

* עובדי יצור
עובדים בלתי מקצועיים
המעוניינים ללמוד מקצוע בענף המתכת ולהשתלב במפעל.

למועמדים שייבחרו מתאימים ינתנו תנאי שכר טובים החל בעזרה בדיור במקום (במצפה רמון הנחה ניכרת בדמי ההכנסה) באים בחשבון רק בעלי משפחה.
נא לפנות בכתב יד לת.ד. 7 במצפה רמון בפרוט קורות חיים ונסיון קודם.
סודיות מובטחת!

למשרדה הראשי
בתל־אביב
של
חברת ביטוח ארצית
דרושים לרגל הרחבה:

1) מנהל ענף ביטוח
תיאור התפקיד:
ניהול כללי
ריכוז ופיתוח מכירות
הכישורים:
נסיון של 5 שנים לפחות בתכנון וניהול מכירות, פיקוח ארגוני והפעלת צוות עובדים. עדיפות לבעלי השכלה גבוהה עם נסיון בענף הביטוח.

2) פקיד אחראי
למחלקת חשבונות
תיאור התפקיד:
הכנת דו־חות סטטיסטיים ועריכת חשבונות עם גורמים שונים.
הכישורים:
ידע בהנהלת חשבונות.
נסיון של 3 שנים בעבודות דומות.

3) פקידה לקבלת קהל
הכישורים:
נסיון של 5 שנים לפחות בעבודה עצמאית עם קהל. ידיעת השפות עברית, אנגלית/גרמנית הכרחית.

4) פקיד–פקידה
לעריכת גליונות חישוב — ביטוח חיים
הכישורים:
השכלה תיכונית עם ידע בחשבונות ו/או פקידות כללית.

5) כתבנית
עדיפות תינתן לבעלת נסיון בהדפסת פוליסות ביטוח.

הצעות בכתב יד, בציון תולדות החיים נא להפנות לת.ד. 4143, תל־אביב, עבור מס' 105
— סודיות מובטחת —

דרושים
לחברת מהנדסים יועצים:
1. מהנדס בנין
עם נסיון בביצוע בניה מרומה.
2. מהנדס בנין
עם התמחות בהנדסת קרקע.
3. טכנאי קרקע
נא לפנות בכתב לת.ד. 21177 ת"א ולפרט נסיון קודם ודרישות שכר. (סודיות מובטחת).

למפעל תעשייתי גדול
במפרץ חיפה
דרושים

* מהנדס מכונות בכיר
נסיון של 10 שנים לפחות בתכנון בתעשיה הכימית או הפטרוכימית תכנון צנרת וציוד. וידע בבעיות כח וחום. העבודה דורשת תאום עם מתכנני הנדסה כימית, הנדסת מכונות, הנדסה אזרחית, מכשור ובקרה וחשמל. ידיעה טובה של השפה האנגלית — הכרח.

* מהנדס מכונות
נסיון של 5 שנים לפחות (רצוי בתעשייה הפטרוכימית). נסיון בתכנון צנרת, בציוד ובבעיות כח וחום. העבודה דורשת תאום עם מתכנני הנדסה כימית, הנדסה אזרחית, מכשור וחשמל. ידיעה טובה של השפה האנגלית — הכרח.

* מהנדס מכשור ובקרה.
בעל נסיון של לפחות 5 שנים בתעשיה הכימית, נסיון בעבודת תאום עם מתכנני הנדסת תהליך, הנדסת מכונות וחשמל. ידיעה טובה של השפה האנגלית — הכרח.

* מהנדס אזרחי.
בעל נסיון של 5 שנים לפחות בתכנון הנדסה אזרחית, בתעשיה הכבדה או בתעשיה הכימית. העבודה דורשת תאום עם מתכנני חוץ של הנדסה אזרחית, הנדסה כימית, הנדסת מכונות והנדסת חשמל.

* מהנדס פרוייקט למתקני השרותים.
(מיכלי איחסון צנרת שטח, מדחסי אויר, מערכות מי קרור, טיפול במים וכו'...)
הכישורים הדרושים: מהנדס כימאי או מהנדס מכונות בעל נסיון בנושאים הנ"ל של 5 שנים לפחות. ידיעת עברית ואנגלית הכרח.

* מהנדס מכונות לאחזקה
נסיון של שנתיים עד שלש לפחות. ידיעה בתכנון ובאנגלית — הכרחית.

* טכנאי שרטט לאחזקה.
נסיון של 3 עד 4 שנים בשרטוט צנרת מכונות.

* פקיד אפסנאות – אספקה
מהות התפקיד: הכנת הזמנות מקומיות לחו"ל לציוד חלפים וכימיקלים, תכתובת עם ספקים. הכישורים הדרושים: ידיעת השפות עברית ואנגלית — הכרחית. בעלי נסיון קודם — יועדפו.

* מנהל חשבונות
עם נסיון של 5 שנים במפעל תעשייתי בתפקיד עצמאי ואחראי. ידיעת השפה האנגלית — רצויה. תנאים טובים למועמד המתאים.

* חשמלאים תעשייתיים
בעלי רשיון מוסמך

* טכנאי ייצור
מתחיל.

בדבר פרטים נוספים נא לפנות בכתב יד ובצרוף קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 99 חיפה, מיקוד 31000.

א.אי.ל ישראל בע"מ
תעשיות אלקטרוניקה
לבית מלאכה מכני משוכלל
דרושים
חרט
* לעבודות מכניקה עדינה
* נסיון 5 שנים
מסגר
* לעבודות זיווד אלקטרוני
כרסם מעולה
מסגרים כללים
תנאים טובים למתאימים
נא לפנות אישית או טלפונית 787131 או 782141 אל מח' כוח אדם רח' מבצע קדש 48 בני־ברק. 51203
סודיות מובטחת!

הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל
מודיע על המשרות הבאות הפנויות:
בפקולטה להנדסת חומרים
מזכירת המעבדה למכניקת החומרים
הכשירויות הדרושות: השכלה תיכונית; שליטה מלאה בשפות עברית ואנגלית כולל הדפסה; נסיון קודם של 3 שנים לפחות בעבודות משרד שונות;
מס' המשרה: הנ.חמ./12

כתבנית דו לשונית
הכשירויות הדרושות: השכלה תיכונית; ידיעת השפה העברית על בוריה כולל הדפסה; ידיעה טובה באנגלית כולל הדפסה;
מס' המשרה: הנ.חמ./12

באגף פתוח ותחזוקה
שרברב
הכשירויות הדרושות: נסיון של 10 שנים בעבודות הקמה, הרכבה ותחזוקה של מערכות אינסטלציה בבנין;
מס' המשרה: אפו"ת. ד/87.

מועמדים מתאימים העונים לדרישות יפנו בכתב בציון קורות חיים, נסיון קודם ומס' המשרה עד יום 24.5.74 אל אגף כח אדם; קרית הטכניון, חיפה מיקוד 32,000.

כפר הנער הדתי
ע"י כפר־חסידים
מיקוד 20494 טלפון: 952022(04)
דרושים
מזכיר חוץ - גזבר
רצוי בעל רשיון נהיגה
מנהל/ת חשבונות
מועמדים דתיים מתבקשים לפנות אך ורק בכתב בצרוף קורות חיים, תעודות והמלצות לכפר הנער הדתי כפר חסידים 20494.

לחברה פרטית
דרושה
מרכזנית פקידת קבלה
לאחר שרות צבאי, הדפסה בנכונות כתיבה עברית. רצוי נסיון בהפעלת מרכזיה.
*
מועמדות בעלות כישורים מתאימים תפנינה לעליות, טלפון 765071, בימים א'—ה' — בין השעות 08.00—16.00, ביום ו' בין השעות 08.00—13.00.

לדג אל –
– חברה למסחר בע"מ
יבואני "זנוסי" לישראל
דרושים
* מחסנאי
בעל נסיון במוצרי חשמל ביתיים עד גיל 40
* עוזרת למנהל חשבונות
בעלת סוג ג' או ד' לפחות
* צעירים אחרי צבא
בעלי רשיון נהיגה
עם ידע טכני בחשמלאות.
לפנות בשעות העבודה: רח' גיבורי ישראל 81 תל־אביב טלפון: 251638.

המכון למחקר ביולוגי
ת.ד. 19 נס ציונה
למחלקה לכימיה פיזיקלית
דרוש:
כימאי פיזיקלי
בעל תואר PHD
המעונינים יפנו בכתב למח' כח־אדם בצרוף קורות חיים, השכלה ונסיון בעבודה לכתובת הנ"ל.

מכון ויצמן למדע
דרושה
כתבנית אנגלית - עברית
בעלת נסיון בניהול משרד
משרה מס' 228
על המעוניינות לפנות בכתב, בצירוף קורות חיים ונסיון קודם, למח' המנגנון, ת.ד. 26 רחובות 76100 — בציון מס' המשרה.

לחברה מסחרית גדולה בחיפה
דרושות
1. מזכירה בכירה למנהל מכירות
לעבודה עצמאית, אחראית ומגוונת
הכישורים:
— נסיון קודם בניהול עצמאי של משרד
— שליטה טובה בעברית ואנגלית כולל הדפסה.
2. פקידה מחלקתית
הכישורים:
— נסיון של 3 שנים לפחות בעבודה פקידותית ורצוי חומר בנושאי רכש ויבוא
— נסיון בהדפסות.
מועמדות מתאימות תפנינה בכתב־יד לת. ד. 36202 למח' כח אדם בציון פרטים אישיים ונסיון מקצועי קודם.
— סודיות מובטחת —

למפעל תעשייתי כימי גדול
במפרץ חיפה
דרושים
1. לעבודות תכנון של מתקנים כימיים
א. מהנדס כימאי מנוסה
ב. מהנדס כימאי מתחיל
ג. טכנאי כימיה
ידיעת השפה האנגלית הכרחית
2. פקיד רכש לציוד וחומרים
ידיעת השפה האנגלית הכרחית.
3. מהנדס או טכנאי בנין / מכונות
לחשוב כמויות.
4. בוגר הפקולטה לראית חשבון או כלכלה
לעריכת תקציבים תעשייתיים.
5. כתבנית בשפות עברית ואנגלית
6. שרטטת מכונות
7. מחסנאי טכני לספירת מלאי
מועמדים מתאימים יפנו הצעותיהם אל ת.ד. 4353 חיפה עבור מספר 594 (מיקוד 31040)

דגן. מכוני תערובת –
מפרץ חיפה
דרוש לנו
מנהל אחזקה
בעל נסיון במסגרות ובאחזקת מכונות
יועדף תרשב קריות
תנאים קוסמים לאדם המתאים
לשם קביעת ראיון נא להתקשר בין השעות 08.00—15.00 בטלפונים 723068, 727261
— סודיות מובטחת —

דרוש/ה
שרטט/ת מעולה
לארכיטקטורה ובנין
6 שנים נסיון
טלפון 04—241935

עבור סניף חיפה של
חברת מזון גדולה
דרוש:
עוזר למנהל
הכישורים הדרושים:
1. כושר ניהול משרד.
2. ידיעת טובה בהנה"ח. נסיון קודם בניהול מערכת הנה"ח הכרחית.
3. כושר ניהול צוות עובדים.
מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב־יד בציון קורות חיים, נסיון מעשי קודם, המלצות ותנאי שכר לת. ד. 2438 תל־אביב, עבור "סניף חיפה".
סודיות מובטחת

למשרד רואי חשבון
דרוש מנהל חשבונות
צעיר, עצמאי ובעל נסיון
נא לפנות בכתב לת.ד. 8100 יפו

אניה
דרושות:
1. פקידה
למחלקת הנה"ח
בעלת השכלה תיכונית.
2. פקידה
למחלקת מלאי
לניהול כרטסת חמרי גלם,
בעלת השכלה תיכונית.
3. כתבנית עברית
למחלקת המכירות
בעלת השכלה תיכונית
בדבר פרטים נא לפנות ל"אניה", דרך השלום 10 תל־אביב, טלפון: 36357
סודיות מובטחת

דרוש מנהל
איש ביצוע
בעל עבר בטחוני
לחברת העוסקת בשירותים
(התפקיד מחייב נסיעות)
טלפון 411658 (בערבים)
רחוב לוי אשכול 60, דירה 7 ת"א

לבנק למשכנתאות
דרושה
מזכירה - כתבנית
על המעוניינות להתקשר לטל. 8־7־622776 ת"א בין השעות 9.00—13.00.

עץ הזית
דרושים:
1. קצין בטחון
2. אנשי אחזקה
3. צבעים
לפנות אל מנהל כח אדם עץ הזית
ת.ד. 193 פ"ת טל. 917171

למפעל תעשיות גדול,
במפרץ חיפה
דרושים
1. מהנדס אחזקה
נסיון של 5 שנים לפחות בניהול מח' החזקה בתעשיות המתכת הכבדה. שפות עברית וידיעה באנגלית.
2. טכנאי להנדסת ייצור
בוגר קורס טכנאי ייצור ונסיון של 8 שנים לפחות בעבודה מעשית בהנדסת ייצור בתעשיית המתכת.
שפות עברית וידיעה באנגלית.
לפנות עם פירוט תולדות חיים ומקומות עבודה קודמים לת. ד. 1007 חיפה, עבור כח־אדם.

לתעשית מכשירים מדוייקים
דרושים עובדים
במקצועות הבאים: —
* מפעילי JIG BORER
להפעלת Jig Borer על סקלות אופטיות בדיוק של 0.001 מ"מ.
* חרטים
להפעלת מחרטות מסוג SHAUBL IN HARDINGE בדיוק כרסום של 0.005 מ"מ.
* כרסמים
להפעלת כרסומות מסוג BRIDGEPORT, ACIERA בעלות דיוק כרסום של 0.005 מ"מ.
* משחזים
להפעלת משחזות מסוג TRIPET, STUDER השחזה עגולה ושטוחה ומשחזות כלים. דיוק השחזה של 0.001 מ"מ.
* מסגרים מעולים
לעבודות מסגרות מעניינות.
* מבקרים
לבקורת מוצרים מדוייקים תוך שמוש במכשירים מודרניים ומיוחדים.
בוגרי בי"ס מקצועי בשטח המתכת.
המועמדים יוכשרו למילוי תפקידם על ידי מומחים בשטח הבקורת.
על המעונינים לפנות בכתב אל: ת. ד. 75 יהוד מיקוד 56100, או בטלפון 757211 מח' כ"א.

נחום יובל בע"מ
שרותי תיאום ופיקוח על הקמת פרויקטים
דרושים:
• מהנדסים
• הנדסאים
• טכנאי בנין
לעבודות פיקוח בפרויקטים מעניינים בטבריה ובתל־אביב
• נהג לרכב פרטי
לפנות בכתב בציון הנסיון: רח' פרופסור שור 16, ת"א. טל. 445143/4.

אמקור
לקונצרן אמקור
דרוש
כלכלן ותמחירן ראשי - לקונצרן
בעל נסיון רב בתעשיה, רצוי בענף המתכת
על המעונינים לפנות בכתב בפרוט קורות חיים ונסיון קודם בעבודה לת.ד. 2850, תל־אביב.
סודיות מובטחת

למח' מיזוג אויר מרכזי
דרוש טכנאי
בעל ידע בעבודות חשמל ואחזקה
שרון תעשיות מיזוג אויר בע"מ
רמת־גן, רח' גלעד 2 (פנת אבא הלל 12) טל. 733251, 737626.

ליף
תכנון והנדסה תעשייתית
לייף בע"מ
דרוש/ה מיד
מנהל/ת חשבונות
בעל/ת נסיון של 3 שנים לפחות
דרושה ידיעת השפה האנגלית על בוריה
המעונינים יפנו בכתב למחלקת כח אדם
ת. ד. 1031, חיפה

דרושים
מיקרוביולוגים
כימאים אנליטים
נא לפנות:
לד"ר קליין בלשכת טכנוי התערובת ביתן אהרון דואר כפר ויתקין טלפון 053—23518.

ל"אגד־תיור"
דרושה
כתבנית מנוסה
בעברית ובאנגלית
בדבר פרטים יש לפנות למשרד "אגד־תיור" רח' מנדלי 8 ת"א בין השעות 8—12.

הועדה לאנרגיה אטומית
המרכז למחקר גרעיני נחל־שורק
דרושים
* טכנאי אלקטרוניקה
לעבודות פיתוח ואחזקה (למערכות מחקר) נסיון של שנתיים
* חשמלאי
בעל רשיון מוסמך. כושר לאחזקת מערכות חשמל ופקוד תעשייתיות מורכבות
* עוזר למנהל חשבונות ראשי
השכלה תיכונית. שליטה מלאה בשפה העברית. נסיון בעבודה של 3 שנים. בעל סוג ג—ד בהנהלת חשבונות.
* מזכירה
נסיון בניהול משרד ועבודת מזכירות. שליטה מלאה בהדפסה בשפות עברית ואנגלית. העדפה תושבות אשדוד, רחובות, ראשון לציון והסביבה.
על המעוניינים לפנות בכתב בצירוף קורות חיים אל: מח' כח אדם המרכז למחקר גרעיני, נחל שורק דאר יבנה מיקוד 70600.

עבודה בטחונית מענינת
בשטחים המוחזקים
מוצעת למשוחררי צה"ל עד גיל 30 ששרתו בתפקידי פיקוד והנם בעלי תעודת בגרות לפחות.
אנו מציעים:
* תנאי עבודה ושכר טובים.
* קביעות בעבודה.
* אפשרויות קידום.
* לימוד שפה ערבית בתנאי פנימיה עם שכר.
* הצמדת רכב בתום תקופת ההכשרה.
מעונינים מתבקשים לפנות לת. ד. 17021 ת"א מיקוד 61170 (למס' 1) בצירוף פרטים אישיים מלאים וקורות חיים.

לחברת ביטוח אמריקאית מתפתחת
דרושים:
1. חתם ראשי (UNDERWRITER) אלמנטרי
2. חתם אלמנטרי
3. חשב
4. נסח/ית (DRAFTER) פוליסות
5. כתבנית פוליסות בעברית
6. כתבנית בעברית
לצעירים בעלי נסיון השולטים גם בשפה האנגלית —
סיכויי קידום מצויינים!
שכר גבוה! סודיות מובטחת!
לפנות בכתב: תל־אביב ת.ד. 36552

פאן־לון
חברה להנדסה ולבניין בע״מ
דרושים
* מנה״ח מעולה
רצוי נסיון בענף הבניין
* עוזר למנהל
מחלקת שכר־עבודה
לפנות בכתב לת. ד. 29505 ת״א
בציון נסיון קודם ומשכורת מבוקשת.

דרושה
עוזרת
למנהל חשבונות
רצוי עם נסיון בהכנת משכורות
תנאים טובים למועמדת המתאימה
נא לפנות בכתב לת. ד. 11010 תל־אביב עם ציון מס׳ טלפון לקביעת ראיון עבור מס׳ 60

למשרד עורכי־דין
דרוש
עורך־דין שכיר
צעיר, בעל נסיון של 3 שנים לפחות
לפנות בכתב לת. ד. 4100 למספר 2171.

דרוש
איש מכירות
בשטח הפרסום, לתפקיד בכיר
אפשרות קדום נרחבת
נסיון קודם במכירות הכרחי
לפנות בכתב בצירוף קורות חיים לת.ד. 16575 תל־אביב.

לנגרית האחים שמי — דרושים
1. נגרי רהיטים
2. נערים מתלמדים
תנאים טובים לאנשים המתאימים
תל־אביב, רח׳ פלורנטין 48, טל. 823812
נא לפנות בשעות 07.00—16.00
סודיות מובטחת

למפעל תעשייתי בענף המזון
דרושים
* **חשמלאי תעשייתי**
* **מכונאי - אחזקה**
בעל נסיון
תנאים טובים למועמד המתאים
לפנות לת. ד. 3 פרדס־חנה, בציון פרטים אישיים, נסיון קודם, והמלצות.

לבגד עור (1968) בע״מ
דרושים/ות
1. **עובד/ת לעבודת יד**
עם ידיעה בתפירה
2. **עובד/ת**
למחלקת בקורת סופית לבגדי עור
רצוי עם ידיעה בתפירה.
לפנות: לבגד עור
רח׳ אחד העם 45 בין 9.00—14.00

למפעל בטחוני באזור ת״א
דרושה
פקידה טכנית
השולטת בשפות עברית ואנגלית על בוריין כולל הדפסה
המעונינות מתבקשות לפנות לת. ד. 25034 ת״א עבור ומ ולפרט בכתב תולדות חיים השכלה, נסיון מקצועי, כתובת ומס׳ טלפון.
סודיות מובטחת

לבגד עור (1968) בע״מ
מגדל העמק
דרושים:
1. **נקבניות** I.B.M.
2. **מנתח מערכות**
ניסיון בניהול מסחרי
3. **מתכנת** R.P.G. 2
תנאים טובים למתאימים
נא לפנות למנהל כח אדם ת.ד. 16 מגדל העמק. טל׳ 6-40630-065

דרוש משקיע
צעיר ונמרץ
השקעה — 50,000 ל״י
לעסק מכניס בענף המזון
טל: 58591
16.00 — 20.00

דרושים
למפעל תעשייתי פרמט
כביש קרית אתא — חיפה
עובדים (גברים)
אפשרות למוד מקצוע (דפסנות)
עם הכנסה גבוהה
טלפון 04—721536

למפעל העוסק בפתוח וייצור מכשירים אלקטרומכניים מדוייקים
באזור תל־אביב
דרושים: — לעבודה מענינת בהרכבה, כיול ובדיקה של מכשירים מדוייקים מכניים ואלקטרוניים.
1. **מכשירנים, אלקטרונאים חמו״ם**
בעלי ידע ונסיון בטפול במערכות דומות.
2. **בנות בוגרות בי״ס מקצועי**
ו/או תיכון עם נטיה לעבודה מדוקת ומענינת.
המעונינים יפנו לקביעת ראיון ל־ת. ד. 75 יהוד, או בטלפון 757211 למחלקת כח אדם. מיקוד: — 56100.

דרושים לצה״ל
לתפקיד מקצועי ארגוני
לעבודה בחיפה
בעלי הכשורים הבאים: —
א. השכלה תיכונית
ב. ידיעת השפות עברית וערבית על בוריו.
חוגרים לאחר שרות צבאי יפנו בכתב לה. צ. 2503.

למפעל בטחוני בת״א
דרושים
עוזרות טכנאים — לבדיקת רכיבים אלקטרוניים, ועבודות חיוט והלחמה
טכנאי אלקטרוניקה
שרטטים
המעונינים מתבקשים לפנות לת. ד. 25034 ת״א ולפרט תולדות חיים בכתב יד, שרות צבאי, השכלה, נסיון קודם, כתובת ומס׳ טלפון.
סודיות מובטחת

לחברה גדולה בענף הרכב
דרושים
* מחסנאי חלקי חילוף למכוניות
בעל נסיון של 3 שנים בענף
* עוזרת להנהלת חשבונות
עם ידע בהדפסה באנגלית
* עובדת לקופה רושמת
* טלפוניסטית
עם ידע בהדפסה בעברית
* נער שליח
תנאים טובים למתאימים
הצעות בכתב־יד נא להפנות לת. ד. 1696 ת״א ולציין המשרה המבוקשת.
סודיות מובטחת!

elmor אלמור
סוכנויות יבוא ושווק בע״מ
ת״א, רח׳ ח׳ באייר 24, ככר המדינה
טלפון 265881
דרוש
איש מכירות
בעל נסיון
בענף מכשירי חשמל ביתיים ומערכות סטריאו
עם מכונית מסחרית
סודיות מובטחת
מועמדים רציניים יפנו אלינו טלפונית לקביעת ראיון

למפעל תעשייתי גדול באזור תל־אביב
דרוש:
רכז תחבורה
להפעלת צוות נהגים וטיפול בצי הובלה במפעל גדול. בעל רשיון נהיגה ונסיון בשטח הנ״ל.
המועמדים העונים על הדרישות הנ״ל מתבקשים לפנות בכתב־יד בציון קורות חיים, נסיון קודם, משכורת מבוקשת והמלצות לת.ד. תל־אביב, בציון „רכז תחבורה״ על המעטפה.
סודיות מובטחת

למפעלי בלובנד תלמה
במפרץ חיפה
דרוש
טכנאי למכשירים ואוטומציה
(מכשירן)
הכישורים: בוגר ביה״ס מקצועי רגיל או בוגר במגמת חשמל ומערכות מסוכות, אחרי שרות צבאי.
יכולת לקרוא טקסט אנגלי.
תנתן אפשרות להשתלמויות בעתיד.
התקדמות מובטחת.
בהצעות נא לפנות בכתב יד למחלקת המנגנון ת. ד. 707, חיפה, עבור מס׳ 10574.
בלו־בנד תלמה

מפעל מתכת במפרץ חיפה
מחפש
1. חרט מעולה
2. כרסם
3. חשמלאי תעשייתי מוסמך
4. עובדים המעוניינים ללמוד מקצוע
5. מנהל צוות למחלקת ניקוי והשחזה
נא לפנות לטלפון 04—721519
או לת. ד. 10035, מפרץ חיפה

דרוש
עורך־דין צעיר
למחלקה המשפטית במפעל תעשייתי
לעבודה מענינת עם אפשרויות קידום
לפנות לת. ד. 305 חדרה, בציון פרטים אישיים, ונסיון קודם.

ביה״ס להנדסאים
משרד העבודה
משרד החינוך והתרבות
הטכניון מכון טכנולוגי לישראל
המכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית
דרוש מהנדס תעשיה וניהול
משוחרר צה״ל, בוגר הטכניון או מוסד מקביל בחו״ל לתפקידי הוראה וכן לעזרה ברכוז המגמה לתעשיה וניהול
היקף: למשרה מלאה או חלקית. יועדף בעל נסיון בתעשיה ובהוראה
● מועמדים מתאימים העונים לדרישות הנ״ל מתבקשים לפנות בכתב, ת. ד. 4459 חיפה מיקוד 31040, ולצרף קורות חיים ושירות נסיון בהוראה ובעבודה.

האוניברסיטה העברית בירושלים
מודיעה על משרות פנויות של:

ספרן
— במכון ליהדות זמננו (½ משרה)
מכרז מס׳ — 127/74
תאור התפקיד — בצוע עבודות ספרנות: כולל קיטלוג, הזמנות, ייעוץ וכו׳.
דרישות התפקיד — ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין, רצויה צרפתית או גרמנית. בוגר ביה״ס לספרנות, או תעודה מקבילה, בוגר הסטוריה של עם ישראל ותחומים קרובים. ידיעת הדפסה במכונה בעברית ואנגלית.
הערה — שעות העבודה במשמרות בהתאם לצרכי הספריה, כולל עבודה בשעות אחה״צ המאוחרות.
הדרגה — 1־2 בדירוג מח״ר

טכנאי מכונות
— ביה״ס לרפואה עין כרם
מכרז מס׳ — 130/74
תאור התפקיד — טפול באחזקה שוטפת של חדרי מכונות. הפעלת מערכות הסקה, קיטור, אוורור וביצוע תיקונים במערכות הנ״ל. הכרת המיכשור המתאים. טיפול ואחזקה של דודי קיטור והסקה.
דרישות התפקיד — ידיעת השפות עברית על בוריה, ואנגלית. בוגר ביה״ס מקצועי 4 שנתי במגמת מכונאות. נסיון של 3 שנים בהפעלת דודי הסקה, קיטור, משאבות ומערכות סיקוד.
הערה — העבודה תבוצע במשמרות לפי הצורך.
הדרגה — וא״2 בדירוג הטכנאים.

רכז שרותים
במח׳ המשק — ביה״ס לרפואה עין כרם
מכרז מס׳ — 136/74
תאור התפקיד — אחריות תאום וטיפול בשרותים הכלליים של משק המרכז הרפואי האוניברסיטאי בנושאי תחבורה, טלפונים, שרותי חניה, בטחון, הצרנות, נקיון, שטיפת כלים וכו׳. קיום מגע שוטף עם יחידות המרכז הרפואי ועם קבלני הנקיון, רכוז השרותים הכלליים הניתנים מטעם המשק למחלקות השונות, ניהול מו״מ עם גורמי חוץ ונותני שרותים למיניהם, ארגון ארועים שונים, וביצוע תפקידים מיוחדים בהתאם לצורך, ניהול סדיר ומעקב אחר ביצוע העבודות.
דרישות התפקיד — ידיעת השפה העברית על בוריה וידיעה טובה באנגלית. השכלה תיכונית מושלמת. נסיון של 5 שנים לפחות בפקוח על צוותות עובדים בהיקף גדול. כושר הבעה בכתב ובע״פ, כושר ניהול מו״מ וכושר ארגוני, ידע בסיסי בהנה״ח.
הדרגה — יד־טו בדירוג האחיד.

מנהל ארכיב סרטים,
הפקולטה למדעי הרוח,
המכון ליהדות זמננו
מכרז מס׳ — 162/74
תאור התפקיד — אחראי לפקוח אדמיניסטרטיבי ונהול של ארכיב הסרטים, אתור ורכישת סרטים, פרסום ויחסי צבור.
הכישורים הדרושים — ידיעת השפות עברית ואנגלית. השכלה: ב.א. בתחום הסטוריה יהודית, רצוי ב.א. בפילמוגרפיה, נסיון בנהול אדמיניסטרטיבי וכן נסיון וידע בשטח הקולנוע.
הערה: העסקה היא עפ״י חוזה מיוחד לתקופה של 1 שנה עם אפשרות להארכה.
הדרגה — בהתאם לכשורי המועמד..

על המעונינים לפנות בכתב בצרוף תולדות חיים עד תאריך 22.5.74, א׳ בסיון תשל״ד אל: — מחלקת כח אדם, קרית האוניברסיטה העברית, ירושלים, מיקוד 91009 ולציין על המעטפה „מועמד למשרה מס׳ ...״ (בהתאם למספר המצויין בראש המכרז המבוקש).

למפעל תעשייתי ציבורי
בענף העץ
דרושים
נציגי מכירה
להפצה ושיווק
מוצרי נגרות מודולרית לבנין
במרכז הארץ
מועמדים בעלי נסיון בתחום המכירה בענף יפנו בכתב לת.ד. 30045 ת״א עבור מס׳ 31
סודיות מובטחת

דרושות
* כתבנית עברית
עם ידע בסיסי באנגלית
* כתבנית אנגלית
(שפת אם אנגלית)
נא לפנות ל:
איסטרוניקס בע״מ
רח׳ רוזאניס 11 תל־ברוך טל. 475151

למחלקת המעליות דרוש
מהנדס מכונות
לתפקידי הזמנות ציוד מחו״ל ותמחיר.
ידיעת השפה האנגלית הכרחית
לקביעת ראיון נא להתקשר לטל: 554438 דרך יפו 7 תל־אביב.
חרותי

אמישראגז
דרושים
טכנאי שרות
באזור תל־אביב
הכישורים הדרושים:
יוצא צבא, בוגר בית ספר מקצועי, בעל רשיון נהיגה לרכב מסחרי.
על המועמדים לפנות בכתב בציון נסיון וקורות חיים ל„אמישראגז״ רח׳ אחד העם 34 תל־אביב.

דרוש
מחסנאי טכני
לניהול מחסן חלקים ואביזרים בהיקף רציני
העבודה באזור אשקלון
לשם ראיון נא לפנות אישית לשרותי נסט בע״מ, טל. 417286 ת״א

רסקו RASSCO
דרושים
לעבודה בחו״ל
מנהלי עבודה עצמאיים
בעלי נסיון בפרויקטים גדולים
עד גיל 45
ידיעת טובה בשפה האנגלית
נא לפנות: ל„רסקו״ ת״א טל. 622211 לגב׳ רחל דניאלי, מח׳ כח־אדם

למוסד ממלכתי בת״א דרושים
סטודנטים / סטודנטיות
לעבודה משרדית — במשרה חלקית
העונים לדרישות הבאות:
* אחרי שירות צבאי
* יכולת לעבוד 4 שעות רצופות כדי יום (בין השעות 08.00—18.00) במשך שנה אחת לפחות.
התנאים המוצעים:
* שכר לשעה 5.20 ל״י
* החזר הוצאות נסיעה.
מעונינים מתבקשים לפנות לת. ד. 33232 ת״א מיקוד 61330 בציון פרטים אישיים מלאים.

ליחידת מחשב של בנק
דרושים
מפעילים
— לעבודה במשמרות
יתקבלו מועמדים ללא הכשרה מוקדמת.
המעונינים בעלי השכלה תיכונית לאחר שרות צבאי יגישו הצעות מועמדותם לת. ד. 7095 עבור מס׳ 24 ת״א.

למשרד עו״ד רציני בת״א
דרוש
עורך דין צעיר
להתקשר 612225 612099.

לעבודה הכרוכה בנסיעות
דרוש עובד
עם רכב פרטי + תעודת בגרות.
טל. 222806

מפעלי טכסטיל
בית־שאן — נצרת
מחפשים
מנהל מחלקת הנדסת ייצור
רצוי מהנדס ייצור
עם נסיון בתחום הטכסטיל.
נא לפנות לת. ד. 2147 ת״א ולציין: עבור מהנדס ייצור

דרושים
פחחי רכב כבד
ומתקני קפיצים לרכב כבד.
לפנות אל מנהל המוסך טל: 861—38

אחים מילצ׳ן בע״מ
דרוש/ה
מנהל/ת חשבונות
סוג ג׳—ד׳ לפחות עם נסיון בהנהלת חשבונות. גיל: עד 30, רצויה ידיעת אנגלית ו/או צרפתית. עדיפות לבעלי נסיון קודם בחברת יבוא.
הכנסה טובה ועבודה
באווירה חברתית מהנה
מועמדים מתאימים יפנו אישית או טלפונית אל „אחים מילצ׳ן בע״מ, רחוב קרליבך 29, ת״א טל. 285282
סודיות מובטחת

דרושים לדימונה
עבור קונצרן תעשייתי גדול וותיק
לעבודה בשנה הקרובה בתל־אביב ולאחר מכן בדימונה
* **מנהל חשבונות**
סוג ג׳ — שנתיים נסיון
* **פקיד יבוא/יצוא**
גם ללא נסיון קודם
שליטה בשפה האנגלית
— תנאים טובים —
עם ההעברה לדימונה תנאים מיוחדים ודיור בדימונה והסביבה
למועמדים תושבי באר־שבע ודימונה יוציעו תנאים מיוחדים לעבודה במשך שנה בתל־אביב.
לכתוב לת. ד. 86 ת״א
— סודיות מובטחת —

למוסד ממשלתי דרושים מייד:
עובדים בהפעלת מחשבים מתקדמים
דרישות התפקיד
* השכלה תיכונית
* ידיעת השפה אנגלית (קריאה והבנה)
מקום העבודה
* בסביבות תל־אביב
תנאי העבודה:
* עבודה במשמרות.
* תשלום נוסף עבור עבודה משמרת או שעות נוספות.
* העובדים שיתקבלו יעברו קורסים בהתאם לסוגי המחשבים.
* הצעות בכתב בצירוף תולדות חיים, פירוט השכלה ונסיון העבודה יש להגיש עד 25 מאי 74, לפי הכתובת:
ת. ד. 2125 רמת־גן 52100
סודיות מובטחת